

Besluit

Raadsbesluit

onze ref. e230021536
casenr. 23e0000841

de raad van gemeente Ermelo

gelezen het voorstel van het college van 9 mei 2023, nr. e230021535;

B e s l u i t:

1. De jaarstukken 2022 van de gemeente Ermelo vast te stellen.
2. Het saldo van de rekening 2022 voor resultaatbestemming vast te stellen op € 13.541.000,00 voordelig.
3. Van het saldo voor resultaatbestemming 2022 een bedrag van € 4.356.000,00 te bestemmen als rekeningssaldobestemmende post en dit bedrag over te hevelen naar het boekjaar 2023 en verder.
4. Het saldo van de rekening 2022 na resultaatbestemming vast te stellen op € 9.185.000,00 en dit saldo toe te voeren aan de Algemene reserve vrij besteedbaar.
5. Een nieuwe bestemmingsreserve te vormen voor de opvang van ontheemde Oekraïners en deze ten laste van de Algemene reserve vrij besteedbaar te vullen met een bedrag van € 1.379.000,00.
6. Een nieuwe bestemmingsreserve te vormen voor toekomstige investeringen in het fysieke domein binnen de gemeente Ermelo en deze ten laste van de Algemene reserve vrij besteedbaar te vullen met een bedrag van € 3.000.000,00.
7. Een nieuwe tijdelijke bestemmingsreserve te vormen ter financiering van transitiebudgetten in het kader van het sociaal domein tot 2027 en deze ten laste van de Algemene reserve vrij besteedbaar te vullen met een bedrag van € 1.000.000,00.
8. Een nieuwe tijdelijke bestemmingsreserve te vormen ter financiering van transitiebudgetten in het kader van het fysiek domein tot 2027 en deze ten laste van de Algemene reserve vrij besteedbaar te vullen met een bedrag van € 792.000,00.
9. Een nieuwe bestemmingsreserve te vormen ter financiering van transitiebudgetten in het kader van het strategische investeringen vakantieparken en deze ten laste van de Algemene reserve vrij besteedbaar te vullen met een bedrag van € 1.000.000,00.
10. Een bedrag van € 320.000,00 vanuit de Algemene reserve vrij besteedbaar beschikbaar te stellen voor plannen die in 2023 moeten worden uitgevoerd waarvoor nog geen budget beschikbaar was.
11. Het instellen van een wettelijk verplichte voorziening WW. Deze voorziening is noodzakelijk om gelden te reserveren voor WW verplichtingen met betrekking tot voormalige medewerkers van gemeente Ermelo.
12. De budgetoverschrijdingen op het programma Samen Werken voor Ermelo en investeringskredieten weg te nemen door budgetten conform de realisatie vast te stellen.
13. De begrotingswijziging 2023 vast te stellen.

Besluit raad:
Zonder stemming wordt het voorstel aangenomen.

Vastgesteld in de openbare vergadering
van 28 juni 2023,

J.L. Visser,
griffier

P.J.T. van Daalen,
voorzitter

Aan de leden van de raad
van de gemeente
Ermelo

Datum: 9 mei 2023

Onderwerp: Jaarstukken 2022

Geachte leden,

Hierbij bieden wij u ter bespreking én vaststelling de Jaarstukken 2022 aan. De verantwoording van de Jaarstukken 2022 is gebaseerd op de programmastructuur van het begrotingsjaar 2022.

Afgelopen jaar stond voor ons in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen en de start van een nieuwe raad en college. Op 1 juni is het hybride akkoord 2022-2026 'Zorgzaam, spaarzaam en duurzaam' besproken in uw gemeenteraad en zijn de drie nieuwe wethouders benoemd. Op 1 december is burgemeester Hans van Daalen geïnstalleerd.

Het huidige bestuur bouwt voort op de ingezette ontwikkelingen van het vorige bestuur. We hebben onder andere ingezet op een duurzaam Ermelo, hebben de woningbouw versneld en staken tijd, geld en energie in het zijn van een eerlijk en betrouwbaar bestuur. Daarnaast is het accent sterker verschoven naar een spaarzaam Ermelo. Ermelo moet een gemeente zijn waar niet meer geld wordt uitgegeven dan we binnenkrijgen. Een gemeente waar we ons ervan bewust zijn dat geld van de gemeente belastinggeld van de inwoners is.

Daar waar de plannen zijn gevormd door het vorige bestuur, sluit het huidige bestuur deze rekening af. Hierbij is het zijn van een betrouwbaar, transparant en spaarzaam bestuur onze prioriteit.

De Jaarstukken 2022 sluiten wij af met een batig saldo van € 13.541.000,00 voor resultaatbestemming. Het realiseren van taken en budgetten was, net als in 2021, ook in 2022 niet altijd mogelijk. Hoewel meer taken konden worden opgepakt dan in het jaar 2021 is het toch noodzakelijk om budgetten door te schuiven naar 2023. Wij stellen daarom voor om een bedrag van € 4.356.000,00 te bestemmen als rekeningsaldobestemmende post en dit bedrag over te hevelen naar 2023. Per saldo blijft er een batig saldo 2022 na resultaatbestemming over van € 9.185.000,00.

Positieve rekeningsaldi komen in Ermelo, in principe, ten gunste van de Algemene reserve vrij besteedbaar, echter thans doen wij een aantal concrete bestemmingsvoorstellen.

1. In de Begroting 2023-2026 zijn stelposten opgenomen om nader in de begroting te verwerken. Bij de Kadernota 2024 leggen wij u keuzes voor om het reëel begroten concreet nader in te vullen. Hiermee worden alle begrote taakstellingen geconcretiseerd. Om de transitie te kunnen maken naar structureel lagere lasten is op meerdere terreinen een tijdelijk werkbudget nodig. Vanuit dit werkbudget kunnen pilots worden opgestart om te komen tot invulling van de benoemde taakstellingen. Wij stellen u voor om speciaal hiervoor twee reserves in te stellen. De benodigde omvang van deze reserves schatten wij in op € 1.000.000,00 voor het sociaal domein en € 792.000,00 voor het fysiek domein met een tijdsduur tot 2027.
2. Daarnaast stellen wij u voor een Reserve Strategische Investerings vakantieparken in te stellen. Vanuit deze reserve kunnen investeringen worden gedaan die het vitaliseren van vakantieparken ten goede komen. Wij stellen voor een bedrag van € 1.000.000,00 in deze reserve te storten.
3. Ten derde stellen wij u voor een reserve in te stellen voor de opvang van ontheemde Oekraïners en hierin het resultaat van de ontvangen gelden van het Rijk onder aftrek van de reeds in 2022 gemaakt kosten te storten. Voor 2022 resteert een bedrag van € 1.379.000,00.
4. Ten vierde zien wij enkele grote investeringsbesluiten op ons afkomen waarvoor voorstellen een gedeelte van het resultaat te bestemmen. Wij stellen voor een reserve investeringen in het fysieke domein in te stellen en hier vanuit het resultaat een bedrag van € 3.000.000,00 in te storten.
5. Tenslotte stellen wij voor een aantal taken die in 2023 moeten worden uitgevoerd en waarvoor geen budget beschikbaar is vanuit het rekeningresultaat te betalen. Het gaat hier om een bedrag van € 320.000,00.

Wij stellen voor de rest van het resultaat, zijnde € 1.694.000,00 toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar. De omvang van de Algemene reserve vrij besteedbaar zal met de storting van het resultaat over 2022 over de ondergrens van € 5.000.000,00 heen gaan.

De auditcommissie en de agendacommissie bepalen of en wanneer de Jaarstukken 2022 op de agenda van de raad worden gezet. De vergadering van de auditcommissie staat gepland op 24 mei 2023 in aanwezigheid van de accountant.

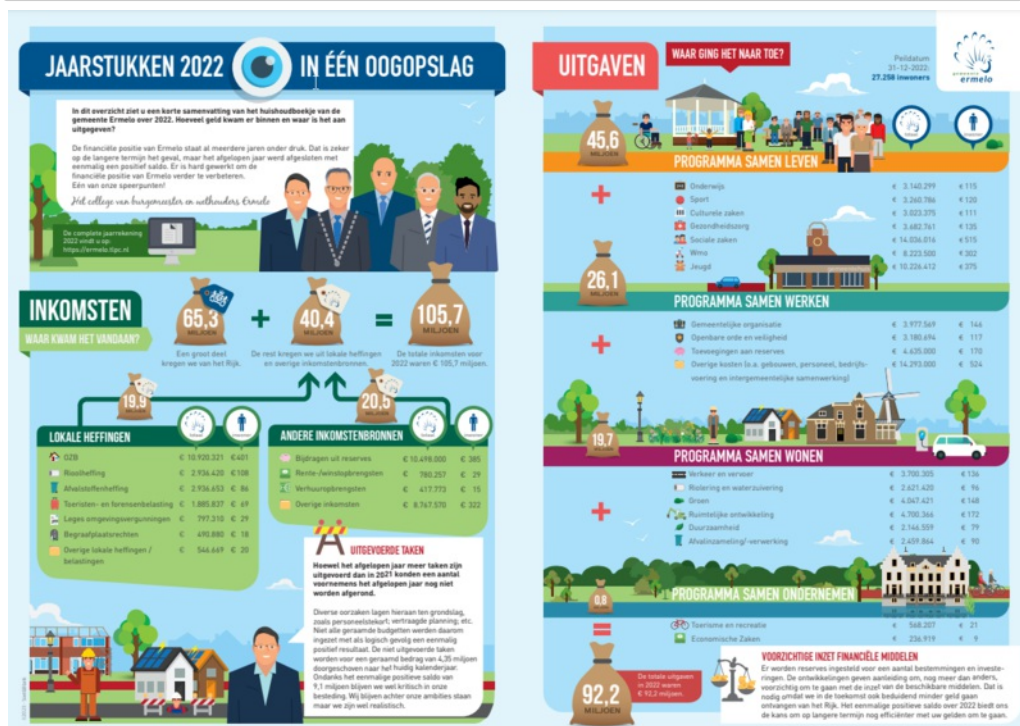
Wij stellen voor de behandeling door de raad te laten plaatsvinden op 7 juni 2023 (beeldvormend), 28 juni 2023 (oordeelsvormend) en besluitvormend in de raad van 5 juli 2023. Aansluitend zullen wij de Jaarstukken 2022 aanbieden aan de provincie Gelderland en het CBS. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke termijn van 15 juli 2023 tot vaststelling van de Jaarstukken 2022 door de raad én de aanbieding aan de provincie Gelderland en het CBS.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,
secretaris

P.J.T. van Daalen,
burgemeester

Jaarstukken 2022 in het kort

Het overzicht: Jaarstukken in het kort 2022 is [HIER](#) terug te vinden.

Jaarverslag: Programmaverantwoording

Portefeuilleverdeling

Binnen het college van burgemeester en wethouders zijn de taken als volgt verdeeld:

Burgemeester P.J.T. van Daalen

- Beleidscoördinatie, algemene en bestuurlijke zaken
- Representatie
- Woordvoering gemeentebrede aangelegenheden¹
- Politie, brandweer
- Openbare orde en veiligheid
- Horeca en evenementen
- Handhaving APV
- Handhaving vakantieparken
- Asielbeleid
- Opvang/huisvesting vluchtelingen Oekraïne
- Noodopvang asielzoekers
- Woonwagengebeleid
- Overleg predikanten en voorgangers kerken
- ALV Vereniging Nederlandse Gemeenten
- AvA Sport- en cultuurbedrijf Interactie (eigenaarsrol)
- AvA Alliantie
- AvA Vitens
- Defensie
- Algemeen Bestuur VNOG
- Bestuur Stichting Collectieve beveiliging Ermelo
- Coördinatie intergemeentelijke samenwerking EHZ
- Personeelsaangelegenheden

¹Elk collegelid doet woordvoering over zijn/haar specifieke portefeuilles

Wethouder dhr. S. Hamstra

Sociaal domein, werkgelegenheid, sport, dienstverlening en organisatie
Loco-burgemeester 1

- Communicatie (beleid & strategie)
- Enkelvoudige handhaving m.b.t. bouwen
- Sociaal domein
- Werkgelegenheid
- Participatiewet
- AvA Inclusief Groep (eigenaarsrol)
- WMO
- Jeugdhulp
- Gezondheidszorg
- Algemeen Bestuur GGD Noord- en Oost-Gelderland
- Opdrachtgeverschap Inclusief Groep
- Opdrachtgeverschap Stichting Welzijn Ermelo
- Stichting Veilig Thuis
- Sport
- Sportaccommodaties
- Nieuwbouw Sportcentrum Zanderij (projectportefeuille)
- Onderwijsbeleid primair en voortgezet onderwijs met de bijbehorende onderwijsaccommodaties, Kinderopvang en peuterspeelzalen
- Diaconaal platform
- Dienstverlening en inwonersparticipatie
- Wijkgericht werken
- Interne organisatie en organisatieontwikkeling

Wethouder dhr. H.C. Weidema

Financiën, Bedrijfsvoering, Wonen, Grondzaken, Economie
Loco-burgemeester 2

- Financiën en belastingen
- Bedrijfsvoering
- Bestuur GR Meerinzicht
- Inkoopbeleid
- Volkshuisvestingsbeleid (inclusief aanjagen woningbouwopgave)
- Grootchalige woningbouw (projectportefeuille)
- Handhaving m.b.t. milieu
- Grondexploitatie (grondbedrijf) en overig vastgoed
- Economie
- Vitale Vakantieparken
- Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken
- Bedrijventerrein A28/verhuizing bedrijven (projectportefeuille)
- Centrum (w.o. centrummanagement)
- Kunst & cultuur
- Cultuuraccommodaties (waaronder De Dialoog)
- Bestuur Streekarchivariaat
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Afvalsturing Friesland N.V.

Wethouder dhr. H.R. van Veen

Ruimtelijke ordening, openbare werken, Recreatie&Toerisme, Verkeer&Vervoer
Loco-burgemeester 3

- Omgevingswet
- Ruimtelijke Ordening (inclusief kleinschalige woningbouwinitiatieven)
- EHZ-gebiedsagenda
- Landschap en Omgevingsgroen
- Vergunningsverlening WABO
- Water
- Grondbeleid
- Duurzaamheid & Energietransitie (projectportefeuille)
- Milieu
- Afvalinzameling
- Openbare Werken
- Verkeer & vervoer
- Markt 2.0
- Recreatie & toerisme
- Veluwe Alliantie
- Leisurelands
- Coöperatie Gastvrije Randmeren
- Algemeen Bestuur OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)

De heer A.M. Weststrate

Gemeentesecretaris / Algemeen directeur

- WOR- bestuurder

Projecten	Portefeuillehouder
Grootschalige woningbouw	dhr. H.C. Weidema
Markt 2.0	dhr. H.R. van Veen
Nieuwbouw sportcentrum Zanderij	dhr. S. Hamstra
Bedrijventerrein A28/ verhuizing bedrijven	dhr. H.C. Weidema
Duurzaamheid & Energietransitie	dhr. H.R. van Veen

Verbonden partijen	Bestuurlijke vertegenwoordiging
Gemeenschappelijke regelingen	
GGD Noord- en Oost- Gelderland	dhr. S. Hamstra
Meerinzicht	dhr. H.C. Weidema
Omgevingsdienst Noord Veluwe	dhr. H.R. van Veen
Streekarchivariaat	dhr. H.C. Weidema
Veiligheidsregio Noord en Oost Nederland	dhr. P.J.T. van Daalen
Vennootschappen	
Alliander N.V.	dhr. P.J.T. van Daalen
Afvalsturing Friesland	dhr. H.C. Weidema
Bank Nederlandse Gemeenten	dhr. H.C. Weidema
Leisurelands	dhr. H.R. van Veen
Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken	dhr. H.C. Weidema
Vitens	dhr. P.J.T. van Daalen
AvA Inclusief Groep (eigenaarsrol)	dhr. S. Hamstra
Opdrachtgeverschap Inclusief Groep	dhr. S. Hamstra
AvA Interactie (eigenaarsrol)	dhr. P.J.T. van Daalen
Coöperaties	
Coöperatie gastvrije Randmeren	dhr. H.R. van Veen

Programma Samen Werken voor Ermelo

Technische verklaring over de opbouw van de teksten

Conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verwijzen wij in de onderstaande verantwoording allereerst naar plannen zoals deze in de Meerjarenbegroting 2022 door de voorgaande raad zijn vastgesteld. Het betreft hier de vragen: Wat willen we bereiken? en wat gaan we daarvoor doen? Vervolgens rapporteren wij hetgeen wij hebben bereikt in 2022.

Bestuurlijke vernieuwing

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De samenleving verandert snel: van verticaal naar horizontaal, van een klassieke zuilensamenleving naar een netwerksamenleving. Lokale ontwikkelingen ontstaan niet meer op basis van centraal gezag, maar door verbindingen van mensen (in organisaties). De klassieke uitoefening van macht vanuit één plaats wordt in hoog tempo ingeruild voor het georganiseerd delen van kennis en energie en verbindingen vanuit alle hoeken van de Ermelose samenleving. Wij typeren de beoogde bestuursstijl van het college van burgemeester en wethouders dan ook als besturen in een netwerker- en verbinderstijl. Een team dat inspeelt op, en als partner samenwerkt en meedenkt met inwoners, ondernemers, gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en instellingen, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. In strikt bestuurlijke termen is het college de uitvoerder van de opvattingen van de gemeenteraad en zo willen we dat ook dagelijks doen. Dat vraagt van ons dat we open en gelijkwaardig samenwerken met alle 21 raadsleden en alle 5 collegeleden.

Wat willen we?

- Een sterke raad, in positie als beleidsbepaler.
- Een college dat inspireert en dienend is aan de raad en de inwoners van Ermelo.
- Bewoners aan het woord.
- Respectvolle behandeling van inwoners en organisaties in directe contacten.

- Snellere besluitvormingsprocessen, door meer keuzes / verantwoordelijkheid.

We gaan afhankelijk van het onderwerp vóór het maken van plannen overleggen met inwoners, ondernemers en organisaties. We gaan de communicatie met de inwoners interactief en ronduit aantrekkelijk maken. Het gezamenlijk opstellen van een maatschappelijk raadsprogramma is daar een voorbeeld van. We zoeken naar vernieuwende en vergaande vormen van inwonersparticipatie. We vernieuwen de besluitvormingsprocessen waarbij de invloed van "de samenleving" versterkt wordt. Dit vereist duidelijke kaders en daadkrachtig bestuur.

De Omgevingswet willen we ontwikkelen als een sturingsinstrument dat de Ermelose samenleving uitnodigt tot het (mee)maken en mee bepalen van plannen. Een "ja, mits" in plaats van "nee, tenzij" houding past daar goed in. We willen uitnodigend en open in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en organisaties. Onder andere door maandelijks maatschappelijke tafels te organiseren. Een tafel waar gepraat wordt, een kleine hap gegeten, waar een concreet actueel onderwerp centraal staat of soms een open agenda. Natuurlijk niet in het gemeentehuis, maar op locatie.

We voeren het "Starten vóór de Start"-principe in, dat wil zeggen dat we eerst met inwoners, ondernemers en organisaties gaan praten voordat we de eerste kaders of pennenstreken voor een plan of beleid op papier zetten. Om de positie van de raad te versterken willen we in het voorbereidende werk van het college voor de raad, vaker met keuzescenario's komen in plaats van met één oplossingsvariant.

De bestuurlijke vernieuwing en de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie versterken elkaar. De ambtelijke organisatie moet daartoe kwantitatief en kwalitatief voldoende zijn toegerust.

Een maatschappelijk raadsprogramma is een raadsbreed akkoord op inhoud, waaraan alle fracties hebben meegewerkt en dat door alle fracties is vastgesteld. Er is in de uitwerking geen sprake van coalitie en oppositie. Daarnaast is het akkoord tot stand gekomen met de actieve inbreng van de samenleving in al haar geledingen. Doel is om een akkoord tussen politiek en samenleving op te stellen, over de ambities voor Ermelo. Hiermee heeft de raad sturing op de eigen agenda. De mate waarin het maatschappelijk raadsprogramma zich richt op inhoudelijke onderwerpen, procesafspraken en een strategische agenda wordt in overleg met de raad bepaald. De inhoudelijke onderwerpen voor het maatschappelijk raadsprogramma worden aangedragen door alle raadsfracties. Rond -door de raad bepaalde- onderwerpen met grote maatschappelijke impact zullen interactieve gespreksronden plaatsvinden tussen raad en samenleving. Alle andere onderwerpen voor het maatschappelijk raadsprogramma worden door de consultatief besproken met inwoners, ondernemers en organisaties. De politieke uitkomst van deze gesprekken wordt bepaald door de gehele raad en vindt zijn beslag in het maatschappelijk raadsprogramma.

Raadsperiode 2018-2022

Wij willen werk gaan maken van de bestuurlijke vernieuwing door onder andere het opstellen van een maatschappelijk raadsprogramma en het vooraf betrekken van de raad en inwoners bij majeure opgaven.

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: Faciliterend waar kan, sturend en/of initiërend waar nodig om de doelstellingen van de raad te bereiken.

Nadere uitwerking: Op welke wijze kan de communicatie en de dienstverlening zo worden georganiseerd dat de gemeente nog efficiënter gaat werken, maar aanspreekbaar en betrouwbaar blijft, met daarbij specifieke aandacht voor de mogelijkheden rondom open balies en werken op afspraak.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

- Met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 is het aan de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college hoe een mogelijke doorstart van het maatschappelijk raadsprogramma, zoals ingezet door de huidige raad en college eruit gaat zien. Uiteraard wordt de input, verkregen door het werken met het maatschappelijk raadsprogramma, meegenomen waar dat past in gemeentelijke plannen en beleid.
- Ook het komende jaar bouwen we inhuur, indien mogelijk gelet op de krapte van de arbeidsmarkt en de op te pakken werkzaamheden, nog verder af en continueren we het opbouwen van een structurele formatie om de opgaven vanuit het coalitieakkoord goed uit te kunnen voeren. Daarbij zijn we inhoudelijk ook afhankelijk van het nieuwe coalitieakkoord na de gemeenteraadsverkiezingen. Daarnaast werven wij samen met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht nieuwe trainees daar waar dat nodig is. Afgelopen jaar hebben we 10 trainees aangenomen voor twee jaar: we hebben hier goede ervaringen mee op gedaan. De trainees zijn zeer waardevolle medewerkers en een stimulans voor nieuwe werkwijzen en ideeën. Sommige trainees hebben vroegtijdig het programma verlaten, doordat ze elders een baan hebben gevonden of al zijn doorgestroomd naar een andere functie in een van onze organisaties. Daarom worden -daar waar nieuwe ruimte ontstaat- nieuwe trainees geworven.
- Afgelopen jaar zijn stappen gezet in het gezamenlijk strategisch personeelsbeleid voor de vier organisaties (EHZ-gemeenten en Meerinzicht). Dit vraagt meer tijd dan van te voren gedacht. Naar verwachting vindt de implementatie eind 2022 plaats.
- Ook in 2022 geven wij verdere uitvoering aan de vastgestelde visie op dienstverlening en participatie. Wij doen dit in gezamenlijkheid met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht. Het naar verwachting in 2021 vastgestelde participatiebeleid zal in 2022 omgezet worden in een participatieverordening, conform wetgeving (wetsvoorstel versterking participatie op

decentraal niveau). Daarnaast zal de kwaliteit van de dienstverlening zowel intern als extern aandacht krijgen in 2022. Intern zal er een kwaliteitscampagne worden georganiseerd, om bij medewerkers aandacht voor dienstverlening te vragen. Extern zal bijvoorbeeld op de website aandacht worden gegeven aan de service die inwoners en organisaties mogen verwachten van de gemeenten, afhankelijk van het gevraagde product.

- De bestuurlijke vernieuwing en de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie versterken elkaar. De ambtelijke organisatie moet daartoe kwantitatief en kwalitatief voldoende zijn toegerust. Eind 2020 is de veranderagenda organisatieontwikkeling geëvalueerd. In 2021 zijn de accenten die we leggen en die van invloed zijn op onze activiteiten in 2022: 1) De organisatieontwikkeling (wordt) van ons allemaal: we werken vanaf 2021 met een ontwikkelplan voor onze medewerkers, gekoppeld aan de organisatiedoelen- en ontwikkeling. 2) Het vergroten van het bewustzijn kernwaarden van de organisatie: samen, bevlogen, betrouwbaar en wendbaar. 3) We willen ons organisatieverhaal actief in beeld brengen voor medewerkers, ons bestuur (college en raad) en nadrukkelijk communiceren in ons arbeidsmarktbeleid. 4) Verder brengen organisatieontwikkeling: van papier naar praktijk: door het aanbrengen van concrete voorbeelden, bijvoorbeeld binnen de trajecten van opgavegericht werken en projectmatig werken en dienstverlening, kunnen we de organisatieontwikkeling in de praktijk brengen. Wij betrekken hierbij ook de conclusies vanuit het MTO. In de zomer van 2022 evalueren wij de organisatieontwikkeling en herijken eventueel de veranderagenda.
- In 2022 wordt opgavegericht werken verder uitgerold. Meer hierover onder het speerpunt netwerkgemeente.

Wat hebben we gedaan

- De gemeente Ermelo heeft in 2022 samen met Harderwijk en Zeewolde verdere stappen gezet in dienstverlening aan onze inwoners. Gezamenlijk wordt gewerkt aan een Klant Expertise Centrum (KEC) waarin inwoners via de verschillende kanalen (in het gemeentehuis, telefonisch, digitaal of via social media) snel en goed bediend worden en via al deze kanalen eenduidige informatie krijgen. In 2022 heeft hierbij de focus gelegen op verbetering van telefonische dienstverlening, digitale dienstverlening en dienstverlening per e-mail.
- In 2021 is het Participatiebeleid voor de gemeente Ermelo vastgesteld door de gemeenteraad, gericht op inwoners- en overheidsparticipatie. In 2022 zijn de eerste ervaringen opgedaan met de uitvoering van dit beleid. Er zijn intern coaches actief die medewerkers begeleiden bij het proces van participatie. Ook hebben we in 2022 een start gemaakt met een digitaal participatieplatform (onder de naam 'het dorpsgesprek') en hebben we hier rondom opgavegericht werken de eerste ervaringen mee opgedaan.
- In 2022 zijn bijpassende stappen ondernomen door het Leefbaarheidsteam om te komen tot wijkplannen. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd met en door bewoners. De gemeente is actief aangesloten bij het overleg van het buurtvereniging Horst en Telgt. Ook wordt er vanuit het Leefbaarheidsteam input gegeven wat er speelt rondom leefbaarheid in de omgeving Speuld dat wordt meegenomen in de omgevingsvisie (deze wordt opgesteld door de buurtvereniging en begeleid vanuit de gemeente). In de toekomst zal ook een participatieverordening worden opgesteld, passend bij het nieuwe Participatiebeleid.

Burger- en Overheidsparticipatie

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Samenspel raad en college

De samenleving verandert snel: van verticaal naar horizontaal, van een klassieke zuilensamenleving naar een netwerksamenleving. Lokale ontwikkelingen ontstaan niet meer op basis van centraal gezag, maar door verbindingen van mensen (in organisaties). De klassieke uitoefening van macht vanuit één plaats wordt in hoog tempo ingeruild voor het georganiseerd delen van kennis en energie en verbindingen vanuit alle hoeken van de Ermelose samenleving. Wij typeren de beoogde bestuursstijl van het college van burgemeester en wethouders dan ook als besturen in een netwerk- en verbindersstijl. Een team dat inspeelt op, en als partner samenwerkt en meedenkt met inwoners, ondernemers, gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en instellingen, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. In strikt bestuurlijke termen is het college de uitvoerder van de opvattingen van de gemeenteraad en zo willen we dat ook dagelijks doen. Dat vraagt van ons dat we open en gelijkwaardig samenwerken met alle 21 raadsleden en alle 5 collegeleden.

Wat willen we?

- Een sterke raad, in positie als beleidsbepaler.
- Een college dat inspireert en dienend is aan de raad en de inwoners van Ermelo.
- Bewoners aan het woord.
- Respectvolle behandeling van inwoners en organisaties in directe contacten.
- Snellere besluitvormingsprocessen, door meer keuzes / verantwoordelijkheid.

Bestuurlijke vernieuwing

We gaan afhankelijk van het onderwerp vóór het maken van plannen overleggen met inwoners, ondernemers en organisaties. We gaan de communicatie met de inwoners interactief en ronduit aantrekkelijk maken. Het gezamenlijk opstellen van een maatschappelijk raadsprogramma is daar een voorbeeld van. We zoeken naar vernieuwende en vergaande vormen van inwonersparticipatie. We vernieuwen de besluitvormingsprocessen waarbij de invloed van "de samenleving" versterkt wordt. Dit vereist duidelijke kaders en daadkrachtig bestuur.

De Omgevingswet willen we ontwikkelen als een sturingsinstrument dat de Ermelose samenleving uitnodigt tot het (mee)maken en mee bepalen van plannen. Een "ja, mits" in plaats van "nee, tenzij" houding past daar goed in. We willen uitnodigend en open in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en organisaties. Onder andere door maandelijks maatschappelijke tafels te organiseren. Een tafel waar gepraat wordt, een kleine hap gegeten, waar een concreet actueel onderwerp centraal staat of soms een open agenda. Natuurlijk niet in het gemeentehuis, maar op locatie.

We voeren het "Starten vóór de Start"-principe in, dat wil zeggen dat we eerst met inwoners, ondernemers en organisaties gaan praten voordat we de eerste kaders of pennenstreken voor een plan of beleid op papier zetten. Om de positie van de raad te versterken willen we in het voorbereidende werk van het college voor de raad, vaker met keuzescenario's komen in plaats van met één oplossingsvariant.

De bestuurlijke vernieuwing en de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie versterken elkaar. De ambtelijke organisatie moet daartoe kwantitatief en kwalitatief voldoende zijn toegerust.

Raadsperiode 2018-2022

We willen deze raadsperiode aan de slag met het maatschappelijk raadsprogramma. Als raad willen we ervaring opdoen met het in gesprek gaan met onze inwoners en met de input die hieruit komt geven we als raad kaders mee te geven aan het college. Doel is om een akkoord tussen politiek en samenleving op te stellen over de ambities voor Ermelo. Het eerste onderwerp van het maatschappelijk raadsprogramma is (omgevings)groen en zal in september 2018 van start gaan. Ook wordt dan gevraagd naar input vanuit de samenleving om de volgende onderwerpen te bepalen. Na het eerste onderwerp zullen meerdere onderwerpen volgen.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Naar verwachting wordt er wetgeving vastgesteld waardoor de gemeente een participatieverordening dient op te stellen (wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau). Dit zal volgen vanuit het participatiebeleid dat naar verwachting in het najaar van 2021 wordt behandeld in de gemeenteraad.

Wat hebben we gedaan

In praktijk overlappen de activiteiten die de gemeente Ermelo ontplooit ten aanzien van de speerpunten Bestuurlijke Vernieuwing en Burger & Overheidsparticipatie, deze onderwerpen liggen in elkaars verlengde. Gevolg hiervan is dat 'Wat hebben we gedaan' bij Burger en Overheidsparticipatie een gedeeltelijke herhaling is van wat onder het speerpunt Bestuurlijke Vernieuwing staat.

- In 2021 is het Participatiebeleid voor de gemeente Ermelo vastgesteld door de gemeenteraad, gericht op inwoners- en overheidsparticipatie. In 2022 zijn de eerste ervaringen opgedaan met de uitvoering van dit beleid. Er zijn intern coaches actief die medewerkers begeleiden bij het proces van participatie. Ook hebben we in 2022 een start gemaakt met een digitaal participatieplatform (onder de naam 'het dorpsgesprek') en hebben we hier rondom opgegegericht werken de eerste ervaringen mee opgedaan.
- In 2022 zijn bijpassende stappen ondernomen door het Leefbaarheidsteam om te komen tot wijkplannen. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd met en door bewoners. De gemeente is actief aangesloten bij het overleg van het buurtvereniging Horst en Telgt. Ook wordt er vanuit het Leefbaarheidsteam input gegeven wat er speelt rondom leefbaarheid in de omgeving Speuld dat wordt meegenomen in de omgevingsvisie (deze wordt opgesteld door de buurtvereniging en begeleid vanuit de gemeente). In de toekomst zal ook een participatieverordening worden opgesteld, passend bij het nieuwe Participatiebeleid.

Netwerkgemeente

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De samenleving verandert snel: van verticaal naar horizontaal, van een klassieke zuilensamenleving naar een netwerksamenleving. Lokale ontwikkelingen ontstaan niet meer op basis van centraal gezag, maar door verbindingen van mensen (in organisaties). De klassieke uitoefening van macht vanuit één plaats wordt in hoog tempo ingeruild voor het georganiseerd delen van kennis en energie en verbindingen vanuit alle hoeken van de Ermelose samenleving. Wij typeren de beoogde bestuursstijl van het college van burgemeester en wethouders dan ook als besturen in een netwerker- en verbindersstijl. Een team dat inspeelt op, en als partner samenwerkt en meedenkt met inwoners, ondernemers, gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en instellingen, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. In strikt bestuurlijke termen is het college de uitvoerder van de opvattingen van de gemeenteraad en zo willen we dat ook dagelijks doen. Dat vraagt van ons dat we open en gelijkwaardig samenwerken met alle 21 raadsleden en alle 5 collegeleden.

Raadsperiode 2018-2022

Op 9 november 2017 heeft de gemeenteraad de definitieve visie op netwerkgemeente Ermelo vastgesteld:

- Wij doen ons werk in het midden van de samenleving, voor en mét de Ermelose samenleving.
- Wij zijn ons bewust van de veranderende rol van de gemeentelijke overheid als gevolg van

de veranderingen in onze samenleving.

- Wij willen een partnerschap met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.
- Wij creëren ruimte voor meer eigen initiatief en verantwoordelijkheid.
- Wij willen met een frisse blik naar de dingen kijken: oplossingsgericht en innovatief.
- Voorafgaand aan initiatieven wordt afgewogen of dit samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kan worden ontwikkeld (en zijn hierbij steeds helder over rollen, verwachtingen en verantwoordelijkheden van alle partijen).
- Wij zijn daarbij voorwaardenscheppend, faciliterend en stimulerend richting initiatiefnemers.
- Wij ontwikkelen als raad, college en ambtelijke organisatie het vermogen om onze invloed en verantwoordelijkheid welbewust te doseren en bepalen afhankelijk van de opgaven waarvoor wij ons geplaatst zien welke rol en verantwoordelijkheid we willen nemen en stemmen onze werkwijze daarop af.
- Wij doen ons werk ook steeds vaker met andere gemeenten en organisaties en zoeken hierbij de best passende manier, soms via duurzame samenwerkingsverbanden, soms via flexibele netwerkverbanden.

Ook is ingestemd met het beoogde traject om onder leiding van de driehoek, in samenspraak met de begeleidingsgroep tot een gezamenlijke, dynamische ontwikkelagenda voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie te komen op basis van deze definitieve visie. Op 28 juni 2018 heeft de raad de hieruit volgende ontwikkelagenda netwerkgemeente vastgesteld. Hierin staan concrete acties genoemd voor zowel de raad, het college als de ambtelijke organisatie. Doel hiervan is dat de gemeente Ermelo als geheel groeit in het zijn van een netwerkgemeente.

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Samenleving en gemeente

Beoogd maatschappelijk effect: een netwerkende en dienstverlenende gemeente:

Doelen:

- Open en gelijkwaardig samenwerken
- Het maken van plannen mét inwoners, ondernemers en organisaties
- Uitstekende dienstverlening aan en samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties

Subdoelen:

- Een sterke raad
- Inspirerend en dienstbaar College aan Raad en inwoners
- Inwoners aan het woord
- Actieve en open communicatie met inwoners en organisaties
- Persoonlijk gesprek op afspraak
- Doorontwikkeling van de digitale dienstverlening
- Snellere besluitvormingsprocessen

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Opstarten maatschappelijk raadsprogramma
- Ondersteuning raad
- Initiëren en continueren van De Dialoog als samenwerkingsplatform (wens)
- Uitvoering geven aan de ontwikkelingsagenda netwerkgemeente
- 2 keer per jaar overleggen College en diaconaal platform
- Meer op afspraak werken (wens)
- Uitvoeren vastgesteld visie op dienstverlening en participatie
- Meer toegankelijk maken van de website
- Organiseren klantreizen
- Burgerzaken
- Processen in kaart brengen en aanpassen (wens)

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: Faciliterend waar kan, sturend en / of initiërend waar nodig om de doelstellingen van de raad te bereiken.

Nadere uitwerking: Op welke wijze kan de communicatie en de dienstverlening zo worden georganiseerd dat de gemeente nog efficiënter gaat werken, maar aanspreekbaar en betrouwbaar blijft, met daarbij specifieke aandacht voor de mogelijkheden rondom open balies en werken op afspraak.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Ontwikkelagenda netwerkgemeente

In 2017 en 2018 heeft de raad de visie op, en de ontwikkelagenda netwerkgemeente, vastgesteld. Wij doen ons werk in het midden van de samenleving, voor en mét de Ermelose samenleving. Woorden die bij de visie passen zijn: voorwaardenscheppend, faciliterend, stimulerend, partnerschap, innovatief en ruimte creëren. Deze ontwikkelagenda geeft weer waarvoor we als raad, college en organisatie aan de lat staan en wat we willen bereiken met onze gezamenlijke inspanningen. Wij geven in 2022 uitvoering aan de ontwikkelagenda. De agenda is nadrukkelijk geen checklist of protocol, maar zet aan tot nadenken en afgewogen handelen en is nooit af: het is een dynamisch document. In de zomer van 2022 wordt, net als in de zomer van 2020, de veranderagenda van de organisatieontwikkeling geëvalueerd, onderdeel van de uitvoering van de ontwikkelagenda. Aan de hand van de evaluatie volgt een mogelijke herijking van de veranderagenda organisatieontwikkeling.

Samenwerking: de inhoud is leidend

Het college zet ook in 2022 in op een verdere versteviging van de EHZ-samenwerking. Binnen de gemeenschappelijke regeling van Meerinzicht werken we samen met Harderwijk en Zeewolde in het domein bedrijfsvoering en het domein sociaal. De onderwerpen omgevingswet, dienstverlening en economie zijn lokale beleidsonderwerpen en vallen buiten de genoemde taken zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Wel wordt ten aanzien van deze onderwerpen nadrukkelijk de EHZ-samenwerking opgezocht daar waar dat meerwaarde heeft. Deze onderwerpen vragen dus zowel om intergemeentelijke afstemming tussen de (colleges van de) gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde alsook om afstemming met Meerinzicht. Naast deze drie onderwerpen is intussen een vierde onderwerp opgepakt. Samen met de provincies Gelderland en Flevoland zijn we bezig met een toekomstverkenning, de vraag "Welke opgaven hebben we te doen? Wetend dat we omstreeks 2035, als drie zelfstandige gemeenten, samen een werkgebied hebben van circa 100.000" staat daarbij centraal. De provincie Gelderland werkt gebiedsgericht door de ruimte te bieden aan gebieden om een meerjarige agenda op te stellen. De focus van de gebiedsagenda ligt op de langere termijn tussen de 10 en 20 jaar (Gebiedsagenda 2035). De gebiedsagenda zal naar verwachting in 2021 worden vastgesteld in de drie gemeenteraden en de daaruit voortvloeiende concrete projecten/programma's moeten onder meer antwoord gaan geven op onze gezamenlijke maatschappelijke opgaven rondom bijvoorbeeld economie, mobiliteit, duurzaamheid, opleidingen, wonen enzovoorts en zal in 2022 vorm moeten krijgen. Met de gebiedsagenda gaan we als gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde op zoek naar gezamenlijke opgaven en ambities, waarbij de gemeenten hun ontwikkeling, zowel individueel als regionaal, versterken door samen te werken. Vanuit het idee dat wij samen meer waarde kunnen creëren voor onze inwoners. De inhoud staat hierbij voorop: we willen als gemeente Ermelo onderwerpen organiseren op de schaal waarbij ze het beste uit de verf komen. Denk dan aan landelijke, regionale, provinciale, EHZ brede of gemeentebrede (lokale) organisatie. Op dezelfde manier, namelijk met de inhoud als leidende factor, is de samenwerking met andere gemeenten op de Noord-Veluwe ingericht. De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben per 1 januari 2020 een netwerksamenwerking: de nieuwe manier van samenwerken krijgt vorm door middel van onderlinge afspraken tussen gemeenten op inhoudelijke beleidsterreinen. Daarbij kunnen ook andere gemeenten meedoen op onderwerp. Zo ontstaat er meer flexibiliteit en maatwerk per gemeente. Het college vult het meedoen aan deze onderwerpen in 2022 in aan de hand van staand beleid in Ermelo. Mocht aan de hand van inhoudelijke beleidsoverwegingen onze deelname aan deze samenwerking op onderwerp anders worden ingericht, dan zullen wij het gesprek met u hierover aangaan en dit melden in de kwartaalupdate verbonden partijen. De kwartaalupdate verbonden partijen wordt in 2022 ook ondersteunt door 4 keer per jaar als raad een van de verbonden partijen te agenderen op een raadstafel en te bespreken, om zo de grip op en de betrokkenheid bij de verbonden partijen te vergroten.

Opgavegericht werken

In een netwerkgemeente is het van groot belang om als bestuur duidelijk te hebben welke doelen worden nagestreefd en hier door middel van projecten, programma's en processen sturing aan te geven. Opgavegericht werken is voor de organisatie gemeente Ermelo dé manier om hier invulling aan te geven. Het is de werkwijze in Ermelo waarbij de gemeente samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, doet wat nodig is om een opgave te realiseren. Mensen en werk worden flexibel rondom een opgave georganiseerd. Verandert de opgave, dan wordt de samenstelling van het team daar soepel op aangepast. In 2022 wordt opgavegericht werken verder geïmplementeerd in de organisatie en worden samen met het bestuur de opgaven voor de komende jaren verkend. Een opgave is daarbij:

- een maatschappelijk vraagstuk waarvan iets of iemand vindt dat er iets mee moet gebeuren;
- waarvoor een verandering nodig is;
- waarvoor vaak meerdere partijen nodig zijn om het vraagstuk aan te pakken en dat vaak meervoudig en complex is.

Wat hebben we gedaan

In 2022 kon er weer grotendeels fysiek vergaderd worden, Covid-19 lijkt op zijn retour. Ook in de organisatieontwikkeling zijn in 2022 stappen gemaakt.

- We werken samen met onze omgeving aan de realisatie van opgaven (lees: complexe maatschappelijke vraagstukken). In 2022 is een participatietraject opgestart om de Ermelose opgaven in samenspraak te benoemen, de resultaten hiervan zijn begin 2023 aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling. Met projectmatig- en programmatisch werken geven we invulling aan de vastgestelde opgaven.
- Er zijn stappen gezet in het bestuurlijk-ambtelijk samenspel. De portefeuillehoudersoverleggen zijn geëvalueerd. Sinds 1 mei 2018 hebben we een platte organisatie. Hierin opereren er drie gremia op het snijvlak van 'mens' en 'werk': de directie, HRM en onze regisseurs. In 2022 hebben we met elkaar stappen gezet in de verduidelijking van de rol, taken en verantwoordelijkheden van deze drie groepen.
- De koppeling tussen bestuurlijke prioriteiten en ambtelijke capaciteit wordt steeds gemaakt, bijvoorbeeld door het collegeprogramma en de invulling van openstaande taakstellingen. Opnieuw is door collega's de leergang 'De Stevige Adviseur' gevolgd (gericht op het ontwikkelen van adviesvaardigheden in een netwerkorganisatie).
- Het project rolontwikkeling is gestart. Het werken met voortdurend wisselende maatschappelijke en bestuurlijk-politieke opgaven vraagt meer dan expertise op een begrensd vakgebied. Medewerkers gaan door een wisselend takenpakket steeds meer een

rol vervullen in plaats van een functie uitoefenen. Door te werken met rollen in multidisciplinaire teams worden vraag en aanbod flexibeler op elkaar afgestemd en kunnen we ons wendbaarder rondom opgaven organiseren. Dit draagt bij aan een sterke samenwerking, optimale inzet en ontwikkeling van talenten en dat leidt tot een telkens weer verbeterde dienstverlening. We besteden aandacht aan de rolverdeling en het samenspel van directie, regisseurs en HR-adviseurs. En gaan komende periode bezig met team- en ontwikkelrollen.

- We kennen binnen de ambtelijke organisatie de kernwaarden *Samen, Bevlogen, Betrouwbaar en Wendbaar*. Deze zijn al in 2017 met een brede groep collega's tot stand gekomen. In 2021 zijn deze geconcretiseerd en in 2022 onderdeel geworden van onze HRM gesprekscyclus.
- We zijn zowel intern als extern bezig het organisatieverhaal van Ermelo te vertellen en de cultuur van onze organisatie voelbaar te maken door middel van storytelling. Dit doen we bijvoorbeeld door middel van 'reisverhalen' van medewerkers waarin ze aan de hand van een interview de rol van de organisatieontwikkeling in hun dagelijks werk weergeven in een (online) magazine. Ook hebben we een corporate werkgeversvideo gemaakt met een sfeerimpressie hoe het is om hier te werken. Deze video staat op onze vacaturesite en wordt ingezet bij campagnes op social media <https://www.youtube.com/watch?v=ogKPBAamhZM&t=25s>
- Aan de hand van het in 2021 opgestelde plan van aanpak arbeidsmarktcommunicatie is in 2022 uitvoering gegeven aan de versterking van de positie van de gemeente Ermelo als werkgeversmerk (employer branding). Met de missie, visie en kernwaarden als basis hebben we o.a. een arbeidsmarktcommunicatie huisstijl ontwikkeld. Naast de look and feel is hierin bepaald welke USP's Ermelo inzet voor haar arbeidsmarktcommunicatie, het organogram is vernieuwd en aangepast naar Ermelo als netwerkorganisatie en we hebben een (vernieuwde) vacaturesite <https://www.ermelo.nl/over-de-gemeente/vacatures>. Daarnaast zijn vacatureteksten aangepast en is professioneel beeldmateriaal ontwikkeld.
- Sinds 1 mei 2018 hebben we een platte organisatie. Hierin opereren er drie gremia op het snijvlak van 'mens' en 'werk': de directie, HRM en onze regisseurs. Het samenspel tussen deze drie gremia heeft doorlopend onze aandacht. In 2022 hebben we met elkaar stappen gezet in de verduidelijking van de rol, taken en verantwoordelijkheden van deze drie groepen.

Bij het zijn van een netwerkgemeente hoort ook het onderzoeken hoe we ons als gemeente Ermelo verhouden in ons netwerk. De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben een lange historie als het om samenwerking gaat. Op veel fronten werken we samen aan vraagstukken die (de inwoners van) onze gemeenten raken. De afgelopen jaren hebben we op die manier al mooie resultaten geboekt. Denk aan het bundelen van krachten op het gebied van bedrijfsvoering en het totale sociaal domein binnen Meerinzicht. Bij alles wat we doen, houden we altijd onze stakeholders in gedachten: ons gemeentebestuur, de omliggende regio's, onze medewerkers en uiteraard met stip bovenaan de ca. 100.000 inwoners. Is samenwerking daarmee een doel op zich? Zeker niet. We versterken elkaar daar waar kansen liggen, maar opereren zelfstandig als dat voor alle drie de individuele gemeenten beter uitpakt. De vraag die steeds voorligt is waar de regionale EHZ-samenwerking ook in de toekomst meerwaarde kan hebben en kansrijk is. Met de zogenaamde EHZ Gebiedsagenda gaan we voor de inwoners, bedrijven en organisaties van onze gemeenten op zoek naar een gezamenlijke antwoord op opgaven en ambities, waarbij we onze partners (triple helix) willen laten zien dat we een krachtige regio zijn die wil inzetten op samenwerking vanuit de inhoud en concrete resultaten. De Gebiedsagenda is in drie gemeenteraden vastgesteld, eind 2021 en begin 2022. Gedeputeerde Staten van Flevoland en Gelderland hebben ook ingestemd met deze Gebiedsagenda. Nieuwe taak voor de regionale EHZ-samenwerking is beantwoording van de vraag van het Rijk aan de provincies om te komen tot een gebiedsgerichte uitwerking van de grote opgaven voor ons land. De belangrijkste zijn: de Energietransitie, Wet Natuur en stikstof, Nationaal Programma Landelijk Gebied, Wonen en de Verstedelijkingsstrategie. Dit vraagt om een stevige regionale EHZ-aanpak. Het met de provincie en Rijk te sluiten Regio Arrangement Ermelo, Harderwijk en Zeewolde kent een doorlooptijd tussen de 20 en 30 jaar.

Openbare Orde en Veiligheid

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

In 2019 wordt verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma IVP. Tevens wordt in 2019 het IVP 2016-2019 geëvalueerd en zal een begin gemaakt worden met een nieuw Integraal Veiligheidsplan 2020-2023. Het ligt in de planning dat de raad het IVP eind 2019 zal vaststellen.

Crisisbeheersing

De kadernota 2019-2022 Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) is vastgesteld. De komende jaren wordt er uitvoering gegeven aan de uitkomsten van de Foto Bevolkingszorg. In de 'foto' wordt de stand van zaken mbt Bevolkingszorg in de VNOG in kaart gebracht.

Brandweer

We zetten in op verdere versterking van de risicobeheersing. Cruciaal zijn risicobewustzijn ("awareness"), preventiemaatregelen en naleefgedrag van maatschappelijke partners.

Hoofdpijnnotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Openbare orde en veiligheid
Beoogd maatschappelijk effect: Ermelo is een veilige gemeente

Doelen:

- Een verder verstevigde 'duurzame' veiligheid en leefbaarheid
- Verankerde aanpak van slimme, effectieve samenwerkingsvormen

Subdoelen:

- Minder overlast door personen
- Voorkomen van high impact crimes (m.n. inbraken)
- Meer aandacht maatschappelijke ondermijning, integriteit en drugsaanpak
- Leerbare en veilige vakantieparken
- Veilig uitgaans- en winkelgebied
- Versterken crisis- en risicobeheersing brandweer
- Minder geweld en vandalisme
- Hogere verkeersveiligheid

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Uitvoering geven aan Uitvoeringsprogramma IVP
- Actualisatie operationele plannen
- Korte lijnen, duurzame afstemming en samenwerking met instellingen
- Toezicht en handhaving door politie en BOA's
- Afstemming en samenwerking met wijk- en dorpspanels, ondernemers en instellingen
- Input leveren voor regionaal risicoprofiel en brandprofiel
- Ondersteuning preventievoorziening door brandweer
- Integraal toezicht- en handhavingsbeleid incl. brandveiligheid
- Verbindingen leggen flankerend beleid, zoals zorg, drugs recreatie, verkeer enz.
- Deelname aan opleiding, training en oefening

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: Prominent en rechtmatig.

Nadere uitwerking: n.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Openbare orde & veiligheid

In de periode 2022 - 2025 zal er uitvoering worden gegeven aan het in 2021 vastgestelde Integrale Veiligheidsplan 2020-2024 Harderwijk, Ermelo en Putten. De bovenlokale prioriteiten opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2020-2024 richten zich op:

- Kwetsbare personen
- Ondermijning
- Cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit
- Informatievoorziening
- Veilige, vitale vakantieparken

De lokale prioriteiten richten zich op:

- Overlast en geweld
- Verkeersveiligheid
- Jeugd en veiligheid

Crisisbeheersing

Naast de doelstellingen die zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan zal er aandacht zijn voor de regionale crisisbeheersingsorganisatie. In regionaal verband (VNOG) wordt er gewerkt aan expertteams binnen team bevolkingszorg om een verdere professionalisering van de crisisbeheersingsorganisatie te bewerkstelligen. Naast dit traject zullen ook de uitkomsten uit de evaluatie Wet veiligheidsregio's veranderingen met zich meebrengen binnen de crisisbeheersingsorganisatie.

Wat hebben we gedaan

In 2022 is er verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2020-2024. Zo is er sinds 2022 een regisseur ondermijning aangesteld voor de gemeente Harderwijk, Ermelo en Putten om de aanpak van ondermijning te versterken, heeft het lokale ondermijningsoverleg meer vorm en inhoud gekregen en is er een betere verbinding gelegd tussen het sociaal domein en openbare orde en veiligheid. In het kader van veilige en vitale vakantieparken is er in samenwerking met project Ariadne van de provincie Gelderland een integrale controle uitgevoerd op een vakantiepark. Ook is er door de Veiligheidsregio en Hiswa/Recron een presentatie gegeven aan recreatieondernemers over het risico op natuurbranden in de omgeving van vakantieparken en hoe men zich daar op kan voorbereiden.

Crisisbeheersing

In 2022 is fase 1 van de vorming van expertteams voor bevolkingszorg afgerond. De expertteams moeten zorgen voor een effectievere, efficiëntere en beter voorbereide regionale crisisorganisatie. In 2022 is tevens gestart met fase 2 van de implementatie van de expertteams. Nadat de jaren 2020 en 2021 in het teken stonden van de coronacrisis heeft 2022 voor een groot

gedeelte in het teken gestaan van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Ook hiervoor is in eerste instantie gewerkt conform de crisisstructuren.

Financiën

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

We hebben ambities en zoeken daarvoor financiële ruimte in de begroting en tegelijkertijd stevenen we in diezelfde begroting af op een structureel tekort van € 2,8 miljoen aan het eind van de raadsperiode. Omdat we willen werken vanuit een solide begroting vraagt dat van ons een ander, meer gedegen financieel beleid. Bij een hoog ambitieniveau hoort een langjarige financiële visie op investeringen. Door in financiële investeringsperiodes van 5 tot 10 jaar te denken hopen we enerzijds de lastendruk te beheersen en anderzijds de ontwikkelingen van de financiën beter onder controle te krijgen. Verder gaan we uit van het principe van kostendekkendheid. Politiek gaat primair over het verdelingsvraagstuk, en dat gaat in meerderheid over aanvullende keuzes op niet kostendekkende voorzieningen. Het verhogen of verlagen van gemeentelijke inkomsten, zoals bijvoorbeeld de OZB voor niet-eigenaren, toeristenbelasting, mogelijk een doelbelasting, of het al dan niet vasthouden aan de hondenbelasting wordt gewogen vanuit het principe van kostendekkendheid. We kiezen voor de variant met de minste kosten/meeste opbrengst voor de inwoner. We willen zo snel mogelijk een eerste financiële vertaling van onze ambities opstellen.

Raadsperiode 2018-2022

We streven naar een structureel en reëel sluitende begroting 2019-2022 en een evenwichtig realistisch financieel beleid.

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Financiën:

Beoogd maatschappelijk effect: Een financieel transparante en gezonde gemeente.

Doelen:

- Een structureel en reëel sluitende begroting
- Beheersen lastendruk
- Een evenwichtig en realistisch financieel beleid

Subdoelen:

- Wegwerken tekorten in 2020-2022
- Structurele inkomsten en lasten in verhouding zichtbaar
- Geen plan zonder dekking
- Creëren lokale lastendruk in verhouding tot omvang en kwaliteit van de openbare voorzieningen
- Doelmatige en efficiënte organisatie
- Financiën "in control"
- Kostprijs leidend maken
- Optimale algemene dekkingsmiddelen
- Beter inzetten subsidiebeleid als instrument

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Financieel vertalen uitkomsten Kerntakendiscussie (wens)
- Concretiseren alle bestaande taakstellingen (uiterlijk in 2022)
- Actualiseren financieel budgetbeheer en financieel beleid
- Compensatie niet stijgen Precariobelasting inbedden in de begroting
- WOZ-waarde bepalen
- Herijking kaders lastendruk
- Indexering Forensenbelasting
- Indexering Toeristenbelasting
- Aanslag opleggen, innen en kwijtschelden belastingen
- Ontwikkelen langjarige financiële visie op investeringen
- Reservepositie (algemene/bestemmingsreserve, sparen toekomst, financieringsmiddel, voldoende omvang buffer)
- Financieringspositie (liquiditeitenplan, minimaliseren rentelast, actualisatie financieel beleid)
- Implementeren principe van 100% kostendekkendheid
- Algemene stelposten (geen concrete bestemming, dekkingsmiddel diverse ontwikkelingen, wegzetten gelden algemene uitkering, kadernota, nog te realiseren taakstellingen)
- Algemene uitkering (vrij dekkingsmiddel, geen oormerking, extra gelden nieuwe taken weg, maximale uitkering binnenhalen, basisregistratie op orde, rekenmodel Pauw)
- Opstellen plan gericht op beter inzetten subsidiebeleid als instrument

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De gemeente is betrouwbaar en financieel gezond.

Nadere uitwerking: Welke mogelijkheden ziet het college om tot een structureel sluitende begroting voor de lange termijn te komen, in het kader van de huidige kerntakendiscussie, met specifieke aandacht voor het subsidiebeleid en het accommodatiebeleid.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Algemene doelstelling voor deze raadsperiode was:

"Doelstelling van ons blijft dat Ermelo in deze raadsperiode weer een structureel sluitende meerjarenbegroting heeft. Waarbij ook alle bestaande taakstellingen zijn gerealiseerd. En waarbij de vrij besteedbare Algemene reserve weer tenminste € 5 mln. bedraagt. Daarnaast is de optimale doelstelling om te streven naar een redelijke lastendruk voor de inwoners en bedrijven in overeenstemming met het voorzieningenniveau in Ermelo met ingang van 2023. Ook moet er gestreefd worden naar het creëren van structurele budgettaire ruimte voor toekomstig nieuw beleid".

In de notitie Heroverweging 2020 (vastgesteld in de raad op 9 december 2020) is bovenstaande doelstelling deels losgelaten. Gekozen is voor een behoedzaam scenario en niet voor rigoureuze saneren van het voorzieningenniveau.

Dit betekent dat de begrotingsjaren 2022 en 2023 thans budgettair sluitend zijn. Echter met ingang van het begrotingsjaar 2024 zijn er budgettaire tekorten.

Doelstelling voor 2022:

Voor het zomerreces 2021 heeft de raad diverse stukken ontvangen met betrekking tot de financiën van Ermelo, zoals de Kadernota 2022, uitwerking amendementen en de infomemo Financieel perspectief per 15 juli 2021. Deze stukken zijn de basis geweest voor de vervaardiging van deze Meerjarenbegroting 2022-2025.

Het jaar 2022 is een verkiezingsjaar, een nieuwe raad en een nieuw college van b&w treden aan. In 2022 zal de nieuwe financiële doelstelling voor de nieuwe raadsperiode bepaald moeten worden.

Uitgangspunt zal moeten zijn dat Ermelo een gezonde financiële positie heeft, met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Naar verwachting zal er in 2021 / 2022 duidelijkheid komen of het Rijk bereid is om financieel over de brug te komen naar de gemeenten, zowel inzake het Sociaal Domein als andere taken.

Afhankelijk van deze uitkomst zal Ermelo wel of niet moet overgaan tot een nieuwe heroverwegingsronde, op te nemen in de Kadernota 2024, welke in 2023 aan de raad zal worden aangeboden.

Eind 2021 zal er ook een stresstest Financiën Ermelo uitgevoerd gaan worden.

In 2022 zal, samen met de auditcie, ook gekeken worden naar de planning- en controlcyclus en documenten voor de nieuwe raadsperiode.

Doelstelling blijft ook dat Ermelo jaarlijks onder het repressief toezicht blijft vallen. Dit is provinciaal toezicht achteraf.

Afhankelijk van besluitvorming door het Rijk wordt de Rechtmatigheidsverklaring ingevoerd. In 2021 zijn de voorbereidingen, in overleg met de nieuwe accountant, ter hand genomen.

Actualisatie financieel beleid:

In 2019 is gestart met een actualisatie van het financieel beleid van Ermelo. Zo heeft de raad eind 2019 de nieuwe Financiële Verordening Ermelo vastgesteld. Eind 2020 heeft de raad de Doelmatigheidsverordening Ermelo vastgesteld.

Met Meerinzicht, afdeling Financiën, zijn afspraken gemaakt omtrent de verdere actualisatie van het financieel beleid Ermelo. Deze afspraken zijn opgenomen in de Kadernota 2022 Ermelo.

Voor het jaar 2022 staan in de planning:

- Nota Activerings- en afschrijvingsbeleid;
- Nota Reserves en voorzieningen;
- Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Met ingang van 2021 zal er elk jaar 1 doelmatigheidsonderzoek worden uitgevoerd. Dit onderzoek wordt zoveel mogelijk afgestemd met Harderwijk en Zeewolde. De uitvoering gebeurt door Meerinzicht, afdeling Financiën, team VIC.

Taak Financiën:

De taak Financiën Ermelo wordt uitgevoerd door Meerinzicht. Meerinzicht geeft momenteel uitvoering aan harmonisatie van de planning en control. Op 1 januari 2021 is het nieuwe financieel pakket in werking gegaan, tezamen met een uniform rekeningschema voor de EHZM-organisaties.

Wat hebben we gedaan

Het jaar 2022 was een verkiezingsjaar. Een nieuwe raad en nieuw college van B&W zijn aangetreden. Het Hybride-akkoord 2022-2026 is vastgesteld. In dit akkoord komen de financiën van Ermelo, onder de noemer "Spaarzaam", uitgebreid aan de orde. Een nieuw, strakker financieel beleid is / wordt ingevoerd. Doel is om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting, op basis van realistische ramingen, met volledige realisatie van de in de begroting opgenomen taakstellingen. De budgettaire gevolgen van het Hybride-akkoord zijn verwerkt in de Meerjarenbegroting 2023-2026 Ermelo, welke op 9 november 2022 (tezamen met een aantal moties en amendementen) door de raad is vastgesteld.

Op basis van het Hybride-akkoord is hard gewerkt aan de vervaardiging van een nieuw collegeprogramma, de uitwerking van de diverse taakstellingen en de herziening van de programmastructuur (van programma-niveau naar subprogramma-niveau) in combinatie met een verbetering van de bestuursrapportages. Dit alles zal zijn beslag krijgen in de Kadernota 2024 Ermelo, welke in de tweede helft van mei 2023 aan de raad zal worden aangeboden.

De herziening van het financieel beleid van Ermelo moet geformaliseerd worden in de (financiële) verordeningen, protocollen en beleidsnota's.

In 2022 zijn geactualiseerd het Controleprotocol 2022, het Normenkader 2022, het Treasurystatuut 2023 en de Nota Reserves en Voorzieningen 2023. Deze stukken zijn eind 2022 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Ambtelijk is gewerkt aan de actualisatie van de Nota Waarderen, Activeren en Afschrijven 2023, de Nota Rentebeleid 2023 en de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeleid 2023. Deze stukken zullen in het tweede kwartaal 2023 aan de raad, ter vaststelling, worden aangeboden. In het vierde kwartaal 2022 is, in EHZM-verband gestart met de vervaardiging van het Risicoanalysebeleid.

In 2022 zijn door de raad vastgesteld de Jaarstukken 2021 Ermelo, een vijftal Bestuursrapportages 2022 Ermelo, de Kadernota 2023 Ermelo (voor kennisgeving aangenomen) en de Meerjarenbegroting 2023-2026 Ermelo.

Ook in 2022 viel Ermelo onder het repressief provinciaal toezicht (= toezicht achteraf).

In 2021 en 2022 is uitvoering gegeven aan het Onderzoeksplan 2021/2022 Doelmatigheid. Dit onderzoek betrof de systematiek van rekeningssaldobestemmende posten.

De invoering van de Rechtmatigheidsverklaring is door het Rijk verschoven van 2022 naar 2023. Dit betekent dat het college van B&W voor het eerst bij de Jaarstukken 2023 de rechtmatigheidsverklaring zal gaan afgeven.

De VIC-groep van de afdeling Financiën Meerinzicht is in de lead voor de daadwerkelijke invoering in EHZM.

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Ermelo	Nederland	Bron
Formatie	fte per 1.000 inwoners	2022	5,02		- Gemeentelijke administratie
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2022	4,48		- Gemeentelijke administratie
Apparaatskosten	Kosten per inwoners	2022	928		- Gemeentelijke administratie
Externe Inhuur	Kosten als % ten totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2022	9,9%		- Gemeentelijke administratie
Overhead	% van totale lasten	2022	19,1%		- Gemeentelijke administratie
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	1098	823	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	1183	905	COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2022	369	317	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2021	1,7	1,8	CBS - Diefstallen
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2021	1,5	1,3	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2021	4,4	4,3	CBS - Criminaliteit
Vernielingen en beschadigingen	per 1.000 inwoners	2021	5,2	6	CBS - Criminaliteit
Verwijzingen Halt van 12-17 jaar	per 1.000 jongeren	2021	10	8	Stichting Halt
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	1	1	CBS Jeugd

bron: waarstaatjegemeente.nl (14 februari 2023)

Verbonden partijen

Bij de uitvoering van het programma Samen Werken voor Ermelo zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- [Meerinzicht](#)
- [OmgevingsDienst Noord-Veluwe \(ODNV\)](#)
- [Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe](#)
- [Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland \(VNOG\)](#)
- [Alliander N.V.](#)
- [N.V. Bank Nederlandse Gemeenten \(N.V. BNG\)](#)
- [Vitens N.V.](#)

Wat heeft het gekost

Budgetten		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Saldo Jaarstukken t.o.v. Begroting
Bedragen (x 1.000,00)						
Programma Samen Werken in Ermelo	lasten	6.597	251	6.848	7.158	310
	baten	-641	-132	-773	-1.404	-631
Subtotaal programma		5.956	119	6.075	5.754	-321
Mutaties reserve	lasten	799	3.558	4.357	4.206	-151
	baten	-2.203	-8.163	-10.366	-9.577	789
Subtotaal reserves		-1.404	-4.605	-6.009	-5.371	638

Algemene Dekkingsmiddelen:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	lasten	361	0	361	378	17
	baten	-11.966	-1.018	-12.984	-12.881	103
	saldo	-11.605	-1.018	-12.623	-12.503	120
- Algemene uitkering	lasten	273	-273	0	0	0
	baten	-48.532	-6.356	-54.888	-56.227	-1.339
	saldo	-48.259	-6.629	-54.888	-56.227	-1.339
- Dividend	lasten	1	0	1	0	-1
	baten	-460	-33	-493	-511	-18
	saldo	-459	-33	-492	-511	-19
- Saldo van de financieringsfunctie	lasten	177	-14	163	726	563
	baten	-520	83	-437	-690	-253
	saldo	-343	69	-274	36	310
- Overige algemene dekkingsmiddelen	lasten	-2.638	6.432	3.794	9	-3.785
	baten	-1.019	0	-1.019	-944	75
	saldo	-3.657	6.432	2.775	-935	-3.710
- Overhead	lasten	12.823	638	13.461	12.917	-544
	baten	-224	-44	-268	-751	-483
	saldo	12.599	594	13.193	12.166	-1.027
-Vennootschapsbelasting	lasten	0	0	0	38	38
	baten	0	0	0	0	0
	saldo	0	0	0	38	38
- Onvoorzien	lasten	27	-10	17	0	-17
	baten	0	0	0	0	0
	saldo	27	-10	17	0	-17
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen		-51.697	-595	-52.292	-57.936	-5.644
Totaal overzicht		-47.145	-5.081	-52.226	-57.553	-5.327

Investeringen		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Restant krediet
Programma Samen Werken in Ermelo	lasten	311.000	139.000	450.000	334.899	115.101
	baten	0	0	0	0	0
Saldo		311.000	139.000	450.000	334.899	115.101

Het gedetailleerde investeringsoverzicht (van de door te schuiven kredieten) is opgenomen in onderstaand overzicht:
[Investeringsplan Programma Samen Werken in Ermelo](#)

Programma Samen Leven in Ermelo

Technische verklaring over de opbouw van de teksten

Conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verwijzen wij in de onderstaande verantwoording allereerst naar plannen zoals deze in de Meerjarenbegroting 2022 door de voorgaande raad zijn vastgesteld. Het betreft hier de vragen: Wat willen we bereiken? en wat gaan we daarvoor doen? Vervolgens rapporteren wij hetgeen wij hebben bereikt in 2022.

Inclusieve samenleving

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Ermelo wil een inclusieve samenleving zijn. Iedereen heeft iets bij te dragen en iedereen telt mee. Iedere vraag of bijdrage van inwoners wordt op maat van de inwoner opgepakt als voorliggende algemene voorzieningen tekort schieten. Dat betekent dat hulp bij preventie-, groei- en zorgvragen van inwoners uit gaat van keuzes van de inwoners zelf. Maatschappelijke organisaties vormen zich -per situatie- gericht op de vraag van de inwoner, zodat er sprake is van eigen regie, met één plan en één passend (ontschot) budget. Er dient een sterke ketenintegratie van formele en informele zorg- en welzijnspartijen te zijn. Samen met Ermelose verenigingen en preventiemedewerkers ontwikkelen we een doorlopende gezondheidslijn (0-18 jaar). Hoe moeilijk het ook zal zijn, we doen ons uiterste best om wachtlijsten op het gebied van zorg en welzijn te voorkomen. We zoeken naar een houdbaar stelsel, met evenwicht tussen financiën en zorg, zodat we blijvend ondersteuning kunnen bieden aan de inwoners die het echt nodig hebben.

Raadsperiode 2018-2022

De gemeente heeft in het sociaal domein grote organisatorische en financiële opgaven te verrichten. De transformatie van het stelsel is er op gericht om de krachten in de samenleving en bij individuen te herkennen, te erkennen en te versterken. Dit vraagt een andere houding en vaardigheden van professionals en van inwoners. Met elkaar, met organisaties en met inwoners gaan we de uitdaging aan om aan de toekomst van Ermelo te werken.

Met de uitvoering van de Participatiewet streven we ernaar dat inwoners op een passende plek sociaal en maatschappelijk participeren. We gaan uitvoering geven aan het plan 'duurzaam inclusieve arbeidsmarkt'.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019, visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019))

Doelenboom Sociaal en zelfredzaam

Beoogd maatschappelijk effect: Ermelo is een sociale samenleving met zo zelfredzaam mogelijke

inwoners

Doelen:

- Ermelo is een sociale samenleving
- Versterken zelfredzaamheid van inwoners

Doelenboom Participatie

Beoogd maatschappelijk effect: Een inclusieve gemeente, iedereen draagt bij en telt mee

Doelen:

- Verhogen arbeidsparticipatie
- Verhogen maatschappelijke participatie

Doelenboom 'Ontplooiing en ontwikkeling'

Beoogd maatschappelijk effect: een gemeente met een divers aanbod waarin elke inwoner zich kan ontplooiën

Doelen:

- Inwoners kunnen zich ontwikkelen door onderwijs
- Inwoners en bezoekers kunnen zich verrijken door een rijk cultureel aanbod

Doelenboom 'Gezond en energiek'

Beoogd maatschappelijk effect: een gezonde gemeente met vitale inwoners

Doelen:

- Gezond opgroeien
- Gezondheid beschermen, bevorderen, bewaken
- Gezond en vitaal ouder worden

In de kadernotitie 'Sociaal domein Ermelo op weg naar 2025' zijn de kaders voor de transformatie in het sociaal domein beschreven. De uitgangspunten die centraal staan zijn:

- Van dure, specialistische en individuele hulp naar ondersteuning door en in de samenleving (samenredzaamheid)
- Van de kwaal centraal naar de mens centraal (positieve gezondheid)
- Van reactief naar proactief handelen
- Van zorgen voor- naar zorgen dat.

De ontwikkelingen in Ermelo staan niet los van de regionale transformatie binnen het Sociaal Domein, waarin we samen werken met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht en met de gemeenten op de Noord Veluwe.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Transformatie

De taken die in Ermelo voor het Sociaal Domein uitgevoerd worden, zijn niet in evenwicht met de beschikbare middelen. Om een daling van de uitgaven in het sociaal domein te bewerkstelligen zetten we in op drie sporen, die door de raad zijn vastgesteld via de kadernotitie 'Sociaal domein Ermelo op weg naar 2025':

1. Professionalisering en samenwerking van het lokale ondersteuningsnetwerk faciliteren
2. Toegang van de ondersteuning en samenwerking met het lokale ondersteuningsnetwerk versterken
3. Transformatie inzetten op inhoud en organisatie

Op deze manier hopen we dat we een verschuiving kunnen realiseren, van minder maatwerk naar meer algemene voorzieningen.

Integraal werken, vanuit de bedoeling en inwoners centraal zijn uitgangspunten voor de transformatie. Ermelo kiest daarom voor opgavegericht werken.

Opgaven

Voor het Sociaal Domein zijn vier deelopgaven benoemd, die aansluiten bij de levensfasen van inwoners:

- Kansrijk opgroeien
- Op weg naar samenredzaamheid
- Perspectief op werk
- Langer (zelfstandig) thuis

Deze opgaven pakken we samen op met onze partners in de Ermelose samenleving, waarbij een nauwe samenwerking is tussen informele en formele ondersteuning. We werken samen met onder meer Welzijn Ermelo, het Leefbaarheidsteam, het Sociaal Team, het CJG en de Inclusief Groep.

Voor de verschillende opgaven wordt een uitwerking gemaakt, in een doelen-inspanningen-netwerk. Daarin worden de activiteiten in beeld gebracht, die bijdragen aan de beoogde maatschappelijke effecten. Op basis van de benoemde doelen worden beoogde resultaten vastgesteld door de raad in een nieuwe Nota Sociaal Domein. Samen met partners in het veld maken we vervolgens een uitvoeringsagenda.

Monitoring

Op basis van de uitwerking voor de verschillende opgaven worden resultaten benoemd en wordt monitoring ingericht, op inhoud (tellen en vertellen) en financiën. Deze monitor wordt opgepakt in samenhang met de Trendrapportage en kan op termijn daar onderdeel van worden.

Wat hebben we gedaan

Transformatie sociaal domein

Met het vaststellen van de Kadernotitie 'Sociaal Domein Ermelo Op weg naar 2025', is eind 2020 een beweging in gang gezet met als doel de balans tussen kosten, kwaliteit en organisatie in evenwicht te houden. Daarnaast is de opdracht om de taakstelling van €1,9 miljoen te realiseren in 2024. In 2021 hebben een onderzoek gedaan naar de grootste knelpunten in het sociaal domein. Daaruit blijkt dat de ondersteuning aan kwetsbare inwoners beter kan. Het College van B&W heeft ambities benoemd om dit direct op te pakken. Om de plannen ook in samenhang te kunnen uitvoeren is het belangrijk om grip te hebben op inhoud, kwaliteit en kosten. In 2022 hebben we gewerkt aan het opstellen van een Nota Sociaal Domein. Deze biedt hiervoor de kaders voor de uitvoering. De startnotitie met uitgangspunten vormt de basis voor de Nota Sociaal Domein. Binnen het Sociaal Domein heeft de gemeente vier maatschappelijke opgaven, die in relatie staan met de levensfasen van een mens: Kansrijk opgroeien, Op weg naar samenredzaamheid, Perspectief op (on)betaald werk en Zelfstandig thuis. In 2022 sluiten wij de boeken met het volgende financiële resultaat ten aanzien van de taakstellende bezuiniging van € 1,9 miljoen in 2024: De uitkomsten van het onderzoek van Berenschot naar de financiën in het Sociaal Domein zullen ons helpen keuzes met de Nota Sociaal Domein keuzes voor te leggen aan de raad voor de realisatie van de resterende taakstelling.

Kansrijk opgroeien

De pedagogische basis versterken

We zijn in 2022 van start gegaan met de inzet van Buurtgezinnen. Dit is een initiatief waarbij vraaggezinnen en steungezinnen aan elkaar gekoppeld worden om opvoeders die het (tijdelijk) zwaar hebben te ontlasten en de kinderen wat extra liefde en aandacht te bieden. In 2022 zijn er 13 koppelingen gemaakt.

Preventieve ondersteuning

Door jongerenwerk en de jongerencoaches van Welzijn Ermelo is in 2022 ingespeeld op de gevolgen van de coronapandemie voor jongeren. Er werd meer beroep gedaan op de jongerencoaches en door het jongerenwerk is middels activiteiten ingespeeld op het vergroten van het welbevinden onder jongeren. Ook kon met NPO middelen jongerenwerk ingezet worden op Groevenbeek. Dit heeft geleid tot meer zichtbaarheid van het jongerenwerk onder de leerlingen op Groevenbeek en onder het personeel op Groevenbeek, zodat de preventieve functie van het jongerenwerk nog beter benut kan worden. Ook is er in 2022 online jongerenwerk uitgevoerd. Dit hebben we laten uitvoeren door Epic Youth, een jonge organisatie die middels een online platform jongeren weten te bereiken die vooral een online netwerk hebben. Zij richten zich vooral op activiteiten tijdens de schoolvakanties, waarbij ook thema's rondom gezondheid aan de orde komen. Jongeren uit Ermelo worden betrokken bij het organiseren en promoten van de activiteiten. Zij werken hierin samen met de jongerenwerkers van Welzijn Ermelo en Groevenbeek Ermelo.

In 2022 is er samen met de gemeente Harderwijk verder uitvoering gegeven aan het programma Nu Niet Zwanger (NNZ), onderdeel van Kansrijke Start. Dit wordt uitgevoerd door de GGD NOG. Het programma NNZ richt zich op (potentiële) ouders in kwetsbare omstandigheden. Het programma biedt hulpverleners scholing en ondersteuning om met hun eigen cliënten het gesprek aan te gaan. De nadruk ligt op een open en eerlijk gesprek over kindwens, seksualiteit en anticonceptie. Sinds de start van het programma (oktober 2021) zijn er in totaal 25 casussen opgepakt door aandachtfunctionarissen. Daarnaast zijn in 2022 de voorbereidingen voor opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) gestart. Vastgesteld door de gemeenteraad en start in januari 2023

Toegang naar jeugdhulp verbeteren

Het Centrum Jeugd en Gezin heeft in 2022 te maken gehad met onderbezetting door een toename van vragen en taken vanuit de inkoopafspraken jeugdhulp. Ondanks de onderbezetting hebben zij veel gezinnen kunnen helpen door zelf informatie en advies te geven, maar ook door het analyseren van de hulpvraag en het toeleiden naar geïndiceerde jeugdhulp. Er is geïnvesteerd in het eigen maken van de verklarende analyse; een manier van screening van de hulpvraag wat moet leiden tot een beter passend antwoord op de hulpvraag in het kader van In één keer goede ondersteuning. Na twee pilotjaren wordt nu door vijf huisartsenpraktijken gebruik gemaakt van een ondersteuner jeugd, die door het CJG is gedetacheerd. Vragen over opvoed- en opgroei-problematiek worden door de huisarts doorgeleid naar de ondersteuner jeugd. De huisartsen zijn erg tevreden over deze toevoeging aan hun praktijk. Ook de ondersteuners jeugd geven aan dat het voor jeugdigen of ouders die via de huisarts bij hen komen laagdrempeliger is om hun hulpvraag te stellen. De inzet van de ondersteuners jeugd vanuit het CJG moet leiden tot minder doorverwijzingen naar de jeugdGGZ en/of passender ondersteuning.

Geïndiceerde jeugdhulp

Na de inkoop jeugdhulp in 2021 is er in 2022 veel inzet gepleegd op de implementatie hiervan. De nieuwe inkoopafspraken zijn gericht op de transformatie op jeugdhulp, waarbij meer gestuurd wordt op doen wat nodig is en het betrekken van het CJG als procesregisseur op de te behalen resultaten. Ook is er veel ingezet vanuit Meerinzicht op de administratieve en financiële afhandeling van de nieuwe Wet woonplaatsbeginsel. Wanneer dit op orde is, hebben we lokaal meer invloed op de behandeltrajecten van de jeugdigen in Ermelo die elders in een woonvorm

geplaatst zijn.

Afspraken JGZ adolescenten

In 2022 zijn binnen de GR GGD afspraken gemaakt om per 2023 te starten met JGZ adolescenten. Via deze weg wordt ingezet aan het samen bouwen aan gezondheid en gezond gedrag voor duurzame participatie van jongeren.

Op weg naar samenredzaamheid

Bestaanszekerheid

In het voorjaar van 2022 ontstond de energiecrisis, gecombineerd met een hoge inflatie. Er is toen een informatiecampagne gestart hoe er zuiniger omgegaan kan worden met energie en waar mensen naartoe kunnen voor ondersteuning bij financiële problemen. Deze campagne is vanaf september 2022 uitgebreid met het gericht aanschrijven van iedereen die recht heeft op de energietoeslag. Ook is ons netwerk van partners waarmee we samen optrekken uitgebreid met zogenaamde "vindplaatsen". Hierdoor kunnen we de informatie daar verspreiden waar mensen zich toch al bevinden. Daarnaast kunnen we kennis en expertise delen over hoe we de uitbreidende doelgroep beter kunnen benaderen. Het gaat daarbij om gerichte samenwerking met:

- Scholen
- Sportverenigingen
- Rechtbank Gelderland
- Huisartsen
- Ondernemers (onder andere als werkgevers)
- Wijkverenigingen.

Daarnaast zijn er met behulp van rijksmiddelen acties gestart om mensen die recht hebben op de energietoeslag actief te benaderen over het recht op een energiebox, maar ook de mogelijkheid om de materialen uit de energiebox aan te laten brengen door praktische coaches, een afspraak te maken met een energiemeester of een energiecoach en een financiële check te laten doen door vrijwilligers van het Financieel Café Ermelo met de VoorzieningenWijzer. Voorbereid is de openstelling van een subsidieregeling om in 2023 energie-onzuinige koelkasten om te laten ruilen voor energiezuinige koelkasten en om subsidie aan te vragen voor isolerende maatregelen voor eigenaar-bewoners met een inkomen tot 150%, die lijden aan energiearmoede.

Inclusiviteit

- *Deelname Onderzoek van Accessibility over visuele beperking en gemeenten.* Gemeente Ermelo heeft in 2022 meegedaan aan een onderzoek van Accessibility hoe deze vorm van beperking beter in beeld gebracht kan worden bij gemeenten. Diverse beleidsadviseurs en uitvoerders deden mee aan een workshop, evenals lokale ervaringsdeskundigen. Vervolgens is besproken met een adviseur van Accessibility wat deze organisatie kan aanbieden aan gemeente Ermelo als dank voor deelname aan het onderzoek. Dit resulteert in een gratis workshop bij Ermelo Buitenleven en gratis tips over toegankelijkheid voor het nieuw te ontwikkelen beleid toerisme.
- *Deelname Onderzoek van Kentalis naar auditieve beperking en gemeenten.* Gemeente Ermelo heeft in 2022 meegedaan aan een onderzoek van Kentalis hoe deze vorm van beperking beter in beeld gebracht kan worden bij gemeenten. Er is een uitgebreid interview afgenomen met de beleidsadviseur Inclusie. Vervolgens is besproken met medewerkers en ervaringsdeskundigen van Kentalis wat deze organisatie kan aanbieden aan gemeente Ermelo als dank voor de deelname aan het onderzoek. Dit resulteert in 2 gratis workshops in 2023.
- *Flyer aan winkeliers en horeca-ondernemers met tips over toegankelijkheid* Een folder met praktische tips over toegankelijkheid voor mensen met verschillende beperkingen is verspreid onder de winkeliers en horeca-ondernemers. Er worden algemene tips gegeven, maar ook specifieke tips over mensen in een rolstoel, mensen met een visuele of auditieve beperking en mensen met een verstandelijke beperking.
- *Toiletvriendelijke gemeente plaats 86 van 344 gemeenten met 581 punten.* Op de ranglijst van Hoge Nood staat gemeente Ermelo op plaats 86 van 344 gemeenten met 581 punten. De gemeente op de hoogste plaats behaalt 824 punten, de gemeenten op de laatste plaatsen 0 punten en daar net boven 150 punten. De score kan natuurlijk beter, maar door gebrek aan budget zijn we uitsluitend afhankelijk van ondernemers en organisaties die hun toilet gratis of vrijwel gratis ter beschikking hebben gesteld.

MKB toegankelijke route

In 2022 is in Ermelo de MKB toegankelijke route gestart door de organisatie Ongehinderd. Ondernemers konden zich opgeven voor het toetsen van hun toegankelijkheid. Na het advies krijgen zij tijd om verbeteringen aan te brengen, waarna zij een landelijk keurmerk uitgereikt krijgen (brons, zilver of goud). De toegankelijkheid wordt bijgehouden in de app van Ongehinderd. Lokale ervaringsdeskundigen werken in dit project samen met de organisatie Ongehinderd.

Platform Ervaringsdeskundigen in voorbereiding

Gemeente Ermelo kent op dit moment nog geen structurele mogelijkheid om de kennis van ervaringsdeskundigen in te zetten bij toegankelijkheid. Er zijn wel individuele ervaringsdeskundigen die regelmatig worden gevraagd om hun medewerking te verlenen. De diverse projectleiders geven aan veel waardering te hebben voor de adviezen van de ervaringsdeskundigen. In 2023 zal het Platform Ervaringsdeskundigen vorm krijgen.

Toegankelijke verkiezingen

In 2022 is er meer aandacht geweest voor toegankelijke verkiezingen.

Op 2 stembureaus zijn stemmallen ingezet met audio-ondersteuning, zodat mensen met een visuele beperking zelfstandig kunnen stemmen.

Op het stembureau de Oude School 's Heerenloo werden 3 prokkelduo's ingezet.

Voor de verkiezingen in 2023 is een draaiboek Toegankelijkheid en een Instructie voor stembureauleden over toegankelijkheid gemaakt.

In 2022 is ingezet op preventie door versterking van het voorveld:

- initiatieven van bewoners en verenigingen zijn ondersteund, o.a.:
 - Inzet Leefbaarheidsteam
 - Samenwerking Diaconaal platform,
 - Dorpendeal Ermelo-West -> realisatie De Vleugel, opzetten gezonde wijk
 - Ondersteuning Buurtvereniging Horst en Telgt
- Kerkenvisie in ontwikkeling
- Ontmoeting faciliteren via bijvoorbeeld
 - Buurtkamer Oranjepark
 - CIVOS
 - De Parasol

Daarnaast wordt de Toegang versterkt voor beter en sneller doorverwijzen, zo mogelijk zonder een maatwerkvoorziening. Er is ook verder geïnvesteerd in de samenwerking tussen Meerinzicht en het Sociaal Team. Ook is een visieleertraject van de VNG in gang gezet. Deze uitkomsten leveren input voor de Nota Sociaal Domein.

Perspectief op (on)betaald werk

Inburgering en integratie

Vanaf 2022 wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe Wet Inburgering. Het nieuwe inburgeringsstelsel is benoemd als lerend stelsel en dit bleek in 2022 ook werkelijkheid. In de eerste helft 2022 werd hinder ondervinden van nog niet doorgevoerde en ingerichte systemen, waardoor informatie van DUO niet naar gemeenten ontsloten kon worden. Hierdoor werd vertraging opgelopen op de verschillende deelprocessen in de nieuwe inburgeringsroute. Ondermeer konden er pas later intakes op de juiste manier worden gehouden. En ook daarop volgend de te houden leerbaarheidstoetsen en de start van onderwijsroutes. Al met al kan gesteld worden dat trajecten inburgering in 2022 een half jaar later opgepakt konden worden dan zoals bedacht en verwacht. De voorbereiding en inrichting van de contractering van onderwijsaanbod liep ook in 2022 nog verder door.

Voor de Ermelose inburgeraars is gestreefd om in de uitvoering zo min mogelijk hinder te laten ondervinden van het eerste uitvoerings - en ontwikkeljaar. Er is op geanticipeerd om zoveel als kon wel gesprekken te voeren en door deelnemers tijdelijk deel te laten nemen aan onderwijstrajecten uit de vorige periode. Ten aanzien van lokale samenwerking is in vervolg op de start in 2021 in 2022 vervolgd om de samenwerking en uitvoering door de verschillende organisaties, Meerinzicht, taalaanbieders, Vluchtelingenwerk, Bibliotheek Noordwest Veluwe, Welzijn Ermelo en Diaconaal Platform verder te laten stroomlijnen. Voor 2023 is de wens uit het samenwerkingsnetwerk geuit om ook met partners in het werk- en participatieveld (Inclusief Groep en werkgevers) de lijnen te gaan leggen.

Signaal arbeidsmigranten

In 2022 zijn signalen ontvangen vanuit vertegenwoordigers en sleutelfiguren en vanuit huisartsen om voor de doelgroep arbeidsmigranten een meer laagdrempelig, interdisciplinair ondersteuningsaanbod te ontwikkelen. Een laagdrempelige informatie- of adviesfunctie voor arbeidsmigranten is bijvoorbeeld op dit moment niet in Ermelo (en omgeving) aanwezig.

Zelfstandig thuis

Input vanuit beschermd wonen/maatschappelijke opvang (regionale taak)

Transformeren van beschermd wonen naar een beschermd thuis

De commissie Toekomst beschermd wonen (commissie Dannenberg) schetste in 2015 een toekomstbeeld van een inclusieve samenleving voor kwetsbare mensen. Deze transformatie leidt tot minder instellingen voor beschermd wonen en tot meer zorg en ondersteuning in de eigen woonomgeving van inwoners. Afgelopen jaren hebben we ons regionaal (regio Noord-Veluwe: gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en lokaal ingezet om kwetsbare inwoners zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving te laten meedoen.

- VPT en GGZ ZZZP-1C indicaties. Met behulp van de inzet van Volledig Pakket Thuis (VPT) binnen beschermd wonen kunnen mensen de nodige ondersteuning krijgen in hun eigen woning. Daarnaast is in 2022 geëxperimenteerd met het aanbieden van GGZ ZZZP-1C indicaties. Aan de hand van deze indicatie hebben inwoners toegang tot een doorlopende bereik- en beschikbaarheid tot zorg en ondersteuning en krijgen ze daarnaast nog vier uur per week ondersteuning.
- Inloop GGZ bij Welzijn Ermelo. Na een pilotperiode is deze voorziening vanaf 2020 structureel ingebed. Het betreft een laagdrempelige inloopvoorziening voor inwoners met GGZ-problematiek.
- Noord-Veluwse nachtdienst. De Noord-Veluwse nachtdienst is tot stand gekomen door nachtdiensten van meerdere organisaties samen te organiseren. De dienst is beschikbaar voor locaties voor beschermd wonen en sinds 2020 ook lokaal inzetbaar binnen de Wmo. Ook binnen het project Tijdelijk Wonen (zie onder) is de Noord-Veluwse nachtdienst beschikbaar gesteld. Met behulp van de Noord-Veluwse nachtdienst is het gemakkelijker geworden om de juiste ondersteuning via lokale Wmo mogelijk te maken. Dit voorkomt instroom in beschermd wonen.

Creëren van passende woonplekken

- Proeftuin Julianalaan. Op 1 mei 2022 is de proeftuin Julianalaan in Ermelo gestart. Dit is een bijzondere woonvorm met vijftien zelfstandige woonunits. Deze units zijn bestemd voor kwetsbare jongeren tussen de 18 en 27 jaar. De proeftuin dient als tussenstap naar zelfstandig wonen. De jongeren kunnen er maximaal twee jaren wonen.

- **Tijdelijk Wonen.** Tijdelijk Wonen is een regionaal antwoord, gecreëerd voor mensen met een (tijdelijke) woonvraag en een lichte ondersteuningsvraag. In de afgelopen jaren is Tijdelijk Wonen verder ontwikkeld binnen de regio Noord-Veluwe. Het helpt inwoners door het creëren van rust in een crisissituatie.
- **Kansrijk Wonen.** Kansrijk Wonen is een voorziening waar jongeren begeleid op kamers wonen. Dit zijn jongeren tussen de 17 en 25 jaar die moeite hebben om mee te doen in de samenleving. Meestal gaat het bij deze jongeren om een combinatie van zaken als schulden, problemen op het gebied van relaties, middelengebruik of een gebrek aan structuur in hun leven. Stichting Kansrijk Wonen biedt deze jongeren ondersteuning in de vorm van woonruimte, coaching en netwerkondersteuning. In de regio Noord-Veluwe hebben we in de afgelopen jaren elf Kansrijk Wonen huizen gerealiseerd: in Ermelo staat er één.

Inzetten op herstelondersteuning, preventie en bewegen

- **Inzet ervaringsdeskundigen via Ixta Noa Harderwijk.** Ixta Noa Harderwijk is voor en door mensen die ervaring hebben met een (psychische) onbalans. Hier werken mensen die deze onbalans bij anderen herkennen en erkennen, omdat ze daar zelf ook last van hebben gehad. Vanuit deze ervaring helpen ze mensen bij hun welbevinden en herstel. Bij Ixta Noa Harderwijk kunnen inwoners van de regio Noord-Veluwe dagelijks (op werkdagen) inlopen. Naast regionale inzet zet Ixta Noa zich ook lokaal in. Met Ermelo vindt momenteel een verkenning van gewenste inzet plaats.
- **Ecosysteem Mentale Gezondheid (GEM).** GEM is de afkorting voor Ecosysteem Mentale Gezondheid. Dit is een beweging die landelijk in gang is gezet om van een behandelgerichte GGZ-keten naar een herstelgerichte GGZ-keten te gaan. In de regio Noord-Veluwe zijn we hiermee in 2022 gestart. Het eerste experiment van GEM vindt plaats binnen de huisartsenzorg. Dit betreft het voeren van herstelondersteunende netwerkgesprekken (HONG). Thijs van der Haar, POH-GGZ in gezondheidscentrum De Linde in Ermelo, voert 20 gesprekken op basis van deze HONG-structuur in samenwerking met het Sociaal Team Ermelo.
- **Sport en bewegen** In de regio Noord-Veluwe stimuleren we bewegen binnen de maatschappelijke zorg. Zo hebben we een buurtsportcoach die zorgt dat kwetsbare inwoners mee kunnen doen door middel van bewegen. Wekelijks zijn er verschillende sportmogelijkheden, zoals voetballen, mountainbiken, zwemmen, wandelen of kickboksen. Ook vindt er jaarlijks een sportdag 'De Veluwegames' plaats. In 2022 vond de elfde editie van dit evenement plaats.

Mantelzorgondersteuning

Groeiend besef van erkenning en versterking van de positie van mantelzorgers

Het besef en het belang van inzet door mantelzorgers en naaste familie en netwerk wordt steeds meer gezien en gehoord. Door personeelstekorten in de zorg neemt de druk op mantelzorgers alleen nog maar toe. De aandacht voor deze groep groeit in landelijke berichtgeving, maar ook binnen het regionale en lokale maatschappelijk middenveld.

In 2022 is door staatssecretaris van Ooijen een visie over versterking van de sociale basis en van mantelzorgondersteuning uitgebracht. Doel is om deze kabinetsperiode hier meer op te interveniëren.

Depressiepreventie mantelzorgers door middel van versterking ketensamenwerking

Gemeente Ermelo heeft samen met gemeente Harderwijk in 2021 en 2022 deelgenomen aan een landelijke pilot depressiepreventie bij mantelzorgers. Andere deelnemers waren uitvoeringsorganisaties vanuit zorg en welzijn. Ingezet is op kennisverhoging, netwerksamenwerking en het beter in beeld krijgen en verbeteren van interventies voor mantelzorgers. Ook zijn interviews gehouden met mantelzorgers en zijn daaruit verschillende type mantelzorgers gedestilleerd met hun verschillende belangen en behoeften. Beschikbaarheid van informatie is een gedeelde behoefte. Gedurende de pilot heeft o.a. de Zorggroep Noord West Veluwe een eigen mantelzorg coördinator aangesteld. Wens is te continueren met kennisdragers en ambassadeurs bij de verschillende organisaties.

Bestendiging en uitbreiding lokaal mantelzorgondersteuningsaanbod

Gedurende het hele jaar functioneert het lokale steunpunt Mantelzorg als laagdrempelige vraagbaak en wordt het goed gevonden door mantelzorgers en samenwerkingspartners, waaronder ook een groeiende groep jonge mantelzorgers. Vanuit het lokale steunpunt Mantelzorg en Welzijn Ermelo is geanticipeerd op wensen en behoeften voor meer onderlinge ontmoeting.

- In januari 2022 is gestart met een wandelgroep voor mantelzorgers en partners van mantelzorgers.
- In september 2022 is in de Baanveger gestart met 'Pannetje soep', waarin op een laagdrempelige manier mantelzorgers bondgenoten kunnen ontmoeten en mee kunnen uitwisselen.
- In het najaar 2022 is een cursus voor naasten van dementie gehouden.
- In november is de jaarlijkse Dag van de Mantelzorg gehouden en de mantelzorgwaardering verstrekt.
- Gedurende het hele jaar functioneert het servicepunt als laagdrempelige vraagbaak en wordt het goed gevonden door mantelzorgers en partners.

Start project Noord Veluwe Logeeropvang ouderen

Het onderdeel respijtzorg en logeeropvang is een ontwikkel onderwerp die al langer op de agenda staat. Omdat het een gecombineerde inzet vanuit Wlz zorg, zorgverzekeringswet en Wmo is, is het onderwerp opgenomen in de samenwerkingsagenda met Zilveren Kruis. Begin 2022 is een projectleider gestart om Logeeropvang in de Noord Veluwe en Zeewolde te initiëren en te ontwikkelen. Gestart wordt voor de doelgroep ouderen.

Vrijwillige en informele inzet

Steunpunt Vrijwilligerswerk als herkenbaar baken

Het faciliteren van zowel vrijwilligersorganisaties in hun vrijwilligersbeleid als concreet matchen van vraag en aanbod aan vrijwilligers vacatures wordt vervuld door het lokale steunpunt vrijwilligerswerk. In 2022 is voorbereid hoe de overgang naar de nieuwe huisvesting het beste plaats kon vinden t.a.v. vindbaarheid en herkenbaarheid. Het Steunpunt krijgt haar plek in het nieuwe Huis van Ermelo. Het motto en beeldmerk "Mensen maken Ermelo" is als herkenbaar beeld en slogan voor het doen van vrijwilligerswerk in 2022 verder uitgedragen.

Groei naar informele ondersteuning op gezins- of individueel niveau

De behoefte en vraag naar een individueel en maatwerkgericht antwoord in het voorliggende en algemene ondersteuningsaanbod is al langere tijd groeiend. Aanbod sluit soms onvoldoende op de individuele behoefte aan, waardoor mensen nog steeds niet goed ondersteund worden om zelfstandig te functioneren of mee te doen. Daarnaast is de beweging binnen het gemeentelijk sociaal domein dat we vragen steeds minder door professionals of specialisten willen laten oplossen. Neveneffect is dat inwoners meer gelijkwaardigheid en herkenning ervaren en zingeving en sociale participatie daarmee gestimuleerd wordt. Het maken van sociale matches tussen inwoners en inrichten van ondersteuning met vrijwillige inzet is in 2022 toegenomen. Het in 2022 gestarte project Buurtgezinnen is daar een voorbeeld van, maar ook het project Ermelose maatjes voor nieuwkomers en statushouders.

Samenwerking Maatschappelijke Stage gecontinueerd

Al langere tijd wordt gestimuleerd om deelname door de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven te vergroten. En om zodoende in de toekomst ook voldoende vrijwillige en informele inzet te kunnen garanderen. De uitvoering van de maatschappelijke stage is daar een goed en effectief middel voor. Alleen in Ermelo nemen er via Christelijk College Groevenbeek jaarlijks 600 leerlingen deel aan de maatschappelijke stage. Veel culturele, zorg- en sportverenigingen profiteren van maatschappelijke stagiaires. Ook eenmalige evenementen in Ermelo krijgen ondersteuning van stagiaires. Er zijn veel ervaringen dat stagiaires na de MaS het vrijwilligerswerk continueren.

In september 2022 is het regionale convenant Maatschappelijke Stage voor 4 jaar gecontinueerd. Hierin is vastgelegd dat gemeenten, welzijnsorganisaties middels de coördinatietaken in de steunpunten vrijwilligerswerk en de stage coördinatoren van de middelbare scholen op de Noord Veluwe de samenwerking voor 2023-2026 continueren. Daarmee is commitment voor het vervolg wederom gegarandeerd.

Positieve gezondheid

Positieve gezondheid heeft nadrukkelijker een plek gekregen in beleidsplannen. Positieve gezondheid is gekoppeld aan de 4 opgaven Sociaal Domein en is opgenomen in de Omgevingsvisie van de gemeente Ermelo. Ingezet wordt op het bevorderen van de gezondheid van inwoners door positieve gezondheid lokaal meer op de kaart te zetten. Ook is de samenwerking bevordert tussen professionals medisch domein en sociaal domein vanuit positieve gezondheid via de werkgroep positief samenwerken. Medio 2022 heeft een interactieve bijeenkomst plaatsgevonden. Vanuit netwerksamenwerking wordt ingezet op brede verantwoordelijkheid om de impact op deze beweging te vergroten. De volgende partners vanuit het lokale voorbeeld sociaal domein zijn geschoold op positieve gezondheid: Stichting Welzijn Ermelo, Sociaal Team Ermelo en Interactie Sport BV. Regionaal is binnen de netwerksamenwerking Gezond Veluwe preventie vanuit positieve gezondheid op de agenda van het bestuurlijk platform gezet. Binnen dit netwerk zitten partners vanuit medisch en sociaal domein frequenter samen aan tafel. Oriëntatie heeft plaatsgevonden om planvorming te gaan concretiseren gericht op het verkleinen van gezondheidsachterstanden.

Sport en Bewegen

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Jeugd en kansen

We gaan de deelname van de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven vergroten en daarmee ook het startkapitaal van deze groep. We doen dat door:

- Het opwaarderen van het bewegingsonderwijs, de specifieke vorm wordt in overleg door de scholen bepaald. Meer schoolzwemmen is onderdeel van het keuzepakket;
- Het aanbieden van op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur. Plus steunmaatregelen gericht op het wegnemen van die belemmeringen tot meedoen (bijvoorbeeld armoede) in de weg staan verminderen;
- Het samen met jongeren organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd.

Bewegingsonderwijs

We gaan allerlei vormen van bewegingsonderwijs opwaarderen, de specifieke vorm wordt in overleg met de scholen bepaald. Schoolzwemmen is een nadrukkelijk onderdeel van het keuzepakket. Dit omdat werken aan een gezonde levensstijl letterlijk en figuurlijk zorgt voor een sterkere en energiekere samenleving, een preventieve werking heeft en zorgt voor sportieve binding tussen mensen.

Raadsperiode 2018-2022

In Ermelo maken sporten en bewegen onderdeel uit van een gezonde en actieve leefstijl. De maatschappelijke meerwaarde van sporten en bewegen is groot. Sport brengt plezier, activeert, brengt mensen bij elkaar, helpt talenten te ontwikkelen, leert omgaan met tegenslagen en biedt mogelijkheden voor vrijwilligerswerk. Een opsomming waar sporten en bewegen een bijdrage aan

kan leveren. De sportvisie en het tactisch plan sport hebben de titel "Heel Ermelo Beweegt". Binnen de hoofdthema's *Gezonde Leefstijl*, *Iedereen doet mee*, *Ouderen in beweging* en *Buiten bewegen* worden verbindingen met andere beleidsterreinen gelegd om samen te werken aan het behalen van de maatschappelijke doelstellingen. Gezond opgroeien en gezond ouder worden draagt bij aan een *Gezonde Leefstijl*. We willen vanuit een integrale aanpak met de preventieve gezondheid de gezonde leefstijl verhogen, waarbij voor de jeugd de ambitie is om de sport- en beweegdeelname volgens de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is gestegen en specifiek voor de ouderen de ambitie om middels preventie de fysieke en mentale fitheid op niveau te houden/brengen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Ermelo streeft naar een inclusieve samenleving, waarin ruimte is en kansen voor *iedereen zijn om mee te kunnen doen*. We willen een passend sport- en beweegaanbod voor kwetsbare inwoners van Ermelo voor jong en oud. De minder kapitaalkrachtige inwoners behoren ook tot deze doelgroep. Met de kracht van verbinding kunnen nieuwe, creatieve initiatieven tussen professionals, sportaanbieders en inwoners leiden naar duurzame verbindingen. *Ouderen in beweging* richt zich specifiek op de doelgroep 50-plussers, omdat in Ermelo een hoge mate van vergrijzing aanwezig is. Vanuit de vraag en behoefte van de 50-plusser wordt gekeken naar een specifiek/aangepast sport- en beweegaanbod. Hierbij moet bewegen voor iedere 50-plusser ook mogelijk en bereikbaar, dus financieel en fysiek, zijn. Bij *Buiten Bewegen* wordt natuurlijk gedacht aan het buiten spelen voor de jeugd. Bij de jeugd moet het weer de gewoonte worden om buiten in beweging te komen. In Ermelo beschikt iedere woonwijk over een aantal speelaanleidingen en -mogelijkheden voor de verschillende leeftijdscategorieën. Ermelo heeft een prachtig buitengebied met veel recreatieve mogelijkheden. De gratis buitenruimte is optimaal te benutten voor sporten, bewegen en spelen. Juist de ongeorganiseerde gebruiker van de buitenruimte moet meer betrokken worden bij de ontwikkeling en de uitvoering van het sportbeleid.

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Gezond en Energiek

Beoogd maatschappelijk effect: Een gezonde gemeente met vitale inwoners

Doelen:

- Gezond opgroeien
- Gezondheid beschermen, bevorderen, bewaken
- Gezond en vitaal ouder worden

Subdoelen:

- Kinderen ontwikkelen zich optimaal
- Bieden een optimaal opgroei- en opvoedklimaat
- Passende zorg en ondersteuning waar nodig
- Jongeren op een gezond gewicht
- Goede sportvoorzieningen
- Passen sport- en beweegaanbod voor kwetsbare groepen
- Buiten bewegen
- Een gezonde leefomgeving
- Beschermen gezondheid van inwoners
- Gezond leefstijl
- Ouderen in beweging

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Kinderopvang toezicht
- Het aanbieden op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur
- Peuterspeelzalen
- Uitvoeren preventieve jeugdhulp
- Aanbieden jeugdhulp
- Interventies gezonde leefstijl
- Samenwerking preventief en vrijwillig kader
- Samenwerking met huisartsen
- Samenwerking bevorderen informele inzet algemene voorzieningen en zorg
- Facilliteren van onafhankelijke cliënt ondersteuning
- Facilliteren Dagbesteding
- Bieden van beschermd wonen en opvang
- Implementatie visie beschermd wonen
- Aanpak personen met verward gedrag
- Optimaliseren verbindingssociaal en medisch domein voor kind, jongeren en ouders/verzorgers
- Opwaarderen van bewegingsonderwijs
- Schoolzwemmen
- Gymnastiekonderwijs
- Exploiteren sportaccommodaties
- Ontwikkelen Calluna
- Ontwikkelen sportpark de Zanderij
- Vervanging diverse toplagen natuur- en kunstgrasvelden
- Open clubs
- Beweegprogramma voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt
- Organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd
- Sterke inzet op preventie
- Inzet op behoud van kwaliteitsborging
- Inzetten op kostenbeheersing
- Uitvoeren rijksvaccinatieprogramma
- Uitwerken gezondheidsnota in een jaarlijkse uitvoeringsagenda

- Een beweegvriendelijke omgeving of sportieve buitenruimte
- Ouderen in beweging door 12 weeks programma via buurtsportcoaches
- Uitwerken en uitvoeren beleidskader verbinden, versterken mantelzorg
- Integraal functionerend netwerk voor thuiswonende inwoners en mantelzorgers

Hoofddlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Gezond en Energiek

Visie: Faciliterend, maar terugtredend waar het om de eigen verantwoordelijkheid van inwoners gaat.

Nadere uitwerking:

- Welke mogelijkheden liggen er in het accommodatie beleid voor sport en leefstijl, bijvoorbeeld door versobering, gebruiker betaald, clustering en samenwerking met buurgemeenten, waarbij het besluit over Calluna niet opnieuw ter sprake gesteld wordt;
- Op welke wijze kunnen de buurtcoaches afgebouwd worden?

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Het tactisch plan sport is het actieplan dat voortkomt uit de sportvisie. Dit wordt in 2021 geëvalueerd en herschreven of geüpdatet. Bij het vaststellen van dit tactisch plan sport wordt gelijktijdig de sportvisie opnieuw herijkt. In 2022 willen we uitvoering geven aan het nieuwe tactisch plan Sport (of de update daarvan). Het gemeentelijk sportbedrijf interactie heeft een grote rol in de uitvoering ervan.

Tevens geven we samen met sportbedrijf interactie verdere invulling aan het sport- en preventieakkoord en gaan we samen met scholen inventariseren wat er verder nog nodig is voor het vergroten van inclusief sporten, het vitaler maken van sportaanbieders, versterken van de positieve sportcultuur en het ondersteunen van scholen en zorgaanbieders om hun vaardigheid in bewegen te vergroten.

Wat hebben we gedaan

Het creëren van een passend beweegaanbod dat aansluit bij alle doelgroepen uit de samenleving draagt bij aan een gezond en vitaal Ermelo. Daarom hebben we een kwalitatief goed aanbod van beweegonderwijs. Een variërend aanbod van sport en spel dat aansluit bij de behoeften van de leerlingen. Ook zijn er zwemlessen en natte gymuren als aanvulling op het beweegonderwijs aangeboden.

Om de drempels tot sportdeelname te beperken is er met sportverenigingen gesproken en zijn zij geïnformeerd over de mogelijkheden die er zijn voor leden met financiële problematiek. Door een bijdrage aan het jeugdfonds sport en cultuur zorgen we ervoor dat kinderen van ouders met een beperkt inkomen, toch kunnen sporten.

Om kinderen te laten opgroeien in een omgeving waar zij uitgedaagd worden tot voldoende beweging, hebben wij dit jaar onze vervangingsopgaven van speeltoestellen voortgezet. De te vervangen toestellen worden in samenspraak met de wijkbewoners vervangen voor toestellen die aansluiten bij hun behoeften en wensen. Hiermee stimuleren wij bewegen bij de jongste kinderen. Om jongeren op te laten groeien in een gezonde kansrijke omgeving hebben we de JOGG aanpak voortgezet via InterActie.

Het tactisch plan sport is dit jaar vastgesteld. De pijlers hiervan zijn overeenkomstig aan de maatschappelijke opgaven waar Ermelo voor staat. Op deze wijze versterken we de verbinding tussen welzijn, sociaal domein en sport.

Nieuw Sportcentrum Ermelo

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Nieuw Sportcentrum Ermelo

We kiezen voor een zwemvoorziening gericht op doelgroep zwemmen en de mogelijkheid tot recreatie. Het belang van zwemlessen en gezond bewegen voor zowel kinderen als ouderen staat voorop. De huidige plannen worden omgebogen: het recreatieve deel zal niet de boventoon voeren en er worden geen speelse voorzieningen aangebracht. Dit omdat de financiële onderbouwing te onzeker is en de geraamde exploitatiekosten een te groot beslag leggen op de gemeentebegroting die de komende tijd steeds meer onder druk komt te staan.

Ontwikkeling Calluna/Zanderij

De komst van een nieuw sportcentrum Calluna is een belangrijke kans voor een open sportpark met een functie voor de wijk West.

Sportpark de Zanderij

Het ontwikkelen van Sportpark de Zanderij tot een Vitaal Sportpark draagt bij aan het verbeteren van sport in de openbare ruimte en aan het versterken van wijk West en de Zanderij als sportpark.

Maatschappelijke partners als sportverenigingen, onderwijs, wijkvereniging West en welzijn Ermelo worden betrokken bij de ontwikkelingen.

Tevens kan deze ontwikkeling aanleiding zijn tot het realiseren van 'open sportclubs' door de

verenigingen die op de Zanderij gevestigd zijn.

Raadsperiode 2018-2022

- Nieuw sportcentrum Ermelo is in het tweede kwartaal van 2021 gerealiseerd. Alle inspanning zijn erop gericht dat de realisatie binnen de begroting blijft en de duurzaamheid ambitie is ingevuld.
- Sportbedrijf Ermelo is per 1 januari 2019 opgericht in in het jaar 2020 volledig geïmplementeerd en functioneert volgens de uitgangspunten en de begroting van het bedrijfsplan BES.
- Sportpark de Zanderij is ontwikkeld tot een Vitaal Sportpark. Dit betekent dat de Zanderij een meer open en toegankelijker karakter heeft gekregen. Spelen en individueel sporten wordt gefaciliteerd. Maatschappelijke partners geven mede inhoud aan het gebruik van de Zanderij. Deze ontwikkelingen van het gebied lopen gelijk op met het ontwikkelen van het nieuwe sportcentrum Ermelo.

Met de realisatie van het Vitaal Sportpark de Zanderij is de functie van Wijk West versterkt.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Nieuw Sportcentrum Ermelo

Na besluitvorming voor het nieuwe Sportcentrum Ermelo in oktober 2018 zijn de plannen verder uitgewerkt en is de aanbesteding van de bouwpartners volgens planning en budget verlopen. Start van de bouw was voorzien in het 3e kwartaal van 2021, waarna opening in het 1e kwartaal 2023 was gepland. Als gevolg van onduidelijkheid van de stikstof-regelingen door rijk en provincie heeft behandeling van het bestemmingsplan vertraging opgelopen. Door de verwachte besluitvorming door de raad na het zomerreces 2021 zal de start van de bouw minimaal worden vertraagd naar januari 2022. Na de afronding van de bouw van het nieuwe sportcentrum, zullen Calluna en de Balverszaal worden gesloopt. De grond is dan beschikbaar voor verdere ontwikkeling.

Sportpark De Zanderij

In het kader van de ontwikkeling van sportpark de Zanderij is in 2019 een subsidieverzoek gedaan voor een bedrag van maximaal € 100.000,00 bij de provincie Gelderland voor het realiseren van een 'vitaal sportpark' op de locatie de Zanderij. De cofinanciering bestaat uit al gemaakte en al geraamde kosten voor het realiseren van het nieuwe sportcentrum op de Zanderij. De subsidie is goedgekeurd in 2019 en het project wordt in samenhang met de planvorming van het buitenterrein van het Nieuwe Sportcentrum uitgevoerd. De doorontwikkeling van sportpark de Zanderij naar vitaal sportpark is nu ingezet en houdt gelijke tred met de realisatie van het nieuwe sportcentrum.

Het Sportbedrijf van Ermelo (InterActie) is opgericht per 1 januari 2019. Er is in het ontwerp van het Sportbedrijf ruimte om beheer en exploitatie van de cultuuraccommodatie hierbij aan te kunnen sluiten. Per 1 januari 2021 zijn de medewerkers van de Dialoog overgegaan naar Interactie en de verder overgang van beheer en exploitatie wordt in 2021 afgerond.

Wat hebben we gedaan

De bouw van het Sportcentrum de Zanderij vordert. Het hoogste punt van de bouw is bereikt en de bouw ligt op schema. Het doel is dat het zwembad en de sporthal op 1 januari 2024 in gebruik worden genomen. Met omliggende sportverenigingen is gesproken over de open sportpark filosofie. De uitvoering van de planvorming van het vitale sportpark is, mede vanwege onderbezetting, niet goed tot stand gekomen. Hierdoor zijn wij genoodzaakt geweest de aangevraagde subsidie aan de provincie terug te betalen en de plannen rondom het vitale sportpark te staken.

Accommodatiebeleid

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

Onderwijshuisvesting

Vanaf 2018 wordt op structurele basis bestuurlijk overleg gevoerd met het gehele onderwijsveld in het OOGO. Er wordt in in samenspraak met de schoolbesturen een beleidskader opgesteld. Hierin wordt de gezamenlijke visie op onderwijshuisvesting geformuleerd, alsmede de eerste aanzet voor een integraal huisvestingsplan (IHP). In een IHP worden afspraken gemaakt over huisvesting van onderwijs en kinderopvang, verduurzaming van onderwijsgebouwen en eventuele renovatie of vervanging. De gemeente is verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting. Ter uitvoering van deze wettelijke taak gelden specifiek voor onderwijshuisvesting nog de volgende doelstellingen:

- De gemeente streeft naar een goed voorzieningen niveau;
- De gemeente streeft naar een gevarieerd onderwijsaanbod in / nabij elke wijk, aansluitend bij de behoefte;
- Er wordt geanticipeerd op leerling-groei en leerling-krimp;
- Er wordt ingezet op efficiënte inzet van onderwijsgebouwen en nabijgelegen voorzieningen;

- Bij nieuwbouw is duurzaamheid van belang, er wordt uitgegaan van kwalitatief goede gebouwen, waarbij de gemeente het wettelijk verplichte deel bekostigt en het effect van marktwerking leidt tot meer- of minderkosten;
- Met de jaarlijkse lokalenverdeling is transparantie over de inzet van gebouwen en de verhuur van gebouwen.

BES Sport (Beheer en Exploitatie Sportaccommodatie Ermelo)

Door het oprichten van een Sportbedrijf worden de gemeentelijke sportaccommodaties en activiteiten verzelfstandigd en samengevoegd met drie stichtingen die ook sportvoorzieningen beheren en exploiteren in Ermelo (SSE, Triade en Dindoa).

Hiermee ontstaat een organisatie in Ermelo die zich primair richt op beheer en exploitatie van sport accommodaties en op de uitvoering van het sportbeleid.

Op deze wijze ontstaat voor de inwoners van Ermelo, Sportverenigingen en gebruikers van zwem- en sportfaciliteiten één aanspreekpunt voor sport en bewegen in Ermelo.

Tevens wordt hiermee een uitvoeringstaak van de gemeentelijke organisatie op afstand gezet, wat past in de huidige strategie van de gemeente Ermelo.

Na besluitvorming over het verzelfstandigde (sportbedrijf) BES zal in 2019 de fase van beheer en exploitatie starten.

In de begroting is voor deze opstartfase een extra budget meegenomen.

In het bedrijfsplan waarover in oktober besluitvorming plaatsvindt zal een meerjarenbegroting voor het sportbedrijf worden opgenomen, welke eind 2018 zal worden vertaald naar consequenties voor de gemeentebegroting.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Accommodatiebeleid

Eind 2020 is door Tien Organisatieadvies een verkenning van het accommodatiebeleid opgesteld. De belangrijkste aanbevelingen daaruit worden in 2021 verder uitgewerkt in een nieuw beleidsdocument accommodatiebeleid. Deze bevat onder meer een uitspraak over de rol van de gemeente bij de bestaande voorzieningen en daaraan gekoppeld het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid voor het onderhoud, het integraal beoordelen van subsidieaanvragen en het vergelijkbaar maken van financiële gegevens met andere gemeenten. Zodra het nieuwe beleidsdocument accommodatiebeleid is vastgesteld door de gemeenteraad, kan dit met ingang van 2022 in de praktijk gebracht worden.

Onderwijshuisvesting

In samenspraak met de onderwijspartners is in mei 2020 het Integrale Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2020-2030 opgesteld en vastgesteld (ook door de gemeenteraad). Dit uitvoeringsprogramma beschrijft negen huisvestingmaatregelen (nieuwbouw of renovatie) die de gemeente tot 2030 tot uitvoering gaat brengen. In 2024 wordt het IHP geactualiseerd op basis van de dan geldende omstandigheden.

BES Sport (Beheer en Exploitatie Sportaccommodatie Ermelo)

Vanaf 1 januari 2019 voert Interactie Sportbedrijf Ermelo B.V. het gemeentelijke sportbeleid uit en is verantwoordelijk voor het beheer en exploitatie van de sportaccommodaties. Gedurende de overgang is gebleken dat sporthal Dindoa hier geen onderdeel vanuit wenst te maken. Het beheer en de exploitatie door Interactie van de sportaccommodaties EFC, DVS, FC Horst, Triade, Wethouder Balverszaal en Calluna is in 2020 geformaliseerd. In 2022 zal de nieuwe Dialoog worden opgeleverd en worden toegevoegd aan de beheer- en exploitatietaken van Interactie evenals het nieuwe sportcentrum De Zanderij in 2023.

Wat hebben we gedaan

Accommodatiebeleid

Op 18 mei 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de uitwerking accommodatiebeleid. Hiermee heeft de gemeente alle voorzieningen geclassificeerd met daarbij een uitspraak over de gewenste eigendomsvorm en de gewenste staat van onderhoud. Ook zijn er bepalingen opgenomen over het uitvoeren van onderhoud met aandacht voor het Right to Challenge. Tot slot is besloten dat het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan de verantwoordelijkheid is van de aanvrager van de gemeentelijke onderhoudsbijdrage. Alle betrokken partijen zijn door de gemeente in september 2022 geïnformeerd en het beleid gaat in op 1 januari 2023.

Onderwijshuisvesting

De bouw van het Emaus College is gestart na de aanbesteding kwartaal 1 2022. Huidige planning is dat de school wordt opgeleverd eind 2023.

Bovendien geldt dat de gemeente Ermelo het Groevenbeek College krediet heeft verstrekt om uit te breiden en de oudere bouwdelen uit de jaren '70 te renoveren.

Daarnaast geldt dat in 2022 gewerkt is aan het Kindcentrum (Klokbeker en Augustinusschool onder één dak) en dat naar aanleiding van die verdere verkenning nu in gezamenlijkheid tussen gemeente en schoolbesturen is besloten om te onderzoeken of er een betere variant is.

De Dialoog

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De Dialoog kent als kerngebruikers Welzijn Ermelo, Vuvera (Volksuniversiteit), de bibliotheek, theater De Dialoog en Cultuurstreek. Wij kijken er naar vanuit een drieluik:

- als een open en toegankelijk gebouw waarin ruimtes gedeeld kunnen worden. Bij de planontwikkeling zien we kansen voor gedeeltelijke nieuwbouw en een combinatie met woningbouw. Dit als visueel aantrekkelijke rand voor het Raadhuisplein;
- als een gevarieerd programma voor ontmoeting, leren, ontspanning en ontwikkeling;
- als een samenwerkingspodium voor Ermelose organisaties en instellingen en inwoners die elkaar versterken. Dit levert schaalvoordelen op, zoals winst in beheerpersoneel en flexibiliteit in programmeren. De samenwerking met verschillende organisaties leidt tot een meerwaarde voor de individuele organisatie. Belangrijker nog: samenwerking levert een meerwaarde voor de bezoekers en de gehele gemeenschap. De vitaliteit van deze dragers van cultuur en welzijn zijn van belang voor de eigenheid van Ermelo. We streven naar balans tussen de maatschappelijke functie en het ondernemerschap dat nodig is om de exploitaties op peil te houden of te brengen. De gemeente heeft een rol als co-financier voor instellingen en programma's. De investering in het gebouw zal gericht zijn op slimme functionaliteit, mogelijk ook door intensivering van ruimtegebrek in het aangrenzende gemeentehuis zodat met minimale kostprijs een maximale maatschappelijke opbrengst wordt gegenereerd.

Raadsperiode 2018-2022

De Dialoog wordt verticaal en duurzaam uitgebreid en de panden Pinel, Plaza en Stationsstraat 118 worden op termijn gesloopt. De kern-gebruikers worden gezamenlijk gevestigd in de verbouwde Dialoog.

Op deze wijze verwachten we meer synergie tussen de kerngebruikers en het gemeentehuis te kunnen bewerkstelligen. De ruimte die vrij komt door sloop van Pinel, Plaza en Stationsstraat 118 kan op termijn ingezet worden voor andere functies, waaronder woningbouw. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze beheer en exploitatie van de Dialoog in de toekomst het beste kan plaatsvinden.

De verbouwde Dialoog op basis van verticaal duurzaam kan waarschijnlijk in 2022 in gebruik worden genomen.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Naar aanleiding van de in 2018 verrichte scenario studie De Dialoog heeft het college gekozen voor Scenario 4. In dit scenario worden de panden Pinel, Plaza, Stationsstraat 118, raad- en trouwzaal gemeentehuis en zalen 1 tot en met 5 van De Dialoog opgeheven. De rest van het huidige gebouw blijft qua fundatieconstructie/plattegrond intact. Bovenop deze bestaande fundatieconstructie/plattegrond wordt een verdieping gerealiseerd die in directe verbinding staat met het vergaderplein van het gemeentehuis. Door de directe verbinding met het gemeentehuis kunnen de vergaderruimten van het gemeentehuis ook ingezet worden voor activiteiten in De Dialoog. Vice Versa.

In de periode april-september 2019 is het functionele en ruimtelijk programma van eisen geactualiseerd en zijn de stakeholders/gebruikers intensief betrokken bij het project. Er zijn 3 varianten als uitwerking van Scenario 4 opgesteld met een volumestudie en een stichtingskostenraming. Er is in september 2019 door het college een keuze gemaakt voor de compacte en transparante variant, waarbij de raadszaal naar de 1e verdieping wordt verplaatst in aansluiting op het vergaderplein.

Er is een keuze gemaakt voor beheer en exploitatie van De Nieuwe Dialoog door Sport- en Cultuurbedrijf InterActie. De architect en enkele bouwpartners zijn geselecteerd en de werkzaamheden zijn reeds opgestart. De sloop heeft reeds plaats gevonden en de theaterzaal wordt in de periode juni-september gerenoveerd. Momenteel loopt de aanbesteding van de bouw en verduurzaming van De Dialoog + en raadszaal en de start is voorzien direct na oplevering van het theater in september 2021. In het tweede kwartaal 2022 is de oplevering van de totale Dialoog voorzien.

In de begroting is een bedrag van € 7,2 miljoen opgenomen voor De Dialoog. Naast dit bedrag is er een bedrag van € 851.000,00 beschikbaar voor verduurzaming van de raadszaal en trouwzaal (HvGb), welke onderdeel fysiek deel uitmaakt van de Nieuwe Dialoog.

De herontwikkeling van vrijkomende locaties Pinel, Plaza en Stationsstraat 118 wordt, zoals reeds eerder is besloten door de Raad, ondergebracht in een separaat project.

Wat hebben we gedaan

Het huis van Ermelo is de nieuwe naam van de Dialoog. Op 1 oktober 2022 heeft de publieksopenstelling van het huis van Ermelo plaatsgevonden. Dit ging gepaard met de opening van het cultureel seizoen en diverse festiviteiten. De aanloop van bewoners was overweldigend en veelal waren zij erg complimenteus over het Huis van Ermelo. Het Huis van Ermelo omvat meer dan de theaterzaal, maar is een multifunctioneel gebouw dat haar deuren opent voor lokale partijen en voor al haar inwoners. Binnen het Huis van Ermelo zijn enkele vaste 'bewoners', namelijk: de Gemeente Ermelo, InterActie, Welzijn Ermelo, het Streekarchivaat Noordwest-Veluwe, de Bibliotheek Noordwest Veluwe, de Politie en ook U-woon heeft een loket. InterActie, Welzijn Ermelo en de Bibliotheek zijn de grootste partners die samen het meest vorm geven aan het huis van Ermelo en de grootste groep bezoekers bedienen. In een aantal werksessies werken zij aan een gezamenlijk programma.

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Jeugd en kansen

We gaan de deelname van de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven vergroten en daarmee ook het startkapitaal van deze groep. We doen dat door:

- het opwaarderen van het bewegingsonderwijs. De specifieke vorm wordt in overleg door de scholen bepaald. Meer schoolzwemmen is onderdeel van het keuzepakket;
- het aanbieden van op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur. Plus steunmaatregelen gericht op het wegnemen van die belemmeringen tot meedoen (bijvoorbeeld armoede) in de weg staan verminderen;
- het samen met jongeren organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd.

Raadsperiode 2018-2022

Onderwijs

We willen een divers onderwijsaanbod van voldoende kwaliteit, zodat kinderen, jongeren en volwassenen voldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Het onderwijs (schoolbesturen en samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs) is primair verantwoordelijk voor het bieden van goed en kwalitatief onderwijs en om kinderen een passende onderwijsplek te bieden.

Gemeenten hebben een taak op het gebied van:

- onderwijshuisvesting (zie speerpunt accommodatiebeleid)
- onderwijskansenbeleid (voorheen onderwijsachterstanden) voor 0-12 jarigen
- toezicht op voldoende openbaar onderwijs
- leerplicht
- voorkomen thuiszitters en voortijdig schoolverlaten
- aansluiting van jeugdhulp op onderwijs, door het ontwikkelen van integrale arrangementen
- aanpak laaggeletterdheid
- bevorderen integratie van statushouders Integratie statushouders is participatiebudget. Wordt in deze begroting ondergebracht onder inclusieve samenleving

Kunst en Cultuur

Zoals in de Cultuurnota 2016-2020 staat beschreven willen we bijdragen aan een levendig cultureel klimaat. Drie maatschappelijke effecten staan centraal:

1. Educatie: cultuur in het onderwijs en deelname aan kunst en cultuur door kinderen en jongeren
2. Zorg: stimuleren van de ontplooiing van specifieke doelgroepen
3. Economie: vergroten van de aantrekkelijkheid van Ermelo voor bewoners en bezoekers

We beslaan het culturele aanbod aan de hand van zes pijlers: media en letteren; cultureel erfgoed; beeldende kunst en bouwkunst; amateurkunst en kunsteducatie; podiumkunsten en film; evenementen en festivals. In het proces naar een nieuwe Cultuurnota in 2021 zal worden gekeken of dit nog steeds de te bereiken maatschappelijke effecten zijn, of dat deze geactualiseerd dienen te worden. Over de manier waarop wij de effecten willen bereiken zullen wij in gesprek gaan met de culturele partners.

Aanpak Laaggeletterdheid

In de aanpak laaggeletterdheid wordt via het Taalhuis (netwerksamenwerking van formele taalaanbieders, Welzijnsorganisaties Harderwijk, Ermelo, Putten en Nunspeet en de gemeenten Harderwijk, Ermelo, Putten en Nunspeet) een regionale bijdrage geleverd aan het programma Tel mee met Taal. Dit programma richt zich door middel van een netwerksamenwerking met alle lokale en regionaal betrokken partners op het bestrijden van laaggeletterdheid en het voorkomen hiervan en loopt tot eind 2019. In de looptijd van het actieprogramma wordt de netwerkstructuur verstevigd, worden nieuwe taalvrijwilligers getraind die ingezet worden als taalmaatje, taalcoach of begeleider van laaggeletterden en wordt ingezet op een regionale bijdrage op de landelijke hoofddoelstelling om 45.000 nieuwe deelnemers aan een taaltraject te laten starten. De bestrijding van laaggeletterdheid is inmiddels als landelijk thema "Mensen die zich met het Nederlands niet goed kunnen redden" opgenomen in de opgave Merkbaar beter in het sociaal domein van het landelijk interbestuurlijk programma en wordt op deze basis voortgezet omdat de landelijke evaluatie zeer gunstige resultaten heeft laten zien.

Hoofdpijnen Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Ontplooiing en ontwikkeling

Beoogd maatschappelijk effect: Een gemeente met een divers aanbod waarin elke inwoner zich kan ontplooien

Doelen:

- Inwoners kunnen zich ontwikkelen door onderwijs
- Inwoners en bezoekers kunnen zich verrijken door een rijk cultureel aanbod

Subdoelen:

- Voorkomen van onderwijsachterstanden
- Toezien toegang en gebruik van onderwijs
- Zorgen voor passende onderwijshuisvesting
- Bestrijden en voorkomen van laaggeletterdheid
- Cultuur in het onderwijs
- Deelname van kinderen en jeugd aan cultuur

- Laagdrempelig en passend aanbod
- Aantrekkelijk voor inwoners, bezoekers en stakeholders

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Peuterspeelzalen
- Vroegen voorschoolse educatie
- Aanpak voortijdig schoolverlaten
- Handhaven leerplicht
- Leerlingenvervoer
- Onderwijskansen beleid
- Aansluiting jeugdhulp op onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Educatie-trajecten laaggeletterdheid aanbieden voor volwassenen
- Informele educatie-trajecten subsidiëren aan Bibliotheek NW Veluwe
- Basisvoorzieningen handhaven
- Uitvoering cultuurnota
- Monitoren prestatieafspraken Bibliotheek NW Veluwe
- Evalueren Cultuurnota 2016-2020
- Toekennen van subsidies om te zorgen voor passend en laagdrempelig toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen
- Faciliteren en regisseren van cultureel initiatief
- Onderhouden van relaties met culturele organisaties
- Vergroting en beleving van het cultureel erfgoed
- In stand houden basis infrastructuur

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Ontplooiing en ontwikkeling

Visie: Faciliterende overheid in de wettelijke taken, zonder de niet-wettelijke taken bij voorbaat uit te sluiten.

Nadere uitwerking:

- Te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een eigen bijdrage (bijvoorbeeld van scholen) voor het gebruik van diensten op het gebied van kunst en cultuur;
- Te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor geldstromen van elders, bijvoorbeeld vanuit de provincie of alternatieve financieringen zoals sponsoring en de inzet van particuliere initiatieven;
- Te onderzoeken welke mogelijkheden er liggen in het beter afstemmen van het gebruik van accommodaties door onderlinge clustering en samenwerking, ook met buurgemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Onderwijs

In overleg met samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de schoolbesturen werken we aan voorzieningen zo nabij en passend als mogelijk. Waar kinderen, vanwege een beperking of stoornis, niet zelfstandig en nabij naar school kunnen wordt leerlingenvervoer ingezet.

We zetten in op een versterking van het onderwijsaanbod en de gemeentelijke taken en willen samenwerking en integrale arrangementen bevorderen. We werken aan thuisnabij en passend onderwijs, en een onderwijskansenbeleid voor 0-12 jarigen. We werken aan een integrale aanpak voor kwetsbare jongeren.

Samenwerking onderwijs en jeugdhulp wordt vormgegeven binnen de Lokaal Educatieve Agenda door bestuurders vanuit voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, het Centrum voor Jeugd en Gezin en de gemeente Ermelo. Er is een jaarplan vastgesteld om middels werkgroepen aan de slag te gaan met:

- de verbetering van de doorgaande leerlijn voorschoolse voorzieningen -basisonderwijs
- versterken van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp (CJG)
- plan van aanpak rondom hoogbegaafdheid
- plan van aanpak rondom nieuwkomers

Daarnaast sluit de gemeente Ermelo aan bij de regionale pilot Onderwijs Jeugd Arrangement op de Verschoorschool in Nunspeet.

Aanpak Laaggeletterdheid

Het regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024 richt zich op het bestrijden van laaggeletterdheid en het voorkomen hiervan, in samenwerking met alle lokaal en regionaal betrokken partners. Op basis van dit plan zijn de formele taaltrajecten (met een diploma) aanbesteed en gegund aan Top Taal. De non formele trajecten (niet gericht op een diploma) zijn via subsidie door centrumgemeente Apeldoorn verstrekt aan de Taalhuizen. Bibliotheek Noord West Veluwe is de penvoerder van het Taalhuis in onze regio.

Kunst en Cultuur

Het vernieuwde beleid (Cultuurbeleid 2021-2024) voor kunst en cultuur betreft een concrete aanpak met als doel: 'Iedereen in Ermelo cultuur laten ervaren'. Daarnaast zal er focus zijn op die ambities:

- educatie en ontwikkeling
- participatie en sociale cohesie
- economie en vrije tijd.

Deze ambities en bijbehorende uitgangspunten zijn omschreven in de Cultuuraanpak 2021 - 2024.

Wat hebben we gedaan

Onderwijs

In 2022 hebben er drie LEA (Lokale Educatieve Agenda) bijeenkomsten plaats gevonden met directeuren en bestuurders uit het onderwijs, de kinderopvang en het CJG. In het jaarplan zijn thema's/ speerpunten uitgewerkt op het gebied van doorgaande leerlijnen en de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp. In het LEA wordt hieraan gewerkt. De procesbegeleider vanuit Zeeluwe voor het primair onderwijs in Ermelo, heeft ook in 2022 een aanjagende rol gehad ten aanzien van de werkgroepen die met deze thema's aan de slag zijn.

Voor de kinderopvang is er een verandering in wet- en regelgeving met betrekking tot voor- en vroegschoolse educatie per 1 januari 2022. Dit is in 2021 al voorbereid. In 2022 is er met de VVE organisaties en het CJG in het kader van de Peutermonitor gesproken over toeleiding en monitoring VVE. Dit is samen met Harderwijk en Zeewolde opgepakt. Afgesproken is jaarlijks samen te komen.

2022 begon met een sluiting van de scholen en BSO vanwege de corona-uitbraak. De kinderopvang bleef wel geopend. De noodopvang is in gezamenlijkheid vormgegeven. De goede samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en het CJG, die een rol speelde bij het inschatten van kwetsbare thuissituaties van kinderen, heeft bijgedragen aan de noodopvang.

Om de onderwijsachterstanden, die zijn ontstaan door corona, in te halen hebben scholen en gemeente de zogenaamde NPO (Nationaal Programma Onderwijs) middelen ontvangen. Het onderwijs heeft plannen gemaakt hoe de middelen worden ingezet. De gemeente moet de plannen voor NPO in nauw overleg en afstemming met belanghebbende organisaties oppakken en vaststellen. In 2022 zijn er door middel van een subsidieregeling met duidelijke voorwaarden subsidies verleend aan organisaties in Ermelo.

Sinds 2020 doen we mee aan de regionale pilot Onderwijs Jeugd Arrangementen (OJA) op de Verschoorschool in Nunspeet. Doel van deze pilot is het realiseren van een integraal programma waarbinnen een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg leidt tot een optimale, ononderbroken schoolloopbaan van de meest kwetsbare kinderen. In plaats van individuele beschikkingen af te geven, zijn binnen de Verschoorschool een aantal 'vaste' specialistische medewerkers vanuit de 'zorg' actief, die samen met hun onderwijscollega's het integrale zorgteam van de school vormen. Specialistische jeugdhulp wordt nabij en direct ingezet, zodat problemen vroegtijdig worden aangepakt en de hulp een preventieve uitwerking heeft. Helaas hebben de gemeenten moeten besluiten om de pilot te beëindigen omdat de doelstellingen onvoldoende zijn behaald en er onvoldoende fundament en draagvlak is om over te gaan tot een doorstart. Wel wordt er een verkenning uitgevoerd met andere scholen voor speciaal onderwijs om na te gaan welke mogelijkheden er liggen voor Onderwijs Jeugdarrangementen, aangezien het idee nog steeds ondersteund wordt.

In het kader van toezicht op voldoende openbaar onderwijs, hebben er jaarlijks terugkerende gesprekken plaats gevonden met de Auroragroep (PROO). De gemeenteraad is/ wordt hierover separaat geïnformeerd. In Ermelo is dit op orde.

Meerinzicht heeft haar activiteiten met betrekking tot leerplichtzaken en het voorkomen van thuiszitters en voortijdig schoolverlaters naar behoren uitgevoerd. Ten gevolge van de coronapandemie, was het wederom een druk jaar. Opvallend is dat veel jongeren psychische problemen ervaren en een gebrek aan motivatie. Er is uitvoering gegeven aan de projecten rondom het voorkomen van voortijdig schoolverlaters en sluitende aanpak.

Laaggeletterdheid

Voor laaggeletterdheid in de arbeidsmarktregio fungeert Apeldoorn als centrumgemeente. Met het in 2019 vastgestelde Regioplan laaggeletterdheid 2020-2024 wordt, door middel van een netwerksamenwerking met alle lokaal en regionaal betrokken partners, ingezet op het bestrijden van laaggeletterdheid en het voorkomen hiervan. In 2022 zijn formele trajecten laaggeletterdheid aangeboden via TopTaal. De toeleiding naar formeel onderwijs is beperkt in Ermelo. Er wordt gekeken hoe dit kan worden versterkt. Non formele trajecten zijn via een subsidie door centrumgemeente Apeldoorn verstrekt aan de Taalhuizen. Voor de gemeente Ermelo is dit verstrekt aan het Taalhuis Noordwest Veluwe: Bibliotheek Noord West Veluwe. Voor 2021 en 2022 heeft de gemeente Ermelo vanuit centrumgemeente Apeldoorn een klein decentralisatiebudget ontvangen. Dit wordt in 2023 gezamenlijk besteed aan de aanpak van laaggeletterdheid. In 2022 is de voorbereiding hiervoor begonnen.

Cultuur

Met de opening van het Huis van Ermelo is er een multifunctioneel gebouw geopend waar alle inwoners elkaar kunnen ontmoeten en waar ruimte is om culturele activiteiten te ontplooiën. In samenspraak met de culturele partners is de Cultuuraanpak 2021-2024 vastgesteld. Het beleid sluit aan bij de wensen en behoeften van de lokale culturele partners. Met het vaststellen van het beleid is er ook invulling gegeven aan het Cultureel Platform. Hier ontmoeten culture partners elkaar om te inspireren, samen te werken en kennis met elkaar te delen. We bieden muziek- en cultuureducatie aan op basisscholen, dagbesteding voor specifieke doelgroepen en dragen bij aan bovenlokale culturele activiteiten. Hiermee vergroten we de aantrekkelijkheid van Ermelo wat bijdraagt aan kwalitatieve toerisme.

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Ermelo	Nederland	Bron
Niet-sporters	%	2020	52,4	49,3	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	233,2	431,2	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	325,7	202	CBS - Participatiewet
Clënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	720	640	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	3	6	CBS Jeugd
Werkloze jongeren	%	2021	2	2	CBS Jeugd
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	1,5	1,9	DUO/Ingrado
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	0	1,8	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	10	20	DUO/Ingrado
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	11,6	10,7	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,3	0,3	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	2	1,1	CBS Jeugd

bron: waarstaatjegemeente.nl (14 februari 2023)

Verbonden partijen

Bij de uitvoering van het programma Samen Leven in Ermelo zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- [GGD Noord- en Oost- Gelderland \(GGD NOG\)](#)
- [Meerinzicht \(MIZ\)](#)
- [Interactie](#)
- [Inclusief Groep N.V.](#)

Wat heeft het gekost

Budgetten		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Saldo Jaarstukken t.o.v. Begroting
Programma Samen Leven in Ermelo	lasten	46.469.000	3.661.000	50.130.000	45.593.149	4.536.851
	baten	-7.581.000	-1.353.000	-8.934.000	-11.771.007	2.837.007
Saldo		38.888.000	2.308.000	41.196.000	33.822.142	7.373.858

Investerings		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Restant krediet
Programma Samen Leven in Ermelo	lasten	13.036.000	4.788.000	17.824.000	19.851.205	-2.027.205
	baten	-1.410.000	-92.000	-1.502.000	-1.497.246	-4.754
Saldo		11.626.000	4.696.000	16.322.000	18.353.959	-2.031.959

Het gedetailleerde investeringsoverzicht (van de door te schuiven kredieten) is opgenomen in onderstaand overzicht:

[Investeringsplan Programma Samen Leven in Ermelo](#)

Programma Samen Wonen in Ermelo

Technische verklaring over de opbouw van de teksten

Conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verwijzen wij in de onderstaande verantwoording allereerst naar plannen zoals deze in de Meerjarenbegroting 2022 door de voorgaande raad zijn vastgesteld. Het betreft hier de vragen: Wat willen we bereiken? en wat gaan we daarvoor doen? Vervolgens rapporteren wij hetgeen wij hebben bereikt in 2022.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken

[Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij](#)

[Duurzaamheid](#)

Ermelo zet de energietransitie versneld door. Ermelo is in 2030 energieneutraal en in 2035 klimaatneutraal.

We weten nu al dat dit een ingrijpende opgave is met grote consequenties voor beleid en investeringen en ook enorm zal steunen op initiatieven uit de samenleving.

De gemeente zal er alles aan doen deze initiatieven te ondersteunen en de financierbaarheid mogelijk te maken. In deze bestuursperiode wordt daarvoor de eerste aanzet gegeven.

De doelen voor de periode 2018-2022 zijn gericht op:

- energiebesparing per huishouden en bij bedrijven, organisaties en instellingen;
- CO2 reductie;

- meer eigen energieopwekking ten behoeve van Ermelo in samenwerking met de regio;
- afbouw gasaansluitingen en 100% gasloos bij alle nieuwbouw;
- klimaatadaptief ontwerpen, bouwen en beheren.

Raadsperiode 2018-2022

We blijven werken aan de duurzaamheidsdoelstellingen om in 2030 een energieneutrale en in 2035 een klimaatneutrale gemeente te zijn. Op kortere termijn is de doelstelling 10% energie te besparen en 10% meer duurzame energie op te wekken in 2020. Hiervoor werken we binnen het programma duurzaamheid aan zeven speerpunten:

- inwonersparticipatie;
- bedrijven/maatschappelijke organisaties;
- de gemeente als voorbeeld;
- communicatie staat centraal;
- meten & monitoren;
- grootschalige duurzame opwek;
- duurzame mobiliteit.

Naar aanleiding van de tussenevaluatie die begin 2018 is afgerond, is meer focus aangebracht in het programma door vier topprioriteiten te benoemen: warmtetransitie, verduurzaming bedrijven, grootschalige opwek en communicatie.

Op deze vier fronten wordt de resterende periode van het huidige programma duurzaamheid (t/m 2020) extra ingezet om flinke stappen te zetten richting de energiedoelstelling.

Klimaatadaptatie

Met het tekenen van het regionaal manifest ruimtelijke adaptatie heeft de gemeente Ermelo zich gecommitteerd om in 2020 'klimaatbewust te handelen' en in 2050 'klimaatrobuust te zijn'.

Hoofddlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Duurzaamheid

Beoogd maatschappelijk effect: Een leefbaar Ermelo, nu en voor de volgende generaties.

Doelen:

- In 2025 50% minder gebruik vervuilende energie en 50% meer duurzame energie door inwoners en bedrijven
- Ermelo is in 2030 een energieneutrale, en in 2035 een klimaatneutrale gemeente
- Gedragsverandering in gedachtegoed ten opzichten van plastic tijdperk

Subdoelen:

- In 2020 is er 10% energie bespaard en 10% meer duurzame energie opgewekt
- Verduurzaming bedrijfsleven
- Stimuleren warmtetransitie
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Circulair bouwen
- Stimuleren duurzame inkoop
- Aantal kilo's restafval naar beneden
- Minder zwerfafval
- Bevorderen bewustzijn over duurzaamheid

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Energieopwekking i.s.m. de regio
- Stresstest klimaatadaptatie
- Aanjagen verduurzaming bedrijfsleven
- Sectorale aanpak detailhandel, horeca, zorg en vakantieparken
- Afbouw gasaansluitingen en 100% gasloos bij nieuwbouw
- Vaststellen wijkwarmteplan
- Uitvoeren warmtetransitieplan
- CO2 reductie
- Acties o.b.v. gemeentelijke mobiliteitsvisie 2018
- Integreren laadpalen in nieuwbouw
- Klimaatadaptief ontwerpen, bouwen en beheren
- Waterbeleid nader uitwerken
- Toepassen kaders duurzame inkoop
- Communicatiecampagnes top prioriteiten duurzaamheid
- Afvalbeleid
- Vervanging verzamelcontainers gft- en restafval
- Planologische medewerking op het gebied van grootschalige wind, zon en biomassa, actieve stimulering en ophalen van initiatieven

Hoofddlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is een presterende overheid, die faciliterend, verbindend, ondersteunend én aanjager is. Binnen duurzaamheid komen alle rollen van de overheid naar voren, dit is afhankelijk van het thema. Er is geen reden om het huidige beleid te wijzigen. Continueer de inspanningen die nu al worden gedaan.

Nadere uitwerking: n.v.t.

Meerjarenbegroting 2022-2025

Opvolger Programma Duurzaamheid 2016-2020

Eind 2020 is het programma Duurzaamheid geëvalueerd. De evaluatie geeft de aanbevelingen voor de opvolger van het programma Duurzaamheid. Deze opvolger wordt in het 3e, 4e kwartaal 2021 voorgelegd aan de raad. De "topprioriteiten" die in 2018 binnen het programma Duurzaamheid zijn benoemd, krijgen in de opvolger een vervolg:

1. Warmtetransitie (speerpunt inwonersparticipatie en bedrijven en MO).
2. Verduurzaming bedrijfsleven (speerpunt samenwerken maatschappelijke organisaties en bedrijven).
3. Grootchalige opwek duurzame energie.
4. Communicatie (voornamelijk ten dienste van bovenstaande drie prioriteiten).

Inspanningen binnen de vier belangrijkste speerpunten zijn onder andere:

- Opstellen van de wijkuitvoeringsplannen, 1e wijkuitvoeringsplan verwacht 4e kwartaal 2021, per jaar volgt minimaal 1 wijkuitvoeringsplan;
- Uitvoering geven aan de eerste Wijk van de Toekomst (gasloos) volgens plan van aanpak behorend bij subsidieaanvraag provincie Gelderland;
- Opstarten proces naar gasloos in andere wijk(en) zoals aangegeven in de Transitievisie Warmte;
- Aanjagen van verduurzaming bij de (grootste) energieverbruikers in Ermelo, verduurzaming bedrijventerreinen;
- Sectorale aanpak voor detailhandel, horeca, zorg en vakantieparken;
- Opstellen afweegkader grootschalige duurzame energieopwek.
- Planologische medewerking aan initiatieven op het gebied van grootschalige wind, zon en biomassa.
- Met de regio Noord-Veluwe opstellen van een Regionale Energie Strategie 2.0. in 2023. (vaststelling RES 1.0 in Q3 2021), Daarnaast het opstellen van de regionale uitvoeringsplan voor de RES 1.0 (2022);
- Vertalen van de RES 1.0 naar lokale uitvoeringsplannen (eerste in 2022).
- Communicatiecampagnes ter ondersteuning van de topprioriteiten, algemene communicatie om bewustwording te vergroten en inwoners/bedrijven/organisaties te stimuleren een bijdrage te leveren aan de gemeentelijke doelen.

Waterbeleid

Ten behoeve van de rioolwaterbergingsopgave is nader onderzoek uitgevoerd naar de geschiktheid van de oorspronkelijk in het BRP gekozen locaties. Gebleken is dat de beoogde locaties hiervoor niet geschikt zijn. De verwachte kosten voor alternatieve locaties en borging van de in het BRP met de regio afgesproken hoeveelheid water zullen een extra investering van € 11,3 miljoen vragen. Het onderzoeken naar goede en geschikte locaties voor de rioolwaterbergingsopgave was/is nodig omdat bij de beoogde locaties van De Driehoek en Kerkdennen sprake is van beperkingen met betrekking tot plaats (rijksarcheologisch monument (Kerkdennen), omvang (De Driehoek) en voorwaarden door derden (milieuvoorwaarden), kruispunt spoorbaan (De Driehoek en Kerkdennen) en gasleiding (De Driehoek). Inmiddels zijn er nadere onderzoeken in gang gezet, naar alternatieve mogelijkheden van passende en geschikte maatregelen/locaties binnen de beide bedrijventerreinen. Medio 2021 zullen daarvan de resultaten beschikbaar zijn.

In 2020 is een nieuw ZAP vastgesteld. In dit geval is gekozen voor een verlengingsnotitie Zuiveringskring Afvalwaterketenplan (ZAP) 2021 - 2023. Daarmee wordt het bestaand beleid uit het ZAP 2015 - 2020 voortgezet. Er is hier gekozen voor een verlengingsnotitie met een kortere looptijd om het plan daarna op te laten gaan in de Omgevingsvisie.

In 2022 wordt een nieuw BRP opgesteld. De looptijd van het huidige BRP is 10 jaar (2012 - 2022).

Klimaatadaptatie

In november 2020 is de visie klimaatadaptatie vastgesteld. In 2021 is gestart met het opstellen van een uitvoeringsplan Klimaatadaptatie. Er wordt onder andere gewerkt aan een 'stresstest' om toekomstige knelpunten op het gebied van wateroverlast, waterveiligheid, hittestress en droogte in beeld te krijgen. Daarnaast wordt in beeld gebracht welke inspanningen binnen het bestaande beleid en projecten al bijdraagt aan een klimaatadaptieve gemeente. Deze verkenning leidt tot een voorstel om het thema klimaatadaptatie beter in te bedden in de organisatie en waar nodig aanvullende projecten en inspanningen te benoemen om toe te werken naar een klimaatadaptieve gemeente. Dit alles zal worden gevat in een uitvoeringsplan Klimaatadaptatie. Hiermee voldoen we tevens aan de afspraken binnen het Regionaal Manifest Ruimtelijke Adaptatie, dat is ondertekend door de gemeenten, provincies en waterschap binnen de regio van het waterschap Vallei en Veluwe.

Afvalbeleid

Iedere inwoner in Ermelo gooit gemiddeld 159 kilo in de restafvalcontainer. Door nascheiding en vergisting wordt er 57 kilo uit het restafval gehaald. Blijft over 102 kg restafval dat wordt verbrand.

Ambitie op korte termijn: van 102 kilo naar 30 kilo restafval per inwoner in 2025.

Ambitie op lange termijn: van 30 kilo restafval in 2025 naar een circulaire economie in 2050 (d.w.z. een economie zonder afval).

De focus om deze ambitie te halen ligt op beter bronscheiding (o.a. GFT afval en oud papier) en meer nascheiding.

Het afvalbeleid maakt onderdeel uit van de opvolger van het programma Duurzaamheid.

Wat hebben we gedaan

Wijk van de Toekomst

De vernieuwde subsidieregeling voor bewoners is het resultaat van een succesvolle onderhandeling met Provincie Gelderland. Uit warmteonderzoek bleek dat de stap naar volledig gasloos voor de meeste bewoners te groot was. In de nieuwe regeling kunnen particulieren ook subsidie ontvangen wanneer ze overstappen op een hybride warmtepomp. In het voorjaar hebben twee bewonersavonden (50 bewoners) plaatsgevonden over warmtepompen en isoleren.

Ruim 60% van de particuliere woningbezitters ontving een energieadvies voor isolatiemaatregelen. Een groot deel van deze groep voerde het advies deels of geheel uit, voornamelijk isolerende maatregelen. Er is toenemende belangstelling voor een (hybride) warmtepomp. Een groep van acht particulieren is in samenwerking met de gemeente en een energieadviseur actief in gesprek met leveranciers en installateurs.

Er zijn twee projectborden geplaatst en er heeft een wijkronde plaatsgevonden voor nog niet aangehaakte bewoners. Daarnaast waren er enkele activiteiten om buurtbewoners met elkaar in contact te brengen en te inspireren op het gebied van verduurzamen van woningen.

Er hebben diverse overleggen met Liander plaatsgevonden over het gereed maken van het elektriciteitsnet.

Energiearmoede

Energiearmoede is sinds de snel gestegen prijzen begin 2022 een belangrijk aandachtspunt. In dit thema wordt samengewerkt met het Sociaal Domein, UWoon, Veluwe Duurzaam en Welzijn Ermelo. Het project 'Energieboxen en aanvullende diensten' is sinds Q2 2022 lopende en biedt de volgende services:

- Brengen energiebox
- Aanmelden voor hulp om de materialen van de energiebox te plaatsen
- Aanmelden voor bezoek van een energiemeetjef/energiecoach hoe je energie kunt besparen
- Aanmelden voor De VoorzieningsWijzer

Verwacht wordt dat er 700 energieboxen aan bewoners worden geleverd. Er is voor deze doelgroep een subsidieregeling voorbereid voor energiezuinige koelkasten en isolerende maatregelen.

Transitievisie warmte

In 2022 is de Wijk van de Toekomst met de wijziging van de subsidieregeling uitgebreid met 14 koopwoningen en 114 huurwoningen. Wijk van de Toekomst bestaat nu uit 608 woningen. Er zijn in 2022 geen nieuwe wijkaanpakken opgestart.

In regionaal verband (Noord-Veluwe) wordt gewerkt aan een doelgroepenpak (ook wel contingenten aanpak). Deze aanpak helpt om woningeigenaren te helpen met verduurzamen van woningen op basis van woningtype en de bewoner.

Klimaatadaptatie en waterbeleid

We werkten aan het inventariseren en digitaal verwerken van kwetsbare objecten in het kader van klimaatadaptatie. Hiermee krijgen we huidige en toekomstige knelpunten op het gebied van wateroverlast, hittestress en droogte in beeld.

In 2022 is gewerkt aan het beter betrekken van klimaatadaptatie bij werkzaamheden in de openbare ruimte. Het thema is opgenomen binnen van het integraal werken.

Regionaal is bestuurlijk ingestemd met de 'Afspraken klimaatadaptief bouwen Noord Veluwe'.

In 2022 is invulling gegeven aan maatregelen die zijn opgenomen in de Verlengingsnotitie Zuiveringskring Afvalwaterketenplan 2021 - 2023 (verlengde ZAP). Het voornemen is om het plan daarna op te laten gaan in het Omgevingsplan.

RES 1.0/2.0

Nederland is opgedeeld in 30 RES-regio's. Ermelo valt onder de regio Noord-Veluwe. Elke regio moet een RES maken waar staat hoe de regio een bijdrage wil leveren aan het Klimaatakkoord.

De plannen uit de RES 1.0 moeten nu uitgewerkt worden naar concrete lokale energieprojecten. We gaan hierover in gesprek met energiecoöperaties, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere direct betrokkenen. In 2022 is gewerkt aan de aanpak voor RES 2.0.

Naast de duurzame grootschalige energie opwek (wind/zon) wordt er binnen de RES Noord Veluwe ook gewerkt aan de energie infrastructuur en de energieopslag.

Windpark Horst en Telgt

In februari 2022 hebben de initiatiefnemers, Prowind en energie coöperatie Veluwe Energie de provincie Gelderland gevraagd om de planologische procedures te starten voor het beoogde windpark Horst en Telgt. Het initiatief bestaat uit 7 windturbines waarvan één gesitueerd in gemeente Putten en zes in de gemeente Ermelo.

Provincie Gelderland heeft in samenwerking met de gemeenten Putten en Ermelo en de initiatiefnemers de procedure opgestart. In september 2022 is de onderzoeksagenda milieu door de provincie (Gedeputeerde Staten) vastgesteld. Dit is de start van het globale onderzoek van het Milieu Effect Rapport (MER). In het MER doen we o.a. onderzoek naar effecten van geluid en

slagschaduw van de windturbines en de externe veiligheid.

Het MER vormt de basis van het voorkeursalternatief (vka). Dit is de voorkeursopstelling van het windpark. Bij het vka hoort ook een conceptvoorstel voor lokale milieunormen voor slagschaduw, geluid en veiligheid.

Bij de onderzoeksagenda voor het milieuonderzoek is ook het participatieplan gepubliceerd. Naast verschillende bewonersbijeenkomsten wordt er ook overlegd met de klankbordgroep en de themacommissie. Deze partijen kijken mee of alle aspecten in het proces op een zorgvuldige manier worden meegenomen om te bezien of het windpark er kan komen. De klankbordgroep is in 2022 9 keer bijeen geweest. In 2022 is de themacommissie 10 keer bijeen geweest. Tijdens de verschillende bewonersbijeenkomst werd kennis over het proces en de onderzoeken gedeeld en konden er vragen worden gesteld. Op 12 november 2022 is een excursie georganiseerd naar een onderstation en een windpark in Zeewolde.

Verduurzaming bedrijventerreinen

In 2022 zijn grote stappen gezet op het gebied van samenwerking tussen de ondernemers bedrijventerrein Veldzicht, Alliander, Rabobank en gemeente Ermelo om tot verduurzaming van bedrijventerrein Veldzicht te komen. Deze samenwerking is in november 2022 bekrachtigd door ondertekening van de GreenDeal. Een GreenDeal helpt om duurzame plannen uit te voeren en zet partijen ertoe aan de benodigde inspanningen te leveren.

Veluwe Duurzaam

Sinds 2009 is Veluwe Duurzaam het duurzaamheidsloket voor de regio Noord-Veluwe. Inwoners konden in 2022 bij de helpdesk en op de website onder andere terecht voor:

- energieadvies;
- energiesprekuren;
- financieringsvragen;
- ondersteuning van buurtinitiatieven;
- overzicht van regionale bedrijven.

Ook organiseren we samen activiteiten voor inwoners, organisaties en bedrijven rond het thema duurzaamheid. Voorbeelden van campagnes zijn de grote bespaar weken, isolatie campagnes, warme truiendag en aandacht voor de energiecoaches.

De basistaken van het duurzaamheidsloket zijn in 2022 door de gemeenten van de Noord-Veluwe Europees aanbesteed. Er heeft nog geen definitieve gunning plaatsgevonden.

CO2 prestatieladder

De CO2-Prestatieladder is een managementsysteem waarmee een organisatie inzicht verkrijgt in zijn CO2-uitstoot en concrete maatregelen en doelen opstelt om deze te verminderen. Gemeente Ermelo was in 2022 gecertificeerd op trede 3. De certificeringsperiode verloopt begin 2023 en wordt dan geëvalueerd. In januari 2022 is in de media en op website van de gemeente aandacht geschonken aan de daling van de CO2-uitstoot van gemeente Ermelo.

Afvalbeleid

Er is een campagne 'jouw afval heeft toekomst' voor de regio ontwikkeld. Dit gaat over GF-e en dan vooral de E van etensresten en textiel. Uit sorteeranalyses blijkt dat deze grondstoffen nog (relatief) veel in het huishoudelijk restafval zitten. Ook zal de campagne aandacht schenken aan het nascheiding van o.a. kunststof verpakkingen uit het huishoudelijk restafval.

E-waste Race Noord-Veluwe groot succes!

In september 2022 gingen tien basisscholen uit de gemeenten Ermelo, Putten, Harderwijk, Elburg, Nunspeet en Oldebroek de strijd met elkaar aan om zoveel mogelijk oude elektronische apparaten in te zamelen. De deelnemende scholen hebben in totaal 19.430 apparaten ingezameld. In Ermelo deden OBS De Arendshorst en De Augustinusschool mee. Tijdens de E-waste Race leren kinderen over consuminderen, grondstofschaarste en het hergebruiken van producten.

Omgevingswet

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De Omgevingswet willen we ontwikkelen als een sturingsinstrument dat de Ermelose samenleving uitnodigt tot het (mee)maken en mee bepalen van plannen. Een 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij' houding past daar goed in. We willen uitnodigend en open in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en organisaties.

Raadsperiode 2018-2022

In 2019 en 2020 gaan we ons voorbereiden op de inwerking treding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. In 2021 en 2022 geven we uitvoering aan de implementatie van de wet.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Op dit moment wordt op nationaal, regionaal en lokaal niveau hard gewerkt om de Omgevingswet in werking te kunnen laten treden op 1 juli 2022. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vereenvoudigen en samenvoegen. De Omgevingswet betekent een flinke verandering, zowel voor onze inwoners, de ambtelijke organisatie, maar ook voor college en raad. De Omgevingswet kent drie grote thema's

waar de veranderingen gaan plaatsvinden: 1) het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO), 2) wet (beleid en instrumenten: omgevingsvisie, omgevingsplan, programma's en omgevingsvergunningen) en 3) anders werken (cultuur/gedrag en processen).

Wij gaan verder met het uitvoeren van alle deelprojecten die horen bij het implementatieplan van de Omgevingswet in Ermelo:

Digitaal stelsel: samen met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht maken we de digitale systemen voor iedereen klaar en toegankelijk zodat alle informatie over de fysieke leefomgeving makkelijk te vinden en te gebruiken is voor evt. nodige vergunningen;

Wet: we stellen een Omgevingsvisie vast waar bij de totstandkoming de maatschappij heeft geparticipeerd. We zetten alle bestemmingsplannen in het tijdelijk omgevingsplan en gaan voor deelgebieden al nieuwe omgevingsplannen opstellen. We geven vorm aan het adviesrecht van de raad en we onderzoeken of er programma's nodig zijn voor de gemeente Ermelo. Ook richten we onze werkprocessen zoals voor de omgevingsvergunningen zo efficiënt en dienstverlenend mogelijk in.

Anders werken: we richten de werkprocessen in volgens de Omgevingswet en leiden de mensen op, zodat zij voldoende kennis en vaardigheden hebben om faciliterend op te kunnen treden richting de samenleving. De nieuwe manier van werken gaat uit van samenwerking met alle betrokken partijen.

Wat hebben we gedaan

We zijn volop bezig geweest met de uitvoering van alle verschillende deelprojecten uit het implementatieplan, zodat we alle minimale eisen klaar hebben wanneer de wet in werking treedt.

Digitaal stelsel:

Het nieuwe VTH-systeem is geïmplementeerd zodat we aangesloten zijn op het Digitale Stelsel Omgevingswet.

Wet

Op 26 januari 2022 is de Omgevingsvisie Ermelo vastgesteld. Er is vervolgens gewerkt aan de pilot Omgevingsplan Centrum. De Verordening Fysieke Leefomgeving is vastgesteld zodat alle verordeningen wat betreft de fysieke leefomgeving overzichtelijk bij elkaar staan. Met de raadsfocusgroep is er samengewerkt aan het adviesrecht en het delegatiebesluit welke in december zijn vastgesteld.

Anders werken:

De werkprocessen zijn aangepast aan de Omgevingswet en er wordt een intake tafel voorbereid waar alle verzoeken integraal behandeld worden. Er zijn serious games gehouden om te oefenen met de verandering die de Omgevingswet vraagt aan de rol van de overheid.

Wonen

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Wonen

Ermelo verhoogt de omvang en bouwtempo voor woningen. Variatie in vorm, prijs en het bedienen van verschillende groepen inwoners is daarbij belangrijker dan een hoge bouwproductie voor gemiddelde kopers/huurders. Wij kiezen voor het "ongemiddelde" en hebben als doel om vooral jongeren aan Ermelo te binden: voor starters en jongeren willen we minimaal 240 woningen realiseren die financieel passend zijn. Ook seniorenappartementen en woonvoorzieningen voor inwoners met een zorgvraag, mensen met een urgentie en tijdelijke woningzoekenden. Dit "maatwerk wonen" wordt ondersteund met een starterslening en blijverslening.

We kiezen voor een aanpak gericht op doorstroming van de vastzittende c.q. "scheefwonende" Ermelose woonmarkt, door voor potentiële doorstromers meer uitnodigend en passend te bouwen. We gaan voor ongewone oplossingen. Zoals herbestemmen van bedrijfspanden, winkelpanden of recreatiewoningen, opsplitsen van woningen of bouwen van tiny houses. Met woningcorporaties maken we termijngebonden prestatieafspraken voor jongerenhuisvesting. De woonontwikkelingen op de recreatieterreinen voegen wij in als onderdeel van ons woonbeleid. Wij zien vastgoed in gemeentehanden als publiek goed. Daarbij willen we de regie van woningbouwontwikkelingen in handen van de gemeente, kiezen we voor actieve grondaankoop voor woningbouw en stimuleren wij maatschappelijke initiatieven (bijvoorbeeld CPO, zelfbouwprojecten, woonwerkzorginitiatieven, meergeneratiewoningen) om zelf woningen te (ver)bouwen en te beheren.

Raadsperiode 2018-2022

Met ons woonbeleid willen we bereiken dat er voor alle groepen bewoners een passend woonaanbod is in de gemeente Ermelo. Dit betekent dat de woningvoorraad de komende jaren moet worden uitgebreid of dat bestaand vastgoed moet worden aangepast. Wij richten ons daarbij specifiek op woonproducten waarin op dit moment geen of te weinig aanbod is. Daarbij kijken we naar permanente, maar ook naar tijdelijke oplossingen.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Wonen

Beoogd maatschappelijk effect: Een gemeente waar voor alle groepen inwoners een passend woonaanbod is

Doelen:

- Jongeren en starters binden aan Ermelo
- Variatie in vorm en prijs van het woningaanbod en het bedienen van verschillende groepen inwoners

Subdoelen:

- Toereikend aantal financieel passende woningen voor starters en jongeren
- Doorstroming bevorderen
- Voldoende woningen voor tijdelijk woningzoekenden en spoedzoekers

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Prestatieafspraken maken met woningcorporaties
- Evaluatie (verordening) starterslening
- Evalueren startersleningen en onderzoek alternatieven
- Vervolg afwegingskader woningbouwplannen
- Actualiseren gemeentelijke woonvisie
- Actualiseren huisvestingsverordening
- Opstellen uitvoeringsagenda obv de nieuwe visie op wonen met zorg
- Tweejaarlijks monitoren woonbeleid (Planmonitor Wonen)
- Vervolg verordening sociale woningbouw
- Tussentijds monitoren jaarafspraken UWoon
- Evalueren project tijdelijke huisvesting

Hoofddijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is een presterende en rechtmatige overheid, die initiatieven neemt, stimuleert, een actieve rol pakt, kansen opspoot en actief grondbeleid toepast.

Kaders:

- Woningvoorraad passend voor een evenwichtige bevolkingsopbouw
- Streven evenwichtig woningaanbod (vasthouden verdeling koop-huur)
- Breed pallet sturingsinstrumenten
- Actief grondbeleid
- Zoeken naar plekken waar woningen gebouwd kunnen worden

Nadere uitwerking:

Vanuit deze visie en kaders het thema Wonen verder uit te werken, waarbij ook de volgende onderdelen vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (Hoofddijnennotitie) worden meegenomen:

1. De kostendekkendheid van de WABO-leges nader bezien (naar 100%, nu zo'n 95%)
2. Presterende overheid

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Woonbeleid

Begin 2021 is de Woonvisie 2030 en de bijbehorende uitvoeringsagenda vastgesteld. Hiermee heeft de gemeente Ermelo een samenhangend, integraal, gedragen, maar ook een flexibel woonbeleid. De nieuwe visie staat niet op zichzelf, maar zoekt verbinding met beleidsterreinen die een link hebben met het thema wonen en is afgestemd op de Omgevingsvisie die in 2021 wordt vastgesteld.

Aan de woonvisie is een uitvoeringsagenda gekoppeld voor de periode 2021-2024. Een belangrijk element hierin is de manier waarop we met onze partners willen samenwerken, namelijk door:

- Jaarlijks in het vierde kwartaal een Ermelose woondag te organiseren. Tijdens de Ermelose woondag informeren we onze woonpartners over ontwikkelingen op de woningmarkt en gaan in gesprek over actuele thema's. In 2021 is daarmee voor het eerst ervaring opgedaan. Met deze ervaring worden de woondagen voor de komende jaren ingevuld.
- Een inwonerspanel op te zetten. Voorafgaand aan de Ermelose Woondag willen we jaarlijks met inwoners in gesprek over een aantal woonopgaven. Op deze manier willen we peilen of we met de uitvoering van onze woonvisie nog op de juiste weg zitten, of dat we hier en daar bij moeten schaven.
- Het maken van prestatieafspraken. Om onze ambities voor de sociale huursector waar te kunnen maken zijn wij veelvuldig in gesprek met woningcorporatie UWoon. Sinds eind 2016 worden er jaarlijks in het vierde kwartaal met UWoon en huurdersorganisatie De Groene Draad prestatieafspraken gemaakt voor het komende jaar. Ook in 2022 worden er dergelijke afspraken gemaakt. Input daarvoor komt o.a. uit de Ermelose woondagen, maar ook uit de evaluatie van de jaarafspraken van het voorgaande jaar.

Aan de woonvisie zijn twee instrumenten gekoppeld die sturing geven aan de nieuwbouw in Ermelo. Het gaat om:

- Het beleid afweging woningbouw: dit beleid is in 2020 voor het eerst vastgesteld en eind 2021, na een evaluatie aangepast. Elk jaar hebben initiatiefnemers op een vast moment (voor 1 maart) de mogelijkheid om plannen aan te melden voor een afwegingsronde. Tijdens deze afwegingsronde wordt vastgesteld aan welke woningbouwplannen de gemeente het komende jaar medewerking verleent en aan welke niet. Met het beleid afweging woningbouw wil de gemeente meer grip krijgen op de woningbouwplannen wat betreft omvang, invulling en de termijn waarop de plannen worden gerealiseerd. De projecten die in 2020 en 2021 prioriteit hebben gekregen zullen ook in 2022 doorlopen (zolang aan de voorwaarden wordt voldaan) en na een besluit van het college in juni 2022 kunnen nieuwe

projecten worden toegevoegd.

- Het beleid en de verordening sociale woningbouw: dit beleid is in 2019 voor het eerst vastgesteld. In het beleid is bepaald hoe groot het aandeel sociale huurwoningen, sociale koopwoningen, middenhuurwoningen en overige koopwoningen per woningbouwproject moet bedragen. Ook er aan het beleid een vereveningsfonds gekoppeld voor plannen waarbij de verhouding sociale woningen- overige woningen niet in evenwicht is. Eind 2021 wordt gestart met een evaluatie van het beleid. De resultaten hiervan worden in 2022 opgeleverd.

Monitoring & data

In de afgelopen jaren zijn er verschillende instrumenten ontwikkeld om college & raad te informeren over de stand van de woningmarkt en de uitvoering van het woonbeleid. In 2022 worden deze verschillende instrumenten geïntegreerd in een woningmarktdashboard. De eerste contouren hiervan worden al in 2021 neergezet. In 2022 wordt dit uitgebreid naar een overzichtelijke tool met onder andere informatie over:

- De Planmonitor Wonen. Via dit (provinciale) instrument wordt twee maal per jaar in kaart gebracht hoe de gemeente er voor staat wat betreft woningbouwinitiatieven. Ook wordt gemonitord wat de effecten zijn van de verordening sociale woningbouw en het beleid afweging woningbouwplannen, die beide in 2019 zijn vastgesteld.
- De regionale woningbouwproductie. Aansluitend aan het regionale woningbehoefteonderzoek dat in 2019 heeft plaatsgevonden is er gekozen om niet langer regionaal afspraken te maken over regionale en gemeentelijke nieuwbouwaantallen. Voortaan wordt de regionale nieuwbouwbehoefte bepaald door de nieuwbouw-behoefte van de lokale woonvisies als uitgangspunt te nemen en op te tellen tot een regionaal totaal.
- Ontwikkelingen in de sociale huursector. Het gaat hierbij om informatie over het aantal actief woningzoekenden, de slaagkans voor woningzoekenden, aantal urgentieverzoeken, de uitstroom via de Centrale Uitgang, etc.
- Ontwikkeling in de koopsector. Het gaat hierbij om informatie over de ontwikkeling van koopprijzen, het aantal woningtransacties, etc.
- Algemene ontwikkelingen die van invloed zijn op de woningmarkt, zoals de ontwikkeling van het aantal huishoudens, trends in migratie, etc.

Samen met partners wordt tijdens de Ermelose woondag 2021 geïnventariseerd aan welke woningmarktinformatie maatschappelijke partners en de gemeente Ermelo behoefte hebben.

Tijdelijke huisvesting jongeren

Op 4 april 2019 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarbij het college wordt opgedragen om zo spoedig mogelijk te komen met voorstellen voor het op korte termijn realiseren van tijdelijke huisvesting specifiek gericht op jongeren, met een huurprijs tot de maximale grens voor huurtoeslag voor jongeren tot 23 jaar (2019: € 424,44). Sindsdien zijn er verschillende initiatieven ontplooid. Het gaat o.a. om:

Het verkennen van de mogelijkheden voor het plaatsen van tijdelijke wooneenheden op enkele specifieke locaties, waar nodig voorafgegaan door de aankoop van grond.

Het ondersteunen van initiatieven van derden voor het realiseren van tijdelijke huisvesting in bestaand vastgoed of het plaatsen van tijdelijke wooneenheden.

Begin 2021 wordt het project Tijdelijke huisvesting Beemdweg (mogelijk gemaakt door aankoop van grond door de gemeente) opgeleverd. Dit betekent dat de nadruk vanaf 2021 vooral komt te liggen op het ondersteunen van initiatieven van derden.

Wonen en zorg

Naast jongeren is een andere doelgroep die in de woonvisie wordt benoemd de groep inwoners een zorgvraag. Voor deze groep (denk aan ouderen met dementie, LVB-jongeren etc.) wordt bekeken hoe hiervoor zelfstandige woonruimte gecreëerd kan worden, bijvoorbeeld in de vorm van woon-zorgcombinaties.

Leningen

De gemeente Ermelo hanteert twee leningsvormen om inwoners te helpen aan een geschikte woning. De eerste is een lening voor particuliere woningeigenaren die hun woning willen verduurzamen en toekomstbestendig willen maken (met dit laatste is ingespeeld op de wens van college & raad om een blijverslening te introduceren. Deze lening is in 2021 gestart. De tweede lening is de starterslening; een lening om starters op de woningmarkt te ondersteunen bij het kopen van het eerste huis. De starterslening is in 2021 aangepast op een subsidieregeling van de provincie en passend gemaakt voor de huidige woningmarkt. Beide leningen worden in 2022 voortgezet. Een evaluatie van de regelingen zal naar verwachting in 2023/2024 plaatsvinden.

Wat hebben we gedaan

Woonbeleid

Vertaling nationaal naar lokaal beleid:

In april 2022 is de Nationale Woon- en Bouwagenda verschenen. De Nationale Woon- en Bouwagenda heeft als hoofddoel om diverse bouw- en woonopgaven samen en in samenhang met andere belangen aan te pakken. Met de Nationale Woon- en Bouwagenda zorgt het Rijk voor meer regie op het gebied van woningbouw.

Een belangrijk instrument uit de agenda is het maken van prestatieafspraken met regio's over het vergroten van het woningaanbod en de versnelling van de woningbouw. De regionale prestatieafspraken (vastgelegd in woondeals) worden uitgewerkt via de provincies. In 2022 is (in regionaal verband) veel tijd besteed aan het formuleren van de deal die in het voorjaar van 2023 getekend gaat worden. Deze werkzaamheden waren bij het opstellen van de Meerjarenbegroting

2022-2025 nog niet voorzien.

Woonvisie 2030:

In 2022 is er op verschillende manieren gewerkt aan de uitvoering van de Woonvisie 2030: *Exclusief wonen voor iedereen*. Op twee manieren is er ingezet op het verbeteren van de samenwerking met inwoners, woningcorporatie en marktpartijen.

- Het organiseren van de Ermelose Woondag. Op 3 november 2022 hebben wij deze voor de tweede keer georganiseerd met als thema Innovaties en duurzaamheid op het gebied van wonen. Voor de eerste keer waren naast marktpartijen en raadsleden ook inwoners aanwezig. Naast het delen van inhoudelijke informatie stond de avond vooral in het teken van ontmoeting.
- Het maken van prestatieafspraken. In 2022 is verder uitvoering gegeven aan de (twee)jaarsafspraken die in 2020 door de gemeente, UWoon en huurdersorganisatie de Groene Draad zijn ondertekend. Gedurende het jaar heeft er een eerste evaluatie plaatsgevonden van de afspraken op basis waarvan enkele prestatie afspraken zijn aangescherpt.

Het aangekondigde onderdeel *Opzetten van een inwonerspanel* is niet opgepakt. Gezien de extra werkzaamheden die volgden uit de NWBA in combinatie met de beschikbare capaciteit konden niet alle geplande werkzaamheden worden opgepakt. Voor het inwonerspanel geldt bovendien dat gemeentebreed het instrument Citizenlab is aangeschaft, nu werkzaam onder de naam online Dorpsgesprek. Dit maakt dat een heroverweging op zijn plaats is of er vanuit het werkveld Wonen behoefte is aan een apart inwonerspanel, dan wel dat dit in het online Dorpsgesprek kan worden geïntegreerd.

Aan de woonvisie zijn twee instrumenten gekoppeld die sturing geven aan de nieuwbouw in Ermelo. Het gaat om:

- Het beleid afweging woningbouw. In 2022 is voor het eerst met het in 2021 aangepaste beleid gewerkt. Voor de ronde 2022 (start 1 maart 2022) zijn acht woningbouwplannen ingediend. Vijf plannen zijn als niet haalbaar beoordeeld. De drie haalbare plannen en één niet-haalbaar plan hebben tot 1 november uitstel gekregen om het plan aan te passen. De drie haalbare plannen hebben hun plan zodanig aangepast dat ze voldoende punten scoren. Voor deze plannen is/wordt gestart met het opstellen van een anterieure overeenkomst en het ruimtelijk plan. In totaal gaat het om de bouw van 30 woningen. Met één initiatiefnemer, die ook voor 1 november een aangepast plan heeft ingediend, wordt nog overlegd over het haalbaar en prioriteerbaar maken van het plan. De raad is door middel van een informatiememo geïnformeerd over de uitkomsten van de prioriteringsronde 2022. Ook is er in 2022 verder gewerkt aan de plannen die in 2020 en 2021 prioriteit hebben gekregen, o.a. aan het opstellen van het bestemmingsplan.
- Het beleid en de verordening sociale woningbouw zijn in 2022 geëvalueerd. Daaruit is naar voren gekomen dat zowel de gemeentelijke organisatie als marktpartijen op hoofdlijnen tevreden zijn over het beleid en de verordening. Op onderdelen (zoals prijsgrens sociale koop, instandhoudingstermijn sociale huur) werden aanpassingen gewenst. Deze zijn verwerkt in een aangepast beleidsstuk en een aangepaste verordening, die in december 2022 door de raad zijn vastgesteld.

Regionaal beleid:

Er wordt niet alleen op lokaal niveau gewerkt aan het woonbeleid, maar ook op regionaal niveau. Een belangrijke ontwikkeling hierbij is uitvoering van een regionaal (Noord-Veluwe) woningmarktonderzoek. Het rapport hiervan is in december 2022 opgeleverd. Verder is op regionaal niveau een start gemaakt met de actualisatie van de huisvestingsverordening. De Noord-Veluwse gemeenten werken met een lokaal vastgestelde, maar regionaal afgestemde huisvestingsverordening. De huidige verordening loopt in het voorjaar van 2024 af. Vandaar dat reeds is gestart met de voorbereidingen voor een nieuwe verordening.

Monitoring & data

In het voor- en najaar wordt traditiegetrouw een update gedaan van de planmonitor wonen. De planmonitor wonen is een instrument van de provincie waarin alle woningbouwplannen van de gemeente zijn opgenomen. De resultaten van de analyse van de planmonitor wonen zijn in het najaar, samen met andere woningmarktinformatie, naar de raad gestuurd.

Op basis van de woonvisie is in 2022 verkend of alle woningmarktinformatie die bij de gemeente beschikbaar is kan worden opgenomen in een lokaal woningmarktdashboard. Na onderzoek is geconcludeerd dat er over het algemeen geen grote behoefte is aan een dergelijk dashboard met enkel cijfers over de woningmarkt in de gemeente Ermelo. Meerdere deelnemers aan het onderzoek gaven echter wel aan graag over data te beschikken over de woningmarkt. Het college heeft daarom besloten om in te zetten op de verdere ontwikkeling van een regionaal woningmarktdashboard. Dit proces is inmiddels al opgestart samen met andere gemeenten binnen de regio Noord-Veluwe.

Tijdelijke huisvesting jongeren

Vanaf september 2019 wordt er vanuit de gemeente gewerkt aan een project tijdelijke huisvesting voor met name jongeren. Het perceel Beemdweg 17 is hiervoor in 2019 aangekocht. In mei 2022 is het project opgeleverd en hebben de eerste bewoners hun intrek genomen.

Naast de afronding van dit plan zijn er gedurende 2022 verschillende locaties voor tijdelijke woningbouw verkend. Dit heeft niet tot een nieuw project geleid.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het terrein van het voormalige zwembad Calluna in beeld is voor tijdelijke huisvesting. Eind 2022 is gestart met het formuleren van

stedenbouwkundige uitgangspunten.

Wonen en zorg

Voor het thema wonen en zorg stonden voor 2022 verschillende werkzaamheden in de planning, zoals het levensloop geschikt maken van woningen en het ontwikkelen van nieuwe woonconcepten voor ouderen. Er was in 2022 geen ruimte om deze werkzaamheden op te pakken.

Leningen

De twee leningsvormen die de gemeente gebruikt om inwoners aan een geschikte woning te helpen (de starterslening en de toekomstbestendige lening) zijn in 2022 voortgezet. Eind 2022 is gestart met de evaluatie van de starterslening over de afgelopen drie jaar.

Ruimtelijke Ordening

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

Bij de diverse projecten (Nieuwe sportcentrum, Strand Horst, Veldwijk, Haspel etc.) moet er een planologische wijziging plaatsvinden om het project te kunnen realiseren. Vanuit ruimtelijke ordening wordt hier uitvoering aan gegeven, inclusief eventuele beroepsprocedures.

Hoofddijnen Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Ruimtelijke Ordening

Beoogd maatschappelijk effect: Een bij de Ermelose samenleving passende invulling van de ruimte

Doelen:

- Integrale en transparante afweging van individuele en gemeenschappelijke belangen

Subdoelen:

- Aantrekkelijker centrum
- Ruimte geven aan initiatieven op het gebied van wonen, leren en werken
- Integrale en transparante afweging vanuit de functies wonen, mobiliteit, openbare ruimte, duurzaamheid, zorg, ontplooiing en ontwikkeling, economie, recreatie, natuur en toerisme
- Benutten potentie ten bate van recreatie en toerisme
- Eén consistent en gebiedsdekkende omgevingsvisie en -plan

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Actualiseren nota Grondbeleid
- Voorbereiden herijking functieveranderingsbeleid
- Bouwrijp maken en realisatie van vastgoed Markt 2.0
- Doorlopen en afronden procedures bestemmingsplan 2.0
- Uitwerken bestemmingsplan structuurvisie en proces begeleiding landgoed Veldwijk en de Hooge Riet
- Procesbegeleiding gebiedsontwikkeling Oranjepark en Strand Horst
- Voorbereiden en behandelen beroep actualisatie de Driehoek
- Vernieuwen Kerklaan/Postlaan
- Uitbouwen en uitbreiden erfgoedregister
- Uitwerken structuurvisie Buurtplan Horst en Telgt
- Opstellen van integrale visies, beleid en bestemmingsplannen
- Implementatie Omgevingswet

Hoofddijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is participatie bevorderend, waarbij netwerk en regie belangrijk zijn. Aan de voorkant zijn heldere kaderstelling en taakstelling (waar de samenleving bij betrokken is) belangrijk. Naarmate dit duidelijker is, is er meer ruimte voor participatie én zullen processen doelmatiger en doeltreffender lopen.

De rol van de overheid is een responsieve overheid.

Nadere uitwerking: vanuit deze visie het thema Ruimtelijke Ordening verder uit te werken, waarbij ook de volgende onderdelen vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofddijnennotitie) worden opgepakt:

3. Anterieure overeenkomsten: bij nieuwe overeenkomsten zoveel mogelijk verhalen van kosten.
5. Vanuit het genereren van meer inkomsten: de tarieven voor erfpacht, pacht, huur en verkoop naar huidig prijspeil bijstellen.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Actualisatie bestemmingsplan De Driehoek

Het bestemmingsplan de Driehoek is onherroepelijk. De Boskamer (kleine Driehoek) is niet meegenomen in het bestemmingsplan De Driehoek omdat dit deelgebied de voortgang van het bestemmingsplanproces belemmerde. Het bestemmingsplan van de Boskamer dateert uit 1978 en is dringend aan actualisatie toe. Het college heeft opdracht gegeven om op de gemeentelijke percelen asbestinventarisatie van de opstallen en bodemonderzoek uit te voeren waar mogelijk

in samenwerking met grondeigenaren. Op basis van de onderzoeksresultaten wordt een raadsvoorstel voor asbestsanering voorbereidt. Minimale doel is om de gemeentelijke opstallen te slopen en indien noodzakelijk de bodem te saneren. De aanvullende bodemonderzoeken worden 2de helft 2021 uitgevoerd. De voorbereiding van het raadsvoorstel 2de helft 2021, 1 ste helft 2022. uitvoering asbestsanering 1ste helft 2022. Om het bestemmingsplan te actualiseren is een ontwikkelopdracht of een initiatief van derden noodzakelijk. Afhankelijk van de capaciteit zal een ontwikkelopdracht voor het actualiseren van het bestemmingsplan worden ingediend of indien een initiatief van derden wordt ingediend in behandeling worden genomen.

Gebiedsuitwerking Horst en Telgt

In maart 2021 heeft de raad het ontwikkelingsperspectief Horst en Telgt vastgesteld en opdracht gegeven voor de stedenbouwkundige uitwerking voor Hart van Horst. De stedenbouwkundige uitwerking wordt als aanvullende beleid op het ontwikkelingsperspectief Horst en Telgt vastgesteld. De stedenbouwkundige uitwerking bestaat uit 2 fasen. Fase 1 van de stedenbouwkundige uitwerking is in juni 2021 afgerond. Het streven is om de stedenbouwkundige uitwerking in de eerste helft van 2022 ter vaststelling aan de raad aan te bieden. Afhankelijk van de uitkomst van het raadsbesluit en de benodigde capaciteit kan de gemeente (woningbouw-) initiatieven ontwikkelen op eigen grondgebied of initiatieven van derden in behandeling nemen en opdracht verlenen voor verbetering huidige verkeerssituatie.

Erfgoed

Eind 2018 is de erfgoedverordening door de raad vastgesteld. Daarbij is ook een online erfgoedregister gepubliceerd met informatie over alle gemeentelijke monumenten. In 2021 is aan de raad een beleidsnotitie Monumentenzorg aangeboden. Hierin zijn een aantal acties opgenomen. Het online erfgoedregister zal verder uitgebreid tot uitgebreide database waaraan ook andere partijen bijdragen kunnen leveren over de monumentale panden, landschappen, archeologische vindplaatsen en grafheuvels. Rijksmonumenten, aangewezen beschermde landschappen en dorpsgezichten voegen we toe aan het erfgoedregister. Ook wordt voorgesteld om de eigenaren van monumenten actief te wijzen op een onderhouds- en/of restauratiesubsidie/meerjarenonderhoudsplan. Als laatste is er aandacht voor het voordragen van een monumentale status voor gebouwen en het opnemen van een begrenzing/aanduiding van monumenten in het Omgevingsplan.

Actualiseren nota Grondbeleid

Het actualiseren van de nota Grondbeleid is eind 2021 gereed zodat de gemeente in 2022 beschikt over de juiste beleidsinstrumenten rekening houdend met de nieuwe Omgevingswet welke nu per 1 juli 2022 in werking treedt.

Uitgifte bedrijfskavels Veldzicht Noord 4e fase

Begin 2021 is de laatste grondpositie verworven door de gemeente welke benodigd was voor de aanleg van het laatste stuk bedrijventerrein. Vervolgens zijn inmiddels 2 van de 5 bedrijfskavels reeds verkocht en geleverd. Begin 2022 zijn de sanering en het bouw- en woonrijp maken van de laatste 3 bedrijfskavels gereed en kunnen deze ook uitgegeven worden.

Wat hebben we gedaan

Gebiedsuitwerking Horst en Telgt

De concept stedenbouwkundige uitwerking, bestaande uit een ruimtelijke indeling, participatietraject, verkenning financiële haalbaarheid en verkeersonderzoek en oplossing zijn afgerond. Streven is om in 2023 de stedenbouwkundige uitwerking in een discussienota aan de raad voor te leggen, voordat deze definitief als beleidsstuk wordt vastgesteld.

Actualisatie bestemmingsplan De Driehoek

De bodemonderzoeken zijn in samenwerking met de grondeigenaren afgerond. Het verkennend Flora en Fauna onderzoek is bijna afgerond. Er is nog een aanvullend onderzoek voor de Flora en Fauna nodig voordat de bodemsanering kan worden uitgevoerd en de opstallen kunnen worden gesloopt. Er zullen zeer waarschijnlijk maatregelen moeten worden getroffen en ontheffingen moeten worden aangevraagd. Dit zal naar verwachting minimaal 2 jaar in beslag nemen.

Erfgoed

De gemeenteraad heeft in het eerste kwartaal van 2022 de Beleidsnotitie Monumentenzorg 2022 aangenomen. Met de Beleidsnotitie Monumentenzorg 2022, en bijbehorend uitvoeringsprogramma, is er prioriteit gegeven aan het uitbreiden van het digitale erfgoedregister, het communiceren met eigenaren van monumenten over subsidiemogelijkheden, het voorbereiden op het omgevingsplan en het samenwerken met lokale en regionale partners. Gedurende 2022 is er een start gemaakt met het opzetten van een nieuw digitaal erfgoedregister waarin informatie over monumenten wordt gepubliceerd. Hier wordt in 2023 samen met lokale erfgoedorganisaties verder aan gewerkt. In het vierde kwartaal van 2022 is de subsidieregeling voor onderhoud en restauratie aan gemeentelijke monumenten geactualiseerd en vastgesteld. Eigenaren van gemeentelijke monumenten kunnen in 2023 aanspraak maken op een hogere financiële bijdrage van de gemeente en de provincie. Alle eigenaren van gemeentelijke monumenten hebben hierover een informatiebrief ontvangen. Als gevolg van het uitstel van de invoering van de Omgevingswet wordt er in 2023 verder gewerkt aan het opnemen van een begrenzing/aanduiding van monumenten in het omgevingsplan.

Actualiseren nota Grondbeleid

Op 9 februari 2022 heeft de gemeenteraad de nota Grondbeleid met bijbehorende notitie grondprijzen geactualiseerd en vastgesteld. De gemeente beschikt weer over actuele grondprijzen en de juiste beleidsinstrumenten, waarbij specifiek aandacht is besteed aan het

uitvoeren van actief grondbeleid.

Uitgifte bedrijfskavels Veldzicht Noord 4e fase

Het bouw- en woonrijp maken van de laatste 3 kavels op Veldzicht Noord is eind 2022 zo goed als afgerond. Eén van de bedrijfskavels is via een openbare inschrijvingsprocedure voorlopig toegewezen. Zodra de kandidaat-koper een plan heeft ingediend overeenkomstig de inschrijving zal deze kavel worden overgedragen. De overige 2 bedrijfskavels zijn voorlopig gereserveerd in afwachting van een definitief besluit over de daaraan gekoppelde aankoop door de gemeente van een mogelijke ontwikkellocatie.

Ontwikkeling grote zorgterreinen

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Veldwijk

We zien de herontwikkeling als beloftevol en tegelijkertijd ingrijpend door de verschuiving van zorg naar wonen en bedrijvigheid. We willen ruimte geven voor initiatieven op het gebied van wonen, leren en werken en vooral voor de ontwikkeling van een kennis- en innovatiecentrum voor zorg. De landschappelijke waarde van de omgeving moet behouden blijven en geïntegreerd worden in de plannen.

De Woonvisie Ermelo en de bijbehorende uitkomsten van de evaluatie gelden ook voor Veldwijk.

Raadsperiode 2018-2022

Herontwikkeling Veldwijk

Begin 2018 is de structuurvisie Landgoed Veldwijk en de Hooge Riet vastgesteld door de raad. Binnen de kaders van deze structuurvisie wordt de komende jaren het plangebied gefaseerd uitgewerkt in bestemmingsplannen.

Herontwikkeling Oranjepark

December 2017 heeft de gemeenteraad het Masterplan Oranjepark vastgesteld als basis voor de herontwikkeling van het (voormalige) Rehoboth/Dillenburgterrein. Het Masterplan wordt in 2018 uitgewerkt tot een bestemmingsplan dat de basis biedt voor de bouw van 95 woningen op het terrein.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Herontwikkeling Veldwijk

Het eerste deelgebied "De Hooge Riet" is door de VOF Heijmans/Meyerbergman in ontwikkeling genomen. De verwachting is dat vanaf 2021 hier woningen kunnen worden gebouwd die in 2022/2023 worden opgeleverd. Onderdeel van dit plan is de restauratie van de daar aanwezige rijksmonumenten.

Eind 2019 heeft de gemeenteraad het Masterplan Veldwijk en het Beeldregieplan Veldwijk vastgesteld. In het masterplan zijn de ruimtelijke uitgangspunten voor de ontwikkeling van Veldwijk vastgelegd. Het plangebied wordt gefaseerd en in delen (her)ontwikkeld:

Ontwikkelgebied A (Veldwijk-West), Ontwikkelgebied B (Zorgpark GGz Centraal), Ontwikkelgebied C (Veldwijk-Midden) en Ontwikkelgebied D (Veldwijk-Zuid).

Het zorgpark op Veldwijk, ontwikkelgebied B, ontwikkelt GGz Centraal zelf. Voor de inrichting van het zorgpark is onlangs een nieuw stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan opgesteld en in procedure gebracht. Zodra deze documenten zijn vastgesteld kan het bestemmingsplan voor het Zorgpark vanaf 2021 verder worden uitgewerkt.

De ontwikkelgebieden A, C en D zijn niet langer benodigd voor de zorg. GGz Centraal wil hieraan een nieuwe invulling geven. Zij kiest ervoor de terreindelen af te stoten en verkoopt deze fasegewijs aan nog te selecteren marktpartijen. Het eerste deelgebied dat voor herontwikkeling in aanmerking komt, is ontwikkelgebied A (Veldwijk-West). De voorbereidingen voor verkoop zijn in volle gang. Naar verwachting biedt GGz Centraal dit ontwikkelgebied in het tweede kwartaal van 2021 op de markt aan waarna in de jaren daarna aan de invulling kan worden gewerkt. Ook de andere deelgebieden worden fasegewijs op de markt gebracht en herontwikkeld.

Herontwikkeling Oranjepark

Het bestemmingsplan Oranjepark is onherroepelijk. In het plan worden 99 woningen en 76 zorgappartementen met een gezondheidscentrum gerealiseerd. Het plan wordt gefaseerd uitgevoerd.

Fase 1: reeds opgeleverd (76 zorgappartementen)

Fase 2: start bouw eind 2020/begin 2021; oplevering eind 2022/begin 2023

Fase 3: start bouw 2023; oplevering eind 2024/begin 2025

Fase 4: start bouw 2028; oplevering 2030

Wat hebben we gedaan

Hooge Riet

De Hooge Riet is in de afrondende fase. De afgelopen periode zijn de eerste woningen opgeleverd en de restauratie van het rijksmonument is bijna voltooid. De eerste appartementen in het rijksmonument zijn eind 2022 opgeleverd en de renovatie van de tuin is in volle gang.

Veldwijk

Voor Veldwijk is in 2022 het bestemmingsplan vastgesteld voor het zorgpark en is gestart met de voorbereiding van de bouwplannen in het gebied. In dat zorgpark worden nieuwe voorzieningen voor cliënten van GGz Centraal gerealiseerd en er worden ca 50 woningen gebouwd. Een gedeelte van het terrein wordt openbaar gebied en er is door de gemeente samen met de ontwikkelaar gewerkt aan een plan voor de herinrichting van dit openbaar gebied. Daarnaast is het zgn. deelgebied A (Veldwijk West) -een gebied dat geschikt wordt gemaakt voor de bouw van woningen- door GGz Centraal verkocht aan een marktpartij. Deze marktpartij heeft een voorlopig stedenbouwkundig ontwerp gemaakt en dit wordt het komend jaar verder uitgewerkt.

Oranjepark

Het terrein van het Oranjepark is bouwrijp gemaakt voor wat betreft het gedeelte waar de bouw van 42 appartementen door Uwoon plaatsvindt en er is ook gestart met de bouwwerkzaamheden. Voor het overige gedeelte van het Oranjepark is de eigenaar, Zorggroep Noord-West Veluwe bezig met het plan voor het openbaar gebied in nauwe samenwerking met de gemeente.

Markt 2.0

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

De markt moet onderdeel zijn van een aantrekkelijk en goed functionerend centrum. Doel van Markt 2.0 is dat deze heringericht is en klaar voor de toekomst.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

In samenspraak met een aantal ondernemers wordt een nieuwe inrichting van de Markt ontworpen, waarbij het contractueel vereiste aantal parkeerplaatsen wordt gerealiseerd en een aantrekkelijke situatie in het centrum van Ermelo ontstaat. De Markt wordt ingericht met aandacht voor de groenvoorzieningen.

Om aan het aantal parkeerplaatsen te kunnen voldoen zal het groengebied aan de Noordwesthoek van het gemeentehuis (tijdelijk) worden ingericht als parkeergebied.

De Plus zal worden uitgebreid en een Action wordt daarnaast gerealiseerd. Aan de andere kant van de Burgemeester Langmanstraat verschijnt een woongebouw met commerciële plint waarin onder andere een Aldi gevestigd zal worden. De gemeente faciliteert deze bouwprojecten. Met deze aanpalende projecten en de heringerichte Markt ontstaat een evenwichtig en aantrekkelijk plein.

De planvorming is afgerond in Q3 2021. Na het raadsbesluit over het ontwerp wordt dit verder uitgewerkt tot Definitief Ontwerp inclusief planning/fasering en begroting. De realisatie zal parallel aan die van de eerdergenoemde projecten plaatsvinden en zal in 2022 gereed zijn.

Wat hebben we gedaan

In 2022 is gestart met het uitwerken van het indelingsplan. Halverwege het jaar hebben we afscheid genomen van het ingehuurd ontwerp bureau en is een nieuw bureau gecontracteerd. Dit heeft een kwalitatieve impuls gegeven aan het project. Het heeft geleid tot een ontwerp dat voldoet aan de eisen van 360 parkeerplekken, waarvan 250 in de blauwe zone, en ook realiseerbaar is. De ruimtelijke kwaliteit is goed en er worden mogelijk nog optimalisaties doorgevoerd. Begin 2023 wordt het ontwerp voorgelegd aan belanghebbenden Borghese (en Expert), PLUS Vastgoed (Montagne), huisartsen en apotheek, UWOON bewoners) met verzoek om instemming. Daarna zal het, inclusief kostenraming en fasering, via het college worden ingebracht bij de raad voor vaststelling en voor het beschikbaar stellen van uitvoeringskrediet.

De bouw van Plus en Action is na een moeilijke start (fundering wijziging) voorspoedig verlopen. Er zijn veel tijdelijke voorzieningen gerealiseerd om tijdens de bouw continu een veilige en acceptabele situatie te borgen.

Mobiliteit

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
Verkeersdruk wegen

We respecteren de aankomende uitspraak van de rechter ten aanzien van de openstelling van de Prins Hendriklaan. Bij rechterlijke keuze tot afsluiting wordt dat uitgevoerd. Bij een uitspraak die openstelling mogelijk maakt, zal in overleg met de buurt (Noord en Trempunt) en direct betrokkenen gewerkt worden aan een oplossing voor de gehele verkeersdruk in dit gebied. De beslissing vindt plaats binnen de context van het toekomstig GVVP; Snelheidsmaatregelen voor diverse wegen worden ingepast in het GVVP;

Maatregelen voor de Oude Telgterweg moeten afgewogen worden in combinatie met de plannen voor het zwembad/sporthal;
We leggen veel nadruk op het snel actualiseren van het GVVP. Dit om een integrale gebiedsafweging te kunnen maken want verkeersmaatregelen gaan gepaard met herverdelen van druk. Het GVVP moet als een co-creatieproces en vooruitlopend op de toekomstige modellen van de Omgevingsvisie (verplichte invoering 2021) tot stand komen in samenspraak met inwoners.

Woonomgeving

In Ermelo is de dagelijkse woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers veilig, volwaardig, goed en prettig. We zien dat de komende jaren terug door: vernieuwing en onderhoud voet- en fietspaden; invoeren van meer 30 km zones binnen de bebouwde kom.

Raadsperiode 2018-2022

Uitvoering geven aan de mobiliteitsvisie en het wegenbeheersplan.

Hoofddlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Mobiliteit en Openbare Ruimte

Beoogd maatschappelijk effect: Een bereikbare, veilige, gezonden en aangename woonomgeving

Doelen:

- Bereikbare en veilige leefomgeving
- Veilige, gezonde en aangename woonomgeving

Subdoelen:

- Een functionele verdeling van de verkeers- en parkeerdrukke
- Veilige duurzame inrichting en onderhoud van wegen
- Stimuleren particulier duurzaam vervoer
- Stimuleren en faciliteren gebruik openbaar vervoer
- Optimaliseren fiets- en wandelroutes
- Goed onderhouden duurzame en gezonden woon- en leefomgeving
- Aangename invulling van de woonomgeving

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Werken aan oplossing verkeersdrukke Prins Hendriklaan
- Afwegen maatregelen Oude Telgterweg i.c.m. plannen zwembad/sporthallen
- Snelheidsmaatregelen inpassen in GVVP
- Actualiseren GVVP met integrale gebiedsafweging i.v.m. verkeersdrukke
- Uitvoeren mobiliteitsvisie en wegenbeheersplan
- Uitvoeren Meerjaren Uitvoeringsprogramma 2018-2020
- Vernieuwen en onderhouden voet- en fietspaden
- Verhogen onderhoudsniveau van B/C naar A/B
- Uitvoeren actieplannen visies en beheerplannen
- Integraal oppakken Pretoriusplein
- Integreren laadpalen in nieuwbouw
- Uitgifte graven incl. administratie en informatievoorziening
- beheer en onderhoud begraafplaats en gedeeltelijk van de graven
- Aanleg nieuwe speelvoorzieningen en vervangen bestaand toestellen
- Beheer en onderhoud openbaar groen
- Opstellen groene wijk- en buurtplannen

Hoofddlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is een presterende overheid, waarbij mobiliteit en openbare ruimte een kerntaak is, wettelijke criteria gevolg worden, bewonersparticipatie belangrijk is en het vastgestelde kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft.

Nadere uitwerking: De visie mee te nemen bij de ontwikkeling van het Mobiliteitsbeleid. Hierbij verwacht de raad dat het college met meerdere scenario's komt.

De nadere uitwerking ziet ook op het volgende onderdeel vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofddlijnennotitie):

2. Keuzes maken in het nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid en uitvoeringsprogramma; bijvoorbeeld met betrekking tot nieuwe fietspaden.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

In 2021 is een start gemaakt om het huidige GVVP te actualiseren naar een gemeentelijke mobiliteitsvisie. Vanuit het maatschappelijk raadsprogramma zijn de kaders voor de mobiliteitsvisie meegegeven. Vervolgens zal op basis van de mobiliteitsvisie een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld worden. Naar verwachting zal dit traject het eerste kwartaal 2022 worden afgerond.

Projecten die in het huidige uitvoeringsprogramma van het GVVP staan en al zijn opgestart worden verder uitgewerkt. Nog niet opgestarte projecten kunnen onderdeel worden van de nieuw te vormen mobiliteitsvisie.

Concreet betekent dit dat de volgende projecten doorlopen:

- Uitvoering geven aan vastgestelde plan fietsvoorziening Speuld;
- Uitwerken/uitvoeren fietsvoorziening Zeeweg - Schaapsdijk;
- aanpak om Oude Telgterweg te verbeteren na realisatie van het nieuwe sportpark;

- Verkeersplan rondom De Verbinding en 't Weitje;
- Uitvoering geven aan de openstelling van de Prins Hendriklaan na een intensief participatietraject.

Verder zal uitvoering gegeven worden aan:

- Opknappen diverse fietspaden.

Bij herstructurering en/of nieuwe inrichtingsplannen wordt uitvoering gegeven aan Duurzaam veilig. Door de keuze voor "sober en doelmatig" zullen in beginsel de minimale inrichtingskenmerken gevolgd worden.

Ten aanzien van parkeren zal de nota parkeernormen de basis blijven en zullen projecten hun parkeeroplossing moeten zoeken binnen "hun" eigen project. Daarnaast zal nagedacht worden over alternatieve oplossingen en mogelijke herziening van de parkeernota. Deze oplossingen kunnen een plek krijgen in de mobiliteitsvisie, waar op dit moment aan gewerkt wordt. Samen met de regio gemeenten, in het kader van het MIRT programma, werken we samen aan het programma Noord Veluwe Bereikbaar op en langs de A28. Zoals een snelle fietsverbinding tussen Zwolle en Amersfoort, werkgeversaanpak en digitalisering. In het kader van de laadvisie van Gelderland en Overijssel werken we de regionale aanpak laad infrastructuur (Go-Ral) uit in een laadvisie voor voor Ermelo.

Na het Value Engineeringstraject met pro-rail wordt gewerkt richting de eerste fase van het intake traject om de spoorwegovergangen te verbeteren.

Wat hebben we gedaan

- Prins Hendriklaan: Na een lang en intensief traject is een plan voor de hele wijk uitgewerkt en gerealiseerd. Op dit moment monitoren we de ontwikkeling door middel van tellussen.
- Fietsvoorziening Zeeweg/ Schaapsdijk: Onderzoek gedaan naar de optie van fietsstraat, besloten is om vrij liggend te handhaven. Het ontwerp krijgt steeds meer een definitieve status. We zijn nog steeds in gesprek met bewoners en een taxatie heeft plaatsgevonden.
- Speuld: In 2021 is de herinrichting grotendeels gerealiseerd. In 2022 hebben nog een aantal kleine werkzaamheden plaatsgevonden, waarna het project zal worden opgeleverd. In december 2022 is een evaluatie geweest met diverse betrokkenen. De snelheid is met 25% afgenomen, maar dat wordt niet als dusdanig ervaren. De drempels zijn effectief, maar geven overlast. De kruispunten nabij de school worden geoptimaliseerd.
- Kruising 't Weitje: Er is een variantenstudie opgestart en afgerond om de kruising inclusief de Julianalaan te reconstrueren. Resultaat hiervan is dat er een rapportage is met een drietal varianten. Er is echter een ander standpunt ingenomen, nader onderzoek is nodig.
- Oude Telgterweg: Naar aanleiding van de motie van 22 september 2021 zijn we in gesprek gegaan over het programma van eisen met omwonenden en ondernemers. Het streven is om binnen één jaar na aanvang van de werkzaamheden aan de weg deze gereed te hebben. Inmiddels is de eerste bewonersbijeenkomst in oktober 2022 geweest en zijn de eerste schetsen gemaakt. Medio december 2022 is er een vervolgbijeenkomst waarna de schetsen verder uitgewerkt worden naar een definitieve inrichting. In 2023 wordt dit afgerond en ter besluitvorming aangeboden.
- Mobiliteitsvisie: We hebben de visie opgesteld met de uitgangspunten Groen, Veilig, Vitaal en Bereikbaar. In 2022 is de visie vastgesteld. Hierop volgend is gestart met het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Tijdens een werksessie met de raad, mede naar aanleiding vanuit hun betrokkenheid vanuit het MRE programma, zijn diverse thema's aan de orde geweest om meer duiding te geven aan het uitvoeringsprogramma.
- Gebiedsgerichte aanpak Spoorwegovergangen: In 2022 heeft ProRail een projectplan voor (de eerste fase van) de verkenning met bijbehorende raming van de kosten voor die verkenning gemaakt. We gaan samen met de gemeente Nijkerk, ProRail, provincie Gelderland en het ministerie van I&W onderzoeken wat de mogelijkheden zijn. Het eindresultaat is een ontwerp van de mogelijke overgangen en tunnels.
- NVB (Noord Veluwe Bereikbaar): We participeren actief in het programma NVB. De NVB heeft hiervoor subsidie gekregen van de provincie Gelderland. Ermelo is de ambtelijk kartrekker van de projecten digitalisering en werkgeversaanpak. Deze projecten worden geïmplementeerd in het beleid.
- Voortgang aanleg recreatieve fietspaden: Na een lang en intensief voorbereidingstraject zijn we nu volop bezig met de uitvoering en vernieuwing van de recreatieve fietspaden. Inmiddels zijn 8 van de 12 fietspaden gereed en de planning is voor 1 maart 2023 alle fietspaden (die zijn opgenomen in het wegenbeheerplan) te vernieuwen.
- Laad visie en uitvoeringsprogramma: We stimuleren waar mogelijk het laden op eigen terrein. Waar dat niet mogelijk is leggen we op verzoek laadpalen aan. Dit wordt uitgevoerd door Vattenfall, vanuit de gegunde concessie van de provincie Gelderland. We hebben circa 200 locaties aangewezen die geschikt zijn voor deze laadpalen. Indien er een paal, naar aanleiding van een verzoek, wordt geplaatst zal de omgeving geïnformeerd worden. De laadinfrastructuur voor fietsen wordt in samenwerking met toerisme en Veluwe op 1 uitgewerkt.
- Ruimtelijke initiatieven: De gemeente Ermelo staat voor een groot aantal ruimtelijke initiatieven. Een onderdeel hiervan is het herinrichten volgens de Duurzaam Veilig methodiek. Ermelo is voornemens 30km/h binnen de bebouwde kom in te stellen tenzij er argumenten (bv doorstroming, hulpdiensten, bewoners) zijn om een weggedeelte 50km/h te laten. Het STOP (stappen, trappen, ov, personenwagen) is het uitgangspunt. Er zijn o.a. verkeerskundige studies gedaan naar de ontwikkelingen van Hart van Horst, Markt 2.0, Horsterhoeve en Tonselse Veld.
- Verkrijgen Rijks bijdrage infrastructurale maatregelen: Ten behoeve van Hart van Horst, Schaapsdijk en de Buitenbrinkweg is een rijksbijdrage toegekend.

- Risicoanalyse verkeersveiligheid: Er heeft een korte studie met behulp van een provinciale bijdrage plaatsgevonden.
- Schoolzone Telgterweg: Op de Telgterweg is een schoolzone gemaakt, mede naar aanleiding van de wens van de omgeving.

Landschap en Omgevingsgroen

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

We beschermen het landschap, de bijbehorende plattelandscultuur en ecologische waarden die Ermelo kenmerken. We willen het landschappelijke karakter accentueren zonder nieuwe planontwikkelingen stil te leggen. We bouwen groeninclusief en natuurinclusief; uitbreiding van recreatieparken in kwetsbare natuur past daar niet in. Landschapsbeheer wordt zoveel mogelijk met lokale partners en eigenaren uitgevoerd. We willen de verscheidenheid van levensvormen van planten en dieren binnen en rond Ermelo tenminste in stand houden c.q. verbeteren.

Raadsperiode 2018-2022

Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

In 2020 beschikken we over een HIOR op basis waarvan de inrichting en kwaliteit van de leef- en werkomgeving wordt bepaald.

Groenvisie

De groenvisie bepaalt het beleid van de gemeente Ermelo voor de komende 10 jaar. Het is een belangrijk document, dat met met inzet van inwoners, groene verenigingen, groene organisaties en talloze experts is ontwikkeld.

Niet al het groen in Ermelo is groen van de gemeente. De bossen en heidevelden zijn deels van natuurorganisaties; de grote parkachtige tuinen van zorginstellingen; de tuinen en bloembakken van bewoners.

Het groen in Ermelo verzorgen en vitaal houden, vraagt inzet van iedereen. De gemeente ziet dan ook iedereen als potentiële partner onder de noemer "Groen doen we samen".

De gemeente ziet haar rol als verbinder, inspirator en regisseur. Daarnaast heeft ze natuurlijk de plicht om het gemeentelijk groen verstandig te beheren en met beleid te onderhouden.

In alle ruimtelijke plannen waar groen onderdeel vanuit maakt, wordt het bestaande en nieuwe groen dan ook beoordeeld op basis van de zes belangrijke waarden, te weten:

- identiteit,
- gezondheid,
- biodiversiteit,
- klimaat & duurzaamheid,
- participatie & leefbaarheid en
- economie.

In de groenvisie is te lezen hoe de gemeente dat de komende 10 jaar gaat realiseren.

Groen vervult meerdere functies: van speelplek tot wegbegeleiding en van hondenuitlaatplek tot beweeggrondje. Vastleggen van CO2 is ook een belangrijke functie. Vooral de Ermelose bossen leveren een grote bijdrage aan het verminderen van de hoeveelheid CO2. Dit geldt ook voor de vele bomen in Ermelo. Die zijn zo belangrijk voor Ermelo dat ze in de Groenvisie een apart onderdeel vormen en ook uitgewerkt zijn in een apart beheerplan bomen.

In 2019 zijn beheerplannen vastgesteld voor het stedelijk groen, de bomen, het landschap, de bossen, natuurgebied de Leemputten en Flora & fauna.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Openbare ruimte

1. Vanaf 2019 is het onderhoudsniveau B/C verhoogd naar A/B met een differentiatie op gebiedstype waarbij "heel en veilig" voorwaarden zijn. Voor 2022 wordt een aanpassing voorzien op basis van de heroverwegingsvoorstellen (minder budget voor onderhoud openbare ruimte)
2. Gebiedsgericht uitvoering geven aan de actieplannen die voortkomen uit de visies en de beheerplannen. Aan de inwoners wordt gelegenheid geboden om mee te denken over het leefomgevingsgroen en hen vervolgens te ondersteunen bij het realiseren hun ideeën en initiatieven.
3. De raad is akkoord gegaan met de Programmabegroting 2019-2022 waarin gefaseerd extra structurele budgetten opgenomen zijn voor uitvoering van diverse beheerplannen openbare ruimte (wegen, groen, verlichting etc.).
4. In 2020 is gestart met het verbeteren en opwaarderen van de groenstructuur in wijk Zuid, te beginnen bij de brede groenzone ter hoogte van de Steynlaan en Witwatersrand. Hierbij wordt gewerkt vanuit de uitgangspunten van de groenvisie. Het masterplan/schetsontwerp is gedeeld met de omwonenden en zij hebben hierop hun reactie kunnen geven. De gedeeltelijke vervanging van het groen (beplanting en bomen) en de overige inrichting moet in 2022 zijn afgerond. Daarna volgen andere delen van het openbaar groen in het stedelijk gebied.
5. Vanuit de groenvisie wordt het maaibeheer steeds meer gedifferentieerd (verhoging biodiversiteit), in de bebouwde kom maar ook daarbuiten.

Pretoriusplein

De inrichting van het Pretoriusplein 1.0 is in 2021 opgeleverd. Nu wordt gewerkt aan

Pretoriusplein 2.0 het gedeelte dat beschikbaar is gekomen na de sloop van het restant van de oude Prins Willem Alexander school. Opnieuw in nauwe afstemming met de omwonenden.

Speelvoorzieningen

Aanleg nieuwe speelvoorzieningen en vervangen van bestaande toestellen op basis van vervangingsplan 2020 en volgende jaren. Tegelijk wordt de aanleg en/of vervanging van de picknickplekken en zitbanken in de openbare ruimte meegenomen.

In 2022 wordt een nieuw beleidsplan opgesteld voor het spelen/bewegen in de openbare ruimte.

Wat hebben we gedaan

De langdurige droogte in de laatste zomers laat sporen na en er moet veel meer water worden gegeven bij jonge bomen. Jaarlijks wordt een deel van de bomen in Ermelo gecontroleerd op boomveiligheid. De snoeiwerkzaamheden uit de boomveiligheidscontrole (BVC) uit 2021 zijn begin 2022 uitgevoerd. Uit o.a. de BVC 2022 en de jaarlijkse geïnspecteerde bomen bleek de noodzaak tot kap van zo'n 200 dode en slechte bomen, herplant volgt volgend jaar.

In het beheer wordt uitvoering gegeven aan de beheerplannen.

In 2022 is gestart met de renovatie van de Groenzone Zuid (omgeving Steynlaan), hier zijn 50 bomen geplant, ook werd nieuw gazon en kruidenmengsel ingezaaid en zijn er planten en struiken aangeplant. Vanuit beheer zijn verspreid door Ermelo in 2022 nog eens 80 bomen geplant. In 2022 is gestart met het renoveren van groenvakken op de begraafplaats inclusief het vervangen van dode en slechte bomen.

Op de Lijsterlaan is in 2022 het pilot-project heringericht voor het onderzoek naar aangepast maaibeheer om de biodiversiteit te vergroten. In 2023 zullen de eerste resultaten hiervan zichtbaar worden.

Kwaliteit Openbare Ruimte

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Woonomgeving

In Ermelo is de dagelijkse woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers veilig, volwaardig, goed en prettig. We zien dat de komende jaren terug door:

- onderhoud woonomgeving op "Ermelo's niveau" (B-norm), samen met de buurt in te vullen;
- meer picknickplekken, speelplekken en bankjes, samen met de buurt in te vullen.

Pretoriusplein

We vinden het Pretoriusplein een ongewenste plek voor woningbouw, het gebied is te druk. We creëren graag ruimte voor groenkwaliteit en spelen. We ontwikkelen deze plannen als gemeente samen met de bewoners. Doel is om de bestaande parkeerdruk te verlichten, meer speelruimte mogelijk te maken voor kinderen en het weinige groen niet alleen te behouden maar aanmerkelijk te versterken.

Raadsperiode 2018-2022

- invullen vervangingsplan speeltoestellen 2019 en volgende jaren
- vaststellen HIOR (Handboek inrichting openbare ruimte)
- vaststelling en invulling geven aan beheersplannen te beginnen in de wijken zuid en west

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Openbare ruimte

Vanaf 2019 is het onderhoudsniveau B/C verhoogd naar A/B met een differentiatie op gebiedstype waarbij "heel en veilig" voorwaarden zijn. In 2022 wordt verwacht dat er een bezuiniging op het onderhoud wordt gerealiseerd door het aanpassen van het type onderhoud.

1. Gebiedsgericht uitvoering geven aan de actieplannen die voortkomen uit de visies en de beheerplannen. Aan de inwoners wordt gelegenheid geboden om mee te denken over het leefomgevingsgroen en hen vervolgens mee te helpen hun ideeën en initiatieven te realiseren.
2. De raad is akkoord gegaan met de Programmabegroting 2019-2022 waarin gefaseerd extra structurele budgetten opgenomen zijn voor uitvoering van diverse beheerplannen openbare ruimte, waaronder vervangen van groen (inclusief bomen).
3. Groenzone -zuid wordt het eerste grote groenvervangingsproject dat in 2022 uitgevoerd en gerealiseerd wordt. Beplanting en bomen worden vervangen en/of aangevuld. Tegelijk kijken we hoe het gebied waardevoller kan worden door meer aandacht te geven aan biodiversiteit, duurzaamheid, klimaatadaptatie en gezondheid (beweegruijnte).
4. Het maaibeheer aanpassen met als doel het vergroten van de biodiversiteit. Dat betekent op meer locaties minder of anders maaien. Dit maaibeheer wordt de komende jaren op uitgebreidere schaal toegepast.

Pretoriusplein

De inrichting van het eerste deel van het Pretoriusplein is inmiddels gerealiseerd, in nauwe afstemming met de omwonenden.

In 2022 wordt het tweede deel (Pretoriusplein 2.0) gerealiseerd. Dit gedeelte is beschikbaar gekomen na de sloop van het resterende deel van de oude PWA-school. Bij de voorbereiding wordt de buurt/ wijk nog intensiever bij betrokken bij Pretoriusplein 1.0

Speelvoorzieningen

Aanleg nieuwe speelvoorzieningen en vervangen van bestaande toestellen op basis van vervangingsplan 2022. Tegelijk wordt de aanleg en/of vervanging van de picknickplekken en zitbanken in de openbare ruimte meegenomen.

Wat hebben we gedaan

De langdurige droogte in de laatste zomers laat sporen na en er moet veel meer water worden gegeven bij jonge bomen. Jaarlijks wordt een deel van de bomen in Ermelo gecontroleerd op boomveiligheid. De snoeiwerkzaamheden uit de boomveiligheidscontrole (BVC) uit 2021 zijn begin 2022 uitgevoerd. Uit o.a. de BVC 2022 en de jaarlijkse geïnspecteerde bomen bleek de noodzaak tot kap van zo'n 200 dode en slechte bomen, herplant volgt volgend jaar. Begin 2023 volgt ook het snoeiwerk.

In het beheer wordt uitvoering gegeven aan de beheerplannen.

In 2022 is gestart met de renovatie van de Groenzone Zuid (omgeving Steynlaan), hier zijn 50 bomen geplant, ook werd nieuw gazon en kruidenmengsel ingezaaid en zijn er planten en struiken aangeplant. Vanuit beheer zijn verspreid door Ermelo in 2022 nog eens 80 bomen geplant. In 2022 is gestart met het renoveren van groenvakken op de begraafplaats inclusief het vervangen van dode en slechte bomen.

Op de Lijsterlaan is in 2022 het pilot-project heringericht voor het onderzoek naar aangepast maaibeheer om de biodiversiteit te vergroten. In 2023 zullen de eerste resultaten hiervan zichtbaar worden.

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Ermelo	Nederland	Bron
Aantal inwoners	Aantallen	2022	27.258	17.815.508	CBS - Bevolkingsstatistiek
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2021	8,9	8,9	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	160	169	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Hernieuwbare elektriciteit	%	2020	12,7	26,8	berekening
Demografische druk	%	2022	83,5	70,3	CBS - Bevolkingsstatistiek

bron: [waarschijngemeente.nl](https://www.waarschijngemeente.nl) (14 februari 2023)

Verbonden partijen

Bij de uitvoering van het programma Samen Wonen in Ermelo zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- [Afvalsturing Friesland N.V.](#)

Wat heeft het gekost

Budgetten		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Saldo Jaarstukken t.o.v. Begroting
Programma Samen Wonen in Ermelo	lasten	17.806.000	5.615.000	23.421.000	19.669.935	3.751.065
	baten	-9.037.000	-4.035.000	-13.072.000	-9.816.641	-3.255.359
Saldo		8.769.000	1.580.000	10.349.000	9.853.294	495.706

Investerings		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Restant krediet
Programma Samen Wonen in Ermelo	lasten	19.402.000	-7.162.000	12.240.000	6.157.311	6.082.689
	baten	-529.000	0	-529.000	-831.020	302.020
Saldo		18.873.000	-7.162.000	11.711.000	5.326.291	6.384.709

Het gedetailleerde investeringsoverzicht (van de door te schuiven kredieten) is opgenomen in onderstaand overzicht: [Investeringsplan Samen Wonen in Ermelo](#)

Programma Samen Ondernemen in Ermelo

Technische verklaring over de opbouw van de teksten

Conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verwijzen wij in de onderstaande verantwoording allereerst naar plannen zoals deze in de Meerjarenbegroting 2022 door de

voorgaande raad zijn vastgesteld. Het betreft hier de vragen: Wat willen we bereiken? en wat gaan we daarvoor doen? Vervolgens rapporteren wij hetgeen wij hebben bereikt in 2022.

Economie

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Economie

We willen het centrum een aantrekkelijk winkelgebied maken door met de ondernemers te werken aan een gevarieerder winkelaanbod en dit te concentreren rond het centrumwinkelgebied. Onze invloed op grote economische processen is beperkt, toch zullen we met de mogelijkheden die we als gemeente hebben, ons richten op het behouden en faciliteren van bestaande bedrijven. We willen meedenken met nieuwe bedrijven die zich willen vestigen en zo de werkgelegenheid op peil houden. De al jarenlange aanwezigheid van diverse zorginstellingen biedt kansen voor nieuwe bedrijvigheid rond kennisontwikkeling en innovatie in de zorg. We willen dit aanmoedigen en hier een voortrekkersrol in spelen. Defensie is ook van groot belang voor Ermelo en het voorzieningenniveau. Veldzicht is vrijwel vol. De vraag hoe we bedrijven in Ermelo gaan vestigen moet beantwoord worden. Er zal geen vrijstelling gegeven worden om een koopzondag voor winkels en bedrijven in te voeren. Dit uit respect voor de grote groep inwoners in de gemeente voor wie de zondag een rustdag is.

Raadsperiode 2018-2022

De uitvoering van het Economisch programma loopt in 2018 door.

In de tweede helft van 2018 wordt de ontwikkeling van een nieuw Economisch Programma voorbereid. In 2019 zal deze, met een bijbehorende strategische uitvoeringsagenda, politiek-bestuurlijk het licht zien.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Allereerst ontwikkelen we een Economische Monitor die inzicht geeft in voor Ermelo samengebrachte economische data. Die data kunnen van nut zijn bij latere beleidsafwegingen. In het centrum herstarten we het traject centrumondernemers en vastgoedeigenaars onder de noemer; 'De Nieuwe Winkel Straat', onder inspiratie van brancheorganisatie InRetail. Dit traject had al een aanzienlijke tijd op weg kunnen zijn, maar Corona gooit roet in het eten.

Wat hebben we gedaan

De Economische Monitor is in 2022 vastgesteld en ook aan de raad ter kennisname overgedragen.

Het centrum-traject zal begin 2023 door CME en centrumondernemers - primair belanghebbenden en 'trekkers' van het traject verder opgepakt worden. De gemeente participeert en faciliteert waar nodig of mogelijk.

Kerkdennen

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Omvormen Kerkdennen

We willen de verkleuring van Kerkdennen doorzetten, naar een bedrijventerrein voor lichte bedrijvigheid. Een plek waar een balans is tussen een aantal grotere bedrijven en veel nieuw ondernemerschap voor duurzame initiatieven op gebied van arbeid en energie. We gaan werken aan een oplossing voor het lang parkeren van vrachtwagens.

Programmabegroting 2018-2022

We zetten in op een bedrijventerrein waarin lichte en duurzame bedrijvigheid tot bloei kan komen in een verkeersveilige omgeving. Als zich hiertoe kansen aandienen werken we daar actief aan mee. In 2022 hebben we een oplossing voor het (lang)parkeren van vrachtwagens.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

In 2022 zijn de werkzaamheden van het project "Verkleuring Kerkdennen" afgerond. Enkel zal het fietspad langs de Groevenbeekse Heide (tussen de Oude Telgterweg en de Herderlaan) eventueel nog aangelegd worden. Dit is afhankelijk van de vergunning WNB wanneer deze is vergund. Tevens zal in 2022 de subsidieaanvraag zijn afgehandeld.

Wat hebben we gedaan

De verkleuring van Kerkdennen was/is een continu proces. Dat proces is versterkt c.q. vervangen door de ambitie van de aanleg van een 'Eco-park'-bedrijventerrein langs de A28 (zie ook het Coalitie Akkoord). Keerzijde daarvan, bekrachtigd in een raadsmotie, is de transformatie van Kerkdennen tot woongebied (af te ronden voor 2050) en de verplaatsing van de bedrijvigheid in de richting van dat nieuwe bedrijventerrein. De ambitie rond Kerkdennen en het Eco-park is van

een voor Ermelo minder gebruikelijke omvang. De eerste inventarisaties en verkenningen rond Kerkdennen en het beoogde nieuwe bedrijventerrein zijn gestart.

Tonselse Veld

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
N.v.t.

Programmabegroting 2018-2022

Een actueel bestemmingsplan voor Tonselse Veld en de Haspel.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Middengebied

Na de uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan Tonselse Veld moet het bestemmingsplan gerepareerd worden als gevolg van deze uitspraak. Voor een viertal concrete onderdelen is dit gebeurd.

Reparatie van het middengebied heeft meer tijd nodig gezien de complexiteit van dit gebied. In 2019 is als oplossing naar voren gekomen dat deze locatie kan worden gerepareerd als nieuw provinciaal werklocatiebeleid wordt vastgesteld. In het kader hiervan is de provincie Gelderland akkoord met de huidige bedrijvigheid maar niet met de eerder geplande uitbreiding (geen volumegroei). Vanwege dit laatste is als voorwaarde de blijvende verkeersontsluiting van de bedrijven aan de Harderwijkerweg gesteld.

In het eind 2019 vastgestelde Regionaal Programma Werklocaties (RPW) zijn de bestaande bedrijven in het middengebied dan ook opgenomen. En dit maakt regeling van deze bedrijvigheid in een nieuw bestemmingsplan mogelijk. Hiervoor is een gerenommeerd adviesbureau ingeschakeld. Bij de voorbereiding van deze bestemmingsplanherziening worden de ondernemers in het gebied direct betrokken. Dit proces is nog gaande en wordt in de tweede helft van 2021 afgerond. Voorts wordt voor de vaststelling van het bestemmingsplan de onderzoeksbasis op actualiteit doorgelopen.

Haspelstrook

In 2021 is het haalbaarheidsonderzoek naar de verplaatsing van de bedrijven aan de Haspelstrook afgerond. De conclusie van dit onderzoek is dat het niet haalbaar is de bedrijven te verplaatsen. Ontwikkelingen in het gebied zijn mogelijk op initiatief van de bedrijven. Indien een plan wordt ingediend, zal de gemeente hier actief het gesprek over aangaan om tot een passende ontwikkeling te komen. Op die manier kan op perceelsniveau een kwaliteitsslag worden behaald.

Wat hebben we gedaan

Haspelstrook

Na afronding van het verplaatsingsonderzoek is in overleg met de grondeigenaren en andere belanghebbenden gewerkt aan een nieuw planologisch kader voor de Haspelstrook (percelen 99-129). Dit heeft geresulteerd in een ontwerpbestemmingsplan dat vanaf 21 december 2022 zes weken ter inzage is gelegd. Hierbij is de bestaande pallet- en timmerfabriek ingepast inclusief een uitbreiding op de percelen 99-101 en maakt agrarische bedrijvigheid plaats voor woningbouw op de percelen Haspel 123A-129.

Middengebied

Naast de Haspelstrook bestaat het Tonselse Veld ook uit het middengebied. In het voorjaar van 2022 hebben per grondeigenaar afzonderlijk gesprekken plaatsgevonden. Hierin is naar voren gekomen dat grondeigenaren niet zomaar akkoord gaan met enkel het permanent bestemmen van de huidige situatie. Dit vanwege uitbreidingsmogelijkheden die in 2014 met de gemeente waren overeengekomen. Ook hebben in 2022 meerdere overleggen plaatsgevonden met de provincie Gelderland. De provincie is akkoord met de legalisatie van de huidige situatie, maar niet met uitbreidingen, tenzij een verkeersonderzoek aantoont dat uitbreidingen op dit deel van de Harderwijkerweg verkeerstechnisch aanvaardbaar zijn. Momenteel wordt gewerkt aan een verkeersonderzoek voor dit gebied, waarvan we begin 2023 de resultaten verwachten.

Toerisme en Recreatie

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Met de stimuleringsagenda toerisme en recreatie zetten wij ons in voor Ermelo als recreatiegemeente. We zetten ons in voor het versterken van de economische betekenis van de recreatiesector en het in stand houden en versterken van een omgeving die aantrekkelijk is voor recreanten (waaronder ook inwoners) en toeristen. We willen er voor zorgen dat toerisme en recreatie bijdraagt aan het welzijn en welvaart in de gemeente Ermelo.

Raadsperiode 2018-2022

Veluwe op 1

Samen met de Veluwe gemeenten, grondeigenaren en ondernemers werken wij mee aan het doel: beleef de beste Veluwe in 2030. Het doel is om als Veluwe in 2030 een voorbeeldregio te zijn waar het gaat om het verbeteren van de biodiversiteit en het verduurzamen van toerisme. Om als meest gastvrije bestemming van Nederland de bezoekers en bewoners een unieke beleving te bieden met een gezonde vrijetijdseconomie en robuuste natuur. Deze ambitie steunt op drie pijlers:

- In stand houden en versterken van natuur, landschap en erfgoed op de Veluwe
- Streven naar excellente gastvrijheid en een gezonde vrijetijdseconomie
- Versterken van de betrokkenheid van bewoners

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Beleid

De stimuleringsagenda toerisme en recreatie is inmiddels gedateerd en er zal aan het begin van 2022 een nieuwe toerisme en recreatie agenda opgesteld zijn. Hiervoor is nodig dat we eind 2021 uitgebreid met de sector in gesprek gaan en dat er een impact monitor gedaan wordt.

Veluwe op 1

We blijven inzetten op de samenwerking op de Veluwe. De Veluwe agenda 2030, beleef de beste Veluwe in 2030, met haar doelen zal leidend zijn voor het beleid. Hier blijven we op investeren.

Wat hebben we gedaan

In 2022 zijn er voorbereidingen voor de Visie Toerisme en Recreatie getroffen. Er hebben verkennende gesprekken met de vrijetijdsector plaatsgevonden en er wordt toegewerkt naar een nieuwe visie waarin invulling gegeven wordt aan de omgevingsvisie en bestemmingsmanagement. Een belangrijke bouwsteen voor de visie is geleverd met het onderzoek maatschappelijke waarde toerisme en recreatie Ermelo, dat afgelopen jaar verscheen. Daaruit blijkt dat de waarde van toerisme en recreatie voor Ermelo zich uit in de lokale economie, bijvoorbeeld door werkgelegenheid, directe bestedingen en economische spin-off. Toerisme en recreatie is ook van waarde voor de leefomgeving en het welzijn van de inwoners van Ermelo, bijvoorbeeld door het hoge voorzieningenniveau, veel mogelijkheden om te ontspannen en elkaar te ontmoeten, de toegankelijkheid van de natuur door een groot routenetwerk, behoud van cultuur, en evenementen die voor levendigheid en creativiteit zorgen. De belangrijkste aanbevelingen concentreren zich op het bewustmaken van bewoners dat toerisme en recreatie bijdraagt aan hun leefomgeving en welzijn, het benutten van kansen op het gebied van dagrecreatie, en lokaal een invulling geven aan bestemmingsmanagement.

In 2022 is er wederom veel inzet geweest op de ontwikkeling en versterking van toeristische routes. Zo is het routebureau gestart met de uitrol van het wandelnetwerk in Ermelo. Daarnaast zijn alle nieuwe Veluwestijl welkomstborden in Ermelo geplaatst.

Gedurende het jaar is er inzet geweest op samenwerking met Veluwe-op-1, de Noord-Veluwe, Visit Veluwe, ErmeloBuitenleven, VERON, HISWA-RECRON, Gastvrije Randmeren en Leisurelands.

In 2022 is er geïnvesteerd in de promotie en marketing van Ermelo via Visit Veluwe en ErmeloBuitenleven. Hierdoor heeft Ermelo via zowel lokale als regionale kanalen zich sterk kunnen positioneren. Ook zijn er toeristisch-recreatieve initiatieven ontwikkeld, zoals de wandel Expeditie Ermelo, of in ontwikkeling zoals de herfst promotiefilmpjes, de fiets Expeditie Ermelo en het Zwaartepunt van Nederland. Om een verdere invulling te geven aan succesvol bestemmingsmanagement is er ook geïnvesteerd in een dashboard bezoekersdata bezoekersstromen om de bezoekersstromen in Ermelo te volgen en analyseren.

Vitale vakantieparken

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

We willen vitale, attractieve en hoogwaardige vakantieparken, passend bij de gebiedsopgave "De Veluwe op één!". Matige of niet functionerende vakantieparken willen we ofwel verbeteren of omvormen tot passende woongebieden. Het project Vitale Vakantieparken maakt dat mogelijk.

Doel en inhoud van project Vitale Vakantieparken

Het bevorderen van een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod van verblijfsrecreatie op vakantieparken, dat aansluit op de marktvraag en toekomstbestendig is. Rekening houdend met het huidige gebruik, de versnipperde eigendomssituatie en de markt, zal het aanbod kwantitatief moeten afnemen en kwalitatief moeten groeien. Momenteel zijn er ca. 100 vakantieparken in Ermelo. De revitalisering van de sector geven we vorm langs twee sporen:

1. Recreatieondernemers waar mogelijk ruimte geven voor groei en innovatie.
2. Bedrijven en parken waar geen recreatie meer plaatsvindt transformeren naar andere functie.

De keuze voor verder ontwikkelen of transformatie rust op drie pijlers: de economische potentie, de ruimtelijke kwaliteit en aspecten betreffende openbare orde en veiligheid. De aanpak richt zich op de clusters van parken in Kern Horst, Strokel & Tonsel en langs de Drieërweg en op vakantieparken in het buitengebied (ca. 40). De aanpak varieert per cluster.

Raadsperiode 2018-2022

Waar mogelijk geven we ondernemers ruimte voor innovatie en vernieuwing om hun park te vitaliseren en aantrekkelijk te houden. We zoeken waar nodig naar transformatieruimte om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een kans te geven en we werken in Veluweverband mee aan het behoud van aantrekkelijke verblijfsrecreatie.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

Vitale Vakantieparken

De in 2016 vastgestelde Toekomstvisie op de verblijfsrecreatie vormt het actuele beleidskader. In dit beleid zijn de toekomstperspectieven voor de recreatieparken in Ermelo opgenomen. De parken zijn onderverdeeld in drie clusters, de parken buiten deze clusters vallen in het 'buitengebied'. Voor elk cluster geldt een specifiek toekomstperspectief.

Kern Horst

Voor dit cluster geldt dat vooral aanknopingspunten worden gezien om te transformeren naar andere functies. Om dit mogelijk te maken is op 8 juli 2020 de Omgevingsvisie recreatiecluster Horst vastgesteld. Deze visie vormt het toetsingskader voor de parkplannen en bestemmingsplannen die de eigenaren (laten) opstellen voor transformatie van hun park. Wij hebben als gemeente met name een faciliterende rol en gaan actief het gesprek aan met de eigenaren over de toekomst van hun park en wat er nodig is voor transformatie. De meest voor de hand liggende optie blijkt voor de meeste parken omvorming naar wonen te zijn.

Drieërweg

Voor het cluster Drieërweg geldt dat wordt ingezet op behoud en versterking van recreatie.

Strokel & Tonsel

Het gebied van Strokel & Tonsel is een complex gebied waarin een groot aantal verschillende zaken een rol speelt. Het is ook een gebied waarin heel duidelijk aandacht nodig is voor handhaving. In dit gebied is een tweedeling gemaakt tussen het noordwestelijke en het zuidoostelijke deel. Voor het noordwestelijke deel dat dicht tegen Harderwijk aanligt, geldt dat hier aanknopingspunten worden gezien voor transformatie naar andere functies dan recreatie. Vanwege de variatie in grootte, eigendom, ligging en exploitatie geldt dat maatwerk nodig is om te komen tot een haalbaar toekomstperspectief. Voor de parken in het zuidoostelijke deel geldt dat hier wordt ingezet op behoud en terugbewegen naar recreatie. Wij blijven op initiatief van de parken in gesprek over de mogelijkheden.

Buitengebied

Voor de parken in het buitengebied is gezien de variatie in grootte, eigendom, ligging en exploitatie maatwerk nodig. In de Toekomstvisie is aangegeven dat behoud van recreatie het uitgangspunt is maar dat onder voorwaarden transformatie naar een andere functie mogelijk is, waarbij tijdelijkheid het uitgangspunt is. Mede naar aanleiding van de aangenomen motie d.d. 12 mei 2021, wordt per geval gekeken of er sprake is van een toekomstgerichte mogelijkheid binnen recreatie of niet. Hierbij worden ook eventuele mogelijkheden voor transformatie naar wonen onderzocht.

Regionale samenwerking

Vanwege het economische belang van de recreatiesector wordt regionaal samengewerkt met tien andere gemeenten en de provincie in het programma Vitale Vakantieparken Veluwe. Het doel van deze samenwerking is ervoor te zorgen dat de Veluwe één van de belangrijkste vakantiebestemmingen in Nederland blijft. De onderwerpen in dit programma zijn: ontwikkeling & innovatie, veiligheid & handhaving, duurzaamheid en ruimtelijke herstructureringen via de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV).

Omgevingsplan Recreatieterreinen

Ondernemers hebben aangegeven dat het huidige bestemmingsplan te beperkend is om te kunnen meegroeien met de veranderende vraag van toeristen. Daarom gaan we een Omgevingsplan (nieuw bestemmingsplan onder de Omgevingswet) opstellen dat meer ruimte en flexibiliteit geeft aan ondernemers en er tegelijkertijd voor zorgt dat andere waarden zoals natuur ook gerespecteerd blijven. In het plan worden ook regels opgenomen over veiligheid, gezondheid, milieu, welstand, natuur en duurzaamheid. Het plan wordt gemaakt in nauwe samenwerking met de stakeholders en de gemeenteraad.

Wat hebben we gedaan

Kern Horst

Er zijn zes bestemmingsplannen (waarvan sommige meerdere locaties bevatten) in procedure gebracht waarbij de bestemming wordt gewijzigd naar wonen. Drie plannen zijn inmiddels onherroepelijk, twee plannen zijn ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad en één plan is ter inzage gelegd voor inspraak. Met de overige drie parken die willen omvormen naar wonen is intensief contact over hun parkplan of wordt er begin 2023 een ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Daarnaast is een civieltechnisch projectbureau gevraagd om de voorgenomen infrastructurele ingrepen (aanpassing Looweg, Kawoepsteeg en kruising Looweg/Horsterweg) in het gebied uit te werken zodat deze kan worden besproken met het cluster. Eén park heeft besloten om de recreatieve bestemming te behouden.

Omgevingsplan recreatieterreinen

Er is gestart met het opstellen van het omgevingsplan voor de recreatieterreinen in samenspraak met het bureau dat bezig is met het opstellen van het casco omgevingsplan (met pilot centrumgebied) voor de hele gemeente. De bedoeling is om het plan voor de recreatieterreinen te integreren in het casco, zodat deze direct op de juiste manier in het omgevingsplan is opgenomen. Het proces heeft wat vertraging opgelopen doordat de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aantal keren is uitgesteld.

Strokel en Tonsel

Op meerdere parken aan de Haspel hebben controles plaatsgevonden in samenwerking met het project Ariadne van de provincie. In dit gebied is sprake van permanente bewoning, hier is de afgelopen tijd ingezet op de handhaving tegen strijdig gebruik.

Met diverse parken in het gebied Strokel zijn gesprekken gevoerd over een eventuele transformatie naar wonen. Meerdere parken in dit gebied hebben de wens om de functie te wijzigen.

Horsterhoeve

In maart 2022 heeft het college besloten principemedewerking te verlenen aan de transformatie van het recreatiepark De Horsterhoeve naar een woonwijk met 266 woningen. In de loop van 2022 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en is het stedenbouwkundig plan uitgewerkt. Ook zijn twee bijeenkomsten georganiseerd voor de omwonenden om hen te betrekken bij het proces.

Nieuw beleid parken buitengebied

In 2022 zijn de circa 30 parken in het buitengebied uitgenodigd voor een gesprek over hun toekomstperspectief. Ook is beleid opgesteld voor deze parken (met uitzondering van de boerderijcampings en een cluster in Speuld) waarin de kaders zijn opgenomen voor een transformatie naar wonen. Dit beleid wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2023 ter inzage gelegd.

Overig

Op verzoek van een aantal parken is een bijeenkomst over brandveiligheid georganiseerd in samenwerking met de RECRON en de VNOG. Vanuit het regionale programma Vitale Vakantieparken zijn meerdere cursussen en bijeenkomsten aangeboden waar diverse parken gebruik van hebben gemaakt. Het bestemmingsplan De Heivlinder is gewijzigd vastgesteld.

Strand Horst

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Strand Horst

Strand Horst moet zich kunnen doorontwikkelen tot een recreatieve trekker voor de regio. De gemeente is hierin een steunende partner, zorgt voor tempo in het proces en werkt aan snelle behandeling van vergunningen. Strand Horst is een openbaar strand, zodat het ook een strand blijft voor alle inwoners van Ermelo. Het gebied en de routes ernaartoe moeten sociaal veilig zijn. We streven naar een recreatief fiets-wandelpad wat zoveel mogelijk langs het strand loopt.

Raadsperiode 2018-2022

In 2019 moet er een vastgesteld bestemmingsplan zijn waardoor de ondernemers in het gebied zich verder kunnen ontwikkelen zodat Strand Horst zich doorontwikkelt tot een recreatieve trekker voor de regio.

Wat gaan we daarvoor doen

Onderdeel van het bestemmingsplan Strand Horst is de aanleg van een natuurgebied, het "Groene Kruispunt". Coöperatie Gastvrije Randmeren neemt de inrichtingskosten voor haar rekening. Leisurelands zorgt voor het beheer en onderhoud van het landgedeelte en gemeente Ermelo en Putten voor het beheer en onderhoud van het watergedeelte. Deze kosten worden gedekt uit een bestaand product.

In het najaar van 2021 wordt het bestemmingsplan Strand Horst behandeld bij de Raad van State. De vergunningen voor het ontwikkelen van Strand Horst kunnen aangevraagd worden, maar gezien de beroepen bij de Raad van State zijn de ondernemers afwachting. Wanneer het bestemmingsplan onherroepelijk is worden in 2022 de vergunningaanvragen verwacht van de ondernemers. De aanvragen worden voortvarend en actief opgepakt, zodat Strand Horst kan doorontwikkelen tot recreatieve trekker in de regio.

Wat hebben we gedaan

Op 24 november 2021 heeft de Raad van State alle beroepen tegen het bestemmingsplan ongegrond verklaard. Gedurende het jaar hebben verschillende ondernemers vergunningen aangevraagd, die ook zijn verleend. Enkele zijn al uitgevoerd, anderen staan op het punt om tot uitvoering over te gaan. Grondeigenaar Leisurelands is ook bezig met het openbaar gebied. Daarbij wordt onder andere een (wandel)route langs het strand tussen de jachthaven en Fundustry onderzocht. Verder is onlangs de nieuwe naam van Strand Horst en Strand Nulde bekend gemaakt: Veluwe aan Zee.

Ook voor het Groene Kruispunt zijn de benodigde vergunningen verleend. Op 7 oktober 2022 is begonnen met de werkzaamheden op het land. De werkzaamheden in het water, het aanbrengen

van twee onderwaterbossen en een palenrij ten behoeve van het afzetten van het vogelrustgebied, dienen nog uitgevoerd te worden.

Centrum en De Enk

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Centrum

Het centrum van Ermelo moet voor inwoners en toeristen een aantrekkelijke plek zijn om te komen en te verblijven. Dat vraagt bij de verdere planontwikkeling om kwaliteit op het gebied van vergroening van pleinen, omgevingskunst, bloemen en perken en ontmoetingsvoorzieningen. We willen deze levendigheid en aantrekkelijkheid ook terugzien op de lijn tussen De Verbinding en het kernwinkelgebied. De recreatieve functies die Ermelo heeft mogen merkbaarder terug te vinden zijn in het centrum. We willen de verblijfsaantrekkelijkheid verhogen door het fiets- en voetgangersvriendelijker te maken.

Economie

We willen het centrum een aantrekkelijk winkelgebied maken door met de ondernemers te werken aan een gevarieerder winkelaanbod en dit te concentreren rond het centrumwinkelgebied. Ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente zijn daartoe een gezamenlijk traject ingegaan.

Raadsperiode 2018-2022

Door het faillissement van de aannemer is vertraging in de uitvoering van het centrumplan ontstaan. Al het openstaande werk is inmiddels uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen

Meerjarenbegroting 2022-2025

De projectontwikkelaar heeft de revitalisatie van 'de Enk' ter hand genomen.

De gemeente faciliteert waar mogelijk en noodzakelijk en levert input, o.a. op terreinen van openbare ruimte en vanuit diverse technische vakdisciplines. Planologische- en juridische input op terreinen van R.O. en Grond & Vastgoed volgt nog.

De uitvoering van fase 1 ('binnenplein') is reeds gestart (en in het centrum zichtbaar).

De voorbereiding van fase 2 (kopblokken Stationsstraat) is in aanvang. Na R.O.-procedure (mogelijke bestemmingsplanwijziging) en juridische vastlegging van zaken (anterieure overeenkomst) wordt de start van werkzaamheden voorzien in 2022.

Er wordt geprobeerd samenhang tussen het Enk-traject en een mogelijk ontwikkelplan van/rond HEMA te realiseren; door afwijkende tijdspaden lijken de kansen daarop vooralsnog gering.

Wat hebben we gedaan

In 2022 zijn initiatiefnemer van het project en de gemeente Ermelo druk bezig geweest om fase 2 (kopblokken Stationsstraat) tastbaar te maken. In deze periode is overleg geweest omtrent de uitvoering en de plannen van fase 2 dat heeft geresulteerd in het tekenen van een anterieure overeenkomst. Tevens is een ruimtelijke plan opgesteld en akkoord bevonden waardoor alle vergunningen onherroepelijk zijn geworden en gestart is met de bouw. De samenhang tussen het Enk-traject en een mogelijk ontwikkelplan van de HEMA is helaas niet gelukt. Dit zijn verschillende trajecten geworden waar op het moment van schrijven het ontwikkelplan van de HEMA door de gemeente Ermelo wordt getoetst.

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Ermelo	Nederland	Bron
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	878,9	805,5	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Netto arbeidsparticipatie	%	2021	71,4	70,4	CBS - Arbeidsdeelname
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2021	159,1	165,1	LISA
Functiemenging	%	2021	56,1	53,3	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

bron: [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) (14 februari 2023)

Verbonden partijen

Bij de uitvoering van het programma Samen Ondernemen in Ermelo zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- [Leisurelands](#)
- [Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.](#)
- [Coöperatie Gastvrije Randmeren](#)

Wat heeft het gekost

Budgetten		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Saldo Jaarstukken t.o.v. Begroting
Programma Samen Ondernemen in Ermelo	lasten	783.000	228.000	1.011.000	805.126	205.874
	baten	-143.000	0	-143.000	-201.774	58.774
Saldo		640.000	228.000	868.000	603.351	264.649

Investerings		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Restant krediet
Programma Samen Ondernemen in Ermelo	lasten	20.000	0	20.000	28.131	-8.131
	baten	0	0	0	-10.408	10.408
Saldo		20.000	0	20.000	17.723	2.277

Het gedetailleerde investeringsoverzicht (van de door te schuiven kredieten) is opgenomen in onderstaand overzicht:

[Investeringsplan Programma Samen Ondernemen in Ermelo](#)

Jaarverslag: Paragrafenverantwoording

Paragraaf Lokale heffingen

Algemene informatie

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de belastingtarieven en rechten 2022. De gemeentelijke belastingen en rechten zijn een belangrijke inkomstenbron voor onze gemeente. De Onroerend Zaak Belasting (OZB), Toeristenbelasting, Forensenbelasting en Reclamebelasting worden als algemene belastingen gezien.

De gerealiseerde inkomsten

Een vergelijking tussen de Jaarstukken 2022 en de Jaarstukken 2021 geeft het navolgende beeld van de opbrengsten uit belastingen en heffingen:

Het totaal van de ontvangen belastingen en heffingen 2022 vs 2021 stijgt met (€ 19.929.000,00 vs € 19.639.000,00 =) € 290.000,00 (+1,47%)

Naam heffing of leges	Jaarstukken 2022 x € 1.000,00	in %	Jaarstukken 2021 x € 1.000,00	in %
OZB eigenaar (woning)	7.218	36,22%	5.918	30,14%
OZB eigenaar (niet woning)	2.207	11,07%	1.935	9,85%
OZB gebruiker (niet woning)	1.480	7,43%	1.313	6,68%
Hondenbelasting	0	0,00%	0	0,00%
Toeristenbelasting	531	2,66%	548	2,79%
Forensenbelasting	1.355	6,80%	1.306	6,65%
Precariobelasting	0	0,00%	1.406	7,16%
Baten reclamebelasting	50	0,25%	51	0,26%
subtotaal	12.841	64,43%	12.477	63,53%
Verbrede rioolheffing	2.937	14,74%	2.797	14,24%
Afvalstoffenheffing	2.352	11,80%	2.209	11,25%
Begraafrechten	491	2,46%	612	3,11%
Leges vergunningen en kabels	109	0,55%	100	0,51%
Leges omgevingsvergunningen/welstand	803	4,03%	1.065	5,42%
Leges burgerzaken	335	1,68%	315	1,60%
Marktgelden	7	0,04%	7	0,03%
Leges woonruimteverdeling	0	0,00%	0	0,00%
Leges openbare orde en veiligheid	54	0,27%	58	0,29%
subtotaal	7.088	35,57%	7.162	36,47%
Totaal	19.929	100,00%	19.639	100,00%

Beleid inzake lokale belastingen en heffingen

Landelijk Beleid

Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

In de meicirculaire 2021 is de jaarlijkse aanpassing van de gewichten van de verdeelmaatstaf ozb voor het jaar 2022 doorgevoerd. De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarief. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom ook drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid van het Rijk om voor dat effect te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven. De correctie is dus op nationaal niveau. Regionale en lokale marktontwikkelingen die afwijken van de landelijke ontwikkelingen werken wel door in de uitkomst van de maatstaf.

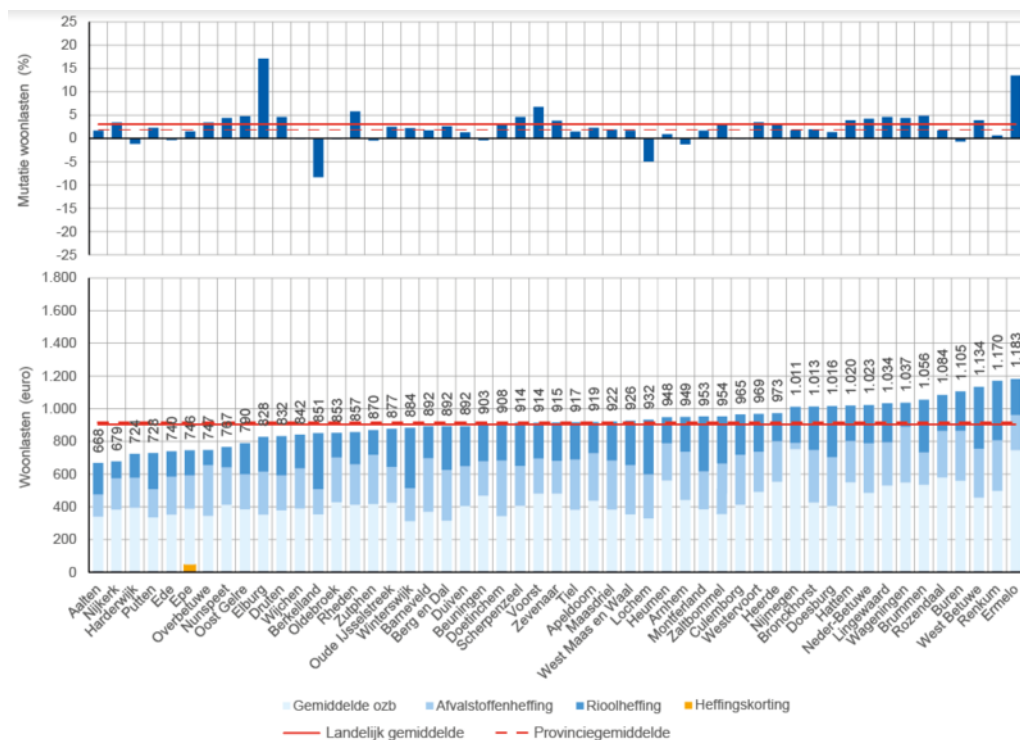
Op 1 januari 2022 is een nieuw WOZ-tijdvak begonnen met waardepeildatum 1 januari 2021. Bij de aanpassing van de rekentarieven is door het Rijk de vaste werkwijze toegepast. Het rekentarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozm-aantalstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit wel met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 bij woningen werd, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 8%. Voor niet-woningen werd de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 1%. De inflatie (pNB) in die periode bedroeg volgens de ramingen van het CPB 1,8%.

Benchmark woonlasten

Overleg tussen het Rijk en de VNG heeft geleid tot de publicatie van de benchmarkwoonlasten in de Atlas van de lokale lasten 2022 van het COELO. De benchmark is ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Hiermee is afgestapt van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerendezaakbelasting. De benchmark betreft een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten (OZB, Riool- en Afvalstoffenheffing) en de gemeentelijke tariefontwikkeling binnen een provincie. Ook de landelijke en provinciale gemiddelden worden vergeleken. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie de tariefswijzigingen per gemeente en het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente. De benchmark geeft gemeenten meer inzicht in het eigen beleid ten opzichte van het beleid van andere gemeenten. Deze informatie kan benut worden om het eigen beleid verder vorm te geven.

Hieronder vindt u de grafische weergave van de benchmark voor de provincie Gelderland. In het bovenste deel van de figuur is de mutatie van de woonlasten van 2021 op 2022 weergegeven. In de onderste figuur de hoogte van de woonlasten. Hierbij is ieder balkje opgesplitst in het bedrag dat gemiddeld wordt betaald voor OnroerendeZaakBelasting, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing. De doorgetrokken rode lijn geeft in beide onderdelen het landelijke gemiddelde weer, de gestippelde rode lijn het provinciale gemiddelde.

Conclusie:

De conclusie is dat gemeente Ermelo in 2022 de hoogste woonlasten van de provincie Gelderland had. (In 2021 was Ermelo de gemeente met de op 4 na hoogste woonlasten)

Randvoorwaarden inkomsten gemeenten:

Ter informatie vermelden wij de randvoorwaarden waar een artikel 12 gemeente voor haar inkomsten aan moet voldoen. De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de Onroerende-ZaakBelastingen (OZB);
2. de Rioolheffingen;
3. de Afvalstoffenheffingen en Reinigingsrechten.

Op basis daarvan is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar

2022 (redelijk peil OZB) vastgesteld op 0,1809% (2021: 0,1853%). Dit is een gewogen berekening van de tarieven voor eigenaar woningen, gebruiker niet-woningen en eigenaar niet-woningen. Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden.

Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet sprake zijn van tarieven die resulteren in 100% kostendekkendheid. Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

Kadernota 2022

Basis voor de stijgingen van de belastingen 2022 is de besluitvorming van de raad inzake de Programmabegroting 2019-2022 met betrekking tot de belastingstijgingen 2019 tot en met 2022. In de door de raad vastgestelde Kadernota 2022 is bepaald dat voor het begrotingsjaar 2022 de volgende percentages zijn aangehouden. Nadere verwerking van deze uitgangspunten heeft plaatsgevonden in het raadsbesluit belastingmaatregelen 2022.

- Onroerende Zaak Belasting woningen:**

De OZB is in 2022 verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,8%. De compensatie stijging/daling WOZ-waarde in de tarieven voor de woningen is afgeschaft. Er is een compensatie in de tarieven van 1% opgenomen voor de WOZ-korting op de Algemene uitkering. Inclusief de vastgestelde verhogingen van nieuw beleid en compensatie van het wegvallen van de Precariobelasting is de totale verhoging **11,5%**. In onderstaande tabel is uiteengezet hoe de tariefstijging van de OZB woningen in de Begroting 2020-2023 is verwerkt.

Omschrijving	2022
Compensatie wegvallen precariobelasting	3,7%
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecompensatie	1,8%
Compensatie WOZ-korting Algemene uitkering	1,0%
Totaal	11,5%

- Onroerende Zaak Belasting niet-woningen:**

Het bij de begroting genomen besluit om de belastingstijging niet-woningen conform de categorie woningen toe te passen is geëffectueerd. Dit betekent een stijging van 11,5%.

- Hondenbelasting:**

De hondenbelasting is volgens eerder genomen raadsbesluit in 2021 afgeschaft.

- Afvalstoffenheffing:**

De kosten van afvalinzameling zijn in 2022 volledig kostendekkend, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw en met de stand van de voorziening Afvalstoffen. De tarieven Afvalstoffenheffing 2022 zijn verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,0%, gebaseerd op de NEA-index.

- Rioolheffing:**

De rioolheffing is gebaseerd op de het Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan. De Riolering is 100% kostendekkend. Voor- en nadelen verlopen budgettair neutraal door middel van de voorziening Egalisatie riolering.

Klasse-indeling	tarief 2022 in €
0 - 100 m3	195,00
100 - 250 m3	220,00
250 - 500 m3	245,00
500 - 1.000 m3	495,00
1.000 - 2.000 m3	745,00
2.000 - 5.000 m3	1.495,00
5.000 - 10.000 m3	2.245,00
10.000 - 25.000 m3	4.495,00
25.000 - 50.000 m3	8.995,00
50.000 m3 en meer	17.995,00

- Toeristenbelasting:**

Op basis van de notitie toeristen- en forensenbelasting is een differentiatie van de tarieven toegepast. € ,50 per overnachting voor campings en € 2,00 per overnachting voor B&B en hotels.

- Forensenbelasting:**

Met ingang van 2019 is de heffing van de forensenbelasting gewijzigd van een vast bedrag per object naar een heffing op basis van de WOZ-waarde van het recreatieobject.

Klasse-indeling	tarief 2022 in €
0 - € 50.000	330,00
€ 50.000 - € 100.000	500,00
€ 100.000 - € 150.000	670,00
€ 150.000 - € 200.000	840,00
€ 200.000 en hoger	1.005,00

- Precariobelasting op kabels en leidingen:**

Met ingang van 2022 mag er geen Precariobelasting op kabels en leidingen meer geheven worden. Ook zijn de tarieven tot die tijd bevroren door het Rijk. Het tarief voor Precariobelasting 2021 is gelijk aan het tarief van 2020, omdat het Rijk de tarieven heeft

bevroren bij het besluit tot afschaffing van deze belasting op 1 juli 2017.

- **Begraafrechten:**
De tarieven begraafplaats 2022 zijn verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,8%.
- **Overige legestarieven:**
De algemene lijn is volledige kostendeekkend, tenzij nadrukkelijk anders is besloten.

Vastgesteld beleid inzake lokale belastingen en heffingen

Onderstaand een volledig overzicht van het vastgesteld beleid met betrekking tot de lokale belastingen en heffingen.

- Rapport Gemeentelijke Tarieven "Van kostprijs naar tarieven" (2002)
- Nota Recreatieve Heffingen Toeristen en Forensenbelasting (2003)
- Tariefdifferentiatie Afvalstoffenheffing
- Belastingverordeningen (jaarlijks)
- Notitie Lokale Lastenverlichting (2008)
- Raadsbrief Tariefontwikkeling OZB-niet woningen (28 juni 2012)
- Basis RioleringsPlan (2012)
- Analyse Begraafplaatsexploitatie (2014)
- Notitie Opties Kosten en Baten (2014)
- Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan (ZAP (2015) incl verlengingsnotitie ZAP (november 2020)
- Notitie rentebeleid kostendeekkende tarieven (2017)
- Rentebeleid (2023)

Kostendeekkendheid tarieven

Als onderdeel van de BBV 2017 is het voor de paragraaf Lokale heffingen verplicht een overzicht op hoofdlijnen op te nemen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk gemaakt wordt:

- Hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendeekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden.
- Wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen.
- Hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Voor de cijfermatige berekening van de kostendeekkendheid van de heffingen wordt aangesloten bij de in de "notitie overhead" van de commissie BBV opgenomen tabel. Deze berekening moet vervolgens worden aangevuld met een inhoudelijke toelichting over de totstandkoming van de tarieven en de beleidskeuzes die daaraan ten grondslag liggen. Een beleidskeuze die ten grondslag ligt aan de tarieven is dat in principe een kostendeekkendheid van 100% wordt nagestreefd. Voor de leges burgerzaken zijn de diverse tarieven gemaximeerd vanuit het Rijk, wat impact heeft op de kostendeekkendheid. De kostendeekkendheid van de marktgelden wordt nog nader onderzocht. Tegelijkertijd wordt de marktverordening herzien.

Door wijzigingen in de BBV heeft gemeente Ermelo de notitie rentebeleid kostendeekkende tarieven opgesteld en vastgesteld bij de Kadernota 2018. Aanleiding hiervoor is de gewijzigde verslagtechnische toerekening van rente aan taakvelden en producten. De notitie rentebeleid kostendeekkende tarieven wordt betrokken bij de berekening van de tarieven met ingang van 2018. In 2023 is de notitie Rentebeleid ingetrokken. Dit is gedaan omdat het BBV aanvullende regels heeft gesteld en andere punten uit het rentebeleid in andere beleidsstukken zijn geregeld. Derhalve was de notitie Rentebeleid overbodig geworden.

De kostendeekkendheid van de tarieven wordt berekend door het totaal van de netto-kosten per taakveld (exclusief omslagrente) en de toegerekende overhead, inclusief omslagrente en de toegerekende rente op basis van de visie rentetoerekening af te zetten tegen de opbrengst van de heffingen per taakveld.

In onderstaande tabel is de kostendeekkendheid in beeld gebracht voor afvalstoffen, riolering, begraafplaats, bouwen, marktgelden, burgeraangelegenheden alsmede openbare orde en veiligheid:

Berekening van kostendeekkendheid van een heffing: (bedragen x € 1.000,00)	Afvalstoffen	Riolering	Begraafplaats	Omgevingsvergunningen	Marktgelden	Burgeraangelegenheden	Openbare orde en veiligheid
Kosten taakveld(en), excl. (omslag)rente	2.084	2.081	695	445	43	382	27
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-329	0	-94	0	0	0	0
fictieve inkomsten bespaarde rente voorzieningen	0	-2	-21	0	0	0	0
Netto kosten taakveld	1.755	2.079	580	445	43	382	27
Toe te rekenen kosten:							
Overhead incl. (omslag)rente	221	317	152	85	3	219	21
Toe te rekenen rente	3	43	2	0	0	0	0
BTW	373	498	0	0	0	0	0
Totale kosten	2.352	2.936	734	530	46	601	48

Opbrengst heffingen	-2.352	-2.936	-492	-803	-7	-335	-53
Dekkingspercentage	100,00%	100,00%	67,03%	151,40%	14,40%	55,80%	112,50%

Uitgangspunten:

- Voor Afvalstoffenheffing betreft dit de heffing inzake het vastrecht en verzamelcontainers, alsmede de Afvalstoffenheffing variabel (Diftar). Voor de brede rioolheffing betreft dit de heffing bij woningen alsmede de niet-woningen. Voor de begraafplaats betreft dit de leges lijkbezorging, reiniging graven en instandhouding graven.
- Conform het raadsbesluit wordt bij het onderdeel inkomsten taakvelden begraafplaats rekening gehouden met de fictieve bespaarde rente op de voorzieningen (€ 21.000,00).

Conclusies:

Over 2022 bedraagt de kostendekkendheid voor zowel afvalstoffen als riolering 100%. Dat zijn de enige percentages uit deze tabel die met zekerheid gezegd kunnen worden. Voor de andere percentages geldt dat de huidige berekeningen van de legestarieven welke ten grondslag liggen aan de legesverordening aan een herziening toe zijn. Middels extra comptabele berekeningen wordt dit, zo goed als mogelijk is, ondervangen waarmee toch de richting van de kostendekkendheid bepaald kan worden, de percentages zelf zijn niet hard.

De kostendekkendheid van de markt wordt nader onderzocht. Dit is geen onderdeel geweest van het onderzoek in het kader van de legesverordening. In de berekening is extra comptabel rekening gehouden met de kosten van marktmeester, schoonhouden, plaatsen en weghalen van hekken etc.

Lokale lastendruk

Jaarlijks wordt de COELO Atlas van de lokale lasten opgesteld. Dit betreft een jaarlijkse monitor van de ontwikkeling van de lokale lasten op macro- en microniveau. Voor onderstaande gegevens is gebruik gemaakt van de COELO Atlas van de lokale lasten 2022. De gegevens hebben betrekking op 2022

Landelijk beeld

In 2022 is voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) de WOZ-waarde in peiljaar 2021 als grondslag gebruikt. De waarde van een gemiddelde woning steeg in deze periode 9,5 procent. Dit betekent echter niet dat huishoudens ook 9,5 procent meer kwijt zijn aan de OZB.

Gemeenten verlagen namelijk hun tarief. Dit jaar verlaagden zij het tarief voor woningen met gemiddeld 3,4 procent.

Gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling ligt het gemiddelde ozb-tarief voor woningen 3,3 procent hoger dan vorig jaar.

De gemiddelde afvalstoffenheffing voor huishoudens stijgt dit jaar met 3,2 procent ofwel 9,74 euro.

De gemiddelde rioolheffing voor huishoudens stijgt dit jaar met 3,54 euro (1,07 procent).

89 procent van alle gemeenten heft toeristenbelasting. Het tarief van de toeristenbelasting is in 2022 (gemiddeld in alle gemeenten) met 4,3 procent omhoog gegaan.

Woonlasten per gemeente

Woonlasten zijn betalingen die huishoudens doen in verband met wonen. De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Een eventuele heffingskorting wordt hiervan afgetrokken. De gemeentelijke woonlasten bestaan voor huishoudens met een huurwoning uit de afvalstoffenheffing en soms rioolheffing. Eigenaar-bewoners betalen daarnaast ook OZB. In enkele gemeenten wordt van deze bedragen een heffingskorting afgehaald.

In Ermelo bedroegen voor 2022 de woonlasten voor een éénpersoonshuishouden (eigenaar-bewoner) € 1.098,00 en voor meerpersoonshuishouden (eigenaar-bewoner) € 1.183,00. Ter vergelijking in Gelderland bedraagt dit gemiddeld € 834,00 resp. € 916,00. Landelijk bedragen voor 2022 de woonlasten gemiddeld € 904,00 voor een meerpersoonshuishouden, waarbij het de hoogste lasten € 1.736,00 (Bloemendaal) bedragen en de laagste € 667,00 (Rijssen-Holten).

Bijlage Woonlasten per gemeente (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing; woning met gemiddelde waarde; na aftrek heffingskorting; euro per jaar per huishouden)

Bijlage 3 Woonlasten per gemeente

(Ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing; woning met gemiddelde waarde; na aftrek van eventuele heffingskorting; euro per jaar per huishouden)

bruto woonlasten 2022	eigenaar- bewoner			huurder		
	Woonlasten eenpersoons- huishouden	Woonlasten meerpersoons- huishouden	Rangnummer meerpersoons- huishouden	Woonlasten eenpersoons- huishouden	Woonlasten meerpersoons- huishouden	Rangnummer meerpersoons- huishouden
Landelijk gemiddeld	826	904		335	424	
Gelderland gemiddeld	834	916		280	375	
Ermelo	1.098	1.183	337	350	435	189
Harderwijk	653	724	11	257	329	83
Zeewolde	1.032	1.111	321	414	493	242
hoogste tarief	1.599	1.736		667	706	
laagste tarief	522	667		20	39	

Bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2022

Het is niet altijd zo dat gemeenten met hoge woonlasten ook veel geld overhouden aan de belastingen die zij van huishoudens innen. Dat komt doordat gemeenten met relatief waardevol onroerend goed binnen hun grenzen een lagere algemene uitkering van het Rijk ontvangen dan andere gemeenten. Gemeenten die binnen hun grenzen veel hooggewaardeerd onroerend goed hebben, ontvangen een relatief lage uitkering. Zij hebben dus hogere woonlasten, of minder bestedingsruimte.

De netto woonlasten geven een indicatie van het bedrag dat een gemeente per huishouden van de woonlasten overhoudt. Deze netto woonlasten zijn gedefinieerd als de woonlasten die er zouden zijn als de belastingcapaciteit niet zou worden verevend. De extra ozb-opbrengst die gemeenten met dure woningen nu nodig hebben om de lagere algemene uitkering te compenseren is van de woonlasten afgetrokken. Bij gemeenten met lage woningwaarden is het profijt van de verevening bij de woonlasten opgeteld. Rijssen-Holten heeft de laagste netto woonlasten (€ 667,00), de hoogste netto woonlasten heeft Bloemendaal c.a. (€ 1.736,00). Het gemiddelde in Nederland bedraagt € 904,00.

Kwijtschelding

Particulieren die aan bepaalde voorwaarden voldoen kunnen, afhankelijk van de persoonlijke financiële omstandigheden, in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Geen kwijtschelding wordt echter verleend voor de leges.

Bij de invoering van Diftar is besloten om personen, die medisch afval hebben (bijvoorbeeld: incontinentie-, stoma of dialysemateriaal), tegemoet te komen in de afvalstoffenheffing. Hiervoor dient een schriftelijk verzoek te worden ingediend, voorzien van een medische verklaring van bijvoorbeeld de huisarts, of een rekening waaruit blijkt dat medisch materiaal gebruikt wordt.

In de jaarrekening wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over het aantal verleende kwijtscheldingen.

Om de armoedeval voor alleenstaande ouders met een relatief laag inkomen te verminderen, is per 1 januari 2012 voor gemeenten en waterschappen de mogelijkheid gecreëerd om bij de kwijtschelding van lokale belastingen rekening te houden met de kosten van formele kinderopvang. Dit vermindert de armoedeval en maakt werken lonender. Om gemeenten en waterschappen te ondersteunen bij het uitvoeren van deze maatregel is per 2013 structureel € 8 miljoen binnen het gemeentefonds beschikbaar gesteld.

De raad heeft hiervoor besloten, raadsbesluit corsanr. 12080968, om met ingang van 1 januari 2013 over te gaan tot het toepassen van de mogelijkheid om de noodzakelijke kosten voor kinderopvang in aansluiting op de Wet kinderopvang aan te merken als uitgave bij de beoordeling van verzoeken om kwijtschelding.

In de jaarstukken wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over het aantal verleende kwijtscheldingen. De kwijtschelding wordt verleend op afvalstoffen en rioolheffing.

Kwijtschelding	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Categoriaal (=medisch afval)	34	14	17	14	14	14
Geautomatiseerde kwijtschelding	352	382	374	389	382	368
Overige verzoeken	68	124	134	124	123	195
Totaal	454	520	525	527	519	577

In deze tabel zit ook de tegemoetkoming medisch afval verwerkt. Onderstaand staan de verleende bedragen aan kwijtschelding, onderverdeeld naar soort.

Kwijtschelding (uitgaven x € 1,00)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rioolheffing	90.196	100.927	105.790	107.771	95.948	103.905
Afvalstoffenheffing vastrecht+ verzamelcontainer	47.042	50.695	53.330	53.541	55.252	63.596
Afvalstoffenheffing variabel Diftar	22.063	23.018	24.522	32.387	18.341	21.100
Totaal	159.301	174.640	183.642	193.699	169.541	188.601

Algemene informatie

Kader

De gemeente Ermelo onderkent het belang van risicomanagement. Wij achten het daarom wenselijk om risico's (vroegtijdig) te identificeren en waar mogelijk beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige uitgaven in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente. Hiertoe heeft de raad op 6 maart 2008 de notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement vastgesteld. De toegepaste systematiek van weerstandsvermogen en risicobeheersing is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement bevat relevante informatie ten aanzien van risico's met een mogelijk grote impact op de financiële positie van de gemeente. Van dergelijke risico's wordt ingeschat hoe groot de kans is dat de gebeurtenis zich daadwerkelijk voordoet en het financiële gevolg dat dit met zich meebrengt. Waar mogelijk en voor zover dit ligt binnen de invloedssfeer van de gemeente wordt er naast het benoemen van de betreffende risico's vervolgens aandacht besteed aan een verlaging van de benoemde risico's door middel van het treffen van beheersingsmaatregelen om ofwel de kans van optreden ofwel de uiteindelijke impact van het risico te beperken. Deze paragraaf rapporteert over de zogenoemde financiële risico's.

Op basis van de geïnventariseerde risico's met een financiële impact is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. In deze paragraaf worden de tien risico's gepresenteerd die de grootste invloed uitoefenen op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit. Indien een risico daadwerkelijk leidt tot budgettaire gevolgen, dan zijn daarvoor in de huidige begroting in beginsel geen directe dekkingsmiddelen beschikbaar. Dit betekent dat bij het zich voordoen van een risico in eerste instantie dekking gevonden moet worden binnen andere posten van de lopende begroting. Mocht dit laatste niet mogelijk zijn, dan vormt de Algemene Risicoreserve de eerste buffer om de financiële gevolgen op te vangen. Het optreden van een risico kan ook structurele financiële gevolgen met zich meebrengen. Afhankelijk van de omvang van de financiële consequenties van een zich voordoend risico kan ter dekking van een structureel nadeel nodig zijn om beleid te herzien dan wel te heroverwegen.

Een belangrijke indicator van de algehele risicopositie en de mate waarin deze door de beschikbare weerstandscapaciteit is afgedekt komt tot uitdrukking in de weerstandsratio. Indien de berekende ratio onder de door uw raad (bij de Kadernota 2018 gewijzigde) vastgestelde norm (1,0) komt te liggen, wordt een kritieke grens gepasseerd. Deze paragraaf sluit daarom af met een beoordeling van de weerstandsratio en een advies om het weerstandsvermogen op voldoende niveau te brengen indien de weerstandsratio te laag blijkt.

Vastgesteld beleid inzake Weerstandsvermogen

- Notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement (corsanr 07026562; 2008);
- Raadsbrief Ratio weerstandsvermogen Programmabegroting 2012-2015 (corsanr 11113198; raad maart 2012);
- Nota reserves en voorzieningen gemeente Ermelo 2013 (corsanr 12079047; raad 28 februari 2013);
- Strategisch financieel beleid, onderdeel Kadernota 2018 (corsanr e170011021; raad 6 juli 2017).

Een hernieuwde nota Reserves en Voorzieningen is in 2023 vastgesteld en er zal u in het Tweede Kwartaal van 2023 een geactualiseerde notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement worden aangeboden.

Landelijke ontwikkelingen en trends

Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2024 in werking, waarmee 26 bestaande wetten worden gebundeld en gemoderniseerd. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De invoering van de Omgevingswet heeft gevolgen voor alle gemeenten en is de grootste wetgevingsoperatie sinds decennia. In de Programmabegroting 2020-2022 is op grond van het door de VNG opgezette "financieel dialoogmodel" bij de pijlpijlononderwerpen aangegeven welke kosten de implementatie en het werken met de Omgevingswet naar verwachting met zich meebrengt. De bedragen zijn vervolgens verwerkt in de begroting, en zijn voor de komende jaren voor zover we nu kunnen overzien toereikend.

Algemene uitkering Gemeentefonds

Een ontwikkeling met risico's voor de meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering betreft de "Herijking verdeelstelsel Gemeentefonds". Zoals bekend is de gemeente Ermelo nadeelgemeente. Op dit moment is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een nadeel overeenkomstig het zgn. ingroeipad. Het nadeel loopt daarbij op tot € 37,50 per inwoner in 2025. Het becijferde nadeel bedraagt echter ruim € 4,1 miljoen, of wel € 153,00 per inwoner. Vanaf 2026 zal er wederom sprake zijn van een nieuw verdeelmodel. Het ligt in de lijn der verwachting dat dan voortgeborduurd wordt op dit nadeel. De raad heeft dan ook besloten om jaarlijks vanaf 2026 rekening te houden met een cumulatief oplopend nadeel van € 15,00 per jaar.

Beschermd wonen

De Rijksoverheid en gemeenten werken nu aan de doordecentralisatie van beschermd wonen.

Dat houdt in dat alle gemeenten verantwoordelijk worden voor beschermd wonen van hun inwoners. Nu zijn dit de 43 centrumgemeenten. De Rijksoverheid, gemeenten en aanbieders kijken nu of en hoe dit het best georganiseerd kan worden. Het is op dit moment niet aan te geven wat dit in financiële zin voor de gemeente gaat betekenen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft op 28 april 2021 advies uitgebracht over het wetsvoorstel. Het advies is op 3 juni 2022 openbaar gemaakt en gepubliceerd naar aanleiding van een concreet verzoek op grond van de Wet open overheid. Zij merkt in haar advisering aan het Rijk op dat de gemeenten nog niet klaar zijn voor de invoering van dit zogenoemde woonplaatsbeginsel. Zij hebben de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen in 2015 gekregen met een grote bezuiniging, en er zijn nu nog steeds grote tekorten en lange wachtlijsten. Als alle gemeenten beschermd wonen moeten aanbieden, is dat minder efficiënt en dus duurder, maar het Rijk geeft daar geen extra geld voor. Verder is beschermd wonen veelal zo specialistisch dat gemeenten dat alleen goed kunnen organiseren als ze regionaal en landelijk samenwerken. Die samenwerking is echter vrijwillig en komt niet overal van de grond.

Btw en exploitatie sportaccommodaties

Sinds 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet meer terug te vorderen en hoeft er geen btw afgedragen te worden over de inkomsten. Om het financiële nadeel voor de gemeente te compenseren is een specifieke uitkering in het leven geroepen. De specifieke uitkering is voor alle gemeenten gezamenlijk gemaximeerd. Over het jaar 2021 is in 2022 een aanvullende uitkering verleend tot 100% van het aangevraagde bedrag. Over het jaar 2021 is het gehele btw-nadeel derhalve gecompenseerd via de specifieke uitkering. Over het jaar 2022 is het voorlopige uitkeringspercentage vastgesteld op 73,63% op basis van de begrote kosten. De op basis van dit voorlopig vastgestelde uitkeringspercentage ontvangen uitkering bedraagt € 1.800.069,00. Op basis van de werkelijke bestedingen in 2022 blijkt de aanvraag te hoog te zijn geweest. Indien het definitieve percentage wederom op 100% wordt vastgesteld is de voorlopige uitkering nagenoeg gelijk aan de definitieve uitkering. Het definitieve percentage over 2022 wordt vermoedelijk eind 2023 vastgesteld.

Risicoprofiel en benodigde weerstandscapaciteit

In deze Jaarrekening 2022 is het risicoprofiel geactualiseerd de huidige stand van zaken, waarbij risico's zijn vervallen, verlaagd alsmede de kans dat een risico zich voordoet opnieuw is ingeschat. Voorts zijn enkele nieuwe risico's toegevoegd.

Tabel 1: De financiële risico's

Risico nummer	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R222	Mogelijke saneringskosten de Zanderij op basis van minimale variant	Geld - Er ontstaat een nadeel in de begroting	90%	max. € 750.000,00	47,83%
R234	Als gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds treedt een structureel tekort op met ingang van 2026	Geld - 27000x15 per inwoner	90%	max. € 350.000,00	33,58%
R139	Een instelling kan haar betalingsverplichting tot rente en aflossing voor een door de gemeente Ermelo volledig gewaarborgde geldlening niet nakomen.	Geld - Een beroep van geldverstrekkers op de gemeente Ermelo om de betalingsverplichting van een instelling over te nemen ter grootte van het bedrag waar de gemeente garant voor staat.	10%	max. € 588.000,00	6,13%
R19	Voortijdige functiebeëindiging van een wethouder (of wachtgelder).	Geld - Het uitbetalen van wachtgeld, een arbeidsongeschiktheidsuitkering of een levenslang nabestaandenpensioen aan de achterblijvende partner.	10%	max. € 600.000,00	5,25%
R213	Het handelen van de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken wordt als staatssteun aangemerkt.	Geld - Derden kunnen een claim neerleggen.	10%	max. € 300.000,00	3,20%
R191	Bij een van de verbonden partijen treedt een of meerdere van de door de verbonden partij gesignaleerde risico's op welke niet door de verbonden partij zelf binnen haar begroting kan worden gedekt.	Geld - Met als gevolg dat er zich een nadeel voordoet in de begroting.	10%	max. € 200.000,00	1,78%
R223	Er ontstaat een financieel tekort bij de ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken	Geld - Als aandeelhouder moet de gemeente een bijdrage leveren wat leidt tot een ongedekt nadeel voor de begroting	10%	max. € 100.000	1,16%
R231	Bij een door de gemeente gesubsidieerde partij treedt een calamiteit op welke niet door haar binnen de eigen begroting kan worden opgevangen	Geld - met als gevolg dat de gemeente een aanvullende subsidie moet verstrekken wat leidt tot een nadeel in de gemeentebegroting	10%	max. € 100.000,00	1,08%

R142	De financier van een in Ermelo actieve woningcorporatie (UWOON of Vestia) spreekt het WSW aan waarbij het garantievermogen van WSW ontoereikend is om deze aanspraken te dekken, waardoor de gemeente vervolgens wordt aangesproken als schadegemeente om een renteloze lening aan het WSW te verstrekken.	Geld - Derving rentekosten	10%	max.€ 0,00	0.00%
R194	De gemeente wordt aangesproken als schadegemeente om een renteloze lening aan het WEW te verstrekken.	Geld - Derving rentekosten	10%	max.€ 0,00	0.00%
				€	
	Totaal			2.988.000,00	

Deze tabel is als volgt te lezen: het totaal van de risico's bedraagt € 2.988.000,00. In de tabel staan deze risico's vermeld met daarbij de kans dat dit optreedt en de maximale financiële omvang dat het risico kan hebben. Op basis van de benoemde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van de risico's ad € 2.988.000,00 onnodig en ongewenst is. De risico's zullen immers naar verwachting niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. In de laatste kolom van de tabel staat het op basis van deze simulatie de geschatte impact per risico weergegeven.

Voor deze simulatie wordt gebruik gemaakt van een zgn. Monte Carlo simulatie. Dit is een computergestuurde techniek waarbij een gebeurtenis niet één keer, maar vele malen wordt gesimuleerd. Deze simulatietechniek komt tot stand met berekeningen via het softwarepakket NARIS. De verkregen uitkomsten worden steeds weer opnieuw berekend, met telkens een andere reeks willekeurige waarden. Dat leidt uiteindelijk tot mogelijk duizenden herberekeningen en mogelijke uitkomstwaarden. Omdat de Monte Carlo simulatie dit tot wel duizenden keren uitvoert, leidt dit tot een waarschijnlijkheidsverdeling van de mogelijke uitkomsten. Zo ontstaat een zo volledig mogelijk beeld van de mogelijke risico's. De Monte Carlo simulatie eindigt met een enorm output aan geordende resultaten van de simulaties, die worden gepresenteerd in de vorm van kansverdelingen.

Tabel 2 toont de resultaten van deze risicosimulatie nog eens overzichtelijk. Hieruit blijkt dat, met een zekerheidspercentage van 90%, de risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 822.000,00 (= benodigde weerstandscapaciteit).

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Zekerheidspercentage	Benodigde weerstandscapaciteit
70%	€ 589.000,00
75%	€ 634.000,00
80%	€ 685.000,00
85%	€ 745.000,00
90%	€ 822.000,00
95%	€ 937.000,00

Uit de tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van **€ 822.000,00** (benodigde weerstandscapaciteit).

Volledigheid van benoemde risico's.

Er is een aantal risico's bekend waaraan geen prijskaartje kan worden gehangen. Zo mogelijk komt dit terug in de komende Meerjarenbegroting 2024-2027 en betreft de volgende risico's:

- diverse ontwikkelingen in het gemeentefonds waarover het Kabinet nog een besluit moet nemen
- de verdere gevolgen van de oorlog in Oekraïne
- de wooncrisis
- de transitie inzake het klimaat
- de sterk gestegen inflatie en marktontwikkelingen

Risico's versus weerstandsvermogen

Beschikbare Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de gemeente Ermelo beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Onderverdeling weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000,00)		Ultimo 2022
Weerstandscapaciteit exploitatie		
Onbenutte belastingcapaciteit OZB		0
Rioolheffing *		0
Afvalstoffenheffing *		0

Onbenutte deel leges en andere heffingen		0
Onvoorzien (incl. volume-ontwikkelingen, prijsontwikkelingen exploitatie en Sociaal domein)		664
Begrotingsruimte **		594
Kostenreductie mogelijkheden		0
Nadere ombuigingsmogelijkheden		pm
totaal Weerstandscapaciteit exploitatie		1.258
Weerstandscapaciteit vermogen		
Algemene reserve vrij besteedbaar		4.951
Algemene reserve weerstandscapaciteit		2.271
Vrij aanwendbare deel bestemmingsreserves		1.512
Weerstandscapaciteit grondexploitatie		2.075
totaal Weerstandscapaciteit vermogen		10.809
Totaal Weerstandscapaciteit		12.067
Benodigde weerstandscapaciteit		822
Ratio weerstandsvermogen		14,68

* De rioolheffing en de afvalstoffenheffing maken formeel onderdeel uit van het theoretische kader waarbinnen het weerstandsvermogen berekend wordt. Aangezien zowel de rioolheffing als de afvalstoffenheffing van de gemeente Ermelo 100% kostendekkend zijn, dienen deze onderdelen bij de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing te blijven.

** Als begrotingsruimte is aangemerkt het nog niet ingevulde structurele deel van de stelpost circulaire.

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit vermogen zijn met ingang van de Jaarstukken 2018 de bekleemde bestemmingsreserves buiten beschouwing gelaten. Deze bekleemde bestemmingsreserves zijn ingezet ter dekking van toekomstige kapitaallasten van investeringen. De mogelijkheid om (een deel van) deze middelen alsnog aan te wenden als weerstandscapaciteit hangt af van het feit of investeringen nog gerealiseerd moeten te worden en heroverweging nog mogelijk is.

Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Onderstaande normtabel (tabel 4) is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio weerstandsvermogen.

Tabel 4: Waarderingsklassen

Waarderingsklasse	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Tabel 5: Verloop ratio weerstandsvermogen

Moment van berekening	Ratio weerstandsvermogen
Programmabegroting 2018-2021	31,16
Jaarstukken 2017	27,97
Programmabegroting 2019-2022	5,29
Jaarstukken 2018	12,00
Programmabegroting 2020-2023	3,32
Jaarstukken 2019	4,74
Programmabegroting 2021-2024	1,92
Jaarstukken 2020	3,92
Meerjarenbegroting 2022-2025	3,13
Jaarstukken 2021	10,73
Meerjarenbegroting 2023-2026	16,46
Jaarstukken 2022	14,68

Bovenstaande tabel geeft het verloop van de weerstandsratio van de gemeente Ermelo.

Schommelingen van de ratio worden zowel veroorzaakt door mutaties in de aanwezige weerstandscapaciteit als ook door veranderingen in het risicoprofiel. De stijging van de ratio in 2022 wordt veroorzaakt enerzijds door het wegvallen van enkele risico's, anderzijds door een toename van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In 2023 wordt een nieuwe nota Risicomanagement en weerstandsvermogen aan de raad aangeboden. Nadere implementatie van deze nota leidt tot intensievere aandacht voor risicomanagement in de gehele organisatie.

Omvang Algemene Risicoreserve

Bij de vaststelling van de Kadernota 2018 is bepaald dat voor de specifieke aangehouden Algemene Risicoreserve geldt dat de omvang hiervan gelijk is aan factor 1 van het bedrag dat benodigd is om de risico's af te dekken met een zekerheid van 90%. Hierdoor hoeven afzonderlijke bestemmingsreserves niet langer indirect beschikbaar te blijven voor het op peil houden van het weerstandsvermogen. Overigens is bestaand beleid dat bij het optreden van een of meer risico's in beginsel dekking dient te worden gevonden binnen de lopende begroting. Pas indien dit niet mogelijk blijkt kan voor incidentele dekking van het optredende nadeel aanspraak worden gedaan op de Algemene Risicoreserve.

Op grond van de in deze paragraaf berekende weerstandscapaciteit is het momenteel in de risicoreserve aanwezige bedrag meer dan toereikend.

Algemene financiële kengetallen

Algemene informatie

Onder invloed van de wijzigingen in het BBV is wettelijk geregeld dat gemeenten voorgeschreven algemene financiële kengetallen opnemen in de begroting en jaarstukken. Met deze algemene financiële kengetallen wordt beoogd gemakkelijker inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de provincie of gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te kunnen vangen. Zij geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. Van belang daarbij is ook het verloop van de uitkomsten en de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De algemene financiële kengetallen vormen daarom onderdeel van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat deze paragraaf weergeeft hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In de Regeling tot vaststelling van de wijze waarop de kengetallen moeten worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en rekening van de provincies en gemeenten is bepaald welke kengetallen moeten worden opgenomen, hoe zij berekend moeten worden en hoe zij verwoord moeten worden in de begroting en jaarstukken. Het betreft de volgende algemene financiële kengetallen:

- 1 Netto schuldquote;
- 2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- 3 Solvabiliteitsratio;
- 4 Grondexploitatie;
- 5 Structurele exploitatieruimte;
- 6 Belastingcapaciteit.

Financiële kengetallen

De algemene financiële kengetallen voor Ermelo zien er als volgt uit:

Kengetallen	Jaarstukken 2020	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Jaarstukken 2022	
Netto schuldquote	1,7%	4,5%	90,9%	18,7%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1,7%	4,5%	90,9%	18,7%	A
Solvabiliteitsratio	39,7%	42,2%	23,2%	35,6%	B
Grondexploitatie	0,1%	0,38%	1,4%	0,99%	A
Structurele exploitatieruimte	4,2%	8,33%	1,7%	5,06%	A
Belastingcapaciteit	111,8%	104,9%	118,0%	145,9%	C

Provincie Gelderland heeft de financiële kengetallen gecategoriseerd. De provincie geeft vervolgens een voorzichtige waarde aan deze categorieën, namelijk dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Uitkomsten

De conclusie is dat voor Ermelo een aantal Financiële kengetallen voldoende is. Een

verslechtering van de kengetallen wordt wel verwacht. Korthedshalve wordt verwezen naar de prognose van de Meerjarenbegroting 2023-2026 alsmede de Houdbaarheidstest 2020.

Streefkengetallen

De provincie Gelderland heeft aangegeven dat de gemeenteraad in overleg met het college van b&w per kengetal een norm kan bepalen. In Ermelo heeft dat nog niet plaatsgevonden. De door de provincie gebruikte normeringen zijn overgenomen. Ermelo is thans bezig om hiervoor een nadere streefwaarde op te stellen. Deze zullen worden vastgelegd in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen welke in 2023 aan de raad wordt aangeboden.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemene informatie

Wegen, openbare verlichting, riolering, groen, speelvoorzieningen, water, sportvoorzieningen, gemeentegebouwen en onderwijsgebouwen worden tezamen als kapitaalgoederen aangeduid. Zij vormen het gezicht van de gemeente. Het onderhouden van kapitaalgoederen is van belang voor het zo goed mogelijk functioneren van de gemeente op het terrein van veiligheid, vervoer, recreatie, onderwijs en overige gemeentelijke diensten. Ook de gemeente Ermelo heeft veel in kapitaalgoederen geïnvesteerd. Kapitaalgoederen dienen zo lang mogelijk een bijdrage te leveren aan het doel waarvoor zij zijn aangeschaft of vervaardigd. Om het kapitaalgoed te kunnen blijven gebruiken waarvoor het bedoeld is, dient het derhalve te worden onderhouden. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goede beoordeling van de financiële positie op de korte en de langere termijn. Teneinde de raad van voldoende inzicht te voorzien, wordt het onderhoud van kapitaalgoederen – een onderwerp dat versnipperd in de begroting staat – in deze paragraaf gebundeld in een kort overzicht. Deze paragraaf geeft daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting voor het onderdeel onderhoud kapitaalgoederen. Beleidsmatige uitgangspunten, voorgenomen acties voor beheer en onderhoud en de daarmee samenhangende uitgaven komen immers in diverse programma's voor.

Nadere definitie van het begrip "onderhoud"

Voor een juist begrip van onder meer de financiële gegevens in deze paragraaf is het van belang te weten wat in deze paragraaf onder het begrip "onderhoud" wordt verstaan. Overeenkomstig de toelichting op het BBV wordt uitgegaan van regulier onderhoud (normaal en zogenaamd groot onderhoud). Dat is het plegen van preventieve dan wel correctieve maatregelen. Vervangingsinvesteringen en de uit investeringen voortvloeiende kapitaallasten worden daar uitdrukkelijk niet toe gerekend. Overige zaken voor het gebruik, niet zijnde onderhoud van een kapitaalgoed (zoals bijvoorbeeld het betrekken van energie) vallen daarmee ook buiten het aandachtsgebied van deze paragraaf.

In het kader van de uitwerking van de amendementen van het Heroverwegingstraject 2020 is door de raad besloten (02330000079310) om € 190.000,00 te bezuinigen op het beheer van de openbare ruimte. Deze bezuiniging moet nog worden uitgewerkt. Voorshands staat deze op de stelpost bezuiniging beheer openbare ruimte geraamd. Deze bezuiniging zal ook het beheer van de wegen raken. In de kadernota 2024 wordt teruggekomen op deze taakstelling.

Aandachtsgebieden

Het onderhoud van kapitaalgoederen wordt onderscheiden naar de aandachtsgebieden wegen, riolering en waterhuishouding, groen en gebouwen kort samengevat. Per aandachtsgebied wordt aangegeven wat het beleidskader is, hoe het beheer wordt uitgevoerd en hoeveel financiële middelen daarmee zijn gemoeid. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Het onderhoud van kapitaalgoederen staat verspreid over de volgende programma's/paragrafen

- Programma Samen Werken voor Ermelo;
- Programma Samen Leven in Ermelo;
- Programma Samen Wonen in Ermelo;
- Programma Samen Ondernemen in Ermelo;
- Paragraaf Bedrijfsvoering (kostenplaatsen Bestuursdienst en Team Wijkservice).

Aandachtsgebied: Wegen

Algemene doelstelling onderhoud wegen

De gemeente Ermelo beheert de verkeersinfrastructuur waarbij evenwicht is tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefomgeving en kosten.

Onder de categorie "wegen" wordt gerekend

- Wegen (inclusief wegmeubilair en civieltechnische kunstwerken);
- Fietspaden;
- Voetpaden;
- Onverharde paden;
- Openbare verlichting.

Beleid en beheersmatige uitgangspunten zijn vastgelegd in:

Omschrijving	Vastgesteld in	Actueel
Wegenbeheersplan Ermelo 2018-2022 (actualisatie wegenbeheerplan is opgestart, besluitvorming/ oplevering Q3/Q4 2023)	2018	ja
Mobiliteitsvisie 2021-2030	2022	ja
Beleidsplan Bewust verlichten 2021-2025	2021	ja
Parkeerbeleidsplan	2016	ja
Beleidsnota onverharde wegen	2016	ja
Kwaliteit fietsvoorzieningen Ermelo	2013	ja
Notitie Gladheidsbestrijding	2018	ja
MOP Civiele Kunstwerken (2022-2025)	2022	ja

Samenvatting van de wijze waarop het wordt uitgevoerd

Bij de vaststelling van het Wegenbeheersplan 2018-2022 is besloten de Ermelose wegen te onderhouden op kwaliteitsniveau B. Voor het centrumgebied wordt kwaliteitsniveau A gehanteerd. In het Wegenbeheersplan staan beleidskaders en speerpunten met betrekking tot duurzaamheid, innovatie en klimaatbestendigheid.

In 2023 wordt het wegenbeheerplan geactualiseerd en ter besluitvorming voorgelegd aan het college. De benodigde voorbereidingen en inspecties zijn in 2022 in gang gezet. Bij de uitwerking is de toegenomen energieprijzen een belangrijk item. De hogere energieprijzen heeft een extreem prijseffect op het produceren van asfalt en beton met stijgingen tot wel 40%.

De gemeente Ermelo ambieert een kwalitatief goede en veilige woon- en leefomgeving als vitale, groene en zorgzame gemeente. Een goed functionerende openbare verlichting maakt daar onderdeel van uit. In het beleidsplan Bewust Verlichten 2021-2025 wordt beschreven op welke wijze de gemeente de komende jaren uitvoering wil geven aan het duurzaam, bewust en gericht verlichten van de openbare ruimte.

De beleidsuitgangspunten zijn vervolgens vertaald naar een beheerplan. In dit beheerplan staan de huidige technische staat van het areaal, de beheersuitgangspunten en de benodigde onderhoudsmaatregelen ten behoeve van een goede instandhouding van het huidige areaal in de planperiode 2021-2025 (en een blik op de verdere toekomst) vermeld. Uitgangspunt voor het beheerplan is het handhaven van het huidige onderhoudsniveau.

Wat heeft het gekost:

Omschrijving	Jaarstukken 2021	Primitieve begroting 2022	Begrotings- wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarstukken 2022	Saldo 2022
Verkeer	79	134	274	408	138	-270
Groot Onderhoud	892	877	0	877	877	0
Regulier Onderhoud	173	269	5	274	270	-4
Schoon- en bereidbaar houden	240	254	0	254	256	2
Wegmeubilair	26	32	8	40	42	2
Openbare Verlichting	24	75	0	75	25	-50
Waterlossingen	12	17	0	17	14	-3
Totaal onderhoudslasten aandachtsgebied Wegen	1.446	1.658	287	1.945	1.622	-323

Aandachtsgebied: Riolering en waterhuishouding

Algemene doelstelling onderhoud riolering en waterhuishouding

De gemeente Ermelo zorgt voor het in stand houden van een kwalitatief goede voorziening voor doelmatige inzameling en transport van afvalwater, welke bijdraagt aan een goede en duurzame bescherming van bodem en (oppervlakte)water ten behoeve van een leefbaar Ermelo.

Onder de categorie "riolering en waterhuishouding" wordt gerekend

- Voorziening voor het afvalwatertransport en de verwerking/zuivering van afvalwater;
- Overige waterhuishouding.

Beleid en beheersmatige uitgangspunten zijn vastgelegd in:

Omschrijving	Vastgesteld in	Actueel
Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan (ZAP)	2015	nee
Verlengingsnotitie Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan	2020	ja
BasisRioleringsPlan (BRP) (In 2023 wordt een nieuw BRP opgesteld onder de naam SSW (Systeemoverzicht Stedelijk Water))	2012	ja

Samenvatting van de wijze waarop het wordt uitgevoerd

Als gemeente hebben we de wettelijke zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Het waterschap heeft plichten voor het zuiveren van het afvalwater. Samen met de gemeenten Harderwijk, Putten en het waterschap zijn de rioleringsplannen gebundeld in het Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan (ZAP).

Voor het stedelijk afvalwater is overeengekomen om de wettelijke verplichtingen als uitgangspunt te nemen. Duurzaamheid is daarbij een aandachtspunt. Voor de belangrijke relatie tussen de waterketen en het watersysteem wordt de draagkracht van het oppervlakte water centraal gesteld, waarop gezuiverd rioolwater en ongezuiverde riool-overstortingen wordt geloosd. Bij extreme regenval is het voorkomen van wateroverlast belangrijker dan de draagkracht.

Voor het hemelwater is het de belangrijkste opgave om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Dit doen we door aanpassingen van onze systemen en meer gebruik te maken van de openbare ruimte voor opvang, berging en afvoer van hemelwater.

Voor de periode van 2020 t/m 2023 is een verlengingsnotitie van het huidige Zap opgesteld.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (beoogd datum inwerkingtreding 1 januari 2024) zal de verplichting voor het opstellen van een ZAP (voorheen GRP) komen te vervallen en worden geïncorporeerd in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Samen met de gemeente Harderwijk is in 2012 een Basisrioleringsplan (BRP) opgesteld. De looptijd van dit plan is 10 jaar. Als opvolger van het BRP zal in 2023 een nieuw BRP worden opgesteld echter dan onder de naam SSW (Systeemoverzicht Stedelijk Water).

Wat heeft het gekost:

Omschrijving	Jaarstukken 2021	Primitieve begroting 2022	Begrotings- wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarstukken 2022	Saldo 2022
Specifieke GRP/ZAP-Maatregelen	81	47	0	47	38	-9
Onderhoud afval-, hemel- en grondwater	432	544	95	639	353	-286
Totaal onderhoudslasten aandachtsgebied Riolering en Waterhuishouding	513	591	95	686	391	-295

Aandachtsgebied: Groen

Algemene doelstelling onderhoud groen

De gemeente Ermelo beheert de groene voorzieningen in de openbare ruimte. Deze leveren een positieve bijdrage aan een groen Ermelo, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Onder de categorie "groen" wordt gerekend

- Stedelijk groen (inclusief speelvoorzieningen);
- Landschap;
- Begraafplaatsen;
- Bossen;
- Heide;
- Natuurterreinen (inclusief De Leemputten);
- Cultuurhistorische/archeologische elementen (onder andere grafheuvels en Romeins Marskamp).

Beleids- en beheersmatige uitgangspunten zijn vastgelegd in:

Omschrijving	Vastgesteld in	Actueel
Natuurterreinen:		
Lange termijnvisie bossen Ermelo (maakt onderdeel uit van de Groenvisie)	2017	ja
Faunabeleidsnota (maakt onderdeel uit van de in 2017 opgesteld Groenvisie)	2017	ja
Heidevisie gemeente Ermelo (In 2021 is gestart met het opstellen van een nieuwe heidevisie en heidebeheerplan, de verwachting is dat deze medio 2023 zal worden vastgesteld.)	2011	nee
Speelruimte:		
Speelruimte in Ermelo (In 2022 is gestart met het opstellen van een nieuw speelruimteplan dat in 2023 wordt opgeleverd.)	2012	ja
Begraafplaatsen:		
Visie Begraafplaats	2012	ja

Omschrijving	Vastgesteld in	Actueel
Notitie Opties kosten en baten	2014	ja
Analyse Begraafplaatsexploitatie	2014	ja
Evaluatie exploitatie Algemene begraafplaats Koningsvaren	2018	ja
Landschap:		
LandschapsOntwikkelingsPlan Ermelo Putten (LOP)	2011	ja
Beheersplan landschapselementen 2018-2028 (betreft kleine bosjes, houtwallen e.d.)	2019	ja
Stedelijk Groen:		
Groenvisie gemeente Ermelo 2017-2027	2017	ja
Flora & Fauna:		
Dierenwelzijnsbeleid 2018-2028	2019	ja
Groene Beheerplannen:		
0-Uitgangspunten groenbeheerplannen	2019	ja
1-Beheerplan groen	2019	ja
2-Beheerplan bomen	2019	ja
3-Beheerplan landschap	2019	ja
4-Beheerplan bossen	2019	ja
5-Beheerplan leemputten bij Staverden	2019	ja
6-Beheerplan flora en fauna	2019	ja
7-Beheerplan begraafplaats	2020	ja
Beheerplan heideterreinen (2011-2021)		
(Medio 2023 wordt een nieuwe heidevisie en heidebeheerplan vastgesteld)	2011	nee

Samenvatting van de wijze waarop het wordt uitgevoerd

Stedelijk Groen

In 2017 is een groenvisie ontwikkeld en vastgesteld (december 2017). In 2019 zijn de Groenbeheerplannen vastgesteld en is hiervoor budget in de begroting opgenomen, ook voor het vervangen van (versleten) groen.

Het beheer en onderhoud van het groen in de openbare buitenruimte wordt zowel in eigen beheer als door derden uitgevoerd.

De uit te voeren reguliere werkzaamheden zijn voor een groot deel beschreven in het bestek omgevingsbeheer onderhoud openbare ruimte (2017-2020). Het huidige bestek is verlengd. Eind 2023 moet een nieuw bestek klaar liggen op basis waarvan het onderhoudswerk in 2024 wordt aanbesteed.

De langdurige droogte in de laatste zomers laat sporen na en er moet veel meer water worden gegeven bij jonge bomen. Jaarlijks wordt een deel van de bomen in Ermelo gecontroleerd op boomveiligheid. De snoeiwerkzaamheden uit de boomveiligheidscontrole (BVC) uit 2021 zijn begin 2022 uitgevoerd. Uit o.a. de BVC 2022 en de jaarlijkse geïnspecteerde bomen bleek de noodzaak tot kap van zo'n 200 dode en slechte bomen, herplant volgt volgend jaar. Begin 2023 volgt ook het snoeiwerk. Het kap- en snoeionderhoud aan bomen wordt op basis van een raambestek uitgevoerd. In 2022 is gestart met de renovatie van de Groenzone Zuid, hier zijn 50 bomen geplant, ook werd nieuw gazon en kruidenmengsel ingezaaid en zijn er planten en struiken aangeplant. Vanuit beheer zijn verspreid door Ermelo in 2022 nog eens 80 bomen geplant.

De gemeente beschikt over een volledig geïntegreerd beheersysteem voor groen-, wegen- en rioolbeheer (Gisib). Dit beheersysteem is gekoppeld aan de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) van Ermelo. Het actueel houden van de areaal data is een continue proces. Ook zijn hierin schouwgegevens en beheergegevens opgenomen.

De Groenvisie gaat in op de 6 waarden van het groen: identiteit, gezondheid, biodiversiteit, klimaat & duurzaamheid, participatie & leefbaarheid en economie. De groenvisie geldt voor de volgende deelgebieden: stedelijk gebied (groen in de bebouwde kom), bomen, flora & fauna, buitengebied (landschap), natuurterreinen, waaronder de Leemputten bij Staverden en de bossen.

Het beheer en onderhoud van dit groen is belangrijk en is met name gericht op instandhouding. Vanaf 2019 wordt het stedelijk groen in het centrum op "A"-niveau onderhouden en de rest op "B"-niveau. Voor 2023 wordt een heroverweging verwacht van de uit te voeren onderhoudsmaatregelen. In het kader van de uitwerking van de amendementen van het Heroverwegingstraject 2020 is namelijk door de raad besloten (02330000079310) om € 190.000,00 te bezuinigen op het beheer van de openbare ruimte. Deze bezuiniging moet structureel nog worden uitgewerkt. In 2022 is deze bezuiniging incidenteel gerealiseerd.

Begraafplaatsen

In 2020 is een nieuw beheerplan opgesteld op basis waarvan het beheer en onderhoud ingevuld gaat worden. Voor de begraafplaats geldt kwaliteitsniveau "A". In 2022 is gestart met het renoveren van groenvakken op de begraafplaats inclusief het vervangen van dode en slechte bomen.

Speelvoorzieningen

Het onderhoud van speelplaatsen en -toestellen is gebaseerd op het speelruimteplan "Speelruimte in Ermelo deel 1". Het gaat hierbij om cyclisch onderhoud en structurele vervanging, herinrichten van bestaande speelvoorzieningen en aanleggen van nieuwe speelvoorzieningen in nieuwe woongebieden. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de

aspecten schoon, heel en veilig. Wij zijn gestart met een nieuw beleidsplan. Dit nieuwe plan zal aansluiten bij hetgeen dat nu goed gaat en tevens oog hebben voor andere domeinen zoals sport en welzijn. Door deze verbindingen actief te leggen, willen we spelen een breder perspectief geven, namelijk: Spelen nodigt uit tot meer beweging op latere leeftijd.

Landschap

Het beheer van de buitengebieden is vastgelegd in het Landschap Ontwikkelings Plan (LOP). De doelstelling van het LOP is om met behulp van een consequente uitvoering van beleid de kwaliteit van het landschap te verbeteren. In 2019 is een beheerplan Landschap opgesteld. De visie op het landschap is voor een belangrijk deel opgenomen in de nieuwe omgevingsvisie die in 2021 is opgesteld en begin 2022 door de raad wordt vastgesteld.

Bossen

In de gemeentebossen wordt in het beheer gebruik gemaakt van natuurlijke processen, bijvoorbeeld natuurlijke verjonging (naast plantwerk op beperkte schaal). Door een extensievere wijze van beheer en onderhoud, waarbij bijvoorbeeld tak- en top hout en dode bomen in het bos achterblijven, is het uiterlijk van de bossen langzaam veranderd. Op langere termijn wordt daardoor de structuur van het bos gevarieerder en aantrekkelijker voor de natuur en de recreant. In 2018 is gestart met het opstellen van een nieuw beheerplan voor onze grotere boscomplexen (totaal circa 650 ha), deze is in 2019 vastgesteld. De basis voor dat plan wordt gevormd door Europees en rijksbeleid, alsmede provinciaal en eigen gemeentelijk beleid (onder andere de lange termijnvisie voor de bossen zoals geformuleerd in de Groenvisie). Ook de beginselen van het Forest Stewardship Council (FSC) zijn erin meegenomen. Het beheerplan schetst de kaders waarbinnen het beheer moet worden gevoerd (onder andere ten aanzien van houtoogst en natuur en verjonging vanwege de continuïteit).

Heide

Voor het beheer van de heidevelden (in totaal ± 1.000 ha) ligt de nadruk op een relatief intensief cyclisch patroonbeheer (maaien, kleinschalig plaggen), gecombineerd met procesbeheer (extensieve begrazing). Het uitgangspunt is dat de heide daadwerkelijk heide blijft en qua structuur en soortenrijkdom verder ontwikkeld wordt. Mede als gevolg van een doelstelling in het kader van een ontvangen SNL-subsidie om bepaalde diersoorten te behouden, zijn hiertoe specifieke beheermaatregelen getroffen (in de vorm van maaien, kleinschalig plaggen, begrazing met schapen of koeien en het verwijderen van boompjes). De laatste jaren wordt met name de heide geplaagd door een veelvoud van invloeden die de natuurwaarden ernstig onder druk zetten. Dit zijn o.a. weersextremen (droogte, strenge late vorsten), een overmaat aan stikstof in de van nature schrale heidebodems (met als gevolg verzuring en vrijkomen van o.a. zware metalen) en calamiteiten zoals plagen van het heidehaantje. Hierdoor moet het heidebeheer op met name de Groevenbeekse heide tegen het licht worden gehouden. In het nieuwe heidebeheerplan worden daarom voor Ermelo nieuwe onorthodoxe maatregelen voorgesteld, zoals bekalking met steenmeel en branden. Ondertussen wordt voor het heidebeheer steeds meer samenwerking met de gemeenschap gezocht in de vorm van de inzet van vrijwilligers. In 2021 is gestart met het opstellen van een nieuw beheerplan voor de heideterreinen. De maatregelen die hierin opgenomen worden en op geld worden gezet zijn o.a. een vertaling van de Natura-2000 doelstellingen. De uitvoering hiervan zal starten in 2023. De heidevisie wordt geactualiseerd.

Natuurterreinen

Voor het staatsnatuurmonument De Leemputten (totaal ca. 30 ha) is het afzonderlijk Beheerplan De Leemputten 2018-2028 opgesteld (vastgesteld in 2019). Het is een gebied met een bijzondere wettelijke status waarvoor een specifiek beheerregime geldt.

Het beheren van bossen, heidevelden, overige natuurterreinen en fauna is geen exacte wetenschap. Het heeft alles te maken met leven, met organische processen. Alles wat we plannen of bedenken valt of staat met o.a. klimatologische omstandigheden.

De laatste jaren nemen de klimaatextremen toe, vooral de combinatie van hitte en droogte. Dit betekent een verminderde bijgroei van bomen en ook de noodzaak om het bosklimaat te beschermen door minder bomen te kappen. Daardoor is de houtoogst aanzienlijk lager dan gebruikelijk en staat het bos er matig bij. Er sterven steeds meer bomen, ook boomsoorten die eerder nooit problemen opleverden. Op de heide zijn kale plekken te bespeuren en er verdwijnen planten- en diersoorten. De stikstofproblematiek maakt het er niet beter op.

De provincie Gelderland is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de natuur in de Natura2000 gebieden. Vanwege de achteruitgang in kwaliteit is de provincie gestart met een aantal herstelprogramma's die naar verwachting in de komende jaren ook effect zullen hebben voor de natuurterreinen in ons beheer.

Wat heeft het gekost:

Omschrijving	Jaarstukken 2021	Primitieve begroting 2022	Begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarstukken 2022	Saldo 2022
Begraafplaats	115	151	11	162	142	-20
Openbaar Groen	760	919	222	1.141	1.116	-25
Speelvoorzieningen	29	29	0	29	27	-2
Bossen, heide en natuurterreinen	239	182	8	190	192	2
Totaal onderhoudslasten aandachtsgebied Groen	1.143	1.281	241	1.522	1.477	-45

Aandachtsgebied: Gebouwen

Algemene doelstelling onderhoud gebouwen

De gemeente Ermelo wil een doelmatig, duurzaam en adequaat beheer van de gemeentelijke gebouwen alsmede enkele private en semi-publieke gebouwen en accommodaties teneinde de toegankelijkheid en veiligheid van die gebouwen en accommodaties te garanderen. De gemeente streeft daarbij naar toegankelijkheid van alle gebouwen ook en juist voor burgers met een beperking, conform de visie "Ermelo, Onbelemmerd en Zorgzaam" en de daarmee samenhangende BTB-gedachte.

Onder de categorie "gebouwen" wordt gerekend

- Gebouwen (inclusief daarbij behorende terreinen);
- Installaties;
- Monumentenzorg;
- Buitensportaccommodaties.

Beleid en beheersmatige uitgangspunten zijn vastgelegd in:

Omschrijving	Vastgesteld in	Actueel
Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijk vastgoed 2021-2030	2020	ja
Een nieuw meerjarenonderhoudsplan voor de sportaccommodaties en private gebouwen wordt in 2023 vastgesteld		
Strategisch Beleidskader Gemeentelijke Vastgoedportefeuille	2019	ja
Uitwerking Accommodatiebeleid	2022	ja

Door de Commissie BBV is in januari 2020 de notitie Materiële Vaste Activa uitgebracht. De notitie gaat over het activeren, waarderen, onderhouden en afschrijven van investeringen/kapitaalgoederen.

Ten aanzien van het vormen van voorzieningen voor het onderhoud van kapitaalgoederen is het volgende in de notitie opgenomen:

Lasten van groot onderhoud kunnen alleen dan ten laste van een gevormde voorziening worden gebracht indien er een **recent** beheerplan van het kapitaalgoed aanwezig is. Onder **recent** wordt een beheerplan verstaan van **maximaal vijf jaar oud** ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Deze vijf jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn waar **gemotiveerd** van kan worden afgeweken. Een **gemotiveerde** afwijking houdt in dat deze **motivatie is geautoriseerd door de raad** en verantwoord is in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de begroting en de jaarstukken.

In de motivatie moet tevens worden aangegeven welke maatregelen er worden genomen om achterstallig onderhoud te voorkomen.

Op 20 oktober 2020 is het college akkoord gegaan met het advies actualisatie MJOP's voor gemeentelijk vastgoed, corsanr e200040600.

In dit advies is het volgende opgenomen:

"De objecten Gemeentehuis, Gemeentewerf, Dialoog, Stationsstraat 118, Pinel en Plaza zijn niet meegenomen vanwege actuele ontwikkelingen en/of een renovatie. Voor deze objecten gelden voorlopig de budgetten uit de oude MJOP's. Voor de strategische aankoop Dokter Holtropstraat 169 is in overleg met Meerinzicht een forfaitair bedrag opgenomen gezien de verwachte beperkte tijd in exploitatie. Voor de Parasol geldt dat deze op termijn gesloopt zal worden dus ook daar is een forfaitair bedrag opgenomen."

In de 2e Bestuursrapportage 2022, door de raad vastgesteld op 15 juni 2022, is dit voorstel budgettair verwerkt. Tevens is hierin een link opgenomen naar het advies.

Ten aanzien van de meerjaren onderhoudsvoorzieningen zijn naar aanleiding van het collegebesluit (21e0002995) de onderhoudsvoorzieningen voor Wethouder Balvers en Calluna opgeheven. Onderhoud voor beide objecten zal niet meer door de gemeente worden uitgevoerd, maar gaat mee in de bijdrage aan Interactie. Op basis van de financiële verordening 2020 Ermelo kan enkel de raad hiertoe besluiten, vanwege het autorisatieniveau m.b.t. reserves en voorzieningen. Het doel van deze voorzieningen is komen te vervallen.

Tevens zijn de onderhoudsvoorzieningen voor gemeentehuis, gemeentewerf, brandweergarage, dienstgebouw begraafplaats, pakhuis, Pinel/Plaza, private accommodaties en de Dialoog in 2022 doorgelicht. Er is gekeken in hoeverre het nog noodzakelijk is om per object een aparte onderhoudsvoorziening te hanteren. (e210050724)

Er is besloten om de onderhoudsvoorzieningen samen te voegen en/of op te laten heffen. In de 2e Bestuursrapportage 2022 is de samenvoeging van de onderhoudsvoorzieningen verwerkt. Er zijn 3 nieuwe voorzieningen MJOP in het leven geroepen te weten: Patrijzenhof, Patrijzenhof sanitaire units en hertenkamp. Deze zijn door de raad ingesteld bij de 2e en 4e Bestuursrapportage 2022.

Zoals in bovenstaande tabel is te lezen is het meerjarenonderhoudsplan voor de

sportaccommodaties en private gebouwen niet actueel. De MJOP's hiervoor zijn in concept gereed en deze zullen begin 2023 aan het college worden aangeboden ter vaststelling. Het Huis van Ermelo (met daarin het gemeentehuis en de voormalige Dialoog) wordt naar verwachting begin 2023 formeel opgeleverd. Daarna zal voor dit object een nieuw MJOP opgesteld worden. De overige gemeentelijke objecten worden in 2023 opgenomen zodat er in 2024 weer een actueel MJOP is.

Samenvatting van de wijze waarop het wordt uitgevoerd

Voor nagenoeg alle gemeentelijke en tevens een aantal private en semi-publieke gebouwen wordt één keer in de drie á vier jaar een meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld. Het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan voor het voortgezet, bijzonder en openbaar onderwijs vindt in eigen beheer plaats door het schoolbestuur. De verantwoordelijkheid voor de daadwerkelijke uitvoering van het onderhoud ligt bij de scholen zelf. Ieder jaar wordt namens de gemeente een inspectie verricht of geplande werkzaamheden zijn uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de (gemeentelijke) gebouwen op een adequate wijze worden onderhouden. De jaarlijkse kosten van onderhoud en groot onderhoud zijn op basis van het meerjarenonderhoudsplan in de programmabegroting verwerkt.

Wat heeft het gekost:

Omschrijving	Jaarstukken 2021	Primitieve begroting 2022	Begrotings- wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarstukken 2022	Saldo 2022
Gemeentewerf	31	31	-31	0	0	0
Gemeentehuis	92	84	-84	0	0	0
Gebouwen Begraafplaats	14	15	-14	1	0	-1
Muziektent	7	5	23	28	1	-27
Toren Oude Kerk	16	8	0	8	14	6
Gebouwen onderwijs	2	10	0	10	3	-7
Gebouwen sport	0	111	-111	0	0	0
Private accommodaties	68	68	-68	0	0	0
Gebouw Dialoog	0	30	-30	0	0	0
Brandweerkazerne	39	39	-39	0	0	0
Gebouwen algemeen	22	72	46	118	21	-97
Het Pakhuis	20	20	-20	0	0	0
Pinel Plaza Stationsstraat 118	35	35	-35	0	0	0
Hertenkamp		0	4	4	4	0
Patrijzenhof		0	6	6	6	0
Sanitaire units		0	12	12	12	0
Gemeentelijke Gebouwen		0	586	586	586	0
Totaal onderhoudslasten aandachtsgebied Gebouwen	346	528	245	773	647	-126

Paragraaf Financiering

Inleiding

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop gemeente Ermelo haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Gemeente Ermelo streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Ermelo geeft waar het kan invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt gemeente Ermelo eisen aan de organisaties en instellingen, waarmee het zaken doet. Gemeente Ermelo stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van gemeente Ermelo op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheeren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden is kader stellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 1 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Ermelo 2023.

Ontwikkelingen

Marktontwikkelingen

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Ontwikkelingen die van buiten komen kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de BNG en het Schatkistbankieren. De oorlog in Oekraïne heeft in 2022 de financiële markten behoorlijk verstoord. De inflatie is met ongekende percentages sterk gestegen. De ECB verhoogt de rente in stappen om de inflatie te beteugelen. Naast de aangekondigde verhoging in maart 2023 is het de verwachting, dat de rente in 2023 verder verhoogd zal worden.

Rentevisie

Aantrekken geld

De renteverhogingen door de ECB hebben tot gevolg dat de rente momenteel voor kortere looptijden hoger is dan voor de langere termijn. Hieruit lijkt de verwachting van de kapitaalmarkt van een tijdelijke stijgende rente te spreken. De rentevisie voor 2023 wordt nu bepaald op 3,75%. Bij het opstellen van de Meerjarenbegroting 2024-2027 wordt de rentevisie nogmaals opgesteld.

Beleggen in Schatkist

Door de stijgende rente stijgt ook de opbrengst in de Schatkist. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een renteopbrengst verwacht van 3%.

Liquiditeit

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag, dat Ermelo zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Per kwartaal wordt het gemiddelde bedrag per dag aan geldmiddelen berekend. Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld. Sinds 1 juli 2021 bedraagt dit percentage 2% van het begrotingstotaal. Voor 2022 is het drempelbedrag voor Ermelo € 1.673.000,00. Dit is gelijk aan 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming, € 83.636.000,00. De tabel laat voor 2022 per kwartaal het gemiddelde bedrag op eigen bankrekeningen zien ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren en de ruimte daartussen.

De gemeente Ermelo heeft op de lopende rekening bij de BNG een plafond ingesteld van € 400.000,00. Aan het eind van elke dag wordt het saldo boven dit plafond automatisch afgeroomd naar de Schatkist. Wekelijks wordt aan de hand van de betalingen die gedaan moeten worden, ingeschat welk bedrag van de Schatkist teruggestort moet worden op de lopende rekening bij de BNG.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000,00)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag voor de norm: totaal van de begrote lasten op jaarbasis	83.636	83.636	83.636	83.636
Drempelbedrag volgens wet Fido, 2% van de begrote lasten op jaarbasis	1.673	1.673	1.673	1.673
Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden geldmiddelen	427	383	382	405
Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren	1.246	1.290	1.291	1.268
Wordt voldaan aan de norm?	Ja	Ja	Ja	Ja

Financieringspositie

Gemeente Ermelo is de komende jaren bezig met een omvangrijk investeringsprogramma, zoals het Sportcentrum Zanderij en onderwijshuisvesting. Vooruitlopend daarop is daarvoor in 2022 al een lening afgesloten. Daardoor is het financieringsoverschot ultimo 2022 toegenomen ten opzichte van 2021. Het financieringsoverschot is tijdelijk in de Rijks Schatkist gestald.

Tabel Financieringspositie 2022 (bedragen x € 1.000,00)		
Ultimo boekjaar	2022	2021
Financieringsbehoefte		
Boekwaarde vaste activa	96.926	75.078
Voorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	940	345
Vorderingen	9.631	8.531
Totaal Financieringsbehoeften	107.497	83.954
Financieringsmiddelen		
Reserves	54.752	46.858
Voorzieningen	14.649	14.610
Waarborgsommen en aangegane langlopende leningen	70.101	33.614
Totaal Financieringsmiddelen	139.502	95.082
Financieringsoverschot	32.005	11.128

Financiering		
Liquide middelen	404	404
Schatkist	39.113	22.974
Geïnduceerd vermogen (crediteuren+overlopende passiva-overlopende activa)	-7.512	-12.250
Totaal Financiering	32.005	11.128

Financieringsbehoefte korte en lange termijn

Periodiek wordt de liquiditeitsplanning geactualiseerd, waardoor inzicht verkregen wordt in de financieringspositie van gemeente Ermelo voor de komende jaren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het aflossingsschema van de afgesloten geldleningen, de meest actuele grondexploitaties en de meerjareninvesteringsplanning. Waar nodig wordt rekening gehouden met actuele ontwikkelingen. Op basis van de liquiditeitsplanning en de rentevisie wordt de strategie bepaald. Het is de verwachting dat gemeente Ermelo begin 2025 een nieuwe langlopende lening gaat afsluiten.

Liquiditeitsplanning				
Ultimo jaar (x € 1.000,00)	2023	2024	2025	2026
Liquide middelen	27.460	11.623	738	17.418
Algemene Dienst	-13.412	-15.825	-3.320	-2.050
Grondexploitatie	3.125	-10	0	0
Aflossing langlopende leningen	-5.550	-5.050	-4.500	-6.000
Aflossing uitgezette leningen	0	4.000	500	0
Kasgeldleningen	0	6.000	-6.000	0
Af te sluiten langlopende leningen	0	0	30.000	0
Financieringspositie	11.623	738	17.418	9.368

Risico's

Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. In het Treasurystatuut 2023 is dit risico op uitzettingen beperkt door uitsluitend schatkistbankieren en onderhandse leningen te hanteren. Tegelijkertijd worden valutarisico's uitgesloten door alleen financieringen en uitzettingen aan te gaan in euro's.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Ermelo bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, waaronder Alliander, Vitens, de BNG, Inclusief Groep, Afvalsturing, Recreatie Gemeenschap Veluwe Holding en RDC. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar het onderdeel 'Financiële vaste activa' in het hoofdstuk 'Toelichting op de balans'.

Verstrekte leningen

Hierbij gaat om startersleningen, duurzaamheidsleningen, renteloze leningen woningbouw, toekomstbestendig wonen, een overbruggingskrediet onderwijs en een verstrekte lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming). Ook hier wordt verwezen naar het onderdeel 'Financiële vaste activa' in het hoofdstuk 'Toelichting op de balans'.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover Ermelo risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Ermelo kent zowel directe als indirecte garant- en borgstellingen. Uit de 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen' in het hoofdstuk 'Toelichting op de balans' blijkt, dat het ultimo 2022 voor Ermelo gaat om een totaal bedrag van € 107.300.000,00. Het risico op deze garantstellingen wordt als laag ingeschat.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen. In 2022 zijn oninbare vorderingen ten laste gebracht van de voorziening dubieuze debiteuren.

In onderstaande tabel is in kaart gebracht wat de totale omvang van de voorziening debiteuren is ten opzichte van het totale debiteurensaldo.

Tabel debiteurenrisico 2022 (bedragen x € 1.000,00)						
Ultimo boekjaar	2021			2022		
	Debiteuren	Voorziening	%	Debiteuren	Voorziening	%
Debiteuren algemeen	1.544	300	19%	1.250	120	10%
Debiteuren sociale zaken	1.229	583	47%	1.122	506	45%
Debiteuren belastingen	558		0%	589		0%
Totaal	3.331	883	27%	2.961	626	21%

De inbaarheid van de debiteuren wordt ook in 2023 nauwlettend gemonitord.

Intern liquiditeitenrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitenbeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en Meerjareninvesteringsplanning waardoor als gevolg

daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Ermelo beperkt haar interne liquiditeitsrisico door haar financieringsactiviteiten te baseren op een actuele liquiditeitsplanning in meerjarenperspectief.

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichhoudende rol.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,00)						
	2022					2021
	Begroting	Werkelijk 1e kwartaal	Werkelijk 2e kwartaal	Werkelijk 3e kwartaal	Werkelijk 4e kwartaal	Werkelijk
Omvang begroting per 1 januari 2022	83.636	83.636	83.636	83.636	83.636	81.486
(1) Toegestane kasgeldlimiet						
In procenten	8,55	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
in €	7.109	7.109	7.109	7.109	7.109	6.926
(2) Omvang vlottende korte schuld	0	0	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen	18.430	15.812	7.562	43.518	39.517	18.430
(4) Netto vlottende schuld (2 - 3)	-18.430	-15.812	-7.562	-43.518	-39.517	-18.430
(5) Toets kasgeldlimiet						
Toegestane kasgeldlimiet (1)	7.109	7.109	7.109	7.109	7.109	6.926
Totaal netto vlottende schuld (4)	-18.430	-15.812	-7.562	-43.518	-39.517	-18.430
Ruimte (-)/ overschrijding (+) (1)-(4)	-25.539	-22.921	-14.671	-50.627	-46.626	-25.356

Gemeente Ermelo heeft in 2022 geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen. De financieringsbehoefte is ingevuld met een langlopende geldlening. Daardoor was er eind 2022 nog sprake van een grote ruimte onder de kasgeldlimiet.

Renterisico over de vaste schuld

Renterisiconorm

In de Wet Fido is ook voor langlopende financieringen (looptijd langer dan 1 jaar) een norm gesteld om in meerjarenperspectief een stabiele rentelast in de begroting te bewerkstelligen. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal. Met de berekening van de renterisiconorm wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel risico de gemeente in elk jaar loopt ten aanzien van de rentelast van dat jaar. Simpel gezegd worden de aflossingen en de renteherzieningen gerelateerd aan het begrotingstotaal (na wijzigingen). Hierdoor is het renterisico direct gerelateerd aan het budgettaire risico. Hoe meer de aflossing van de schuld in tijd gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting is voor renteschokken bij herfinanciering. Evenals bij de kasgeldlimiet heeft de provincie in het kader van de Wet Fido ook hier een toezichhoudende rol. De toetsing vindt plaats via de paragraaf Financiering in de begroting (vooraf) en de jaarstukken (achteraf). Deze norm bepaalt bij de treasuryfunctie naast onder andere rentepercentages mede de looptijd van nieuw af te sluiten leningen.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,00)					
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Grondslag voor de norm: totaal van de begrote lasten op jaarbasis	83.636	88.223	89.258	91.095	88.194
Drempelbedrag volgens wet Fido 20% van de begrote lasten op jaarbasis	16.727	17.645	17.852	18.219	17.639
Renteherzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	3.513	5.550	5.050	4.500	4.500
Risicobedrag (renteherzieningen+aflossingen)	3.513	5.550	5.050	4.500	4.500
Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag risiconorm	13.214	12.095	12.802	13.719	13.139
Wordt voldaan aan de norm?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Gemeente Ermelo blijft ruimschoots binnen de renterisiconorm. Daarbij komt dat de leningen een lange looptijd hebben. Het risico van renteschommelingen door herfinanciering en aflossing van leningen in de begroting is beperkt.

Opgenomen langlopende geldleningen

De portefeuille van langlopende geldleningen bevat een zestal leningen. Per ultimo 2022

bedraagt de omvang van de leningen een bedrag van € 70,1 miljoen.

Leningportefeuille (bedragen x € 1.000,00)				
Geldverstrekker	bedrag 01-01-2022	bedrag 31-12-2022	rentepercentage	einddatum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	1.000	500	4,415%	01-07-2023
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	900	600	4,325%	01-04-2024
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	750	500	3,82%	15-12-2024
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	12.000	10.500	0,278%	06-04-2029
NWB Bank	19.000	18.000	0,015%	02-11-2040
NWB Bank	0	40.000	2,591%	01-07-2042
Totaal	33.650	70.100		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x € 1.000,00)		
	2022	
	Werkelijk	Begroting
Externe rentelasten over de korte en lange termijn	726	180
Externe rentebaten	-190	-175
Totaal door te berekenen externe rente	536	5
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-13	-13
Rente van projectfinanciering aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	523	-8
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	523	-8
De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-487	-335
Resultaat op taakveld treasury	36	-343

Rentetoerekening grondexploitatie

Gemeente Ermelo heeft voor de grondexploitatie twee actieve complexen, waar rente aan toe gerekend wordt. Het betreft Het Trefpunt en Veldzicht Noord 4^e fase.

Rente-omslagpercentage

De notitie rente 2017 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een eenduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten.

Ermelo heeft over 2022 per saldo een rentelast van € 523.000,00. Over genoemd bedrag wordt het rente-omslagpercentage berekend. Voor 2022 komt het rente-omslagpercentage uit op 0,68%.

Renteresultaat

Het renteresultaat na doorbelasting van rente aan de producten bedraagt € 36.000,00.

Samenvatting

Effectindicatoren financiering

Effectindicatoren		
	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Renterisiconorm:		
Wettelijke norm	20%	20%
Percentage Ermelo	4,2%	3,5%
Kasgeldlimiet:		
Wettelijke norm	8,5%	8,5%
Percentage Ermelo*	0%	0%
Drempelbedrag schatkistbankieren:		
Wettelijke norm	2,0%	2,0%
Percentage Ermelo	0,5%	0,7%
Financieringspositie:		
Financieringsoverschot (x € 1.000,00)	32.005	11.128

* Omdat de ruimte onder de kasgeldlimiet groter is dan de kasgeldlimiet, komt er een negatief percentage uit. Daarom wordt dit percentage op nul gesteld.

In de Jaarrekening 2022 heeft de gemeente Ermelo nog een financieringsoverschot. Ermelo heeft echter een omvangrijk investeringsschema. Op basis van de meest recente liquiditeitsplanning zal naar verwachting in 2025 een langlopende lening aangetrokken om de financieringsbehoefte af te dekken. Bij de Meerjarenbegroting 2024-2027 zal op basis van de meest actuele liquiditeitsplanning en rentevisie de rentelast in de begroting naar boven bijgesteld worden.

Daarbij wordt rekening gehouden met de stijgende rente op de geldmarkten. Door het liquiditeitsoverschot in 2022 blijft Ermelo ruim onder de gestelde rentenormen. Afgezien van het renterisico is het risicoprofiel van Ermelo op het gebied van financiering laag.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemene informatie

Strategische doelstellingen

De gemeente Ermelo realiseert en levert een scala van producten en diensten. Daarvoor is een goede bedrijfsvoering van belang. Meerinzicht is onze gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor de bedrijfsvoering voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. In deze paragraaf duiden wij de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering voor de gemeente Ermelo in 2022.

Netwerkorganisatie Ermelo

De samenleving verandert. Rollen veranderen. Informatie verspreidt zich sneller, inwoners zijn mondiger en er komen steeds meer initiatieven vanuit diezelfde inwoners, die zich in netwerken verenigen en van daaruit ook opereren. De gemeente Ermelo wil zich aanpassen aan deze veranderende samenleving, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Door onze gemeentelijke organisatie te ontwikkelen naar een netwerkorganisatie werken we toe naar een organisatie die open en wendbaar is en zich aanpast aan deze veranderende samenleving. Voor een beter Ermelo, dat gericht is op het leveren van uitstekende dienstverlening aan ons bestuur, inwoners en bedrijven. Waarbij Ermelo zich blijft onderscheiden als een gemeente waar het beter wonen, werken en verblijven is.

De afgelopen vier jaar is door middel van het programma organisatieontwikkeling gewerkt aan de implementatie van de Ermelose manier van werken in onze netwerkorganisatie. In 2022 is onder andere projectmatig werken geïmplementeerd, heeft een participatietraject plaatsgevonden om de Ermelose opgaven in samenspraak te benoemen en is verder gewerkt aan rolontwikkeling voor onze medewerkers.

Het programma is eind 2022 afgerond en krijgt in 2023 op een andere wijze vorm. Immers, het ontwikkelen van een organisatie is nooit 'af' en verdient de continue aandacht.

Meerinzicht

Op het gebied van bedrijfsvoering werken wij samen met Harderwijk en Zeewolde in de gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Steeds meer processen en systemen worden voor de vier organisaties gestandaardiseerd en geharmoniseerd om zowel enerzijds zo efficiënt mogelijk te werken als om een goede kwaliteit te kunnen blijven waarborgen.

Vanaf 1 januari 2022 zijn de vraagstukken op het gebied van bedrijfsvoering besproken in de netwerkdirectie waarin vertegenwoordigers van de directies van gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht (EHZM) plaatsnemen.

Als EHZM werken wij samen om talent binnen te halen en te blijven binden aan onze organisaties.

Eind 2022 heeft de netwerkdirectie ingestemd met het projectontwerp over aantrekkelijk werkgeverschap EHZM.

Eind 2022 is een benchmark onderzoek uitgevoerd. De benchmark ziet op de bedrijfsvoering in totaliteit van de vier organisaties in vergelijking met gemeenten van om- en nabij 100.000 inwoners. De resultaten hiervan worden in 2023 beschikbaar gesteld.

In 2022 is het EHZM traineeprogramma voortgezet. In september 2022 is de nieuwste lichte trainees van start gegaan, verspreid over de vier organisaties.

Beheer personele en organisatiekosten

De loonsom in Ermelo is de resultante van de kwantitatieve en kwalitatieve formatieomvang en van de kosten van inhuur. De loonsom wordt begroot op basis van de in eigen dienst zijnde medewerkers en daarnaast wordt CAO-loonontwikkeling geraamd. Dit laatste is altijd een onzekere factor, omdat de uitkomst van de CAO-onderhandelingen bepaalt of de raming wel of niet voldoende is als dekking. Ook wordt een klein bedrag geraamd voor de opvang van kosten die gemaakt moeten worden in verband met vervanging van langdurig zieke medewerkers. De overheid is namelijk eigenrisicodragend. Om dit risico zoveel mogelijk te beperken wordt een actief ziekteverzuimbeleid gevoerd. Daarnaast worden secundaire en tertiaire personeels- en organisatiebudgetten begroot.

Inhuurbeleid

Inhuur van medewerkers heeft verschillende redenen:

- De ontwikkeling naar netwerkgemeente betekent dat de eigen vaste formatie voor een belangrijk deel zal bestaan uit proces- en projectmedewerkers, waar omheen vaste en deels tijdelijke expertise gegroepeerd wordt. De tijdelijke expertise is een beperkte flexibele schil rond de vaste formatie. De kosten van de inhuur van deze expertise komt ten laste van de projecten waarvoor de kennis wordt ingezet. Hoewel de inhuurtarieven over het algemeen hoger liggen dan de kosten van vast personeel is deze werkwijze toch goedkoper, omdat de in te zetten expertise steeds anders is en wij als organisatie te klein zijn om die kennis permanent in huis te hebben. Bovendien beperkt dit de continuïteitsrisico's;
- Ermelo kent uiteraard ook een regelmatig verloop in medewerkers. Ter overbrugging van vacatures wordt ingehuurd wanneer de continuïteit van het werk daarom vraagt. De kosten daarvan worden gedeeltelijk gedekt uit de vrijvallende vacaturegelden. Deels, omdat de inhuurtarieven over het algemeen hoger liggen dan de kosten van eigen medewerkers;
- Het ambitieniveau in Ermelo is hoog. Dit leidt geregeld tot een werkvoorraad die niet door de eigen capaciteit opgevangen kan worden. Daarvoor moet dan worden ingehuurd. De kosten worden dan ten laste gebracht van het desbetreffende project;
- Inhuur wegens langdurige ziekte of anderszins vindt plaats indien de continuïteit en kwaliteit van het werk in het geding komt. Voor de dekking van de kosten is slechts een gering

bedrag beschikbaar, omdat langdurig verzuim nu eenmaal moeilijk voorspelbaar is.

Personele en organisatorische lasten

In de jaarrekening worden alle begrote bedragen en werkelijk geboekte bedragen voor personele en organisatielasten in zijn totaliteit met elkaar vergeleken en wordt het saldo bepaald. Een tegenvaller op het ene onderdeel wordt daarbij gecompenseerd door een meevaller bij een ander onderdeel. Het is ons met veel inspanning gelukt om in 2022 de inhuurkosten op te vangen binnen de bestaande personeels- en bedrijfsvoeringsbudgetten en projectbudgetten.

Frauderisico's

De EHZM organisaties zijn gezamenlijk bezig om fraudebeleid met een bijbehorende frauderisicoanalyse op te stellen. De verwachting is dat dit medio 2023 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeentebesturen. Vanaf het boekjaar 2023 zal de verantwoording hiervan een structureel onderdeel worden van de paragraaf bedrijfsvoering van de GR Meerinzicht op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2023.

Privacy

Vorderingen op het gebied van privacy

In 2022 is er stevig ingezet op het vergroten van bewustwording van medewerkers. In totaal hebben er ca. 300 medewerkers deelgenomen aan introductietrainingen of themasessies over de AVG. Door een vergrote bewustwording zijn er meer privacy vraagstukken neergelegd bij het privacy team. Ook het aantal gemelde datalekken in totaliteit bij de EHZM-organisaties is toegenomen door deze vergrote bewustwording (2021: 21 datalekken, waarvan 3 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP); 2022: 34 datalekken, waarvan 10 gemeld bij de AP). Voor Ermelo is dit: 2021: 6 datalekken, waarvan 1 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP); 2022: 3 datalekken, waarvan geen gemeld bij de AP.

In 2022 is de externe audit Wet Politiegegevens (Wpg) afgerond en opgestuurd naar de AP. Van de 600 organisaties in Nederland, die deze audit moesten inleveren bij de AP heeft slechts een derde dit gedaan, dus loopt EHZM ten opzichte van veel andere organisaties voorop.

In 2022 zijn op het gebied van privacy diverse verbeteringen opgepakt, zoals bijvoorbeeld eenduidig

anonymiseren, nieuw camerabeleid en centralisatie van het beheer. Daarnaast zijn er in de software en in de processen stappen gezet rond beter autorisatiebeheer en gerichte beschikbaarheid van gegevens. Ten slotte zijn er 7 Data Protection Impact Assessments (DPIA) uitgevoerd, waarbij onderzocht wordt of privacyrisico's ontstaan als persoonsgegevens gebruikt worden. Een DPIA laat ook zien welke maatregelen genomen worden om de risico's te verkleinen of te voorkomen.

Ondanks versteviging informatieveiligheid blijft er risico op cyberaanvallen aanwezig

Het afgelopen jaar is er meer focus gelegd op de informatieveiligheid en zijn er stappen gemaakt op dit gebied. Dit was met name mogelijk doordat het bestuur van Meerinzicht begin 2022 ingestemd heeft met het voorstel ter verbetering van de informatiebeveiligingsorganisatie. Enkele van die stappen zijn de positionering van de CISO, het beter in beeld krijgen en verantwoorden over waar we staan qua BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Dit is vastgelegd in een ISMS (Information Security Management Systeem) en ENSIA. Ook is er inmiddels een tool actief die actief scant op kwetsbaarheden, is de inrichting van ons ICT-landschap verder geoptimaliseerd qua beperking impact van eventuele calamiteiten, en is gestart met een bewustwordingscampagne en trainingen. In 2022 zijn er in totaal 154 informatieveiligheid meldingen geregistreerd.

In 2022 is het aantal cyberaanvallen (o.a. als gevolg van de oorlog in de Oekraïne) toegenomen wereldwijd. Gemeenten zijn daarin steeds vaker een (bewust) doelwit. Het huis op orde hebben wat betreft informatieveiligheid is en wordt een steeds belangrijker onderwerp.

Rechtmatigheidsverantwoording:

Tot en met het boekjaar 2022 geeft de externe accountant een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de baten en lasten zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening. Vanaf 2023 zullen wij een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening moeten opnemen. Middels de rechtmatigheidsverantwoording zal het college vanaf boekjaar 2023 verantwoorden dat zij rechtmatig heeft gehandeld. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op de baten en lasten in de jaarrekening alsmede de balansmutaties. Financieel rechtmatig handelen bestaat uit een drietal deelaspecten:

- Het voorwaarden criterium: alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met wet- en regelgeving.
- Het begrotingscriterium: Alle lasten in het begrotingsjaar vallen binnen de begroting (incl. wijzigingen) zoals door de gemeenteraad is goedgekeurd. Een aantal begrotingsoverschrijdingen is niet verwijtbaar aan het college, bijvoorbeeld omdat ze niet voorzienbaar waren of omdat er ook hogere baten aan ten grondslag liggen.
- Het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium: het college heeft voldoende waarborgen genomen om te voorkomen dat als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen zijn verleend of een te laag dan wel geen bedrag aan heffingen aan de gemeente is betaald.
- Het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium: het college heeft voldoende waarborgen genomen om te voorkomen dat als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen zijn verleend of een te laag dan wel geen bedrag aan heffingen aan de gemeente is betaald.

Vanaf 2023 zal de accountant geen specifieke uitspraak meer doen over het rechtmatig handelen van de gemeente, anders dan nagaan of deze rechtmatigheidsverantwoording getrouw is (als

onderdeel van de controle van de jaarrekening).

In deze verantwoording worden ook de niet rechtmatige posten boven een ondergrens vermeld. Vervolgens beschrijft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf hoe zij deze onrechtmatigheden in de toekomst wil voorkomen. De externe accountant toetst dan of de rechtmatigheidsverantwoording van het college van B&W (dus ook het overzicht van onrechtmatigheden) juist en volledig is.

Het is (en was eigenlijk altijd al) de verantwoordelijkheid van B&W om aan te tonen dat zij rechtmatig heeft gehandeld. Het verschil met vorige jaren zit er met name in dat het college van B&W meer systematisch onderzoek moet doen op het rechtmatigheidsaspect en dat de "bewering" dat rechtmatig gehandeld is, nog beter moet worden gestaafd door vastleggingen. Dit stelt extra eisen aan de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. De VNG heeft ook geadviseerd het jaar 2022 te gebruiken als "proefjaar".

Ermelo heeft bij de opzet van het interne controleplan 2022 dit advies opgevolgd. Hierbij wordt zo veel mogelijk in EHZ-verband gezamenlijk opgetrokken. Deze opzet is besproken met de nieuwe externe accountant en die heeft deze opzet als "degelijk" bestempeld. In de loop van 2023 zal het interne controleplan geactualiseerd worden specifieke aandacht zal uitgaan naar het actualiseren van de verordeningen, het actualiseren van het normenkader, het opstellen van een toetsingskader en het doorontwikkelen van de interne controlewerkzaamheden. Hiermee worden de nodige stappen gezet om de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken 2023 af te kunnen geven.

Covid-19

Hoewel de wetenschappelijke naam van deze pandemie "Covid-19" bedraagt, sluiten wij qua terminologie in deze paragraaf aan bij de meer gangbare term "Corona". Uiteraard wordt precies hetzelfde bedoeld.

Bij het schrijven van deze paragraaf zitten wij inmiddels al in het vierde jaar sinds de uitbraak van de wereldwijde coronapandemie. De pandemie is inmiddels overgegaan in een zware griep.

Met de komst van de mildere variant zijn ook de omvangrijke steunpakketten beëindigd, waardoor ook in 2022 dit gevolgen heeft gehad voor het huishoudboekje van de gemeente Ermelo.

Veel verenigingen en ondernemingen zijn nog niet geheel gekomen van deze intensieve periode waarin plots alles anders werd. Terug naar het oude normaal was niet meer zo vanzelfsprekend. Nieuw ontdekte methoden werden soms standaarden, soms verdienmodellen maar ook nieuwe bedreigingen.

Naast het beslag om de sociale samenleving uitte zich dat ook in extra inspanningen, uitgaven en gederfde inkomsten, maar ook in niet (of slechts deels) gerealiseerde activiteiten en uitgaven. In een aantal gevallen is de voorgenomen uitvoering van beleidsplannen en investeringen in de economische en sociale infrastructuur vertraagd, tijdelijk on hold gezet of aangepast. Landelijke steunregelingen zijn stopgezet waarbij het de vraag is of ook de situatie weer normaal is en iedereen zonder deze steun kan. Vast staat dat Covid-19 een grote verandering is geweest in de samenleving.

Wet Open Overheid (WOO)

De Woo (Wet open overheid) is op 1 mei 2022 in werking is getreden. Deze wet is de opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Deze wet regelt de passieve en actieve openbaarmaking. Op grond van deze wet worden overheidsorganisaties verplicht om documenten actief (uit eigen beweging en niet alleen op verzoek) openbaar te maken. Deze verplichting wordt gefaseerd ingevoerd voor verschillende categorieën van documenten. Het overkoepelende thema bij deze wet is het bewustzijn van de openbaarheid en publicatie van informatie en de verbetering van opslag en ontsluiting van informatie. Meerinzicht heeft hierin een belangrijke ondersteunende rol.

Openbaarheid van overheidsinformatie en een goede informatiehuishouding is in het algemeen belang voor de democratische samenleving. De Woo brengt een aantal verplichtingen met zich om deze openbaarheid en de informatiehuishouding te verbeteren.

Passieve openbaarmaking

Ten eerste biedt de Woo de mogelijkheid voor eenieder om bestuursorganen te verzoeken om publieke informatie voor eenieder openbaar te maken. Deze mogelijkheid bestond ook onder de Wet openbaarheid van bestuur. Om het proces van openbaarmaking op verzoek te verbeteren en te versnellen is door Meerinzicht in 2022 software aangeschaft om documenten te anonimiseren. Anonimiseren en redigeren van documenten is een noodzakelijke stap in het proces van passieve openbaarmaking. In 2023 wordt de verbetering van dit proces doorgezet voor onder andere een meer eenduidig handelen voor de drie samenwerkende gemeenten.

Actieve openbaarmaking

Ten tweede verplicht de Woo bestuursorganen om bij de uitvoering van hun taken informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Deze verplichting wordt nader gespecificeerd voor 11 categorieën overheidsinformatie. Deze verplichting is echter nog niet in werking getreden. Inwerkingtreding volgt door een nog te nemen koninklijk besluit. De verwachting is dat de actieve openbaarmakingsplicht voor de 11 categorieën overheidsinformatie gefaseerd in werking zal treden. De gemeente positioneert zich als 'slimme volger' wat voor de implementatie van de actieve openbaarmakingsplicht betekent dat de gemeente ervoor zorgt dat de 11 categorieën gepubliceerd kunnen worden, maar dat bovenop de rijksbijdrage geen extra investeringen worden gedaan om op de verplichtingen vooruit te lopen. In 2023 wordt gewerkt aan het inrichten en implementeren van het proces voor actieve openbaarmaking. Informatie zou gepubliceerd moeten worden op het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Op 23

december 2022 heeft Minister Bruins Slot (BZK) de Tweede Kamer geïnformeerd dat op advies van het Adviescollege ICT-toetsing de huidige variant van PLOOI wordt stopgezet en gestart wordt met een eenvoudiger platform. Het voornemen van BZK is om de ontwikkeling van dit nieuwe platform in het tweede kwartaal van 2023 te starten. Deze ontwikkelingen zullen in 2023 gevolgd worden zodat tijdig kan worden voorbereid op aansluiting op het nog te ontwikkelen platform.

Informatiehuishouding

Ten derde verplicht de Woo bestuursorganen om maatregelen te treffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van de digitale documenten, oftewel het verbeteren van de informatiehuishouding. In 2022 is vanuit Meerinzicht gestart met het in kaart brengen van knel- en verbeterpunten in de informatiehuishouding. Dit wordt in 2023 doorgezet zodat vervolgens een koers bepaald kan worden en concrete maatregelen kunnen worden getroffen ter verbetering van de informatiehuishouding.

Vastgesteld beleid voor dit programma

- Informatievisie en informatiebeleid (2019)
- Regionaal inkoopbeleid Inkoop samenwerking Noord Veluwe (2010)
- Lokaal inkoopbeleid (nog vast te stellen door de raad eind 2017)
- Programma organisatieontwikkeling (2020)
- Programma dienstverlening en participatie (2019)
- Programma omgevingswet (2019)
- Notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement (2008)
- Notitie Uitwerking inkoopbeleid (2011)
- Notitie Inkoopbeleid en duurzaam inkopen (2011)

Wat hebben wij er voor over?

Budgetten Bedragen (x 1.000,00)	Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Jaarstukken 2022	Saldo Jaarstukken t.o.v. Begroting
lasten	24.230	638	24.868	25.288	420
baten	-523	-44	-567	-859	-292
Saldo	23.707	594	24.301	24.429	128

Paragraaf Verbonden Partijen

Algemene informatie

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke (naamloze en besloten vennootschap, stichting, vereniging en coöperatie) of publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regeling) organisaties waarin de gemeente een belang heeft. Dit moet een bestuurlijk én financieel belang zijn.

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk dito risico's is het gewenst dat in de begroting en rekening aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke én financiële band heeft. Het is dus niet de bedoeling van de wet om over alle partijen, waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is, in deze paragraaf te informeren. Het wettelijk criterium is gelegd bij die partijen waar de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang in heeft. Een "bestuurlijk belang" betekent dat de gemeente op enigerlei wijze zeggenschap heeft, hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat de gemeente mee kan stemmen. Met "financieel belang" wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Onder "financiële informatie" staat soms in de kolommen Jaarstukken 2022 bij de regels Eigen vermogen, Vreemd vermogen en Resultaat "n.n.b". Deze gegevens zijn dan ook nog niet bekend. Voorts staat in de kolommen Begroting 2022 soms de vermelding "n.v.t." In de meeste begrotingen van de verbonden partijen worden deze gegevens nog niet opgenomen of is er sprake van dat het positieve of negatieve resultaat ten gunste of laste komt van de deelnemende gemeenten.

Het belang van deze paragraaf schuilt in het bijzonder in het feit dat een aantal van de verbonden partijen beleid uitvoert dat in principe ook door de gemeente zelf uitgevoerd kan worden. De gemeenteraad heeft daarbij een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag, namelijk of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Het ligt voor de hand dat lokale overheden profijt hebben bij het uitbesteden van bepaalde taken. Zo beschikken verbonden partijen over de juiste kennis, deskundigheid en specialisatie om dergelijke taken effectief en efficiënt uit te voeren. Dit bevordert de kwaliteit van de uitbestede taken, waardoor kosten vaak kunnen worden verminderd. Uiteraard dient de lokale overheid die een deel van haar taken uitbestedt erop te kunnen vertrouwen dat de betreffende verbonden partij deze activiteiten goed en zorgvuldig beheerst. Immers, de betreffende lokale overheid blijft verantwoordelijk voor de taak die een verbonden partij uitoefent.

Samenwerking met een verbonden partij kan de volgende voordelen opleveren:

- Risicospreiding: (financiële) risico's worden met andere partijen gedeeld.
- Efficiëntievoordeel: door samenwerking met bijvoorbeeld andere lokale overheden.

- Kennisvoordeel: de lokale overheid kan gebruik maken van kennis waarover zij zelf niet beschikt.
- Continuïteit: door meer schaalgrootte te creëren, is de organisatie niet afhankelijk van de kennis van individuen.
- Katalysatorfunctie: activiteiten kunnen versneld op gang worden gebracht door samenwerking met publieke of private organisaties.
- Bestuurlijke kracht en effectiviteit: door samenwerking ontstaat een sterkere bestuurlijke kracht en grotere effectiviteit.

Inzicht is daarbij nodig in het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen. Deze vraag kan óf bij het desbetreffende programma worden gesteld óf in het kader van de paragraaf Verbonden partijen. Gekozen is om dit te doen in deze paragraaf.

In deze paragraaf zijn ook de beleidsregels vermeld waaraan voldaan moet worden indien de raad of het college deel wenst te gaan nemen in of overweegt een verbonden partij op te richten. Het Rekenkameronderzoeksrapport Verbonden Partijen is begin 2017 verschenen. Op basis daarvan is de Notitie Verbonden Partijen geactualiseerd en op 29 november 2018 vastgesteld door de raad.

Verder wordt in deze paragraaf ieder jaar een beeld gegeven van onder andere (te verwachten) dividenden en andere belangrijke ontwikkelingen ten aanzien van de genoemde verbonden partijen.

Daarnaast bieden wij de raad per kwartaal een raadsbrief met de actualiteiten over de verbonden partijen aan. Deze informatiememo is enerzijds een 'stok achter de deur' voor het college en de ambtelijke organisatie om u als raad regelmatig te informeren over ontwikkelingen bij onze verbonden partijen. Ontwikkelingen die soms te klein zijn om u separaat over te informeren kunnen hier goed landen.

De beleidsregels

Onderstaand worden de beleidsregels opgesomd die in acht genomen moeten worden alvorens een verbinding wordt aangegaan met een derde rechtspersoon, waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang krijgt of neemt.

1. Een besluit tot deelname in of oprichting van een derde rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang krijgt of neemt, vermeldt expliciet de redenen en de motieven waarom de uitvoering van het gemeentelijk beleid daarmee beter is gediend.
2. Een besluit bevat een motivering waarom in dat geval de gekozen vorm de meest geëigende vorm is (soort privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtsvorm), waarbij wordt gemotiveerd waarom een publiekrechtelijke rechtsvorm niet kan (een publiekrechtelijke rechtsvorm geniet dus in principe de voorkeur).
3. Een besluit bevat een beschrijving waaruit het publieke belang bestaat.
4. Een besluit bevat een beschrijving waaruit het financiële belang bestaat.
5. Een besluit bevat een beschrijving van de risico's die aan de betreffende verbonden partij zijn verbonden en welke beheersmaatregelen daarvoor genomen worden.
6. Een besluit bevat een beschrijving van de te leveren prestaties in meetbare kwantiteit en kwaliteit.
7. Een besluit bevat een beschrijving op welke wijze de verbonden partij verantwoording aflegt.
8. Het college geeft de raad door middel van de paragraaf Verbonden partijen jaarlijks inzicht in het aantal verbonden partijen en welke ontwikkelingen zich daarin voltrekken en welke risico's worden onderkend.

Naam verbonden partij	Gevestigd
Gemeenschappelijke regeling	
GGD Noord- en Oost- Gelderland (GGD NOG)	Apeldoorn
Meerinzicht (MIZ)	Ermelo
OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)	Harderwijk
Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe	Elburg
Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)	Apeldoorn
Vennootschappen (% belang)	
Interactie	Ermelo
Alliander N.V.	Arnhem
Afvalsturing Friesland N.V.	Leeuwarden
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)	Den Haag
Leisurelands	Arnhem
Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.	Arnhem
Vitens N.V.	Arnhem
Inclusief Groep N.V.	Nunspeet
Coöperatie	
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Harderwijk

GGD Noord- en Oost- Gelderland (GGD NOG)

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost- Gelderland (GGD NOG)
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Rijksstraatweg 65, 7231 AC Warnsveld (kantoorlocatie)
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. S. Hamstra
Contactambtenaar:	Mevrouw P.A. Beelen-Mostert

Openbaar belang:	De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers. De GGD NOG werkt op basis van een Gemeenschappelijke regeling voor 22 gemeenten (Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen) in de provincie Gelderland. De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's. Het dagelijks en algemeen bestuur is samengesteld uit een afvaardiging van de 22 gemeenten. De dagelijkse leiding is in handen van directeur mevrouw J. Baardman. Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd (A-taken): - Kerntaken Wet publieke gezondheid - Infectieziektebestrijding - Medische milieukunde - Technische hygiënezorg - Psychosociale hulp bij rampen - Beleidsadvisering Jeugdgezondheidszorg - Onderzoek gezondheidssituatie bevolking - Beleidsadvisering - Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering - Preventieve ouderengezondheidszorg - Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang - GGD taak in de Wet veiligheidsregio's Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (B1) of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten (B2): - Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (B1 taak) - Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 (B2 taak) - Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet (B2 taak) - Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging (B2 taak) - Rijksvaccinatieprogramma 4-19 jaar (B1-taak) Autonome gemeentelijke taken (C-taken) - (Extra) onderzoek door Academische Werkplaats AGORA. (samenwerking GGD NOG en Wageningen University & Research Centre - (Extra) Onderzoek en advies door Evaluatiebureau Publieke Gezondheid GGD NOG De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers (D-taken): - Arrestantenzorg - Reizigersvaccinatie - Vergunningen tattooshops - Publieke gezondheidszorg asielzoekers - Aanvullende seksuele gezondheidszorg
Aard:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen (A en B1 taken). Subsidiering en/of dienstverleningsovereenkomst (B2, C en D taken).
<u>Beleidsinformatie</u>	
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Leven in Ermelo: Speerpunt Inclusieve samenleving
Ontwikkelingen:	De GGDNOG heeft in vervolg op de afgeronde kerntakendiscussie GGD Robuust ingezet op de aandachtspunten Beter inspelen op de vraag van gemeenten, Data (veiligheidsrisico's wegnemen) en gemeenten beter faciliteren met data, bedrijfsvoering communicatie en medische milieukunde. Alle middelen uit GGD Robuust zijn inmiddels ingezet. De GGDNOG verwacht hier in 2023 en volgende jaren in toenemende mate effecten van te zien. De samenwerkingsafspraken spitsen zich voor een aantal ondersteunende (bedrijfvoering) processen (preparatie crisisbeheer en publiekscommunicatie en verkennend huisvesting) toe op de samenwerking met de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) en met Het Service Centrum (HSC, samenwerkingsverband Brabantse GGD'en). Op de aandachtspunten vanuit partnerschap afspraken maken, arbeidsmarkt en infectieziektebestrijding zijn goede stappen gezet. In 2023 blijft scherpste nodig om op deze aandachtspunten meer effect te bereiken. Het advies Verwey-Jonker (Versterking van de publieke gezondheid, juni 2021) is een voorbereiding geweest op afspraken rond de regionale preventieinfrastructuur. In december 2022 is in de algemene ledenvergadering van de VNG ingestemd met het Gezond en Actief Leven Akkoord en het IZA akkoord. De voorbereidingen zijn gestart voor een nieuwe bestuursagenda GGDNOG 2023-2027. Medio 2022 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. De GGDNOG werkt een voorstel hierop uit die nader geagendeerd wordt.
Risico:	De gevolgen van de corona-pandemie voor de GGDNOG en de gevolgen voor de taken van de GGDNOG gericht op vluchtelingen uit Oekraïne zijn opgevangen door het Rijk. Komend jaar staat er regionale planvorming op de agenda om te komen tot een regionale preventie infrastructuur op basis van regiobeelden en regioplannen. De rol van de GGDNOG maakt hier onderdeel van uit van een verkenning in relatie tot deze regionale planvorming. De aandachtspunten uit de recent afgesloten kerntakendiscussie (GGD Robuust) werken hierop door. De financiële randvoorwaarden en gevolgen zijn op het moment van aanleveren van de risico's nog niet nader te duiden.
<u>Financiële informatie</u>	

Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen incl resultaat	€2.912.000,00	€2.500.000,00	n.n.b.
Vreemd vermogen	€13.138.000,00	€2.500.000,00	n.n.b.
Resultaat	€77.000,00	-	n.n.b.
Begrote bijdrage Ermelo	€440.050,00	€442.000,00	-
Realisatie bijdrage Ermelo	€438.464,00	-	€457.551,00

Meerinzicht (MIZ)

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Postbus 300 3850 AH
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H. Weidema
Contactambtenaar:	Mevrouw S. van Oene, adjunct-directeur
Openbaar belang:	Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering: - Informatisering en automatisering - Personeel en organisatie (hrm) - Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop - Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering - Financiën & administratie - Juridische zaken - Communicatie - Geo-informatie Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein: - Participatiewet - Wmo - Jeugdwet - Leerlingwezen - Sociale recherche - Inkomensondersteuning
Aard:	Gemeenschappelijke regeling, bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
<u>Beleidsinformatie</u>	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de bronorganisaties Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie ten aanzien van genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en -vaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan het gemeentebestuur.
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Werken voor Ermelo: Speerpunt Netwerkgemeente Programma Samen Leven in Ermelo: Speerpunt Inclusieve samenleving
Ontwikkelingen:	Door de vorming van de nieuwe colleges is er een nieuw dagelijks bestuur aangetreden van W. Mazier (wethouder gemeente Harderwijk), H. Weidema (wethouder gemeente Ermelo) en W. Prins (wethouder gemeente Zeewolde). Verder stond 2022 in het teken van verdere implementatie van het hybride werken.
Risico:	
<u>Financiële informatie</u>	De programmagelden voor het Sociaal Domein maken geen onderdeel uit van de begroting Meerinzicht, maar zijn opgenomen in de begroting van de gemeente Ermelo zelf. Dit borgt het budgetrecht van de gemeenteraad.

Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	€43.564.000,00	€5.600.000,00	€24.127.000,00
Resultaat	€433.000,00	-	n.n.b.
Begrote bijdrage Ermelo	€11.815.000,00	€12.363.946,00	€12.363.946,00
Realisatie bijdrage Ermelo	€11.543.000,00	€12.363.946,00	€12.830.180,00

OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)

Verbonden partij:	OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Oosteinde 17 3842 DR
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.R. van Veen
Contactambtenaar:	Mevrouw M. Aalbers-Looijenga
Openbaar belang:	De ODNV voert in samenwerking met de andere uitvoeringsdiensten in opdracht van de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattum, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten en de provincie Gelderland een deel van de taken vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering uit op het gebied van de fysieke leefomgeving in het kader van het omgevingsrecht.
Aard:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
<u>Beleidsinformatie</u>	

Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Werken voor Ermelo: Speerpunt Netwerkgemeente		
Ontwikkelingen:	ODNV is een belangrijke netwerkpartner voor de gemeente Ermelo, zij voert voor de gemeente adviestaken uit. Op 6 oktober 2022 heeft het AB van ODNV besloten tot een fusie met Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ), deze fusie staat per 1 januari 2024 gepland. 2023 is dus een belangrijk voorbereidingsjaar. Tijdens het AB van 24 november 2022 zijn het bedrijfsplan voor de nieuwe Omgevingsdienst en de concept tekst voor de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling voorgelegd. Beide documenten worden dit jaar naar de colleges, Gedeputeerde Staten en raden gestuurd. Daarnaast heeft het opstellen van een plan van aanpak (met communicatieplan) voor de inrichtingsfase en het aanstellen van procesbegeleiding hebben de komende tijd prioriteit. Waarom een nieuwe Omgevingsdienst? Naast belangrijke elementen als kwetsbaarheid verkleinen, kwaliteit en slagkracht op ontwikkelingen vergroten is zelf regie houden in het licht van van landelijke en regionale ontwikkelingen belangrijk. Zo vindt er op dit moment landelijk een discussie plaats. Het algemeen heersende beeld, gevoed door de conclusies van de Adviescommissie VTH (stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving) door commissie-Van Aartsen (uitgebracht in maart 2021), is dat de positie van omgevingsdiensten niet stevig genoeg is voor hun rol. Er spelen daarnaast verschillende maatschappelijke vraagstukken in het veld van omgevingsdiensten, er is toenemende aandacht voor ruimtelijke ordening, duurzaamheid en energietransitie, het vraagstuk van ondermijning en recent de problematiek rondom de ecologische impact waaronder stikstof en P-fas. Daarnaast is er de komst van de Omgevingswet (naar verwachting gaat deze 1-1-2024 in werking) en de ontwikkeling naar data-gedreven omgevingsdiensten.		
Risico:	- Hogere CAO uitkomsten dan geraamd. - Ook vervanging als gevolg van langdurig ziekteverzuim vormt een risico.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen incl resultaat	€784.530,00	-	€712.820,00
Vreemd vermogen	€879.708,00	€782.582,00	€1.478.075,00
Resultaat	€462.093,00	-	€697.806,00
Begrote bijdrage	€857.000,00	€899.584,00	€1.151.750,00
Realisatie bijdrage	€453.000,00	-	€1.108.847,00

Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Elburg, Postbus 70 8080 AB		
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.C. Weidema		
Contactambtenaar:	De heer ing. E.G.H. Grotenhuis		
Openbaar belang:	De streekarchivaris beheert de naar de archiefbewaarpplaatsen van de deelnemende gemeenten Elburg (centrumgemeente), Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Aard:	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Werken voor Ermelo: Speerpunt Netwerkgemeente		
Ontwikkelingen:	Geen		
Risico:	Verbonden partij kan kampen met tekorten waardoor de gemeentelijke bijdrage zal moeten worden verhoogd.		
Financiële informatie	De mee- en tegenvallers worden met de bijdragen van de gemeenten verrekend, waardoor het resultaat altijd op nul uitkomt.		
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	€165.000,00	€175.000,00	n.n.b.
Realisatie bijdrage	€165.551,00	n.n.b.	n.n.b.

Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Europaweg 79 7336 AK
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Burgemeester P.J.T. van Daalen
Contactambtenaar:	De heer H.C. Kleijer

Openbaar belang:	Ermelo valt onder de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland voor de onderdelen brandweer, geneeskundige hulp in de Regio (GHOR) en crisisbeheersing. De VNOG is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweerbijstand in Ermelo. Tevens wordt binnen de VNOG door de afdeling crisisbeheersing ondersteunend opgetreden ten aanzien van de gemeentelijke processen (bevolkingszorg) die op regionaal niveau uniform worden vorm gegeven.		
Aard:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
<u>Beleidsinformatie</u>			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Werken voor Ermelo: Spierpunt Netwerkgemeente en Spierpunt Openbare orde en veiligheid		
Ontwikkelingen:	De gemeenschappelijke regeling geldt vanaf 1 januari 2017. Er is door alle partijen actief gewerkt aan een gedragen gemeenschappelijke regeling die voldoet aan de verhoudingen van de VNOG en de huidige geldende wetgeving. In 2021 is er een gewijzigde Gemeenschappelijke regeling aangeboden aan het college en de raad. In 2020 heeft het algemeen bestuur van de VNOG een Toekomstvisie vastgesteld, inclusief Opdrachten die in de periode 2020-2026 moeten worden uitgevoerd om de Toekomstvisie te realiseren. De Toekomstvisie beschrijft wat voor soort veiligheidsregio de VNOG op termijn dient te zijn en wat er nodig is om de organisatie toekomstbestendig te maken. Er is daarbij gekeken naar demografische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's van de regio. Het bestuur wil een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers, opdat er een solide veiligheidsregio is voor de lange termijn. De opdrachten uit de Toekomstvisie zijn opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2021-2024 en het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024. Na het afschalen van de crisisorganisatie voor de aanpak van de coronacrisis is de Veiligheidsregio sinds maart 2022 actief voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en heeft het een coördinerende rol opgepakt in het kader van de vluchtelingen crisis. Tevens is er gewerkt aan de bouw van de nieuwe meldkamer in Apeldoorn. In deze nieuwe meldkamer worden de meldkamers van vijf veiligheidsregio's samengevoegd (Gelderland-Zuid, Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente). De meldkamer wordt medio 2023 operationeel. In 2022 is de aanbesteding voor 75 nieuwe brandweervoertuigen afgerond. In 2023 zal het eerste voertuig geleverd worden, in 2026 zal het laatste voertuig worden geleverd. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de toekomstvisie om tot compacte en slagvaardige brandweerorganisatie te komen.		
Risico:	Wereldwijde prijsstijgingen van grondstoffen hebben invloed op de begroting van de VNOG. Dit heeft bijvoorbeeld invloed op nieuw aan te schaffen materieel en andere materialen. De werkelijke stijging van de prijzen kan de komende jaren hoger uitvallen dan het gehanteerde prijsindexcijfer. Daarnaast zal de VNOG een nieuw hoofdkantoor betrekken. Wanneer de nieuwbouw niet tijdig gereed is moet er een tussenoplossing worden gezocht. De kosten hiervoor zijn niet bekend.		
<u>Financiële informatie</u>			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022 (concept)
Eigen vermogen (ex resultaat)	€10.268.671,00	€8.776.000,00	€14.832.532,00
Vreemd vermogen	€28.066.542,00	€40.385.000,00	€23.451.856,00
Resultaat	€5.255.817,00	-	€2.360.352,00
Begrote bijdrage Ermelo	€1.593.000,00	€1.617.000,00	€1.617.000,00
Realisatie bijdrage Ermelo	€1.572.000,00	€1.617.000,00	€1.617.000,00

Alliander N.V.

Verbonden partij:	Alliander N.V.
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Groningensingel 1 6835 EA
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Burgemeester P.J.T. van Daalen
Contactambtenaar:	De heer R. Drijver
Openbaar belang:	Alliander is de elektriciteitsnetwerkbeheerder. De grootste aandeelhouders zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 53 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. Het elektriciteitsnetwerk dient in overheidshanden te blijven om zeker te stellen dat het elektra geleverd wordt.
Aard:	Aandelenbezit: 357.178 stuks (0,26% belang).
<u>Beleidsinformatie</u>	Alliander is in 2009 ontstaan na de juridische splitsing van NV NUON in een netwerkbedrijf en een productie- en leveringsbedrijf. Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van het netwerkbedrijf in publieke handen dienen te blijven. Ermelo kan als kleine aandeelhouder feitelijk geen zelfstandige invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Daarom wordt beleidsmatig en organisatorisch samengewerkt met de andere kleine(re) aandeelhouders via het NUVAL-platform (NUON, Vitens, Alliander). Het financiële belang voor Ermelo bestaat uit de dividenduitkering.
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Werken voor Ermelo: Spierpunt Netwerkgemeente

Ontwikkelingen:	In 2022 is - mede vanwege de energietransitie, economische groei en woningbouwplannen - de vraag naar elektriciteit verder gestegen. Dit heeft behoorlijk impact gehad op het net in termen van oplopende (transport)schaarste en congestie. Dit vraagt steeds grotere investeringen in het elektriciteitsnet. Vanuit het oogpunt van maakbaarheid is dit een behoorlijke opgave voor Alliander waarvoor ze verschillende maatregelen heeft getroffen (bijvoorbeeld meerjarige contracten aanbesteden). Maar ook de financierbaarheid blijft een uitdaging. In dit verband zijn het Rijk en de netbeheerders afgelopen jaar tot een set van afspraken gekomen over het te doorlopen proces en de voorwaarden waaronder het Rijk middels een participatie zou kunnen bijdragen aan kapitaalversterking. Dit zogenaamde 'afsprakenkader' wordt in Q1 2023 aan alle aandeelhouders voorgelegd. Het is hierbij overigens de verwachting dat Alliander daar komende jaren nog geen beroep op hoeft te doen. Tot slot is nog van belang dat ook Alliander last heeft van de inflatie. Komende jaren resulteert dat in een stijging van tarieven en mogelijk ook meer druk op de winst.		
Risico:	Dividenduitkering kan tegenvallen.		
Financiële informatie	De dividenduitkering vindt telkens het jaar daarop plaats. Dus in 2022 wordt het dividend over 2021 uitgekeerd en verantwoord in de raming en rekening van de gemeente. De gepresenteerde dividend uitkering is incl. dividendbelasting.		
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	€4.470.000.000,00	-	€4.570.000.000,00
Vreemd vermogen	€5.730.000.000,00	-	€6.106.000.000,00
Resultaat (na belastingen)	€242.000.000,00	-	€198.000.000,00
Begrote bijdrage (dividend)	€246.000,00	€246.000,00	€246.000,00
Realisatie bijdrage (dividend)	€244.916,15	-	€263.976,78

Afvalsturing Friesland N.V.

Verbonden partij:	Afvalsturing Friesland N.V.		
Algemene informatie	De aandelen van de Afvalsturing Friesland worden gehouden door de Friese gemeenten, de Groningse gemeenten Appingedam en Delfzijl, regio Noord Veluwe (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam en Vlaardingen).		
Vestigingsplaats en adres:	Leeuwarden, Hidaigoweg 5 8938 BA		
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.R. van Veen		
Contactambtenaar:	de heer H. Prins, gastheergemeente Oldebroek		
Openbaar belang:	Afval op een professionele, innovatieve en duurzame manier in te zamelen en te verwerken. Als aandeelhouder heeft de gemeente Ermelo zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid van de gemeente Oldebroek vertegenwoordigde de SNV gemeenten hierin.		
Aard:	Aandelenbezit: de gemeente Ermelo bezit 45 aandelen van € 450,00 nominaal. De boekwaarde per 31 december 2018 per aandeel was € 12.575,00.		
Beleidsinformatie			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Wonen in Ermelo: Speerpunt Duurzaamheid onderdeel Afvalbeleid		
Ontwikkelingen:	AF Omrin heeft meer gemeenten als aandeelhouder erbij gekregen. Er staan nog diverse belangstellenden zoals Aalsmeer en regio rondom Amsterdam in de wachtrij. Dit is ook nodig om meer gemeenten te binden omdat het restafval van huishoudens door Vang-maatregelen de komende jaren zal dalen. Dit steeg overigens in 2020/2021 vanwege Corona/thuiswerken.		
Risico:	De belangrijkste risico's voor de vennootschap liggen in de technische beschikbaarheid van de kapitaalintensieve installaties, de beschikbaarheid van afval en de ontwikkelingen op de energiemarkt. Langdurige stilstand, onvoldoende beschikbaarheid van afval of dalende energieprijzen kunnen een belangrijke impact hebben op het resultaat van de afvalsturing Friesland.		
Financiële informatie	Door hoge energie-opbrengsten en veel afvalverwerking staat Afvalsturing Friesland N.V. er financieel goed voor. Naast de dividenduitkering wordt daarom door Afvalsturing Friesland N.V. in het jaar 2023 een korting op het geleverde huishoudelijk restafval gegeven. De dividenduitkering vindt telkens het jaar daarop plaats. Dus in 2022 wordt het dividend over 2021 uitgekeerd en verantwoord in de raming en rekening van de gemeente. De gepresenteerde dividenduitkering is incl. dividendbelasting.		
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen	€64.757.000,00	-	n.n.b.
Vreemd vermogen	€128.437.000,00	-	n.n.b.
Resultaat	€4.936.000,00	-	n.n.b.
Begrote bijdrage (dividend)	-	-	-
Realisatie bijdrage (dividend)	€30.992,27	-	€26.504,61

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Den Haag, Koninginnegracht 2 2514 AA
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.C. Weidema

Contactambtenaar:	De heer R.H. de Boer		
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Aard:	Aandelenbezit: 75.075 stuks (0,13% belang).		
<u>Beleidsinformatie</u>			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samenwerken voor Ermelo: Spierpunt Financiën		
Ontwikkelingen:	Nog geen nadere gegevens over 2022 bekend, het jaarverslag 2022 is nog niet bekend.		
Risico:	Dividenduitkering kan tegenvallen.		
<u>Financiële informatie</u>	De dividenduitkering vindt telkens het jaar daarop plaats. Dus in 2022 wordt het dividend over 2021 uitgekeerd en verantwoord in de raming en rekening van de gemeente.		
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	€5.062.000.000,00	-	n.n.b.
Vreemd vermogen	€143.995.000.000,00	-	n.n.b.
Resultaat	€236.000.000,00	-	n.n.b.
Begrote bijdrage (dividend)	€136.000,00	€214.000,00	€214.000,00
Realisatie bijdrage (dividend)	€135.886,00	-	€171.171,00

Leisurelands

Verbonden partij:	Leisurelands		
<u>Algemene informatie</u>			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Kermisland 110 6825 JC		
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.R. van Veen		
Contactambtenaar:	Mevrouw N. Maarseveen		
Openbaar belang:	Leisurelands richt zich op het ontwikkelen, aanleggen, faciliteren, exploiteren en beheren van recreatieve producten. Het thema Duurzaam Recreëren is hierbij het fundament. Leisurelands voorziet in een breed scala aan recreatieve mogelijkheden, zowel op publiek terrein (bijvoorbeeld dagrecreatieterreinen) als ook op privaat terrein (bijvoorbeeld projectontwikkeling/beheer). Bij dit alles is aandacht voor de samenhang met de natuur en het "lokale erfgoed".		
Aard:	Aandelenbezit		
<u>Beleidsinformatie</u>			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Ondernemen in Ermelo: Spoorpunt Toerisme en Recreatie		
Ontwikkelingen:	De gemeente Ermelo is aandeelhouder van Leisurelands. De overige aandeelhouders zijn gemeenten op de Veluwe, het Rijk van Nijmegen, Achterhoek en Liemers. De aandelen zijn "om niet" ontvangen en op de balans geactiveerd voor € 4.250,00. Leisurelands en de gemeente Ermelo hebben een intentieovereenkomst gesloten over de kaders en randvoorwaarden voor de toekomstige ontwikkelingen in het recreatiegebied Strand Horst. Een belangrijke vervolgstap in de samenwerking om een kwaliteitsimpuls te realiseren op Strand Horst. In Ermelo is Leisurelands eigenaar van strand Horst. Na het onherroepelijk worden van bestemmingsplan Horst eind 2021, zijn in 2022 de eerste zichtbare stappen gezet in de ontwikkeling Strand Horst. Er zijn bouwboarden met de nieuwe naam 'Veluwe aan Zee' onthuld en de aanleg van het Groene Kruispunt is grotendeels afgerond.		
Risico:	Als maatschappelijke onderneming opereert Leisurelands op het snijvlak van het publieke en private domein. Binnen het vennootschapsrecht kan de gemeente Ermelo als aandeelhouder beperkt tot geen invloed uitoefenen op het door de directie gevoerde beleid.		
<u>Financiële informatie</u>			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen	€79.651.000	n.n.b.	n.n.b.
Vreemd vermogen	€15.651.000	n.n.b.	n.n.b.
Resultaat	€3.909.000	n.n.b.	n.n.b.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.

Verbonden partij:	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken B.V.
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.R. van Veen
Contactambtenaar:	Mevrouw D. van Voorst

Openbaar belang:	De Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken is een besloten vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door 11 gemeenten (Apeldoorn, Ede, Barneveld, Putten, Epe, Harderwijk, Elburg, Nunspeet, Oldebroek, Heerde en Ermelo) en de provincie Gelderland (de zogenaamde publieke aandeelhouders). Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Aard:	Aandelenbezit: 3.115 stuks (6,23% belang).		
Beleidsinformatie			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Ondernemen in Ermelo: Spierpunt Vitale vakantieparken		
Ontwikkelingen:	In 2014 is het programma Vitale Vakantieparken Veluwe gestart. In het programma werken 11 gemeenten en de provincie Gelderland samen aan de versterking en verdere ontwikkeling van de verblijfsrecreatie. Er wordt intensief samengewerkt met de recreatieondernemers zelf, de veiligheidspartners, belangenorganisaties e.a. De eerste jaren stonden in het teken van inzicht krijgen en begrijpen van de heersende problematiek en het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak. De gemeenten zijn zelf aan zet voor hun lokale beleid en aanpak. Ermelo draait hiervoor het lokale programma vitale vakantieparken sinds 2015. De komende jaren staan meer in het teken van de uitvoering. De afgelopen jaren is gebleken dat vanuit de commerciële markt onvoldoende wordt geïnvesteerd in het opknappen van de verouderde vakantieparken. Om het gezamenlijk doel van het programma Vitale Vakantieparken toch te bewerkstelligen, is besloten tot de oprichting van de Besloten Vennootschap 'Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken' (de OMVV) waarbij de Provincie en de gemeenten gezamenlijk aandeelhouders zijn. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De OMVV is begin 2019 formeel in werking getreden en bestaat uit een fonds en een ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren als verwerving, investeren in vastgoed, beheer en verkoop in relatie tot vakantieparken. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar voor projecten om parken te revitaliseren of om te vormen. De provincie bezit de helft van de aandelen en de gemeenten de andere helft van de aandelen. Basis voor de verdeling van aandelen over de gemeenten is de verdeelsleutel die ook is gehanteerd in het bestuursakkoord Vitale Vakantieparken van april 2017 (Voor Ermelo is dit percentage 6,23%). De Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland hebben ingestemd met het voorstel om het benodigde startkapitaal (€ 4 miljoen) voor de OMVV beschikbaar te stellen. Vooralsnog zullen de deelnemende gemeenten geen geld inleggen. De provincie heeft besloten nogmaals € 4 miljoen beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt gezocht naar andere mogelijkheden om de OMVV de komende jaren te financieren.		
Risico:	Het bedrag van € 3.115,00 ten behoeve van het aandelenkapitaal wordt gedekt uit het budget van het lokale programma Vitale Vakantieparken in Ermelo. Het financiële risico is geschat op € 62.300,00 voor de gemeente Ermelo. Als aandeelhouder van de ontwikkelingsmaatschappij loopt de gemeente het risico om een bijdrage te moeten leveren aan een financieel tekort van de ontwikkelingsmaatschappij. Een reële schatting hierbij is dat er uitgegaan wordt van een tekort van 25% van de 4 miljoen. Deze € 1 miljoen dient door alle aandeelhouders betaald te worden. Ermelo is voor 6,23% aandeelhouder. Dit betekent dat Ermelo in het ergste geval € 62.300,00 dient te betalen. Dit bedrag wordt opgenomen in het financiële risicoprofiel van de gemeente om zodoende bij de bepaling van het weerstandsvermogen ook rekening te houden met deze gebeurtenis. Op projectbasis kan er vanuit de gemeente nog apart een bijdrage worden verlangd ten behoeve van de inzet van de OMVV. De inzet van de OMVV bij een project wordt zoveel mogelijk betaald vanuit de projecten zelf. De betrokken ondernemer(s), gemeente en eventueel andere partijen betalen de kosten van de inzet van OMVV. Hiermee wordt het financieel risico en de plankosten voor de OMVV beperkt. In hoeverre de gemeente en/of ondernemer een bijdrage moeten leveren is afhankelijk van het project. Indien de gemeente een bijdrage dient te leveren wordt hiervoor separaat budget aangevraagd.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	€7.272.632	n.v.t.	n.n.b.
Vreemd vermogen	€58.810	n.v.t.	n.n.b.
Resultaat (na belastingen)	(€298.932)	n.v.t.	n.n.b.
Begrote bijdrage	-	€35.133	-
Realisatie bijdrage	-	n.v.t.	-

Vitens N.V.

Verbonden partij:	Vitens N.V.
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Meander 1101 6825 MJ
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Burgemeester P.J.T. van Daalen
Contactambtenaar:	De heer R. Drijver

Openbaar belang:	Vitens is een naamloze vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door gemeenten (44 gemeenten in de provincie Gelderland) en provincies (de zogenaamde publieke aandeelhouders) in haar verzorgingsgebied. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de openbare drinkwatervoorziening is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Aard:	Aandelenbezit: 24.035 stuks (0,41% belang).		
<u>Beleidsinformatie</u>			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Werken voor Ermelo: Spierpunt Netwerkgemeente		
Ontwikkelingen:	In de drinkwatersector in het algemeen en bij Vitens in het bijzonder blijven de leveringszekerheid, kwaliteit en betaalbaarheid van drinkwater onder druk staan. Dit kent verschillende oorzaken. Variërend van droogte door klimaatverandering, het toegenomen watergebruik en de benodigde investeringen in het netwerk. Maakbaarheid en financierbaarheid van de benodigde investeringen zijn belangrijke uitdagingen. Belangrijke ontwikkeling is dat Vitens afgelopen jaar heeft ingezet op aanpassing van haar financiële strategie en beleid, wat tijdens de afgelopen aandeelhoudersvergadering is geaccordeerd. Dit vormt voor Vitens de basis om haar organisatie klaar te maken om de kapitaalmarkt te betreden. Daarnaast is Vitens ook afgelopen jaar in gesprek geweest met het Rijk en de sector over aanpassing van de regulering zodat er meer ruimte ontstaat voor de financiering van investeringen. Inmiddels lijkt er wel ruimte te ontstaan om deze regulering aan te passen. Het perspectief op dividend blijft overigens beperkt voor de aandeelhouder komende jaren. Daar komt bij dat ook de tarieven voor de klant komende jaren zullen gaan stijgen.		
Risico:	Dividenduitkering kan tegenvallen.		
<u>Financiële informatie</u>	De dividenduitkering vindt telkens het jaar daarop plaats. Dus in 2022 wordt het dividend over 2021 uitgekeerd en verantwoord in de raming en rekening van de gemeente. Over 2022 is het voorstel van Vitens geen dividend uit te keren.		
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	€580.900.000,00	-	€641.300.000,00
Vreemd vermogen	€1.398.510.000,00	-	€1.444.600.000,00
Resultaat (na belastingen)	€19.400.000,00	-	€8.200.000,00
Begrote bijdrage (dividend)	€3.000,00	-	n.n.b.
Realisatie bijdrage (dividend)	€2.904,57	-	n.n.b.

Inclusief Groep N.V.

Verbonden partij:	Inclusief Groep N.V.
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Nunspeet, Industrieweg 47 8071 CS
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Burgemeester P.J.T. van Daalen
Contactambtenaar:	Mevrouw V.E. Schouten
Openbaar belang:	De Inclusief Groep was voorheen de werkgever van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), maar is sinds het dichtzetten van de WSW (2015) ook arbeidsmarkttoeleider voor alle inwoners met een Participatiewet-uitkering. De Inclusief Groep is een hybride organisatie met een meervoudige opdracht vanuit de zeven gemeenten: 1. het uitvoeren van een maatschappelijke opdracht; 2. het betekenisvol ondernemen als werkgever en als arbeidsmarkttoeleider en; 3. het genereren van sociaal, maatschappelijk en economisch rendement. Inclusief Groep geeft invoering aan de Participatiewet/Wet sociale werkvoorziening en de Participatiewet en draagt actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. De governance bestaat uit zeven aandeelhouders, dit zijn wethouders van de gemeenten Nijkerk, Putten, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek en Ermelo. De deelnemende gemeenten hebben eerder besloten de bestuurlijk-juridische structuur en de governancestructuur van Inclusief Groep te wijzigen. Dat betekent onder meer dat de gemeenten sinds begin 2018 rechtstreeks aandeelhouder en opdrachtgever van Inclusief Groep zijn en dat de Raad van Commissarissen zal worden vervangen door een Raad van Advies. Daartoe is het aandelenpakket van de RNV overgedragen naar de deelnemende gemeenten.
Aard:	Naamloze Vennootschap: de gemeente Ermelo is voor 16,2% aandeelhouder van de Inclusief Groep N.V.
<u>Beleidsinformatie</u>	
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Leven voor Ermelo: Spierpunt Inclusieve Samenleving
Ontwikkelingen:	De Inclusief Groep ervaart zoals alle werkgevers een tekort aan personeel. Dit geldt voor zowel voor de doelgroep als het interne personeel. De doelgroep heeft veel begeleiding nodig om richting betaald werk te komen, maar werkgevers hebben als gevolg van het tekort aan personeel weinig tijd om de juiste begeleiding te bieden. Staffuncties binnen Inclusief Groep zelf, zoals bijvoorbeeld HRM, ICT, zijn lastig te vervullen vanwege de schaarste op de arbeidsmarkt. In 2022 is een nieuwe overeenkomst tussen Meerinzicht en de Inclusief Groep van start gegaan voor de re-integratie. De focus heeft in 2022 gelegen op de uitstroom en ontwikkeling van mensen met een wat kortere afstand tot de arbeidsmarkt (<1 jaar). Tijdens de uitvoering van dit contract kwam duidelijk naar voren dat de huidige doelgroep veel meer begeleiding nodig had dan vooraf voorzien was, daarop is overeenkomst aangepast aan de huidige ontwikkelingen.

Risico:	Politiek: De Inclusief Groep is afhankelijk van overheidssubsidie. Financieel: Het geprognosticeerde resultaat zal niet langer positief zijn, maar duikt in de rode cijfers. De oorzaak hiervan zijn de afnemende WSW-subsidiestromen vanuit de overheid en verminderde instroom van mensen richting re-integratietrajecten. Economie: Inclusief Groep wordt door sommige bedrijven gezien als oneerlijke concurrent met een bevoordeelde positie bij het verkrijgen van opdrachten, ontvangen van subsidies/overheidsmiddelen en/of goedkopere bedrijfsvoeringskosten vanwege de mogelijkheid tot investeren. Expertise: Inclusief Groep heeft als voormalig SW-bedrijf een professionele organisatie met veel know-how in huis. De belemmeringen van het huidige bijstandsbestand is echter van dien aard dat sociale participatie vaker het hoogst haalbare is in plaats van betaald werk.		
<u>Financiële informatie</u>			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen	€8.847.000,00	€10.226.000,00	n.n.b.
Vreemd vermogen	€8.696.000,00	€6.266.000,00	n.n.b.
Resultaat	(€1.259.000,00)	(€1.370.000,00)	n.n.b.
Begrote bijdrage	€2.938.000,00	€2.764.000,00	n.n.b.
Realisatie bijdrage	€2.938.000,00	n.n.b.	n.n.b.

Interactie

Verbonden partij:	Interactie		
<u>Algemene informatie</u>			
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Herderlaan 51 3851 BC		
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Burgemeester P.J.T. van Daalen		
	Wethouder dhr. H.C. Weidema portefeuillehouder cultuur		
	Wethouder dhr. S. Hamstra portefeuillehouder sport		
Contactambtenaar:	De heer W. van der Schaaf		
Openbaar belang:	De gemeente Ermelo is 100% aandeelhouder van Interactie. De gemeente is verantwoordelijk voor het sportbeleid binnen Ermelo. Een AvA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) en de RvC (Raad van Commissarissen) houden toezicht op de directie en het management van Interactie. De RvC krijgt in deze governancestructuur ook een belangrijke rol waarbij naast toezicht ook de werkgeversrol, advies- en ambassadeursfunctie een rol speelt. Gemeente Ermelo en de RvC geven de opdracht tot uitvoer van het sport- en cultuurbeleid en Interactie verzorgt het beheer van accommodaties en maakt sport & bewegen voor alle inwoners van Ermelo mogelijk.		
Aard:	Aandelenbezit; gemeentelijk sportbedrijf		
<u>Beleidsinformatie</u>			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Leven in Ermelo: Speerpunt Sport en Bewegen en daarnaast Programma Samen ondernemen in Ermelo ten aanzien van het speerpunt cultuur.		
Ontwikkelingen:	Sportbedrijf InterActie beheert en exploiteert het gemeentelijk vastgoed en draagt zorg voor de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid. De Dialoog is per 1 januari 2021 overgenomen door Interactie en de vernieuwde theaterzaal is eind 2021 opgeleverd aan Interactie. In Q3 2022 zijn de contracten ondertekend waarin de huur en de overname van de Dialoog worden geformaliseerd. Belangrijke negatieve ontwikkeling is de gestegen energielast en daarmee gepaard gaande negatieve financieën. Belangrijkste positieve ontwikkeling is de bouw van het nieuwe sportcomplex de Zanderij welke in Q1 van 2024 in gebruik kan worden genomen.		
Risico:	Onvoldoende dekking in de begroting om de stijgende energielasten te kunnen dekken. Imagoschade voor InterActie bij een negatief financieel resultaat in de jaarcijfers 2022. Hoger uitvallende materiaalkosten gedurende de bouw van het nieuwe sportcomplex.		
<u>Financiële informatie</u>			
<i>(Cijfers 2022 inclusief bijdrage m.b.t. cultuur)</i>			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen (excl. resultaat)	n.n.b.	-	n.n.b.
Vreemd vermogen	n.n.b.	-	n.n.b.
Resultaat	n.n.b.	-	n.n.b.
Begrote bijdrage	€2.591.000,00	€3.101.000,00	€3.101.000,00
Realisatie bijdrage (dividend)	€2.595.639,00	-	€3.204.041,00

Coöperatie Gastvrije Randmeren

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren
<u>Algemene informatie</u>	
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Havendam 58 3841 AA
Bestuurlijke vertegenwoordiger:	Wethouder dhr. H.R. van Veen
Contactambtenaar:	Mevrouw N. Maarseveen

Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 16 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde) die als doel heeft de kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot de Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.		
Aard:	Coöperatie		
Beleidsinformatie			
Verbonden programma/speerpunt uit de Ermelose begroting:	Programma Samen Ondernemen in Ermelo: Spoorpunt Toerisme en Recreatie		
Ontwikkelingen:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is op 21 november 2013 opgericht. De coöperatie heeft de werkzaamheden van het Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren overgenomen. Het schap is op 19 juni 2014 opgeheven. Naast het beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen en het promoten van het gebied, coördineert de coöperatie ook de uitvoering van de laatste projecten uit het Integrale Inrichtingsplan Veluwerandmeren, kortweg IIVR. Het gaat hierbij om inrichtingsmaatregelen, maatregelen die de vaarmogelijkheden voor de recreatievaart vergroten en natuurprojecten. Specifiek voor de gemeente Ermelo zijn het de projecten Activiteitenterrein Horst en groene kruispunt Nulderauw. Het eigen vermogen bestaat voor het grootste deel uit voormalig IIVR budget. De werkzaamheden rondom het Groene Kruispunt (tussen strand Horst & Nulde) zijn volop in de uitvoering, maar niet volledig gerealiseerd in 2022. Afhankelijk van de randvoorwaarden vindt de aanleg van de onderwaterbossen in de zomer of het najaar van 2023 plaats. In november 2022 hebben de leden een voorstel maaibudget 2023-2026 aangenomen, waarbij de kosten van maximaal maaien tot 2027 structureel geborgd worden.		
Risico:	De Programmatische Aanpak Grote Wateren, de PAGW-aanvraag van Gastvrije Randmeren, is niet toegekend. Wel is er een préverkenning toegekend. Dit betekent dat er voorlopig geen investeringsgeld vrijkomt om maatregelen te treffen om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren en de natuur te versterken. Dit heeft impact op de groei van de waterplanten. De toekenning van de PAGW-aanvraag had kunnen leiden tot structurele verbetering van de waterkwaliteit, waarmee ook de groei van de waterplanten structureel afneemt. De afwijzing heeft mogelijk invloed op het niet kunnen verlagen van de gemeentelijke bijdrage aan het maaibudget op de lange termijn.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Primitieve Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Eigen vermogen	€12.949.407,00	n.v.t.	n.n.b.
Vreemd vermogen	€710.228,00	n.v.t.	n.n.b.
Resultaat	€152.988,00	-	n.n.b.
Begrote bijdrage	€25.000,00	€25.000,00	-
Realisatie bijdrage	€20.915,00	-	€21.152,00

Paragraaf Grondbeleid

Algemene informatie

Onder de paragraaf Grondbeleid vallen de ontwikkeling en het beheer van diverse complexen binnen de grondexploitatie, grond- en opstallenbeheer en vastgoedinformatie.

Doelstellingen

Actieve/passieve grondpolitiek

Op basis van de Nota grondbeleid (2021; door uw raad nogmaals bekrachtigd op (9 februari 2022) hanteert Ermelo de volgende uitgangspunten ten aanzien van het realiseren van ontwikkellocaties en -projecten benoemd in de Structuurvisie:

Streven naar actief grondbeleid, als:

- Zich kansen voordoen om een locatie te verwerven die geschikt is voor sociale koop- of huurwoningen;
- Zich kansen voordoen om een strategische positie te verwerven in een gebied waar op de langere termijn
- Een ruimtelijke herstructurering te voorzien is;
- Een positieve impuls kan worden gegeven aan de gewenste ruimtelijke herstructurering van een gebied;
- De beoogde ruimtelijke ontwikkeling daarom vraagt.

In beginsel kiest de gemeente voor facilitair grondbeleid als:

- De grondexploitatie van een locatie als risicovol moet worden aangemerkt;
- De ontwikkeling niet door de gemeente behoeft te worden geïnitieerd en qua regie kan worden volstaan met het stellen van locatie-eisen.

Structuurvisie Ermelo 2025

De structuurvisie van de gemeente Ermelo gaat uit van een voornamelijk ondersteunende rol van de gemeente. Voor veel opgaven zal de gemeente niet de initiatiefnemer of de ontwikkelende

partij zijn. De gemeente voert in eerste aanleg geen actief grondbeleid en wil juist bedrijven, burgers en organisaties ruimte geven om initiatieven te ontplooiën.

Grondbeheer en vastgoedinformatie

Gronden en opstallen bestemd voor de openbare dienst en/of van niet strategisch belang voor ontwikkellocaties worden gerekend tot de algemene dienst. Dergelijke grond wordt zo mogelijk marktconform in particulier eigendom overgedragen, wanneer deze niet benodigd is voor de inrichting van een wijk of straat en ook om andere redenen niet in gemeentelijk bezit dient te blijven.

Gronden en opstallen van strategisch belang voor ontwikkellocaties worden geactiveerd als "Materiële vaste activa" en te zijner tijd bij raadsbesluit, inhoudende de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatieopzet, ondergebracht in een grondexploitatiecomplex.

Relatie met het raadsprogramma Samen Wonen in Ermelo

Grondaankopen worden gedaan ten behoeve van de aanleg, reconstructie en herinrichting van wegen, aanleg van fietspaden en parkeren. Daarnaast zijn/worden er grondaankopen en -verkoop gedaan ten behoeve van de ontwikkellocaties, zoals Veldzicht Noord fase 4.

Indien de gemeente zelf een grondpositie heeft, wordt een ontwikkelvisie opgesteld en de haalbaarheid van een nieuwe ontwikkeling onderzocht. Bij door derden te ontwikkelen locaties treedt de gemeente faciliterend en voorwaardenstellend op.

Prestaties

Geleverde prestaties 2022

Actualisatie exploitatieopzetten actieve grondpolitiek

Minimaal jaarlijks worden de exploitatieopzetten van de in uitvoering genomen complexen geactualiseerd. Mede door het aangescherpte toezicht door de accountant bij de controle van de jaarstukken en de provincie zal de actualisatie zoveel mogelijk aansluiten op het opstellingstraject van de jaarstukken. De exploitatieopzetten voor alle lopende complexen zijn op grond hiervan vastgesteld door de raad op 29 maart 2023. De eerstvolgende actualisatie van de exploitatieopzetten voor de complexen Het Trefpunt en Veldzicht Noord 4e fase staat gepland voor het najaar van 2023.

Wat heeft het gekost

De activiteiten binnen de grondexploitatie hebben een bedrijfsmatig karakter. De grondexploitatie dient daarom over het geheel genomen tenminste kostendekkend te zijn. Uitgangspunt is dat complexen minimaal budgettair neutraal zijn. Indien dit niet mogelijk is, wordt een verliesgevend complex gedekt door (een) winstgevend(e) complex(en). Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de reserve Grondexploitatie. Onderstaand worden enkele belangrijke financiële aspecten aangaande grondexploitatie aangegeven.

Actieve grondpolitiek

Kosten en opbrengsten worden middels exploitatieopzetten per complex in beeld gebracht. Voor de toe te rekenen kosten wordt op basis van de in 2019 door de Commissie BBV uitgebrachte notitie grondexploitatie aangesloten op de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening. Naast kosten derden zijn met de betreffende projecten ook personele en financieringskosten gemoeid. De personele lasten worden op basis van de gerealiseerde urenbestedingen * afdelingstarief toegerekend aan de betreffende complexen. Op begrotingsbasis bedroeg dit 0,89 vaste formatieplaatsen, de werkelijk toegerekende vaste formatie in 2022 betreft eveneens 0,89 fte.

Reserve Grondexploitatie

De reserve Grondexploitatie bepaalt in belangrijke mate het directe weerstandsvermogen van de grondexploitatie. De reserve Grondexploitatie dient voornamelijk als werkkapitaal voor strategische en anticiperende grondverwerving.

Tevens zijn er in de Nota Grondbeleid regels vastgesteld voor de bestemmingsreserve.

- Voor de reserve Grondexploitatie geldt (met ingang van boekjaar 2019) een plafond van ongeveer € 2 miljoen;
- Wordt dat bedrag bij de jaarstukken overschreden, dan wordt het meerdere in het kader van het afroemen van reserves en voorzieningen bij de Jaarstukken ten gunste gebracht van de Algemene reserve (vrij besteedbaar).

Parameters gemeentelijke grondexploitaties:

Jaarlijks worden bij de Kadernota de parameters vastgesteld waarmee in de exploitatieopzetten wordt gerekend. In de Kadernota 20223 zijn de volgende parameters vastgesteld die - tenzij nader onderbouwd en aangegeven - zijn toegepast bij de eind 2022 geactualiseerde exploitatieopzetten:

- Rente: 0,28%;
- Discontovoet: 2,0%;
- Kostenstijging: 2,25%;
- Opbrengstenstijging woningbouw: 2,5%;
- Opbrengstenstijging bedrijfsterrein: 2,0%.

Exploitatiesaldo gemeentelijke grondexploitaties

Complex	Laatst vastgestelde exploitatieopzet	Verwacht exploitatiesaldo (op eindwaarde per 1-1-2023)	Getroffen voorziening	Bijstelling exploitatieopzet verwacht
Het Trefpunt	29 maart 2023	€14.401.000	n.v.t.	eind 2023
Veldzicht Noord 4e fase	29 maart 2023	€ 84.000	n.v.t.	eind 2023

Winstnemingen

Voor de complexen "Het Trefpunt" en "Veldzicht Noord 4e fase" is in de exploitatieopzetten een winstneming geraamd.

Complex	Gerealiseerde winst t/m 2022	Nog te realiseren winst	Totaal
Het Trefpunt	€ 12.242.000	€ 2.159.000	€ 14.401.000
Veldzicht Noord 4e fase	€ 31.000	€ 53.000	€ 84.000
Totaal	€ 12.273.000	€ 2.212.000	€ 14.485.000

In het jaar 2022 is voor Het Trefpunt een winstneming ad € 34.000,00 genomen en voor Veldzicht Noord 4e fase een verliesneming ad € 109.000,00.

De nog te realiseren winstnemingen staan gepland voor de periode van 2023. Bij het opstellen van de jaarstukken wordt jaarlijks de winstneming bepaald. De winstnemingen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Grondexploitatie.

Vennootschapsbelasting

De aangiften Vpb tot en met 2021 zijn ingediend waarbij deze zijn opgesteld conform de uitgangspunten van de vaststellingsovereenkomst die de gemeente heeft afgesloten met de Belastingdienst. De aangiften tot en met 2020 zijn conform de ingediende aangiften vastgesteld. Over 2021 is in 2022 een voorlopige aanslag ad € 911,00 opgelegd conform de ingediende aangifte. De hoogte van de fiscale winst en de verschuldigde belasting over 2022 wordt in 2023 door de externe belastingadviseur berekend. Doordat de opbrengsten en uitgaven binnen de grondexploitatie niet altijd volgens prognose verlopen kan het fiscale resultaat jaarlijks sterk wisselen. De winst over de reclame-inkomsten is in de aangifte begrepen. Tegen dit onderdeel is bezwaarschrift bij de Belastingdienst ingediend omdat in het land beroepsprocedures worden gevoerd. De bezwaarschriften worden door de Belastingdienst aangehouden zolang nog geen definitief oordeel is gegeven is gegeven in de procedures.

Risicomanagement

Bij risico's moet gedacht worden aan risico's van algemene aard en specifieke projectgebonden risico's. De kwantificering van de risico's vindt ten minste één maal per jaar plaats (bij de jaarstukken) of zo nodig tussentijds (bij de bestuursrapportages).

Risico's van algemene aard

De categorie van algemene aard laat zich vertalen in economische risico's zoals de marktsituatie voor woningbouw en bedrijventerreinen en renteontwikkelingen. Vooral complexen met een lange looptijd kunnen deze risico's in zich hebben. Hoewel de geopolitieke ontwikkelingen een grote mate van onzekerheid met zich meebrengen, zijn de economische vooruitzichten goed te noemen en is er een grote behoefte aan woningbouw. Gezien de marktontwikkelingen is het wel denkbaar dat de percentages voor opbrengsten- en kostenstijging m.i.v. begrotingsjaar 2023 behoedzamer moeten worden ingezet, hetgeen kan leiden tot daling van de verwachte exploitatieresultaten. Bij de Kadernota 2024 volgt op basis van de actuele verwachtingen een advies welke percentages kunnen worden gehanteerd.

Specifieke projectgebonden risico's

Bij specifieke projectgebonden risico's gaat het om bodemsaneringen (bijvoorbeeld asbest), (bestemmingsplan-) procedures en dergelijke, maar ook om risico's verbonden aan inhoudelijke posities die belanghebbenden bij een project innemen. Deze risico's worden bij de opstelling/herziening van de exploitatieopzetten per project zo goed mogelijk ingeschat en financieel vertaald. Dit neemt niet weg dat altijd een bepaald risico blijft bestaan. De eventueel aan de orde zijnde risico's zijn in de notitie bijstelling grondexploitaties 2023 per project kwalitatief beschreven.

Weerstandsvermogen grondexploitatie

De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitatie bestaat uit de reserves Grondexploitatie en de nog te realiseren winstnemingen van de complexen Het Trefpunt en Veldzicht Noord 4e fase.

Onderverdeling weerstandscapaciteit	Weerstandscapaciteit
Geraamde winstnemingen Het trefpunt en Veldzicht Noord 4e fase	€ 2.212.000
Reserves grondexploitatie (bestemmingsreserve grondexploitatie)	€ 2.074.493
Totale weerstandscapaciteit naar peil ultimo 2022 (eindcapaciteit)	€ 4.286.493

Het beschikbare weerstandsvermogen mag worden beoordeeld als "uitstekend" ten opzichte van de in de projecten waarneembare risico's.

In het Raadsbesluit d.d. 9 december 2020 (Nota Heroverwegingstraject) is besloten om de Risicoreserve Grondexploitatie met ingang van 2021 op te heffen. De stand van de reserve ad € 1.000.000,00 is bij de jaarstukken 2021 overgeheveld naar de Algemene reserve.

Actualiteit exploitatieopzetten

Als onderdeel van het beheersbaar houden van risico's worden de exploitatieopzetten jaarlijks herzien. Bij deze actualisatie wordt zo veel mogelijk aangesloten op het opstellingstraject van de

jaarstukken. Als er aanleiding voor is, vindt daarnaast tussentijdse herziening van de exploitatieopzetten plaats.

Per 1 januari 2022 zijn de complexen Het Trefpunt en Veldzicht Noord 4e fase in exploitatie.

Paragraaf Opvang ontheemden Oekraïne

Inleiding

Begin 2022 werd de wereld opgeschrikt door de inval van Rusland in Oekraïne met miljoenen ontheemden als gevolg. Ook in Nederland werd voor ontheemden een veilige plek gezocht en gevonden. Samen met de maatschappelijk partners heeft Ermelo laten zien dat ook binnen Ermelo ontheemden welkom zijn. In eerste instantie op adressen van maatschappelijke partners en bij individuele burgers thuis (10 ontheemden). Gemeente en maatschappelijke partners hebben zich vooral ingespannen om er samen voor te zorgen dat er professionele opvangplekken werden gerealiseerd. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Dit heeft geleid tot 95 gemeentelijke opvangplekken aan het eind van 2022. Daarnaast zijn er nog 30 opvangplekken gerealiseerd op privé-adressen. Per saldo heeft Ermelo aan 125 Oekraïense ontheemden onderdak kunnen bieden.

Overzicht financiële effecten opvang ontheemden Oekraïne

De gemeente Ermelo heeft een aantal opvangplekken verzorgd voor ontheemde Oekraïners. De vergoeding vanuit het Rijk is gebaseerd op normbedragen op basis van het aantal gerealiseerde bedden (€ 2.273.000,00). De werkelijke gemaakte kosten bedroegen (€ 894.000,00) bestaande uit opvanglocatie, leefgeld, inzet ambtelijke personele ondersteuning en uitvoeringskosten binnen Meerinzicht. De regeling bevat geen terugbetaalverplichting richting het Rijk waarmee de gelden ten gunste komen van het jaarrekeningresultaat. Vanwege de onzekerheid over de uitwerking van de regeling in 2023 wordt voorgesteld deze gelden beschikbaar te houden voor dit onderwerp, door middel van het instellen van een specifieke bestemmingsreserve opvang ontheemde Oekraïners.

Jaarrekening 2022

Budgettaire uitkomst

Afsluitproces

Deze jaarstukken 2022 zijn conform de wettelijke eisen en eigen regelgeving opgesteld. Hiermee leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde beleid in het jaar 2022. Op 9 mei 2023 vond de besluitvorming inzake de jaarstukken 2022 door het college plaats. Na behandeling door de auditcommissie op 24 mei 2023 kan de behandeling én vaststelling door de raad op 5 juli 2023 plaatsvinden. Wettelijk is de einddatum voor de vaststelling door de raad gesteld op 15 juli 2023.

Cijfermatige uitkomst

Indien wij alle baten en lasten 2022 tegen elkaar afzetten, komen wij op een voordelig saldo van € 13.541.184,93. (Afgerond € 13.541.000,00 voordelig).

Dit is het cijfermatig rekeningsaldo 2022. Echter dit is een fictief voordeel. In dit cijfermatig voordeel zit namelijk één post, die in 2023 alsnog tot lasten en dus nadelen gaat leiden. Dit betreft een bedrag van € 4.356.000,00 voordeel voor de rekeningsaldobestemmende posten 2022 (overhevelingsbudgetten). Dit zijn taken die niet of gedeeltelijk in 2022 zijn uitgevoerd, waarvan het in de Begroting 2022 beschikbare budget dus (deels) niet is uitgegeven. Om de uitvoering in 2023 te kunnen garanderen, wordt het budget 2022 doorgeschoven naar 2023 en alsnog besteed.

Indien het cijfermatige rekeningsaldo 2022 van € 13.541.000,00 voordelig wordt gecorrigeerd met de rekeningsaldobestemmende posten (afgerond € 4.356.000,00 voordelig) ontstaat een reëel rekeningsaldo 2022 van € 9.185.000,00 voordelig.

Het reële rekeningresultaat 2022 bedraagt 8,6 % van de totale omzet 2022 (= € 106.000.000,00) en komt hiermee boven de Ermelose norm voor budgettaire afwijkingen, die 5% is, uit. Voor de omvang van een rekeningoverschot of -tekort zijn geen landelijke of wettelijke normen beschikbaar. Sinds de Rekening 2007 wordt in Ermelo het rekeningsaldo afgezet tegen de 5%-norm voor budgettaire afwijkingen, zoals bepaald in de Regeling Budget- en kredietbeheer gemeente Ermelo.

Over de jaren komen wij tot de volgende werkelijke afwijkingsnormen:

Jaren	Percentage
2018	-/- 0,11%
2019	-/- 4,80%
2020	0,11%
2021	2,61%
2022	8,6%

Omschrijving	Bedrag
Cijfermatig rekeningsaldo 2022	€ 13.541.000,00 V
Naar 2023 overlopende taken en budgetten 2022	€ 4.356.000,00 V

Reëel rekeningsaldo 2022	€ 9.185.000,00 V
Op hoofdlijnen bestaat het reëel rekeningsaldo 2022 uit de volgende posten	
Budgettaire uitkomst 2022 Kadernota en Beraps	- € 3.609.000,00 V
Personele lasten college van B&W (vrijval voorzieningen en hogere personeelslasten)	- € 183.000,00 V
Lager dan begrote legesopbrengsten burgerzaken	€ 186.000,00 N
Lager dan begrote belastingopbrengsten	€ 113.000,00 N
Hoger dan begrote rentelasten	€ 310.000,00 N
Algemene uitkering gemeentefonds en stelpost circulaires algemene uitkering, per saldo	- € 1.366.000,00 V
Diverse mutaties Reserves en Voorzieningen, hoger dan begrote storting, dan wel lagere onttrekking dan begroot	€ 562.000,00 N
Bedrijfsvoeringslasten (lagere bijdrage Meerinzicht, lagere personeelslasten, hogere ICT lasten)	- € 1.032.000,00 V
Onderwijs (lager dan begrote huurlasten, hogere OZB lasten en hogere kapitaallasten)	€ 164.000,00 N
Opvang ontheemde Asielzoekers (bijdrage van het Rijk ontvangen)	- € 1.379.000,00 V
Hoger dan begrote lasten Cultuur. Mede als gevolg van Corona	€ 503.000,00 N
Participatiewet (bijdrage ihkv Beschermd Wonen, Definitieve afrekening TOZO en lagere instroom participatiewet)	- € 1.407.000,00 V
WMO (Lagere zorgkosten dan begroot)	- € 467.000,00 V
Jeugdwet (resultaat invoering woonplaatsbeginsel en vrijval van stelpost)	- € 1.171.000,00 V
Verkeer en Vervoer (Hogere personeels- en kapitaallasten dan begroot)	€ 223.000,00 N
Ruimtelijke Ordening (Ten onrechte opgenomen RSBP die vrijvalt en anterieure overeenkomsten)	- € 646.000,00 V
Overige kleine verschillen	€ 14.000,00 N

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Overzicht van baten en lasten

Bedragen (x 1.000,00) - = nadeel Programma's		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijziging)	Jaarrekening 2022	Saldo Jaarrekening t.o.v. Begroting
Programma Samen Werken voor Ermelo	lasten	6.597	251	6.848	7.158	310
	baten	-641	-132	-773	-1.404	-631
	saldo	5.956	119	6.075	5.754	-321
Programma Samen Leven in Ermelo	lasten	46.469	3.661	50.130	45.593	-4.537
	baten	-7.581	-1.353	-8.934	-11.771	-2.837
	saldo	38.888	2.308	41.196	33.822	-7.374
Programma Samen Wonen in Ermelo	lasten	17.806	5.615	23.421	19.671	-3.750
	baten	-9.037	-4.035	-13.072	-9.817	3.255
	saldo	8.769	1.580	10.349	9.854	-495
Programma Samen Ondernemen in Ermelo	lasten	783	228	1.011	805	-206
	baten	-143	0	-143	-202	-59
	saldo	640	228	868	603	-265
Subtotaal programma's	lasten	71.655	9.755	81.410	73.227	-8.183
	baten	-17.402	-5.520	-22.922	-23.194	-272
	saldo	54.253	4.235	58.488	50.033	-8.455
<u>Algemene Dekkingsmiddelen:</u>						
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	lasten	361	0	361	378	17
	baten	-11.966	-1.018	-12.984	-12.881	103
	saldo	-11.605	-1.018	-12.623	-12.503	120
- Algemene uitkering	lasten	273	-273	0	0	0
	baten	-48.532	-6.356	-54.888	-56.227	-1.339
	saldo	-48.259	-6.629	-54.888	-56.227	-1.339
- Dividend	lasten	1	0	1	0	-1
	baten	-460	-33	-493	-511	-18
	saldo	-459	-33	-492	-511	-19
- Saldo van de financieringsfunctie	lasten	177	-14	163	726	563
	baten	-520	83	-437	-690	-253
	saldo	-343	69	-274	36	310
- Overige algemene dekkingsmiddelen	lasten	-2.638	6.432	3.794	9	-3.785
	baten	-1.019	0	-1.019	-944	75
	saldo	-3.657	6.432	2.775	-935	-3.710
- Overhead	lasten	12.823	638	13.461	13.142	-319
	baten	-224	-44	-268	-751	-483

	saldo	12.599	594	13.193	12.391	-802
- Vennootschapsbelasting	lasten	0	0	0	38	38
	baten	0	0	0	0	0
	saldo	0	0	0	38	38
- Onvoorzien	lasten	27	-10	17	0	-17
	baten	0	0	0	0	0
	saldo	27	-10	17	0	-17
(Gerealiseerde) totaal saldo van baten en lasten	lasten	82.679	16.528	99.207	87.520	-11.687
	baten	-80.123	-12.888	-93.011	-95.198	-2.187
	saldo	2.556	3.640	6.196	-7.678	-13.874
Toevoeging/onttrekking aan reserves:						
Programma Samen Werken voor Ermelo	lasten	799	3.558	4.357	4.206	-151
	baten	-2.203	-8.163	-10.366	-9.577	789
	saldo	-1.404	-4.605	-6.009	-5.371	638
Programma Samen Leven in Ermelo	lasten	0	0	0	0	0
	baten	-7	0	-7	-7	0
	saldo	-7	0	-7	-7	0
Programma Samen Wonen in Ermelo	lasten	158	1.207	1.365	429	-936
	baten	-1.303	-242	-1.545	-913	632
	saldo	-1.145	965	-180	-484	-304
Programma Samen Ondernemen in Ermelo	lasten	0	0	0	0	0
	baten	0	0	0	0	0
	saldo	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	lasten	957	4.765	5.722	4.635	-1.087
	baten	-3.513	-8.405	-11.918	-10.498	1.420
	saldo	-2.556	-3.640	-6.196	-5.863	333
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat		0	0	0	-13.541	-13.541
					V	V

		Meerjaren begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 (na wijziging)	Jaarstukken 2022	Saldo Jaarstukken t.o.v. Begroting
Incidentele lasten en baten						
Incidentele lasten en baten	lasten	1.917	20.653	22.570	9.294	13.276
	baten	-1.983	-13.931	-15.914	-9.332	-6.582
	saldo	-66	6.722	6.656	-38	6.694
Stelpost Incidenteel onvoorzien	lasten	27	-10	17	0	-17
	baten	0	0	0	0	0
	saldo	27	-10	17	0	-17
Totaal Incidentele lasten en baten	saldo	-39	6.712	6.673	-38	6.677
Structurele lasten en baten	lasten	81.692	650	82.342	82.861	-26.033
	baten	-81.653	-7.362	-89.015	-96.364	5.815
Totaal Structurele lasten en baten	saldo	39	-6.712	-6.673	-13.503	-20.218
Jaarstukken 2022 totaal	lasten	83.636	21.293	104.929	92.155	-12.774
	baten	-83.636	-21.293	-104.929	-105.696	-767
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat		0	0	0	-13.541	-13.541

De incidentele lasten en baten zijn opgenomen als totalen, voor gedetailleerde informatie zijn onderstaande overzichten beschikbaar:

[Detailoverzicht incidentele lasten](#)

[Detailoverzicht incidentele baten](#)

Begrotingscriterium

In de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV staan regels met betrekking tot het begrotingscriterium. Het begrotingscriterium is een belangrijk toetsingscriterium bij de accountantscontrole. Concreet wordt met de controle op het begrotingscriterium getoetst of het budgetrecht van de raad is gerespecteerd. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is voorgelegd aan de raad zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarbij geldt dat begrotingsoverschrijdingen binnen bestaand beleid door de accountant niet worden betrokken bij de overweging om al dan niet tot een goedkeurende

verklaring te komen. Evenzeer telt ook mee of de begrotingsoverschrijding past binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen.

Bij het opstellen van de Jaarstukken 2022 zijn de programmalasten en investeringen getoetst op kostenoverschrijdingen. Geconcludeerd wordt dat er binnen het programma Samen Werken voor Ermelo, als gevolg van de toedeling van capaciteitskosten een begrotingsonrechtmatigheid is ontstaan. De overschrijding wordt gecompenseerd door hoger dan begrote direct gerelateerde opbrengsten binnen hetzelfde programma.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Begrotingsafwijking lasten				Verklaring overschrijding
Programma	Begroet	Realisatie	Verschil	
Samen Werken voor Ermelo	6.848.000	7.158.000	-310.000	Overschrijding wordt gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.
Samen Leven in Ermelo	50.130.000	45.593.000	4.537.000	niet van toepassing vanwege onderschrijding
Samen Wonen in Ermelo	23.421.000	19.670.000	3.751.000	niet van toepassing vanwege onderschrijding
Samen Ondernemen in Ermelo	1.011.000	805.000	206.000	niet van toepassing vanwege onderschrijding

Voor een aantal investeringskredieten is er een overschrijding van de kredietrealisatie geconstateerd. Volgens de financiële verordening behoren deze via een bestuursrapportage ter autorisatie te worden aangeboden aan de raad, echter dit lukt niet meer in 2022. Vandaar dat in de jaarrekening om autorisatie wordt gevraagd. Het betreft hier de volgende kredieten:

Kredietoverschrijding LastenBegrotingsafwijking lasten				Verklaring overschrijding
Project	Krediet	Realisatie	Verschil	
Aanleg kunstgrasvelden FC Horst	865.000	896.612	31.612	Hoger dan begrote engineeringkosten
Sanitaire units woonwagencentrum	260.000	274.119	14.119	Onverwachte meerwerkkosten.
Aanleg fietspad Speuld	1.438.489	1.438.931	442	kleine afronding. Project wordt afgesloten.
Aanschaf Toyota Hilux	52.000	54.582	2.582	Hogere kosten speciale aanpassingen voor uitvoering diensten
Meubilair Stichting Welzijn Ermelo	27.000	31.140	4.140	Kostprijsverhogende BTW is niet in kredietaanvraag meegenomen.

Aan de raad wordt gevraagd de kredietoverschrijdingen alsnog te autoriseren.

Ten slotte is er nog een krediet waarvoor aanpassingen moeten worden gemaakt.

Het betreft hier het project Kerklaan/Postlaantje waarvoor bij de 4e bestuursrapportage 2022 een correctie is aangekondigd, maar die abusievelijk niet in de 5e bestuursrapportage 2022 is verwerkt. Verzocht wordt deze investering van € 177.000,00 te autoriseren.

Financieel kengetal: Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reëel evenwicht van de begroting wordt thans al onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage. Als gevolg van de Covid-19 pandemie is dit kengetal ook dit jaar sterk vertekend en daarmee het kengetal te hoog.

Hoe positiever (hoger) het percentage, hoe groter de structurele exploitatieruimte is.

Kengetal	Jaarstukken 2020	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Structurele exploitatieruimte	4,2% A	3,6% A	1,7% A	5.06% A

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Hieronder is een tabel opgenomen met rekeningsaldo bestemmende posten per programma. In de toelichtingen per programma is een nadere uitsplitsing te vinden.

Programma (bedragen x € 1.000,00)	Bedrag
Samen werken voor Ermelo	-2.721 V
Samen Leven in Ermelo	-1.147 V
Samen Wonen in Ermelo	-488 V
Samen Ondernemen in Ermelo	-216 V
Dekking uit voorzieningen	216 N
Totaal rekeningsaldo bestemmende posten	-4.356 V

Programma Samen Werken voor Ermelo

Budgettaire uitkomst exploitatie (bedragen x € 1.000,00)	saldo 2021	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
Primitieve begroting	-45.019	18.578	-66.875	-48.297
Begrotingswijzigingen	-6.049	11.789	-15.905	-4.116
Begroting na wijziging	-51.068	30.367	-82.780	-52.413
Jaarstukken	-53.775	26.086	-83.906	-57.820
Saldo jaarstukken en begroting	-2.707	-4.281	-1.126	-5.407

Onderwerp	Bedrag
Bestuursorganen	
Hogere vergoedingen raad	6 N
College van burgemeester en wethouders	
Salarissen college	-58 V
Voormalig personeel college	147 N
Studiekosten college	17 N
Overige personeelskosten	-1 V
Advieskosten bestuursderspensioenen	24 N
Onttrekking pensioenvoorziening wethouders	-529 V
Overige kleine verschillen per saldo	1 N
Ondersteuning Raad	
RSBP 2022: Budget voor inhuur ondersteuning griffie 2023	-58 V
Lagere overige kosten, agv storno en deelfactuur	-54 V
Hogere bijdrage vanuit GR	-3 V
Salariskosten griffie	29 N
Inhuur griffie	31 N
Lagere kosten Inkomensoverdr ov.inst. Agv naverrekeningen fractiebijdr. 2018-2021	-6 V
RSBP 2022: Overheveling batig saldo Rekenkamercommissie Ermelo Harderwijk	45 N
Storno facturatie bijdrage Harderwijk 2020 rekenkamercommissie	39 N
Lagere kosten accountantscontrole	-3 V
Lagere kosten automatisering	-15 V
Lagere kosten raad en raadscommissie, w.o. assessments	-64 V
Ondersteuning college & directie	
Lagere kosten verslaglegging Ondernemingsraad	-11 V
Meer kosten ivm viering Ermelo 50 jaar	18 N
Lagere uitgekeerde eenmalige subsidies	-29 V
Burgeraangelegenheden	
Meer doorbelaste kosten (met name inhuur)	72 N
Lagere legesopbrengst diverse documenten Burgerzaken	49 N
Lagere salariskosten en overige kosten (vrijval Nabet BABS 2020-2021 € 25.000,00)	-35 V
Hogere opbrengst naturalisaties	-4 V
Lagere -per saldo- opbrengsten Persoonsgebonden documenten	61 N
Hogere kosten verkiezingen niet corona	29 N
Hogere kosten voor documenten	15 N
Algemene bestuurlijke aangelegenheden	
Meer doorbelaste kosten (met name inhuur)	2 N
Hogere kosten bijeenkomsten	11 N
Hogere kosten klachtenmanagement	2 N
Lagere kosten intergemeentelijke samenwerking afval	-21 V
Hogere kosten VNG	27 N
Lagere kosten traject netwerkgemeente	-76 V
Brandweer en rampenbestrijding	
Hogere kosten energie	16 N
Lagere bijdrage VNOG rampenbestrijding	-21 V
Overige kleine verschillen per saldo	-2 V
Openbare orde en veiligheid	
Meer doorbelaste kosten (met name inhuur)	73 N
Inzet BOA's anti-coronamaatregelen	1 N
Meer opbrengsten toezicht en handhaving openbare orde, m.n. leges	-35 V
Minder kosten preventie	-10 V
Nutsbedrijven	

Meer ontvangen dividend 2021 Alliander	-19	V
Wet WOZ		
Kosten Waarderingskamer niet geraamd	7	N
Belastingen		
Lagere opbrengst OZB eigenaar	9	N
Lagere opbrengst invordering	10	N
Hogere opbrengst OZB eigenaar en gebruik	-6	V
Lagere opbrengsten Reclamebelasting	18	N
Lagere opbrengst Toeristenbelasting en Forensenbelasting	83	N
Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene uitkering Gemeentefonds 2022	-921	V
Algemene uitkering Gemeentefonds 2021	-373	V
Algemene uitkering Gemeentefonds 2020	-45	V
Stelposten		
Stelpost uitk 5e berap	-3.609	V
Stelpost organisatie ontwikkeling	-57	V
Stelpost volume ontwikkeling	-73	V
Stelpost circulaire algemene uitkering	-664	V
RSBP 2022: Stelpost Circulaires	-2.438	V
Stelpost prijsmutaties	-101	V
Stelpost vermindering uitgaven SD	3.384	N
Stelpost indexerings gas	-160	V
Stelpost incidenteel onvoorzien	-17	V
Stelpost overige algemene dekkingsmiddelen	-37	V
BTW compensatiefonds en omzetbelasting		
BTW GR-en	14	N
BTW component Afvalstoffen	31	N
Rente		
Hogere rente langlopende geldleningen	310	N
Vennootschapsbelasting		
Vennootschapsbelasting	38	N
Reserves en voorzieningen		
Hogere -per saldo- toevoeging aan de reserve MOP Gebouwen	15	N
Lagere -per saldo- toevoeging aan reserve overig V&V	-970	V
Overige -per saldo- reserve mutaties	931	N
RSBP 2022: Reserves mutaties	-228	V
Lagere onttrekking aan de reserve MOP Gebouwen programma 5 BBV	10	N
Lagere onttrekking aan de reserve Duurzaamheid programma 7 BBV	130	N
Lagere onttrekking vanuit de reserve Grondexploitatie programma 8 BBV	446	N
Bedrijfsvoering + FGI		
RSBP 2022: Middelen ICT Dienstverlening	-42	V
Minder salariskosten	-323	V
Meer inhuur ICT en aandeel Overhead	458	N
Meer Overige Personeelskosten	55	N
Hogere lasten overblijffaciliteiten	12	N
Minder lasten Webapplicatie Lean Planning & Control 2022	-17	V
Minder kosten Groot onderhoud panden incl. tlv voorziening	-69	V
Hogere uitgaven gas/energie	43	N
Meer huuropbrengsten	-21	V
Minder uitgaven ICT DV en AudioVisuele Midd. (Zie ook toename inhuur ICT)	-46	V
Hogere uitgaven schoonmaak gemeentehuis	28	N
Lagere kosten verzekering gemeentehuis	-12	V
Hogere toerekening rentekosten 2022	67	N
Meer kosten voor sluitrondes beveiliging	41	N
Hogere uitgaven Overige goederen en diensten; w.o. naheffingsaanslag OZB 2017 € 68.000,00	104	N
Overige kleine verschillen per saldo	38	N
Centrale personeelsbudgetten		
Voormalig personeel -per saldo- vrijval	-7	V
Hogere salariskosten overhead	162	N
Mutaties voorzieningen -per saldo- vrijval	-226	V
Hogere overige personeelskosten	107	N
Lagere bijdrage aan Meerinzicht domein bedrijfsvoering	-467	V
Bankkosten	6	N
Overige kleine verschillen per saldo	-16	N
Doorbelasting overhead		
Voordeel doorbelasting overhead	-677	V
Totaal saldo	-5.407	V

Budgettaire uitkomst exploitatie (bedragen x € 1.000,00)	saldo 2021	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
Primitieve begroting	35.756	46.469	-7.581	38.888
Begrotingswijzigingen	4.633	3.661	-1.353	2.308
Begroting na wijziging	40.389	50.130	-8.934	41.196
Jaarstukken	38.275	45.594	-11.771	33.823
Saldo jaarstukken en begroting	-2.114	-4.536	-2.837	-7.373

Onderwerp	Bedrag	
Saldo jaarstukken en begroting	-7.373	V
<i>Correctie Programma Samenwerken</i>		
In boekjaar 2022 is het woonplaatsbeginsel in werking getreden. Hiermee valt de verantwoordelijkheid voor de zorgkosten van jeugdigen onder de gemeente waar zij staan ingeschreven. Dit heeft voor de Gemeente Ermelo geresulteerd in een bijstelling van € 3.384.000,00 voor zowel de inkomen- evenals de uitgavenkant welke begroot is binnen het programma Samen Werken voor Ermelo. zie ook de toelichting binnen dat programma Samen werken voor Ermelo. Per saldo is dit budgettair neutraal.	3.384	N
Budgetten voor de Wet sociale Werkvoorziening (€ 285.000,00) en de Eenmalige Energietoeslag (€ 569.000,00) stonden begroot binnen het programma Samen Werken Voor Ermelo. Met deze correctie worden de budgetten alsnog daar geplaatst waar de uitgaven plaatsvinden. Binnen het programma Samen Werken voor Ermelo zijn deze posten als verklaring ook meegenomen waardoor e.e.a. budgettair neutraal wordt.	-854	V
Reëel saldo jaarstukken en begroting	-4.843	V
<i>Resultaat Saldo Bestemmende Posten</i>		
RSBP 2022: Inhuur cultuur	-34	V
RSBP 2022: Duurzaamheid pakhuis	-39	V
RSBP 2022: Wijkgericht werken	-234	V
RSBP 2022: Grondverkoop inkomst	118	N
RSBP 2022: Afwikkeling Calluna	-94	V
RSBP 2022: Inkomst zwembaden	16	N
RSBP 2022: Biogasinstallatie Calluna exploitatie	-50	V
RSBP 2022: Maatwerkwoning	-577	V
RSBP 2022: Bestaanszekerheid	-91	V
RSBP 2022: Overschot BW/MO	-53	V
RSBP 2022: Tillift zwembad	-10	V
RSBP 2022: Re-integratie	-15	V
RSBP 2022: Kansrijke start	-38	V
RSBP 2022: Middelengebruik	-16	V
RSBP 2022: Overschot BW/MO	-30	V
Opvang ontheemden. De gemeente Ermelo heeft een aantal opvangplekken verzorgd voor ontheemde Oekraïners. De vergoeding vanuit het Rijk is gebaseerd op normbedragen op basis van het aantal gerealiseerde bedden (€ 2.273.000,00) De werkelijke gemaakte kosten bedroegen (€ 894.000,00) bestaande uit opvanglocatie, leefgelden, inzet ambtelijke personele ondersteuning en uitvoeringskosten binnen Meerinzicht. De regeling bevat geen terugbetaalverplichting richting het Rijk waarmee de gelden ten gunste komen van het jaarrekeningresultaat. Vanwege de onzekerheid over de uitwerking van de regeling in 2023 wordt voorgesteld deze gelden beschikbaar te houden voor dit onderwerp, door middel van het instellen van een specifieke bestemmingsreserve opvang ontheemde Oekraïners.	-1.379	V
<i>Saldo jaarstukken en begroting na resultaat bestemming</i>	-2.317	V
Onderwijs		
Aandeel kostenplaatsen Onderwijs	7	N
Kapitaallast (afschrijving + rente)	170	N
<i>Voortgezet (speciaal) onderwijs:</i>		
Binnen het onderdeel onderwijs is er een voordeel op reeds gebudgetteerde huurkosten voor De Lelie (€ 126.000,00) te constateren. Dit geldt ook voor het specifieke verstrekte budget voor de huurvergoeding accommodatie Rietschanscollege (€ 72.000,00).	-198	V
De afdracht OZB Groevenbeek laat een overschrijding zien omdat enerzijds de gereserveerde gelden voor OZB 2021 onvoldoende waren ingeschat (€ 96.000,00) en in totaal de OZB lasten 2022 hoger dan begroot waren (€ 15.000,00).	111	N
<i>Gemeensch. Lasten/baten onderwijs:</i>		
Op het onderdeel leerlingenvervoer is er een overschrijding als gevolg van niet geraamde vervoerskosten jeugd (€ 92.000,00). Voor de jaren 2023 en verder is er wel budget opgenomen.	92	N
Overige kleine verschillen per saldo	-18	V
Cultuur		
Aandeel kostenplaatsen Cultuur	17	N
Kapitaallast (afschrijving + rente)	27	N
Op het onderdeel Cultuur is er een overschrijding. De reden hiervoor is dat er bij de jaarrekening 2021 abusievelijk is verzuimd budget over te hevelen voor onderwerpen die wel tot betaling hebben geleid in 2022. (Corona-ondersteuning Cultuur, subsidie tegemoetkoming voor lokale cultuursector vanwege de Coronacrisis € 137.000,00) en de dorpendeal (€ 180.000,00).	317	N
Binnen het onderdeel Cultuur was een ontvangst in 2022 begroot vanuit de provincie ter dekking van de dorpendeal. Dit bedrag is echter al in 2021 ontvangen. Waardoor een nadeel ontstaat.	180	N
Overige kleine verschillen per saldo	-38	V
Sport		
Aandeel kostenplaatsen sport	5	N
Kapitaallast (afschrijving + rente)	8	N

Interactie - Voor 2022 wordt uitgegaan van een afrekening van € 110.000,00 vanwege de energielasten zwembad. Conform besluitvorming wordt noodzakelijk groot onderhoud Calluna (€ -28.000,00) evenals vrijval stelpost sport (€ -21.000,00) ingezet ter dekking van het nadeel Interactie vanwege energielasten zwembad.	61	N
Overige kleine verschillen per saldo	-13	V
Participatiewet		
Aandeel kostenplaatsen Participatie	12	N
Gezondheidszorg:		
In 2022 zijn vanuit centrumgemeenten overschotten teruggevloed naar de gemeente Ermelo waaronder Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang (€ 829.000,00) en Doel Uitkering Vrouwen Opvang (€ 117.000,00).	-946	V
Inkomensondersteuning:		
TOZO gelden - De afwikkeling van de Tijdelijke Overbrugging Zelfstandige Ondernemers (TOZO regeling in het kader van Coronasteunmaatregelen) resulteert in een bedrag van € 450.000,00 mag vrijvallen in het resultaat.	-467	V
BUIG -Het verschil tussen de werkelijke ontvangen inkomsten vanuit het Rijk afgezet tegen de werkelijke beschikte uitkeringen.	97	N
Activering en uitstroom:		
Sociale werkvoorziening - Hoger dan begrote kosten als gevolg van het niet indexeren van WsW-budget gelden.	210	N
Dubieuze debiteuren SoZa - Lager dan begrote lasten als gevolg van lager ingeschatte oninbaarheidsrisico in het kader van debiteuren sociale zaken.	-77	V
In 2022 hadden zowel de economische- en maatschappelijke ontwikkelingen invloed op de zorgkosten van de Participatiewet. Enerzijds een daling in het aantal werkzoekenden en anderzijds een groei in het beroep op bestaanszekerheid vanwege de effecten van de stijging van de energieprijzen en grondstoffen. Dit heeft zijn weerslag op de financiële situatie van huishoudens. Gezien deze ontwikkelingen is het participatiebudget gedurende het jaar niet gemuteerd met als gevolg een positief saldo dat vrijvalt in het resultaat.	-246	V
Overige kleine verschillen per saldo	10	N
Wet Maatschappelijke Ondersteuning		
Aandeel kostenplaatsen WMO	12	N
Zorgkosten WMO - Beleidsmaatregelen en ontwikkelingen hebben geleid tot meer controle over de kwaliteit van dienstverlening en kostenbeheersing ondanks de toenemende vergrijzing. In 2022 is een afname te constateren in het aantal inwoners dat een indicatie heeft voor maatwerkvoorzieningen 'hulp bij het huishouden'. Daarnaast is er een daling in de voorziening begeleiding.	-506	V
PGB-gelden De WMO budgetten zijn hoger geraamd in vergelijking met de realisatie.	-53	V
Voor de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp was in 2022 een hogere inkomst begroot. De realisatie blijkt lager.	123	N
Overige kleine verschillen per saldo	-43	V
Jeugdwet		
Aandeel kostenplaatsen Jeugd	11	N
Jeugdbeleid:		
Beleid - Het betreft hier een hoeveelheidsverschil. Bij het opmaken van de subsidieaanvraag maakt de Kinderopvangorganisatie een inschatting van het aantal peuters in het daaropvolgende jaar. Bij de verantwoording wordt uitgegaan van het werkelijke aantal peuters in het voorgaande jaar. De kosten kunnen achteraf aanzienlijk afwijken ten opzichte van de aanvraag.	-106	V
Decentralisatie Jeugdwet:		
Invulling taakstelling - In de begroting 2022 is opgenomen de taakstelling Sociaal Domein (€ 1.000.000,00). Gedurende het jaar is middels het aangenomen amendement van 15 juni 2022 een bedrag (€ 195.000,00) ingevuld. In 2022 is er geen expliciete invulling geweest voor de rest van deze taakstelling.	805	N
Stelpost - Opgenomen stelpost welke in zijn geheel vrijvalt.	-445	V
PGB - Gelden jeugd welke te hoog geraamd staan in vergelijking met realisatie.	-168	V
De daling in de zorgkosten jeugd wordt met name veroorzaakt door de relatief grote impact van de Wet Wijziging Woonplaatsbeginsel. Door dit beginsel is de gemeente waar de cliënt staat ingeschreven vanaf 2022 verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Voor de gemeente Ermelo betekent dit een effect van het woonplaatsbeginsel (€ 465.000,00). Daarnaast is een positief effect ontstaan doordat er sprake is van minder cliënten dan begroot (€ 881.000,00) + overige diverse mutaties in de jeugdzorg (€ -59.000,00).	-1.287	V
Overige kleine verschillen per saldo	19	N
Totaal saldo	-2.317	V

Programma Samen Wonen in Ermelo

Budgettaire uitkomst exploitatie (bedragen x € 1.000,00)	saldo 2021	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
Primitieve begroting	8.559	17.806	-9.037	8.769
Begrotingswijzigingen	1.156	5.615	-4.035	1.580
Begroting na wijziging	9.715	23.421	-13.072	10.349
Jaarstukken	7.314	19.670	-9.817	9.853
Saldo jaarstukken en begroting	-2.401	-3.751	3.255	-496

Onderwerp	Bedrag
Verkeer en Vervoer	
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	261 N
Kapitaallasten	78 N
RSBP 2022: Onderzoeken Spoorwegovergangen	-195 V

RSBP 2022: Opstellen Wegenbeheerplan	-50	V
RSBP 2022: Sanering en onderzoeken De Boskamer	-300	V
RSBP 2022: Onderzoeken Beleidsplan Bewust Verlichten	-53	V
<u>Onderhoud recreatieve fietspaden:</u> <u>Door vernieuwing van diverse recreatieve fietspaden in 2022 / eerste kwartaal 2023 zijn er minder onderhoudsrondes geweest en dus minder kosten gemaakt.</u>	-21	V
<u>Hogere opbrengst leges kabels en leidingen:</u> Door een toename van het gebruik van het elektriciteitsnet en het internet is er een stijging van het aantal meldingen en vergunningen. Dit levert meer inkomsten op.	-15	V
<u>Groen en Berm onderhoud:</u> <u>Als gevolg van o.a. weersomstandigheden is er meer onderhoud en aanvulling nodig geweest in 2022 op de bermen c.q. wegkanten. Daarnaast zijn de kosten van aannemers en materialen gestegen.</u>	35	N
<u>Led Sign Infozuil:</u> Aangezien deze zuilen nog relatief nieuw zijn hoefde er in 2022 geen onderhoud aan te worden gepleegd.	-10	V
<u>Vervanging Armaturen:</u> In het afgelopen jaar is het project "Vervanging Armaturen" uitgevoerd. Dit project is een investering (krediet) Hierdoor was het niet nodig dit budget aan te spreken.	-11	V
<u>Regulier en Incidenteel onderhoud:</u> In het afgelopen jaar is het project "Vervanging Armaturen" uitgevoerd. Dit project is een investering (krediet) Hierdoor was het niet nodig dit budget aan te spreken.	-41	V
<u>Verbetering en Optimalisatie OV:</u> Door drukke werkzaamheden i.h.k.v. de projecten "vervanging armaturen" en "vervanging lichtmasten" was er onvoldoende tijd om invulling te geven aan het budget voor optimalisatie en verbetering.	-13	V
Overige kleine verschillen per saldo	-40	V
Riolering & Waterzuivering		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	40	N
Kapitaallasten (toerekening rente)	-192	V
Mutatie egalisatievoorziening riolering	515	N
RSBP 2022: onderhoud riolering	-95	V
<u>Kosten riolering:</u> Kosten lager vanwege capaciteitsproblemen bij zowel de gemeente Ermelo alsmede de bureau's en uitvoerders. Werkzaamheden zijn hierdoor uitgesteld of doorgeschoven naar 2023.	-233	V
Hogere energielasten op gemalen	44	N
Overige kleine verschillen per saldo	-70	V
Begraafplaats		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	104	N
Kapitaallasten (toerekening rente)	-6	V
RSBP 2022: Verzamelgrafkelder	-190	V
RSBP 2022: Gedenkmomument	-26	V
Leges lijkbezorging: Meer begrafenissen plaatsgevonden als vooraf geraamd.	-31	V
Leges reiniging graven: Het voordeel wordt veroorzaakt, doordat er meer aanvragen zijn geweest in 2022. Hierdoor zijn meer opbrengsten gerealiseerd dan geraamd.	-74	V
Voorziening afkoop schoonmaken graven	31	N
RSBP 2022: Voorziening uitbreiding capaciteit begraafplaats	216	N
Overige kleine verschillen per saldo	11	N
Openbaar Groen		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	224	N
<u>Nazorg Projecten:</u> Het gaat hier om de (nazorg)kosten van projecten die zijn afgesloten. Maar waar nog wel noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden. Jaren geleden is hier jaarlijks € 5.000,00 voor opgenomen wetende dat dit in de meeste jaren niet voldoende zal zijn. E.e.a. is afhankelijk van het aantal projecten en de noodzakelijke werkzaamheden. Afgelopen jaar is bv veel (extra) watergegeven (ivm droogte) om nieuwe beplantingen aan te laten slaan.	34	N
<u>Ontwikkeling Groenstructuur:</u> Er is een overschrijding op het deel groenvervanging. Dit is hoofdzakelijk het project Groenzone Zuid. In dit project zit ook de nodige boomvervanging. Verder hebben we op boomvervanging minder kunnen realiseren i.v.m. noodzakelijke uitwerking plannen en dit ook integraal op te kunnen pakken.	-20	V
Overige kleine verschillen per saldo	-18	V
Speelvoorzieningen		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	82	N
RSBP 2022: Vervanging speeltoestellen	-27	V
RSBP 2022: Speelruimteplan	-10	V
Overige kleine verschillen per saldo	-3	V
Bossen heide en natuurterreinen		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	25	N
<u>Lagere opbrengst houtverkoop:</u> Door klimatologische omstandigheden is de bijgroei de afgelopen jaren sterk verminderd. Het was de bedoeling om in 2022 de (sterk verminderde) bijgroei wel te gaan oogsten. Mondeling zijn daarover afspraken gemaakt. Echter, dit bedrijf heeft vertraging opgelopen in Duitsland bij de oogst van dode fijnsparren ('Käferholz'), waardoor niet in het afgelopen najaar kon worden gestart. De planning was dat er komend voorjaar alsnog gestart zou worden. Echter, vanwege de nieuwe Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer mag er niet meer worden gewerkt in het zgn. broedseizoen (half maart - half juli). De afspraak is nu dat er in september 2023 wordt gestart: een jaar later dan gepland.	39	N

Heide:		
Dit voordeel is voornamelijk ontstaan door het ontvangen van extra SNL-subsidie. Deze extra subsidie wordt betrokken bij het nieuw op te stellen heidebeheerplan.	-84	V
Ruimtelijke Ordening		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	39	N
Kapitaallasten (toerekening rente)	5	N
RSBP 2022: Tonselse Veld	-40	V
RSBP 2022: ZNWV Dillenburg-Rehoboth	1.051	N
RSBP 2022: Centrumontwikkeling	-50	V
<u>Projectplan UWoon - Kerklaan/Postlaantje:</u>		
In 2022 is het resterende deel van de subsidie aan Uwoon voldaan en zal het resterende budget, overgeheveld uit voorgaande jaren, komen te vervallen. Daarnaast heeft in 2022 heeft een correctie plaatsgevonden op de overheveling van budgetten uit voorgaande jaren, waarmee het resterende saldo kan vrijvallen.	-424	V
<u>Opbrengsten anterieure bijdragen bestemmingsplannen:</u>		
Deel van de opbrengsten die in 2022 zijn ontvangen waren niet begroot.	-249	V
Overige kleine verschillen per saldo	-17	V
Bouwen		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	32	N
RSBP 2022: Omgevingsvergunningen	-29	V
Mutatie Voorziening Dubieuze Debiteuren	-182	V
Afboekingen dubieuze debiteuren in relatie tot bovengenoemde mutatie in de voorziening.	182	N
<u>Omgevingsvergunningen:</u>		
Het aantal vergunningsaanvragen is ook dit jaar nog hoger dan begroot. Burgers zijn meer gaan verbouwen aan het huis. Dit leidt tot stijgende opbrengsten.	-57	V
Overige kleine verschillen per saldo	9	N
Wonen		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	8	N
Kapitaallasten	3	N
RSBP 2022: Stationsstraat 120	-44	V
RSBP 2022: Boskamer	-21	V
RSBP 2022: Onderzoek grootschalige woningbouw	-32	V
RSBP 2022: Tijdelijke Huisvesting Beemdweg	-48	V
Vrijval resterend budget Beemdweg	-85	V
Overige kleine verschillen per saldo	-42	V
Milieu		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	1	N
Kapitaallasten	11	N
RSBP 2022: Uitv.progr. Duurzaamheid	-243	V
RSBP 2022: Sanering stortplaats Zanderij	-17	V
Transitievisie warmte - Voordeel te relateren aan nadeel in 2023	-7	V
Sanering gemeentelijke asbestwegen restant	-29	V
RSBP 2022: Wijk v/d Toekomst isolatiemaatregelen particulieren (budgetneutraal conform raadsvoorstel, dekking uit RSBP provinciale subsidie)	-1.602	V
RSBP 2022: Wijk v/d Toekomst provinciale subsidie (budgetneutraal, ter dekking uitgaven)	1.602	N
RSBP 2022: Budget geluidsanering wegverkeer (budgetneutraal, dekking uit RSBP voorbereidingssubsidie ministerie I&W)	-92	V
RSBP 2022: Voorbereidingssubsidie ministerie I&W geluidsanering wegverkeer (budgetneutraal, ter dekking uitgaven)	92	N
RSBP 2022: Klimaatadaptatie	-24	V
RSBP 2022: SPUK Aanpak Energiearmoede (budgetneutraal, dekking uit specifieke uitkering)	-394	V
RSBP 2022: SPUK Aanpak Energiearmoede (budgetneutraal, ter dekking uitgaven)	394	N
Dekking Wijk v/d Toekomst proceskosten uit reserve Duurzaamheid conform besluitvorming	-43	V
Overige kleine verschillen per saldo	-10	V
Huishoudelijke afvalstoffen		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	21	N
Kapitaallasten	-3	V
Mutatie voorziening	-11	V
<u>Kosten oud papier:</u>		
Nadeel als gevolg van de gestegen verwerkingskosten.	88	N
<u>Kosten inzamelen afval:</u>		
De hoeveelheid te verwerken afval was in voorgaand jaar lager dan geraamd, met name ten aanzien van grof tuinafval.	-247	V
<u>Opbrengsten inzamelen afval:</u>		
Als gevolg van de lagere hoeveelheid te verwerken afval zijn ook de opbrengsten lager.	122	N
<u>BTW component:</u>		
Meer BTW betaald wegens gestegen kosten.	-31	V
Opbrengsten uit afvalstoffenheffing en Diftar wijken licht af van de begrote bedragen (0,1%)	27	N
Overige kleine verschillen per saldo	15	N
Grondzaken		
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	24	N
Kapitaallasten	8	N
RSBP 2022: Strategisch Beleidskader	-45	V

Verkoop grond:		
Voordeel wordt met name veroorzaakt door een bijdrage die de gemeente heeft ontvangen voor Leemkuul.	-85	V
De opbrengsten uit pachten vallen hoger uit dan begroot.	-35	V
Overige kleine verschillen per saldo	18	N
Grondexploitatie		
Complex Het Trefpunt:		
Winstneming: Dit betreft de verplichte winstneming op grond van de gerealiseerde resultaten tot en met 2022. Dit voordeel is gestort in de reserve Grondexploitatie.	-34	V
Complex Veldzicht Noord 4e Fase:		
Verliesneming: Dit betreft de verplichte verliesneming op grond van de gerealiseerde resultaten tot en met 2022. Dit nadeel is onttrokken in de reserve Grondexploitatie.	109	N
Algemene kosten grondexploitatie	4	N
Totaal saldo	-496	V

Programma Samen Ondernemen in Ermelo

Budgettaire uitkomst exploitatie (bedragen x € 1.000,00)	saldo 2021	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
Primitieve begroting	704	783	-143	640
Begrotingswijzigingen	260	228	0	228
Begroting na wijziging	964	1.011	-143	868
Jaarstukken	691	805	-202	603
Saldo jaarstukken en begroting	-273	-206	-59	-265

Onderwerp	Bedrag
Toerisme & recreatie	
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	11 N
RSBP 2022: 't Weitje als evenemententerrein	-25 V
RSBP 2022: Aanjagen verblijfsrecreatie	-107 V
RSBP 2022: Regionaal programma VVP	-12 V
RSBP 2022: Promotie toerisme	-52 V
Overige kleine verschillen per saldo	-31 V
Economische zaken	
Aandeel kostenplaatsen (kostenverdeling)	13 N
Kapitaallasten	1 N
RSBP 2022: Bedrijfscontacten	-20 V
Weekmarkt:	18 N
Het nadeel in 2022 wordt veroorzaakt door een overschrijding in de energiekosten.	
Economische ontwikkeling:	
Betreft het budget voor SNV Sociaal Economisch Visie. SNV samenwerking is opgeheven. Hier zullen geen kosten meer voor komen.	-44 V
Overige kleine verschillen per saldo	-17 V
Totaal saldo	-265 V

Wet normering topinkomens

Middels deze publicatie in het kader van de WNT draagt de gemeente Ermelo haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Per 1 januari 2013 is de WNT ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Ermelo van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor Ermelo is € 216.000,00. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1,00	A.J. van Meerveld-Hop	A.M. Weststrate	M.E. Haveman-Schusiel
Functie	Griffier	Gemeentesecretaris	Griffier
Gegevens 2022			
Duur dienstverband in 2022		1 januari - 31 december	1 januari - 31 december
Omvang dienstverband (in fte)		1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?		Nee	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?		Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?		N.v.t.	N.v.t.
Individueel WNT-maximum		€ 216.000,00	€ 216.000,00
Bezoldiging			
Beloning plus Belastbare onkostenvergoedingen		€ 129.890,00	€ 94.075,07
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 22.259,04	€ 15.983,04
Subtotaal		€ 152.149,04	€ 110.058,11

-/- Onverschuldigde betaling			
Totaal bezoldiging 2022		€ 152.149,04	€ 110.058,11
Motivering indien overschrijding:	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
Duur dienstverband in 2020	1 januari - 28 februari	1 januari - 31 december	1 september - 31 december
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging 2021			
Beloning	€ 16.557,94	€ 124.886,40	€ 29.921,16
Belastbare onkostenvergoedingen	nihil	nihil	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 2.790,74	€ 21.895,32	€ 5.362,36
Totaal bezoldiging 2021	€ 19.348,68	€ 146.781,72	€ 35.283,52
Individueel WNT-maximum 2021	€ 33.783,56	€ 209.000,00	€ 69.857,53

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Bedragen x € 1,00	A.E.M. Randsdorp	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2022	2021
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)		1 maart - 30 september
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		7
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar		984
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar		€ 199,00
Maxima op basis van de normbedragen per maand		€ 187.200,00
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 187.200,00
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 0,00	€ 113.160,00
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging	€ 0,00	€ 113.160,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Bedragen x € 1,00	D. Berends	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2022	2021
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	19 december- 31 december	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	37	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206,00	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 28.600,00	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 7.622,00	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 3.885,00	€ 0,00
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 3.885,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 3.885,00	€ 0,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Balans met toelichting

Balans

Balans per 31 december 2022

Activa	Ultimo		Passiva	bedragen x € 1.000,00	
	2022	2021		Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste activa			Vaste passiva		
<i>Immateriële vaste activa</i>	0	0	<i>Eigen vermogen</i>	54.536	46.858
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio			- Algemene reserves	7.222	4.476
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling			- Bestemmingsreserves		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	- Voor egalisatie van tarieven		
			- Overige bestemmingsreserves	33.773	34.886
			- Resultaat na bestemming	13.541	7.496
<i>Materiële vaste activa</i>	85.468	64.421	<i>Voorzieningen</i>	14.865	14.610
- Investerings met een economisch nut			- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.009	4.668
- gronden uitgegeven in erfpacht			- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.272	1.029
- overige investeringen met een economisch nut	63.451	46.341	- Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met heffing		
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.453	5.587	- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	9.584	8.913
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.564	12.493			
<i>Financiële vaste activa</i>	11.458	10.657	<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer</i>	70.101	33.614
- Kapitaalverstrekkingen aan:			- Obligatieleningen		
- deelnemingen	795	795	- Onderhandse leningen van:		
- gemeenschappelijke regelingen			- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- overige verbonden partijen			- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	70.100	33.613
- Leningen aan:			- binnenlandse bedrijven		
- woningbouwcorporaties			- overige binnenlandse sectoren		
- deelnemingen			- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
- overige verbonden partijen			- Door derden belegde gelden		
- Overige langlopende leningen u/g	6.660	5.859	- Waarborgsommen	1	1
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	4.003	4.003			
Totaal vaste activa	96.926	75.078	Totaal vaste passiva	139.502	95.082
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<i>Voorraden</i>	940	345	<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>	3.286	2.620
- Grond- en hulpstoffen:			- Kasgeldleningen		
- overige grond- en hulpstoffen			- Banksaldi		
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	940	345	- Overige schulden	3.286	2.620
- Gereed product en handelsgoederen					
- Vooruitbetalingen					
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>	48.744	31.505	<i>Overlopende passiva</i>	11.225	13.310
- Vorderingen op openbare lichamen	7.296	6.084			
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen					
- Verstrekte kasgeldleningen					
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar					
- Rekening-courant met het Rijk	39.113	22.974			
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen					
- Overige vorderingen	2.335	2.447			

- Overige uitzettingen				
Liquide middelen	404	404		
- Kas- en banksaldi	404	404		
Overlopende activa	6.999	3.680		
Totaal vlottende activa	57.087	35.934	Totaal vlottende passiva	14.511 15.930
Totaal generaal	154.013	111.012	Totaal generaal	154.013 111.012
			Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	107.300 99.110

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio		
Kosten onderzoek en ontwikkeling		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Totaal	0	0

Materiële vaste activa

Investeringen bedragen x € 1.000,00	2022	2021
In erfpacht uitgegeven gronden		
Waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.453	5.587
Overige investeringen met een economisch nut	63.451	46.341
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	6.911	3.673
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut vanaf 2017 geactiveerd	9.653	8.820
Totaal investeringen	85.468	64.421

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut over 2022 weer.

Activasoort bedragen x € 1.000,00	Boekwaarde 1-1	Herrubricering	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12
Gronden en terreinen	1.113							1.113
Woonruimten			274					274
Bedrijfsgebouwen	32.612		17.377		-782	-1.359		47.848
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	1.473	-65*	434		-57			1.784
Vervoersmiddelen	914		55	-9	-169			791
Machines, apparaten en installaties	8.605		1.726		-340			9.991
Overige materiële vaste activa	1.624		132		-106			1.650
Totaal	46.341	-65	19.997	-9	-1.454	-1.359		63.451

* Betreft 1 object welke ten onrechte onder economisch nut was verantwoord, nu geherrubriceerd naar economisch nut met heffing.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde over 2022 weer van de investeringen met economisch nut waarvoor ten bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Activasoort bedragen x € 1.000,00	Boekwaarde 1-1	Herrubricering	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.567	65*	57		-249			5.440
Bedrijfsgebouwen	0							
Machines, apparaten en installatie	21				-7			13
Totaal	5.587	65	57		-257			5.453

* Betreft 1 object welke ten onrechte onder economisch nut was verantwoord, nu geherrubriceerd naar economisch nut met heffing.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut over 2022 weer:

Activasoort bedragen x € 1.000,00	Boekwaarde 1-1	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12
Gronden en terreinen							
Bedrijfsgebouwen	657			-35			622
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	10.982	4.890		-444	-1.084		14.344
Overige materiële vaste activa	854	897		-15	-138		1.598
Totaal	12.493	5.787		-494	-1.222		16.564

Eenmalige afschrijvingen

In 2022 hebben er geen eenmalige afschrijvingen plaatsgevonden.

Mogelijk af te stoten vaste activa

Niet van toepassing.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

bedragen x € 1.000,00	Boekwaarde 1-1	Investerings	Desinvesterings	Aflossingen / Afschrijvingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	795					795
- gemeenschappelijke regelingen						
- overige verbonden partijen						
Leningen aan:						
- woningbouwcorporaties						
- deelnemingen						
- overige verbonden partijen						
Overige langlopende leningen u/g	5.859	801				6.660
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	4.003					4.003
Bijdragen aan activa in eigendom van derden						
Totaal	10.657	801				11.458

Ermelo heeft € 4.000.000,00 in langlopende deposito's uitgezet. Gezien het langlopende karakter zijn de deposito's als een financieel vast actief gepresenteerd.

De deelnemingen betreffen:

- Inclusief Groep/voormalig RNV € 433.000,00
- Alliander € 155.000,00
- Bank Nederlandse Gemeenten € 170.000,00
- Afvalsturing € 27.000,00
- Recreatiegemeenschap Veluwe Holding € 7.000,00
- Vitens € 2.000,00
- Handel & ambacht, garantiekap. R.D.C. € 400,00

De langlopende leningen u/g betreffen:

- Renteloze lening woningbouw € 37.000,00
- Startersleningen woningbouw € 2.284.000,00
- Duurzaamheidsstimuleringsleningen woningbouw € 1.500.000,00
- Overbruggingskrediet onderwijs € 500.000,00
- Alliander € 1.566.000,00
- Toekomstbestendig wonen € 750.000,00
- Hypothecaire lening woningbouw € 23.000,00

Viottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
- niet in exploitatie genomen bouwgronden		
- overige grond- en hulpstoffen		
Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie	940	345
Gereed product en handelsgoederen		
Vooruitbetalingen		
Totaal	940	345

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden gegeven:

In onderstaande tabel kunnen kleine afrondingsverschillen voorkomen.

bedragen x € 1.000,00	Boekwaarde 1-1	Van grond- niet in exploitatie	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Aanwenden verlies-voorziening	Boekwaarde 31-12	Voorziening verlies-latend complex	Balanswaarde 31-12
Het Trefpunt *	-125		7		34		-84		-84
Veldzicht Noord fase 4	470		663		-109		1.024		1.024
Totaal	345		670		-75		940		940
Nog te maken kosten									1.908
Nog te verwachten opbrengsten									-4.637
Verwacht exploitatieresultaat (voordelig)									-1.789

* De afwijking op de boekwaarde van Het Trefpunt heeft te maken met een btw-correctie uit het verleden doordat er een naheffingsaanslag is opgelegd met betrekking tot voorgaande jaren.

De verliesvoorzieningen worden, conform het BBV, verminderd op de geactiveerde kosten.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen korter dan een jaar	Saldo 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2022	Gecorrigeerd saldo 31-12-2021
bedragen x € 1.000,00				
Vorderingen op openbare lichamen	7.296		7.296	6.084
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen				
Verstrekte kasgeldleningen				
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Rek. crt. met het Rijk	39.113		39.113	22.974
Rek. crt. verhoudingen met niet financiële instellingen				
Overige vorderingen	2.961	626	2.335	2.447
Overige uitzettingen				
Totaal	49.370	626	48.744	31.505

De voorziening oninbaarheid betreft de voorziening dubieuze debiteuren voor reguliere vorderingen van € 120.000,00 en vorderingen van Sociale Zaken van € 506.000,00.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

bedragen x € 1.000,00					
Verslagjaar 2022					
(1)	Drempelbedrag	1.673			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4

(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	427	383	382	405
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.246	1.290	1.291	1.268
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	83.636			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	83.636			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.673			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	38.425	34.827	35.171	37.256
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	427	383	382	405

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Kassaldi		
Banksaldi	404	404
Totaal	404	404

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Vooruitbetaalde bedragen	478	253
Nog te ontvangen bedragen	6.521	3.427
Nog te ontvangen overheidsbijdragen met een specifiek bestedingsdoel		
Totaal	6.999	3.680

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2022 van € 478.000,00 zijn te splitsen in:

- Tussenrekeningen € 24.000,00
- Vooruitbetaald in 2022 € 454.000,00

Uitzettingen korter dan één jaar en Overlopende activa hebben overwegend een kortlopend karakter en worden binnen één jaar na balansdatum afgewikkeld.

Passiva
Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Algemene Reserves	7.222	4.476
Bestemmingsreserves:		
- voor egalisatie van tarieven		
- overige bestemmingsreserves	33.773	34.886
Resultaat na bestemming	13.757	7.496
Totaal	54.752	46.858

Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt worden onderverdeeld:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.009	4.668
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.272	1.029

Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met heffing		
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	9.584	8.913
Totaal	14.865	14.610

De verliesvoorziening grondexploitatie wordt, conform het BBV, verminderd op de geactiveerde kosten. De voorzieningen dubieuze debiteuren voor reguliere vorderingen en vorderingen van Sociale Zaken worden, conform het BBV, in mindering gebracht op het debiteurensaldo.

Voor een verdere toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar Reserves en Voorzieningen.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen:		
• binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	70.100	33.613
• binnenlandse bedrijven		
• overige binnenlandse sectoren		
• buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
	70.100	33.613
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	1	1
Totaal	70.101	33.614

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de vaste schulden over het jaar 2022 weergegeven.

bedragen x € 1.000,00	Saldo 31-12-2021	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen	33.613	40.000	3.513	70.100
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen	1			1
Totaal	33.614	40.000	3.513	70.101

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden bedroeg € 642.000,00.

Aflossingsverplichting 2023: In 2023 zal € 5.550.000,00 worden afgelost op de onderhandse leningen.

Viottende passiva

Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Schulden korter dan een jaar	3.286	2.620
Overlopende passiva	11.159	13.310
Totaal	14.445	15.930

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Kasgeldleningen		
Banksaldi		
Overige schulden	3.286	2.620
Totaal	3.286	2.620

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedragen x € 1.000,00	2022	2021
Vooruitontvangen bedragen	204	460
Nog te realiseren anterieure overeenkomsten*	1.050	1.050
Vooruitontvangen overheidsbijdragen met een specifiek bestedingsdoel	5.678	6.893
Nog te betalen bedragen	4.293	4.907
Totaal	11.225	13.310

* In totaal zal de gemeente een bedrag ter grootte van € 1.204.000,00 ontvangen als anterieure bijdrage. Een deel van het bedrag namelijk € 345.000,00 is ook daadwerkelijk ontvangen en het restantbedrag ad € 850.000,00 staat nog als een invorderingsopdracht open. Een bedrag ter grootte van € 1.050.000,00 wat betrekking heeft op het project Oranjepark is op de balans als

voortuontvangen bedrag gepresenteerd. De daadwerkelijke kosten die al gemaakt zijn bedragen € 153.000,00. Dit zijn kosten voor het bestemmingsplan en de ambtelijke uren. Er kan geen inschatting gemaakt worden of er eventueel sprake is van een verlieslatende exploitatie vergoeding, omdat er binnen de gemeente geen urenregistratie op projectniveau beschikbaar is.

In onderstaande tabel wordt de post "Voortuontvangen overheidsbijdragen met een specifiek bestedingsdoel" gespecificeerd:

Omschrijving bedragen x € 1.000,00	Saldo 1-1-2022	Afwikkeling 2022 uitgaven vrijval	Nieuw 2022	Saldo 31-12-2022
Europese overheid				
Rijk	4.685	11.511	10.907	4.081
Overige Nederlandse overheden	2.208	1.972	1.640	1.876
Totaal	6.893	13.483	12.547	5.957

Waarborgen en garanties

Het, buiten de telling van de balans, vermelde bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer bedragen x € 1.000,00	Aard / omschrijving	Percentage borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Eleos, Stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg	financiering Huize Regenboog	100%	128	121
Inclusief Groep	werkvoorziening	1/7 deel (7 RNV gemeenten)	233	222
Sportaccommodaties: afhechting Telgtereng A	garantie afhechting sportpark Telgtereng	100%	148	138
Sportaccommodaties: afhechting Telgtereng B	garantie afhechting sportpark Telgtereng	100%	82	76
Vestia Groep	sociale woningbouw	indirect	919	790
Woningstichting UWOON (De Groene Zoom)	sociale woningbouw	indirect	97.600	105.953
Totaal			99.110	107.300

In 2022 zijn geen betalingen verricht wegens de verleende borg- en garantstellingen. Via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat de gemeente Ermelo per balansdatum garant voor € 105.953.000,00 voor leningen van UWOON en voor € 790.000,00 voor leningen van de Vestia Groep. De financiële positie van UWOON is goed. De financiële positie van de Vestia Groep staat al enkele jaren onder druk als gevolg van grote verliezen in de derivatenpositie. Ermelo verwacht echter niet dat er aanspraak gemaakt hoeft te worden op de garantstelling van het Rijk en gemeenten. Indien wel een renteloze lening aan het Waarborgfonds verstrekt had moeten worden ter grootte van het schadebedrag dan becijferen wij dit risico als volgt: $25\% * € 790.000,00 = € 197.500,00$. Het financieel risico is dan de rentederving, zijnde $3,75\% * € 197.500,00 = € 7.406,00$. Dit risico is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor de toekomstige jaren is verbonden

De gemeente Ermelo heeft op diverse gebieden contracten afgesloten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Betreft	Aard	Einddatum contract	Bedrag verplichting
Levering gas	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Afvalbeheer	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Verzekeringen	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Dyslexie	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Elektriciteit	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Inkoopadviesdiensten	Raamovereenkomst	31-12-2025	Varieert per jaar
Uitzendkrachten / tijdelijk personeel	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Accountantsdiensten	Raamovereenkomst	31-12-2026	Varieert per jaar
Aanleg en onderhoud straatmeubilair en speeltoestellen	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Opvoedhulp	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Openbare verlichting	Raamovereenkomst	31-12-2027	Varieert per jaar
Leerlingenvervoer	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

WMO- Hulp bij het huishouden en begeleiding	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO- Hulpmiddelen/overig	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Pleegzorg	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Schuldhelpverlening	Raamovereenkomst	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Begeleiding LVB (licht verstandelijk beperkt)	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Basis GGZ	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Wijkgezinshuis	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Gespecialiseerde GGZ	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Jeugdhulp (diverse)	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Overig verblijf (24u)	Raamovereenkomst met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum. Uitzondering hierop de het besluit van de gemeenteraad om het college toestemming te geven om een perceel grond te kopen en een aanvullend terrein te verkopen teneinde het bedrijf HOPCON de mogelijkheid te geven dit bedrijf te verplaatsten naar een terrein waar het beter gesitueerd is. Op het vrijgekomen terrein zal t.z.t. een woonwijk verrijzen.

Reserves en Voorzieningen

Algemene informatie

In dit hoofdstuk vindt u informatie met betrekking tot de reservepositie van Ermelo. Onder de reservepositie wordt verstaan het totaal van alle reserves en voorzieningen.

Ermelo kent van oudsher een riant reservepositie. Wel zijn er besluiten genomen om de reserves in te zetten als dekkingsmiddel (al dan niet in het kader van de ombuigings- en bezuinigingstrajecten) en/of ter realisatie van nieuwe voorzieningen. Gevolg is dat een behoorlijk deel van de huidige reservepositie hierdoor vastligt en dat de reservepositie dus de komende jaren langzaam maar zeker zal gaan afnemen. Wel staan er dan (nieuwe) voorzieningen tegenover.

Reserves en voorzieningen vallen onder het budgetrecht van de raad. Dit betekent dat instellen, wijzigen, afnemen, opheffen, toevoegingen en beschikkingen altijd door de raad geautoriseerd moeten worden. Dit kan gebeuren bij de jaarlijkse programmabegroting en/of de tussentijdse begrotingswijzigingen (bestuursrapportages) en/of de jaarstukken.

Financieel kengetal: Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het ratio wordt bepaald door het eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves en resultaat uit het overzicht van baten en lasten) uit te drukken in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Kengetal	Jaarstukken 2018	Jaarstukken 2019	Jaarstukken 2020	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Jaarstukken 2022
Solvabiliteitsratio	59,4% A	48,9% B	39,7% C	42,2% A	23,2% B	35,6% A

De risico's in relatie tot het weerstandsvermogen

In de [paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#) wordt expliciet ingegaan op de omvang van het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit ten opzichte van de risico's die daar tegen afgezet dienen te worden. Korteitshalve volstaan wij hier met een verwijzing naar deze paragraaf.

Overzicht verloop reserves en voorzieningen

Omschrijving Bedragen (x 1.000,00) - = voordeel	Saldo 1-1-2022	Bestemming saldo jaarrekening 2021	Saldo 1-1-2022 incl. saldo jaarrekening 2021	Ver-meerderingen	Ver-minderen	Saldo 31-12-2022
RESERVES ALGEMENE BESTEMMING						
Algemene reserve vrij besteedbaar	1.656		1.656	3.661	366	4.951
Algemene risicoreserve	2.820		2.820		549	2.271
Totaal RESERVES ALGEMENE BESTEMMING	4.476	0	4.476	3.661	915	7.222
RESERVES SPECIEFIEKE BESTEMMING						
Bestemmingsreserve Vervangingsfonds I&A	447		447		307	140

Bestemmingsreserve Grondexploitatie	2.290		2.290	34	249	2.075
Bestemmingsreserve risicoreserve grondexploitatie	0					0
Bestemmingsreserve Egalisatie MJB	1.074		1.074	545	803	816
Bestemmingsreserve Levensfasebewus persbeleid	57		57	-57		0
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	480		480	158	171	467
Bestemmingsreserve Nieuwbouw sportcentra Calluna	16.917		16.917			16.917
Bestemmingsreserve GVVP (BBR)	3.945		3.945		56	3.889
Bestemmingsreserve Overig V&V (BBR)	3.770		3.770		160	3.610
Bestemmingsreserve CO (BBR)	3.579		3.579	15	134	3.460
Bestemmingsreserve Bouwen (BBR)	210		210	50	0	260
Bestemmingsreserve Sport (BBR)	90		90		7	83
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	0					0
Bestemmingsreserve HvG	1.500		1.500			1.500
Bestemmingsreserve MOP gebouwen	527		527	172	143	556
Totaal RESERVES SPECIFIEKE BESTEMMING	34.886	0	34.886	917	2.030	33.773
Subtotaal Reserves	39.362	0	39.362	4.578	2.945	40.995
Rekeningsaldo bestemmende posten 2021	0	4.440	4.440		4.440	0
Resultaat 2022 na bestemming						9.185

Totaal Reserves	39.362	4.440	43.802	4.578	7.385	50.180
------------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------

Omschrijving Bedragen (x 1.000,00) - = voordeel	Saldo 1-1-2022	Vermeerderingen 8.7	Verminderings 4.7	Vrijval	Saldo 31-12-2022
VOORZIENINGEN					
Voorziening egalisatie onderhoud					
Voorziening onderhoud gebouw Dialoog	0				0
Voorziening onderhoud Gemeentehuis	0				0
Voorziening onderhoud Gemeentewerf	74	-74			0
Voorziening onderhoud brandweergarage	122	-122			0
Voorziening onderhoud privé accommodaties	172			172	0
Voorziening groot onderhoud wegen	272	878	692		458
Voorziening groot onderhoud verlichting	176	9			185
Voorziening groot onderhoud pakhuis	40	-40			0
Voorziening Civiele kunstwerken	81	37	18		100
Voorziening Kunstwerken	38	13	3		48
Voorziening Pinel/Plaza/118	54	-54			0
Voorziening gemeentelijke gebouwen	0	586	127		459
Voorziening Patrijzenhof 16	0	6	1		5
Voorziening Sanitaire units	0	12			12
Voorziening Hertenkamp	0	4			4
Van derden verkr. Middel. Spec. Besteding					
Voorziening onderhoud dienstgebouwen begraafplaats	43	-43			0
Voorziening afvalstoffenheffing	566		95		471
Voorziening afkoop schoonmaken graven	452	38	10		480
Voorziening uitbreiding capaciteit begraafplaats	589	4	3		590
Voorziening toekomstig onderhoud terrein begraafplaats	474	12	38		448
Voorziening groot onderhoud Riolering	134	17			151
Voorziening egalisatie riolering	6.300	835			7.135
Voorziening boscompensatie	355		45		310
Voorziening verplicht., verlies, risico					
Voorziening pensioenverplichting wethouders	3.945	151	115	605	3.376
Voorziening WGA-gelden	105	260	20		345
Voorziening WW	0	21			21
Voorziening Verlofsparen	0	17			17
Voorziening voormalig personeel	618	209	250	327	250
Subtotaal	14.610	2.776	1.417	1.104	14.865
Voorziening BBV artikel 63 lid 8					
Voorziening dubieuze debiteuren	300*	88	268		120
Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	583	50	127		506
Voorziening verliesvoorziening Grondexploitatie	0				0
Totaal Voorzieningen	15.493	2.914	1.812	1.104	15.491

*Het beginsaldo per 01-01-2022 wijkt af van het gepresenteerde eindsaldo per 31-12-2021 in de jaarstukken.

Dit heeft te maken met een presentatiefout in het eindsaldo van de Voorziening dubieuze debiteuren bij de jaarstukken 2021.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving reserve Bedragen (x 1.000,00) - = voordeel	Saldo 1-1-2022	Vermeerderingen (lasten)		Verminderings (baten)		Saldo 31-12-2022
		incidenteel	structureel	incidenteel	structureel	
RESERVES ALGEMENE BESTEMMING						
Algemene reserve vrij besteedbaar	1.656	3.661		252	114	4.951
Algemene risicoreserve	2.820			516	33	2.271
Subtotaal	4.476	3.661	0	768	147	7.222
RESERVES SPECIFIEKE BESTEMMING						
Bestemmingsreserve Vervangingsfonds I&A	447			285	22	140
Bestemmingsreserve Grondexploitatie	2.290	34		205	44	2.075

Bestemmingsreserve risicoreserve grondexploitatie	0					0
Bestemmingsreserve Egalisatie MJB	1.074	284	261	625	178	816
Bestemmingsreserve Levensfasebewus persbeleid	57	-57				0
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	480		158	153	18	467
Bestemmingsreserve Nieuwbouw sportcentra Calluna	16.917					16.917
Bestemmingsreserve GVVP (BBR)	3.945				56	3.889
Bestemmingsreserve Overig V&V (BBR)	3.770				160	3.610
Bestemmingsreserve CO (BBR)	3.579	15			134	3.460
Bestemmingsreserve Bouwen (BBR)	210		50			260
Bestemmingsreserve Sport (BBR)	90				7	83
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	0					0
Bestemmingsreserve HvG	1.500					1.500
Bestemmingsreserve MOP gebouwen	527	172		138	5	556
Subtotaal	34.886	448	469	1.406	624	33.773
Rekeningsaldo bestemmende posten 2021	4.440			4.440		0
Bestemming saldo jaarrekening 2022 na bestemming						9.185
Totaal reserves	43.802	4.109	469	6.614	771	50.180

Analyse reserves en voorzieningen

Omschrijving	Grootboek	Totaal begroting	Geboekt	Verschil	Toelichting (afgeronde bedragen met een minimum van € 5.000,00)
Reserves					
RES0001 Algemene reserve (vrij besteedbaar)	47100	-3.633.000	-3.661.071	28.071	De toevoegingen aan de algemene reserve voor het uitgeven van startersleningen zijn niet geraamd in de begroting. Dit levert een verschil op van circa € 28.000,00 tussen gerealiseerd en begroot.
	87100	1.009.000	365.675	643.325	In de begroting van 2022 is € 305.000,00 geraamd voor het afboeken van de boekwaarde als gevolg van het slopen van Sportcentrum Calluna. Vanwege een vertraging in de uitvoering van de sloopwerkzaamheden kan de restant boekwaarde nog niet worden afgeboekt. Het overige verschil van € 337.000,00 wordt verklaard uit verschillende budgetten die worden overgeheveld naar 2023.
RES0002 Algemene risicoreserve	87100	566.000	548.830	17.170	In de begroting van 2022 is € 50.000,00 beschikbaar gesteld voor voorbereidende werkzaamheden voor de herinrichting van de voormalige stortplaats aan de Zanderij. In 2022 is circa € 33.000,00 aan werkzaamheden uitgevoerd. De overige werkzaamheden (€ 17.000,00) worden in 2023 uitgevoerd.
RES0004 Best.reserve Grondexploitatie	47100	0	-34.000	34.000	De uitgifte van de percelen vindt plaats in de loop van 2024 of eerder als de verkoop voorspoedig gaat. Op basis van de BBV-regelgeving moet € 34.000,00 als verliesnemering aan de reserve grondexploitatie worden onttrokken. Het totaal nog te verwachten bedrag aan winstnemingen van ruim 2 miljoen euro wordt bij de afronding van het gehele project aan de reserves toegevoegd.
	87100	612.000	249.451	362.549	De winstnemering van Veldzicht Noord wordt niet geraamd. Verder wordt er € 332.000,00 overgeheveld naar 2023 waarvan € 300.000,00 aan saneringswerkzaamheden in verband met bodemverontreiniging.
RES0006 Best.reserve Egalisatie MJB	47100	-724.000	-545.000	-179.000	Het verschil van € 179.000,00 heeft betrekking op het uitvoeringsbudget voor de ontwikkeling van Oranjepark dat wordt overgeheveld naar 2023.
	87100	931.000	803.000	128.000	Het verschil kan afgeleid worden uit een overheveling van budgetten naar 2023 voor de afwikkeling van zwembad Calluna.
RES0008 Best.reserve Duurzaamheid	87100	301.000	170.629	130.371	Het verschil/resterend budget wordt overgeheveld naar 2023 en is ten behoeve van de uitvoering van het programma duurzaamheid en ter dekking van de subsidie klimaatadaptie.
RES0011 Best.reserve Overige Verkeer & Vervoer (VenV)	47100	-970.000	0	-970.000	De geraamde uitvoeringsbudgetten voor de ontwikkeling van het terrein Oranjepark (€ 850.000,00) en recreatiecluster Horst (€ 120.000,00) worden overgeheveld naar 2023.
RES0012 Best.reserve CO	87100	199.000	133.844	65.156	De kapitaallasten naar aanleiding van de investeringen in het programma Centrumontwikkeling worden (jaarlijks) gedekt uit de reserve.
RES0013 Best.reserve Bouwen	87100	10.000	0	10.000	De vervangingsinvesteringen inzake Patrijzenhof hebben in 2022 niet plaatsgevonden. De kapitaallasten die hieruit voortvloeien worden gedekt uit de reserve.

RES0017 Best.reserve MOP gebouwen	87100	155.000	140.000	15.000	Onttrekking aan de reserve van € 88.000,00 voor de renovatie, beveiliging en verduurzaming van de Toren van het gemeentehuis. De overige onttrekkingen hebben betrekking op onderhoudskosten (€ 140.000,00-€ 88.000,00 = € 52.000,00).
	87100	39.000	0	39.000	Er zijn in 2022 geen onderhoudsuitgaven gedaan voor de verduurzaming van het Pakhuis. Hiervoor was € 39.000 geraamd in de begroting.
	87100	13.000	3.000	10.000	Er zijn in 2022 geen groot onderhoudsuitgaven gedaan voor onderhoud aan de Muziektent. Hiervoor was € 10.000,00 geraamd in de begroting.
Totaal reserves				333.641	

Omschrijving	Grootboek	Totaal begroting	Geboekt	Verschil	Toelichting (afgeronde bedragen met een minimum van € 5.000,00)
Voorzieningen					
VRZ0002 Afvalstoffenheffing	87200	84.000	95.398	-11.398	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0003 Afkoop schoonmaken graven	47200	-7.000	-37.580	30.580	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0004 Uitbr.capaciteit begraafplaats	87200	220.000	3.306	216.694	De budgetten voor de realisatie van het verzamelgrafmonument en de -grafkelders worden gedekt uit de voorziening uitbreiding begraafplaats en worden overgeheveld naar 2023. Dit is afgerond (naar beneden) € 216.000,00.
VRZ0007 Egalisatie riolering	47200	-986.000	-835.095	-150.905	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
	87200	665.000	0	665.000	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0008 Boscompensatie	43802	0	44.612	-44.612	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0016 Groot onderhoud wegen	43802	1.120.000	660.501	459.499	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0019 MOP Civiele kunstwerken	43802	0	17.779	-17.779	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0022 Pensioenverpl. wethouders	87200	0	604.741	-604.741	Vrijval voorzieningen o.b.v. actuariële berekening.
VRZ0023 WGA-lasten	47200	-34.000	-259.967	225.967	Gemeente Ermelo is eigenrisicodragers voor de WGA-uitkering van (ex-)werknemers. Begin 2023 is er een werknemer de WGA-ingestroomd. Voor het ondervangen van de WGA-verplichtingen aan deze werknemer is er een storting gedaan aan de voorziening.
	87200	11.000	20.016	-9.016	Gemeente Ermelo is eigenrisicodragers voor de WGA-uitkering van (ex-)werknemers. Dit betekent dat de betaling van de WGA-uitkering en de kosten van de re-integratie voor rekening van de gemeente komen.
VRZ0024 Dubieuze debiteuren	47200	-2.000	-87.750	85.750	Toevoeging aan de voorziening in verband met opgelegde dwangsommen.
	87200	0	267.778	-267.778	Ingevorderde bedragen debiteuren afboeken.
VRZ0025 Dubieuze debiteuren SoZa	87200	0	127.000	-127.000	Toevoegingen en onttrekkingen aan de voorziening vinden plaats op basis van in- en oninbaarheid van vorderingen op debiteuren Sociale Zaken.
VRZ0028 Voormalig personeel	47200	0	-209.437	209.437	Toevoeging aan voorziening in verband met wachtgelden ex-wethouder.
	87200	0	134.186	-134.186	Onttrekking aan voorziening in verband met uitbetaling wachtgelden oud-burgemeester en ex-wethouder.
	87200	0	442.919	-442.919	Uitbetaling billijke vergoeding (€ 80.000,00) en WW-uitkeringen. De restant ww-verplichtingen in de voorziening voormalig personeel zijn vrijgevallen en toegevoegd aan de voorziening WW.
VRZ0030 Gemeentelijke Gebouwen	43802	0	127.372	-127.372	Begin februari 2022 is besloten dat een aantal van de meerjarigonderhoudsvoorzieningen tot één voorziening gemeentelijke gebouwen worden samengevoegd. De uitgaven voor grootonderhoud worden uit deze voorziening gedekt.
VRZ0032 MJOP Sanitaire units	43802	12.000	0	12.000	Werkelijke boekingen ten opzichte van de begroting.
VRZ0034 Voorziening WW	47200	0	-8.000	8.000	Afdekken toekomstige WW-verplichtingen personeel.
	47200	0	-13.000	13.000	Afdekken toekomstige WW-verplichtingen personeel.
VRZ0035 Voorziening Verlofsparen	47200	0	-17.000	17.000	Toevoeging op basis van werkelijk opgebouwd spaarverlof.
Totaal voorzieningen				5.221	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Wettelijke bepalingen

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en

gemeenten 2004 (BBV) in werking getreden en is het Besluit ComptabiliteitsVoorschriften 1995 (CV95) vervallen. De Jaarstukken 2022 zijn opgemaakt met inachtneming van de voorschriften conform het BBV. In aanvulling hierop is ook rekening gehouden met de notities, stellige uitspraken en aanbevelingen van de commissie BBV.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarstukken bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarin het dividend betaalbaar gesteld wordt (besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders). Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden. Er wordt geen rente toegerekend aan eigen financieringsmiddelen en dus ook niet als baat verantwoord of aan de reserves toegevoegd. Momenteel wordt er alleen rente toegerekend aan producten waar (kostendekkende) leges tegenover staan zoals riolering, afvalstoffen en begraafplaats en tevens aan de Grondexploitatie. Rentebaten van (nog lopende) beleggingen komen ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen.

Balans

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie. Bij lineaire afschrijving wordt over de investeringen op basis van de verwachte gebruiksduur jaarlijks een vast percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs afgeschreven. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Dit is de meest voorkomende afschrijvingsvorm. In het eerste jaar worden geen kapitaallasten berekend. In de volgende jaren wordt, zolang het investeringskrediet niet is afgesloten, uitsluitend de rente berekend. Pas na het volledig afsluiten van het krediet c.q. voltooiën van de investering worden de volledige kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd, maar worden in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden niet geactiveerd. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak. Als gevolg van de BBV wijziging 2017 is deze categorie verhangen van de Financiële vaste activa naar de Immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) mag niet worden afgeschreven. Zie verder het Overzicht afschrijvingstermijnen en de afschrijvingstabel.

Bij de waardering van activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggedraaid als ze niet langer noodzakelijk blijken en geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1 januari 2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Overeenkomstig de door de gemeenteraad vastgestelde Notitie Activering- en afschrijvingbeleid

2015 worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 20 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijzen, verminderd met de eventuele bijdragen (subsidies) van derden, beschikkingen over reserves en voorzieningen (voor zover toegestaan). De normale jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte nuttigheidsduur.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Bij besluit van 25 juni 2013 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. In het verleden was sprake van twee categorieën investeringen (met economisch nut en met maatschappelijk nut).

Daaraan is een derde categorie aan toegevoegd: Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Bij deze categorie valt te denken aan investeringen in riolering en de begraaftplaats.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De waarde van de geldleningen uitgeleend geld wordt verminderd met de jaarlijks ontvangen aflossingen. Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering tot marktwaarde plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Obligatieportefeuilles worden gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarden. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs wordt als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddelde) resterende looptijd tot aflossing/uitlating.

Voorraden onderhanden werk (complexen Grondexploitatie)

Dit betreft de boekwaarde per balansdatum van gronden welke in exploitatie zijn genomen. De complexen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijzen, inclusief de aan de boekwaarde toegerekende financieringskosten en verminderd met de ontvangen bedragen wegens grondverkoop. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, worden voorraden tegen lagere marktwaarde gewaardeerd. Het treffen van een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. Eventueel kan tussentijds winst genomen worden op basis van de "*percentage of completion*" methode die door de Commissie BBV is voorgeschreven. In specifieke gevallen kan de raad in lijn met de Nota Grondbeleid 2021 een andere winstafslag nemen op basis van projectspecifieke risico's. Voorwaarde is, dat dit dan wel voldoende onderbouwd is. Bij tussentijds winstnemen staat het voorzichtigheidsbeginsel centraal. Na de administratieve afwikkeling van de complexen worden de resultaten in beginsel ten gunste of ten laste van de reserve Grondexploitatie gebracht. Complexen worden administratief afgewikkeld nadat alle percelen zijn verkocht c.q. nadat de feitelijke werkzaamheden nagenoeg geheel zijn uitgevoerd. Eventueel bij de afsluiting van nog resterende percelen worden tegen de vermoedelijke opbrengstwaarde opgenomen, terwijl eventueel dan nog te verwachten posten wegens afwerking van het complex e.d. aan de passiefzijde van de balans worden opgenomen. Er is rekening gehouden met de aftrek voorbelasting BTW en de compensatie vanuit het BTW-compensatiefonds. Dit geschiedt aan de hand van de verdeling conform het bestemmingsplan. Indien deze nog niet voorhanden was is uitgegaan van een forfaitair percentage (60% bouwkaal, 40% gemeenschapsvoorzieningen).

Voorraden grond- en hulpstoffen

De voorraden grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs.

Debiteuren, overige vorderingen en nog te ontvangen bedragen

De debiteuren c.a. zijn opgenomen tegen nominale waarden. Voor dubieuze debiteuren is een tweetal voorzieningen (reguliere debiteuren en debiteuren Sociale Zaken) getroffen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Reserves worden gevormd c.q. opgeheven conform door de raad genomen besluiten. Onttrekking uit en toevoeging aan de reserves geschiedt conform daartoe strekkende raadsbesluiten. Aan de reserves wordt geen rente toegevoegd.

Met betrekking tot de bestemmingsreserves geldt dat de toevoegingen en beschikkingen maximaal het begrote bedrag mogen bedragen (een aantal uitzonderingen daargelaten). Afwijkingen verlopen via het rekeningresultaat en moeten in de (eerstmogelijke) bestuursrapportage alsnog verwerkt worden. Voor alle reserves worden onderbouwingsformulieren vervaardigd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders wordt gewaardeerd op het reservevermogen per pensioendatum. Zo nodig wordt de omvang van de voorzieningen via extra dotaties of onttrekkingen aangepast aan de hand van een nieuwe inschatting van de omvang van de verplichtingen en risico's. Aan de voorzieningen wordt geen rente toegevoegd. Voor alle voorzieningen worden onderbouwingsformulieren vervaardigd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid terzake nader uiteengezet. Aan de onderhoudsvoorzieningen liggen beheerplannen ten grondslag.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- Bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren of terugbetaald moeten worden, worden niet door middel van een voorziening verantwoord, maar als vooruitontvangen bedragen op de balans verantwoord (stelselwijziging per 1 januari 2008).

Reserves en voorzieningen

In de loop van het begrotingsjaar, maar in ieder geval bij het opstellen van de jaarstukken, wordt de omvang van de reserves en de voorzieningen bekeken. Waar noodzakelijk wordt er, binnen de door de raad gestelde kaders, afgeroomd of worden negatieve standen aangevuld.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De aflossingen die binnen een jaar vervallen, worden uitsluitend in de toelichting apart vermeld evenals de daarmee gepaard gaande rentelast in het betreffende begrotingsjaar. De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorschotbedragen met betrekking tot van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden als bedoeld in artikel 49, onderdeel b. worden als vooruitontvangen post opgenomen.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

(leges)Tarieven

De (leges)tarieven worden niet gecorrigeerd voor de via het BTW-compensatiefonds ontvangen BTW.

Omzet

De jaaromzet is het totaal van de programma's en het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en het overzicht Onvoorzien. Vanaf 1996 is besloten om het product "Grondexploitatie" buiten de berekening te houden.

Met betrekking tot de goedkeuringstoleranties geldt dat:

- Ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangsbasis en;
- Ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangsbasis.

De omvangsbasis is gelijk aan de totale lasten van de gemeente. In de toelichting op de wetgeving staat dat dit betekent dat de goedkeuringstolerantie wordt berekend op basis van een percentage van de totale lasten. Dit is het totaal van de programma's en het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en het overzicht Onvoorzien. Dus inclusief de Grondexploitatie.

Saldo van de rekening van baten en lasten

In overeenstemming met het BBV wordt het rekeningsaldo afzonderlijk opgenomen op de balans. Op voorstel van het college van burgemeester en wethouders wordt door de raad een bestemming c.q. dekking aan dit saldo gegeven.

Niet uit de balans blijken de verplichtingen

Behalve de in de balans op te nemen (voorwaardelijke) verplichtingen, kunnen er ook verplichtingen bestaan, die (nog) niet in aanmerking komen voor verwerking in de balans. In het BBV is aangegeven dat de gemeente zelf beleid moet formuleren wat "belangrijke verplichtingen" zijn. Gemeente Ermelo kiest als beleidslijn dat verplichtingen met een contractwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens belangrijke verplichtingen zijn. Ook kan

hierbij worden gedacht aan verplichtingen, die kunnen ontstaan uit verstrekte garanties jegens derden en gewaarborgde geldleningen. Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

BTW

Enkel de inkoop-BTW op facturen met een factuurdatum in 2022 kan in 2022 worden gedeclareerd. De in rekening gebrachte inkoop-BTW moet conform de Wet op de Omzetbelasting 1968 alsmede de Wet op het BTW Compensatiefonds in het tijdvak worden verantwoord dat correspondeert met de factuurdatum. Dit betekent dat de BTW van facturen gedateerd vóór 31 december 2022 verantwoord wordt in 2022 en de BTW van facturen gedateerd ná 31 december 2022 eerst verantwoord wordt in 2023.

Overzicht afschrijvingstermijnen

De Nota Activering- en afschrijvingbeleid is in de raadsvergadering van 26 maart 2015 vastgesteld. De werking is ingegaan op 1 januari 2015. In deze nota is een afschrijvingstabel als bijlage opgenomen (zie hieronder).

Afschrijvingstermijnen investeringen economisch nut:

Soort actief	Afschr. duur OUD (in jaren)	Afschr. duur NIEUW (in jaren)
Materiële vaste activa:		
Grond/ondergrond	Geen afschrijving	Geen afschrijving
Riolering: vrijvervalriolering	60	75
Riolering: gemalen bouwkundig gedeelte	50	60
Riolering: gemalen mechanisch/elektrisch	20	15
Riolering: persleidingen	60	60
Riolering: mechanische riolering, bouwkundig	45	40
Riolering: mechanische riolering, mechanisch/elektrisch	10	20
Gebouwen/woningen (permanent)	40	40
Gebouwen (niet-permanent)/noodlokalen	20	20
Gebouwenrenovaties	15	15
Renovatie toren Oude Kerk	40	40
Vaste inrichting bedrijfsgebouwen/scholen	20	20
Installaties en inrichting gebouwen (liften, cv e.d.)	20	20
No Break-systeem (continuïteit netspanning automatisering): hardware	15	15
No Break-systeem (continuïteit netspanning automatisering): accu's	5	5
Sociaal culturele accommodaties: audiovisuele middelen	5	5
Sociaal culturele accommodaties: toneel/- balletvloer	10	10
Technische infrastructuur (onder- en bovengronds): veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties, e.d.	15	15
Zonnebanken	5	5
Circulatiepompen zwembad	15	15
Huishoudelijke apparatuur	10	10
Inventaris/meubilair/onderwijsleerpakketten	20	20
Bureaus	10	10
Bureaustoelen	7	7
Mobilifoons (BHV)	8	8
Automatiseringsapparatuur: netwerkbekabeling	10	10
Automatiseringsapparatuur: software	5	5
Automatiseringsapparatuur: hardware	4	4
Bedrijfswagens/tractie/schafwagens	6-10	6-10
Personenauto's (dienstwagens)	8	8
Klepelaar	6	6
Maaimachines	5	5
Werktuigen/machines/gereedschap	10	10
Immateriële vaste activa:		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0-5	0-5
Financiële vaste activa:		
Deelnemingen	Niet toegestaan	Niet toegestaan

Afschrijvingstermijnen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

Soort actief	Afschr. duur OUD (in jaren)	Afschr. duur NIEUW (in jaren)
Materiële vaste activa:		
Aanlegkosten/renovatie wegen/straten/pleinen/voet- en fietspaden	20	20
Aanlegkosten/renovatie sportterreinen	20	20
Toplagen kunstgrasvelden	10	10
Plantsoenreconstructies	20	20
Aanlegkosten snelheidsremmende voorzieningen	15	15
Renovatie/aanleg speelplaatsen	10	10
Verkeerslichten	15	15
Lichtmasten openbare verlichting	40	40

Armaturen openbare verlichting	20	20
Solar studs openbare verlichting	8	8
Groepsremplace openbare verlichting	4	4
SOX-lampen openbare verlichting	2	2
Immateriële vaste activa:		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0-5	0-5

Bijlage 1: Specifieke uitkeringen

Sisa 2022

Sisa bijlage versienotificatie informatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa - d.d. 1-2-2023						
Werktekst	Subcategorie	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
Jero	A13	Indicatie bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatransportbewijzen	Bedrag in (jaar T) zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, met zijde (medeoverheden)	Bedrag in (jaar T) zelfstandige uitvoering (Ja/nee)	Correctie bedrag (jaar T-1) vanaf Sisa 2023 van toepassing v.m. Sisa tussen medeoverheden	Cumulative bedrag (tm jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf Sisa 2023
	Gemeenten	Aand controle R Indicator A1301	Aand controle n.v.t. Indicator A1302	Aand controle R Indicator A1303	Aand controle R Indicator A1304	Aand controle n.v.t. Indicator A1305
Jero	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 (jaar T)	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verspreide werkelijke bedragen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A1601 en A1602 (jaar T) - afbondsregeling (GOO)	Bedrag (jaar T) voor de transitie-uitvoeringskosten
	Gemeenten	Aand controle R Indicator A1601	Aand controle R Indicator A1602	Aand controle R Indicator A1603	Aand controle R Indicator A1604	Aand controle R Indicator A1605
		E 148.100	E 114.230	E 0	E 0	E 101.789
		Totaal bedrag voedingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Totaal bedrag voedingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Bedrag in (jaar T) zelfstandige uitvoering (Ja/nee)	Cumulative bedrag (tm jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden	Bedrag (jaar T) voor de transitie-uitvoeringskosten
		Aand controle R Indicator A1607	Aand controle R Indicator A1608	Aand controle n.v.t. Indicator A1609	Aand controle n.v.t. Indicator A1610	Aand controle n.v.t. Indicator A1611
		E 1470	E 14.340	E 2.385.129	E 2.385.129	Neen
FB	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp- en ondersteuningstoelagen	Aand controle R Indicator B201	Aand controle n.v.t. Indicator B202	Aand controle R Indicator B203	Aand controle n.v.t. Indicator B204
	Gemeenten	Aand controle R Indicator B201	Aand controle n.v.t. Indicator B202	Aand controle R Indicator B203	Aand controle n.v.t. Indicator B204	Aand controle n.v.t. Indicator B205
		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
		Endverantwoord (Ja/nee)	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Aand controle n.v.t. Indicator B207	Aand controle R Indicator B208	Aand controle n.v.t. Indicator B209	Aand controle R Indicator B210	Aand controle n.v.t. Indicator B211
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Bedrag (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulative bedrag (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Bedrag (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulative bedrag (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Bedrag (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)
		Aand controle R Indicator B212	Aand controle R Indicator B213	Aand controle R Indicator B214	Aand controle R Indicator B215	Aand controle R Indicator B216
		E 69.915	E 93.140	E 0	E 0	E 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel c x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)
		Aand controle R Indicator B217	Aand controle R Indicator B218	Aand controle R Indicator B219	Aand controle R Indicator B220	Aand controle R Indicator B221
		E 105	E 140	E 0	E 27.144	E 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel e x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel g x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel h x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel i x aantal (onderdeel) gedurende (jaar T) (artikel 3)
		Aand controle R Indicator B222	Aand controle R Indicator B223	Aand controle R Indicator B224	Aand controle R Indicator B225	Aand controle R Indicator B226
		E 0	E 0	E 0	E 0	E 0
BZK	C43	Regeling indicie energiegebruik woningen	Bevestigingsnummer/naam	Bedrag (jaar T)	Cumulative bedrag (tm jaar T)	Aand controle R Indicator C4301
	Gemeenten	Aand controle n.v.t. Indicator C4302	Aand controle R Indicator C4303	Aand controle R Indicator C4304	Aand controle R Indicator C4305	Aand controle n.v.t. Indicator C4306
		E 126.443	E 126.443	E 289.013	E 4428	Ja
		Totaal aantal bereikte huishoudens	Is minimaal 10% van de uitkerende specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/nee)?	Aand controle n.v.t. Indicator C4307	Aand controle R Indicator C4308	Aand controle n.v.t. Indicator C4309
		E 1.031	Ja	Aand controle n.v.t. Indicator C4310	Aand controle R Indicator C4311	Aand controle n.v.t. Indicator C4312
BZK	C55	Aanslag energieaansloede	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Cumulative bedrag (tm jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Cumulative bedrag (tm jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten
	Gemeenten	Aand controle n.v.t. Indicator C5501	Aand controle R Indicator C5502	Aand controle n.v.t. Indicator C5503	Aand controle R Indicator C5504	Aand controle n.v.t. Indicator C5505
		E 26.907	E 26.907	E 11	E 1.381	E 1.381
		Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten
		Aand controle n.v.t. Indicator C5506	Aand controle R Indicator C5507	Aand controle n.v.t. Indicator C5508	Aand controle R Indicator C5509	Aand controle n.v.t. Indicator C5510
		E 0	E 0	E 0	E 0	E 0
		Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten	Bedrag (jaar T) van de onder indicator D1 gemeentelijke kosten
		Aand controle n.v.t. Indicator C5511	Aand controle R Indicator C5512	Aand controle n.v.t. Indicator C5513	Aand controle R Indicator C5514	Aand controle n.v.t. Indicator C5515
		E 1.085	E 1.519	E 0	E 0	E 0

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekleding van de kopschelling van gemeentelijke belastingen van gederende door de toeslagaffaire	Gederende opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het bescheiden van gemeentelijke belastingen	Endverantwoording (Ja/nee)					
			Aard controle R Indicator: C6201	Aard controle n.v.t. Indicator: C6202					
OCW	D8	Onderwijsachterstandindex 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan overbrengen van voorverplichte educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnorm (conform artikel 103, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overbrengen van voorverplichte educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnorm (conform artikel 103, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan afschrijven voor een vroegschoolse educatie met bevoegde pedagogische van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 100 WPO)	Correcte besteding (jaar T-1)	Correcte besteding (jaar T-1)	Correcte besteding (jaar T-1)	Correcte besteding (jaar T-1)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D801	Aard controle R Indicator: D802	Aard controle R Indicator: D803	Aard controle R Indicator: D804	Aard controle R Indicator: D805	Aard controle R Indicator: D806	Aard controle R Indicator: D807
			€ 157.051	€ 15.328	€ 0	€ 79.321	€ 209.334	€ 209.334	€ 209.334
			Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen
			Aard controle n.v.t. Indicator: D808	Aard controle R Indicator: D807	Aard controle n.v.t. Indicator: D808	Aard controle R Indicator: D809	Aard controle R Indicator: D810	Aard controle R Indicator: D811	Aard controle R Indicator: D812
			€ 184.885	€ 184.885	€ 184.885	€ 184.885	€ 184.885	€ 184.885	€ 184.885
			10						
OCW	D14	Begeleiding specifieke uitkering situaties COVID-19 gerelateerde onderwijsverstoringen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m c samen opgevoerd	Besteding (jaar T) voor specifieke extra hulp van bestaande hulpverlening indien deze extra hulpverlening nodig is voor de uitvoering van maatregelen die bedoeld of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor aanvullende capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correcte besteding (jaar T-1)	Correcte besteding (jaar T-1)	Correcte besteding (jaar T-1)	Correcte besteding (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D1401	Aard controle R Indicator: D1402	Aard controle R Indicator: D1403	Aard controle R Indicator: D1404	Aard controle R Indicator: D1405	Aard controle R Indicator: D1406	Aard controle R Indicator: D1407
			€ 133.361	€ 0	€ 0	€ 0	€ 126.194	€ 126.194	€ 126.194
			Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen	Indikator per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de gemeente invullen
			Aard controle n.v.t. Indicator: D1408	Aard controle R Indicator: D1407	Aard controle n.v.t. Indicator: D1408	Aard controle R Indicator: D1409	Aard controle R Indicator: D1410	Aard controle R Indicator: D1411	Aard controle R Indicator: D1412
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10						
Infra	E3	Subsidiering aanleg verkeerskwaliteit	Indikator per regel één bestemmingsplan en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door gemeenten als v.w. art. 126 Wet gebiedsruimte ten laste van het Rijk komt	Correcte over besteding (in jaar T)	Correcte over besteding (in jaar T)	Correcte over besteding (in jaar T)
		Subsidiering aanleg verkeerskwaliteit Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E301	Aard controle R Indicator: E302	Aard controle R Indicator: E303	Aard controle R Indicator: E304	Aard controle R Indicator: E305	Aard controle R Indicator: E306	Aard controle R Indicator: E307
			€ 100.189.51	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			€ 100.189.51	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10						
			Kopie beschikkingnummer	Cumulative besteding (in jaar T)	Cumulative overige bestedingen (in jaar T)	Cumulative Kosten Profiel (in jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correcte over besteding kosten Profiel (in jaar T)	Correcte over besteding kosten Profiel (in jaar T)	Endverantwoording (Ja/nee)
			Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie	Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie	Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie	Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie	Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie	Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie	Deze indicator is bedoeld voor de juistheid en volledigheid van de verantwoordinginformatie
			Aard controle n.v.t. Indicator: E307	Aard controle n.v.t. Indicator: E308	Aard controle n.v.t. Indicator: E309	Aard controle n.v.t. Indicator: E310	Aard controle R Indicator: E311	Aard controle R Indicator: E312	Aard controle n.v.t. Indicator: E313
			€ 100.189.07	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			€ 100.189.07	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10						
Infra	E29	Begeleiding stimulerende verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (in jaar T)	Cumulative cofinanciering (in jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/nee)			
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E2901	Aard controle n.v.t. Indicator: E2902	Aard controle R Indicator: E2903	Aard controle n.v.t. Indicator: E2904			
			€ 1.657.055	€ 1.657.055	€ 1.657.305	€ 1.657.305			
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond (in jaar T) (Ja/nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele beschikking, met noodzakelijk			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E2905	Aard controle n.v.t. Indicator: E2906	Aard controle n.v.t. Indicator: E2907	Aard controle n.v.t. Indicator: E2908			
			109 Aantrek van verticale elementen voor korte rechtschouders (aantal in m)	Ja	28	Project P1: Herenkraken is gerealiseerd en afgerond in 2022.			
			210 Aantrek van verticale elementen voor korte rechtschouders (aantal in m)	Ja	2	Project schoolzone Herenkraken is gerealiseerd en afgerond.			
			103 Verbreiden van fietspaden (aantal in meters)	Ja	3.383	Project herenkraken fietspaden Dit is het deel wat voor 2021 (met school) is gerealiseerd en afgerond.			
			4103 Verbreiden van fietspaden (aantal in meters)	Neen	1.817	Project herenkraken fietspaden Dit is het deel aan fietspaden voor de periode 2022-2023 wat in uitvoering is en zal doorgaan tot 2023.			
			10						
Infra	E48	Regionale impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (bijkomen medeoverheden)	Indikator per regel één C55code uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordinginformatie voor de medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstreker	Cumulative besteding (in jaar T) ten laste van de verstreker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (in jaar T)	Endverantwoording (Ja/nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E4801	Aard controle R Indicator: E4802	Aard controle n.v.t. Indicator: E4803	Aard controle R Indicator: E4804	Aard controle n.v.t. Indicator: E4805	Aard controle n.v.t. Indicator: E4806	Aard controle n.v.t. Indicator: E4807
			€ 100.209 Gemeente Oudeveer	€ 100.174	€ 100.174	€ 100.557	€ 100.557	€ 100.557	€ 100.557
			10						
			Kopie C55code	Naamnummer maatregel	Maatregel afgerond (in jaar T) (Ja/nee) - per maatregel				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E4807	Aard controle n.v.t. Indicator: E4808	Aard controle n.v.t. Indicator: E4809				
			€ 100.209 Gemeente Oudeveer	€ 117.943 Project 89	Neen				
			10						
Infra	E54	Begeleiding stimulerende verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (in jaar T)	Cumulative eigen bijdrage en externe financiering (in jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/nee)			
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E5401	Aard controle n.v.t. Indicator: E5402	Aard controle R Indicator: E5403	Aard controle n.v.t. Indicator: E5404			
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond (in jaar T) (Ja/nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele beschikking, met noodzakelijk			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E5405	Aard controle n.v.t. Indicator: E5406	Aard controle n.v.t. Indicator: E5407	Aard controle n.v.t. Indicator: E5408			
			101 Aantrek van optische verkeersveiligheidsmaatregelen (aantal in Meters)	Neen	0				
			102 Aantrek van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fietspad (aantal in Meters)	Neen	0				
			103 Aantrek van een kruispuntplaatje ETW-ETW 30km/h (aantal in Stuks)	Neen	0				
			104 Inzetten van schoolzone met snelheidsverhogende maatregelen (aantal in Stuks)	Neen	0				
			105 Aantrek van een kruispuntplaatje ETW-ETW 60 km/h (aantal in Stuks)	Neen	0				
			10						

[illegible]

Taakveld (bedragen x 1.000,00)	Begroting lasten	Begroting baten	Begroting saldo	Rekening lasten	Rekening baten	Rekening saldo	Verschil lasten	Verschil baten	Verschil saldo
0.1 Bestuur	2.008	-50	1.958 N	2.196	-754	1.442 N	188	-704	-516 V
0.2 Burgerzaken	1.544	-519	1.025 N	1.551	-349	1.202 N	7	170	177 N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.237	-281	956 N	1.056	-396	660 N	-181	-115	-296 V
0.4 Overhead	13.656	-269	13.387 N	13.430	-751	12.679 N	-226	-482	-708 V
0.5 Treasury	164	-953	-789 V	726	-1.202	-476 V	562	-249	313 N
0.61 OZB woningen	215	-7.277	-7.062 V	216	-7.259	-7.043 V	1	18	19 N
0.62 OZB niet-woningen	24	-3.681	-3.657 V	24	-3.687	-3.663 V	0	-6	-6 V
0.64 Belastingen overig	122	-57	65 N	138	-50	88 N	16	7	23 N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	592	-54.888	-54.296 V	0	-56.227	-56.227 V	-592	-1.339	-1.931 V
0.8 Overige baten en lasten	3.220	-953	2.267 N	15	-877	-862 V	-3.205	76	-3.129 V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	38	0	38 N	38	0	38 N
0.10 Mutaties reserves	5.722	-11.918	-6.196 V	4.635	-10.498	-5.863 V	-1.087	1.420	333 N
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.683	-124	1.559 N	1.694	-142	1.552 N	11	-18	-7 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.417	-78	1.339 N	1.494	-138	1.356 N	77	-60	17 N
2.1 Verkeer en vervoer	4.233	-179	4.054 N	3.868	-208	3.660 N	-365	-29	-394 V
2.5 Openbaar vervoer	7	0	7 N	7	0	7 N	0	0	0

3.1 Economische ontwikkeling	44	0	44 N	0	0	0	-44	0	-44 V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3	-3	0	661	-663	-2 V	658	-660	-2 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	227	-14	213 N	210	-13	197 N	-17	1	-16 V
3.4 Economische promotie	536	-2.074	-1.538 V	511	-2.074	-1.563 V	-25	0	-25 V
4.1 Openbaar basisonderwijs	78	-2	76 N	66	-1	65 N	-12	1	-11 V
4.2 Onderwijshuisvesting	1.843	-49	1.794 N	1.863	-39	1.824 N	20	10	30 N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.439	-639	800 N	1.306	-432	874 N	-133	207	74 N
5.1 Sportbeleid en activering	19	0	19 N	8	0	8 N	-11	0	-11 V
5.2 Sportaccommodaties	3.373	-947	2.426 N	3.253	-765	2.488 N	-120	182	62 N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	753	0	753 N	819	0	819 N	66	0	66 N
5.4 Musea	471	-104	367 N	440	-106	334 N	-31	-2	-33 V
5.5 Cultureel erfgoed	65	0	65 N	51	-9	42 N	-14	-9	-23 V
5.6 Media	527	0	527 N	524	0	524 N	-3	0	-3 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.217	-465	2.752 N	3.378	-480	2.898 N	161	-15	146 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.081	-646	3.435 N	4.948	-2.784	2.164 N	867	-2.138	-1.271 V
6.2 Wijkteams	371	0	371 N	405	0	405 N	34	0	34 N
6.3 Inkomensregelingen	10.426	-5.852	4.574 N	10.396	-6.089	4.307 N	-30	-237	-267 V
6.4 Begeleide participatie	2.846	-2	2.844 N	3.330	-1	3.329 N	484	1	485 N
6.5 Arbeidsparticipatie	505	0	505 N	574	0	574 N	69	0	69 N
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.675	-3	1.672 N	1.480	-1	1.479 N	-195	2	-193 V
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.987	-158	5.829 N	5.519	-90	5.429 N	-468	68	-400 V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	13.321	-529	12.792 N	9.158	-527	8.631 N	-4.163	2	-4.161 V
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	34	0	34 N	57	-946	-889 V	23	-946	-923 V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	966	0	966 N	642	0	642 N	-324	0	-324 V
7.1 Volksgezondheid	1.586	-1	1.585 N	1.013	0	1.013 N	-573	1	-572 V
7.2 Riolering	3.179	-3.610	-431 V	2.512	-2.938	-426 V	-667	672	5 N
7.3 Afval	2.550	-2.826	-276 V	2.375	-2.685	-310 V	-175	141	-34 V
7.4 Milieubeheer	4.643	-2.747	1.896 N	2.147	-611	1.536 N	-2.496	2.136	-360 V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	804	-731	73 N	726	-607	119 N	-78	124	46 N
8.1 Ruimtelijke ordening	1.663	-1.192	471 N	1.152	-376	776 N	-511	816	305 N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	124	-115	9 N	22	68	90 N	-102	183	81 N
8.3 Wonen en bouwen	1.729	-993	736 N	1.522	-990	532 N	-207	3	-204 V
Totaal generaal	104.929	-104.929	0	92.156	-105.697	-13.541 V	-12.773	-768	-13.541 V

In bovenstaande tabel kunnen zich enkele afrondingsverschillen voordoen.

Bijlage 3: Totaal Investeringsoverzicht

[Totaal Investeringsoverzicht](#)

Omschrijving		Beschikbaar gesteld krediet	Mutaties t/m 2021	Mutaties in 2022	Vrije ruimte	Afsluiten ja/nee
Krediet huis van Gemeente	Lasten	€ 9.384.202,99	€ 8.805.667,41	€ 232.931,12	€ 345.604,46	Nee
Verv.nieuwbouw VSO Driekansen	Lasten	€ 2.289.000,00	€ 1.770.883,18	€ 498.240,55	€ 19.876,27	Nee
VSO Rietschans nieuwbouw	Lasten	€ 6.058.936,00	€ 646.169,80	€ 2.134.337,42	€ 3.278.428,78	Nee
Nieuwbouw Calluna	Lasten	€ 26.170.497,65	€ 1.839.395,98	€ 7.927.877,48	€ 16.403.224,19	Nee
	Baten	-€ 4.246.688,79	-€ 276.911,62	-€ 1.358.569,65	-€ 2.611.207,52	Nee
De Dialoog	Lasten	€ 8.922.000,00	€ 2.710.857,03	€ 6.199.530,46	€ 11.612,51	Nee
Open berging Kerkdennen (BRP) Afvalw	Lasten	€ 4.155.775,08	€ 10.275,08	€ 0,00	€ 4.145.500,00	Nee
Watergangen/Overstort BRP Afvalwater	Lasten	€ 22.000,00	€ 22.000,00	€ 0,00	€ 0,00	Nee
Vrijverval riolering	Lasten	€ 500.000,00	€ 668,00	€ 317.488,24	€ 181.843,76	Nee
Mech.Elc.open berging Kerkdn.AW(BRP)	Lasten	€ 128.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 128.000,00	Ja
Mech/elect BBB Hoenderweg	Lasten	€ 59.000,00	€ 2.922,25	€ 32.824,00	€ 23.253,75	Nee
CO - Herinrichting Weijte	Lasten	€ 283.500,44	€ 132.934,46	-€ 50.000,00	€ 200.565,98	Nee
Parkeren Chevallierlaan en Markt	Lasten	€ 1.778.000,00	€ 112.368,55	€ 109.704,63	€ 1.555.926,82	Nee
	Baten	-€ 757.000,00	-€ 380.000,00	€ 0,00	-€ 377.000,00	Nee
Bovenwijkse vz Recreatieclust.Horst	Lasten	€ 705.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 705.000,00	Nee
	Baten	-€ 585.000,00	-€ 22.020,00	-€ 242.301,00	-€ 320.679,00	Nee
Herinr. OTW wegvak Heidehn-Hamb.wg	Lasten	€ 145.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 145.000,00	Nee
Leefbaarheid Bereikbaar.GVVP20-22	Lasten	€ 784.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 784.000,00	Nee
Fietsvoorziening Tonselse Veld	Lasten	€ 110.000,00	€ 11.000,00	€ 0,00	€ 99.000,00	Nee
Kerkdennen - revitalisering	Lasten	€ 424.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 424.000,00	Nee
Fietspad Schaapsdijk Zeeweg GVVP	Lasten	€ 375.536,23	€ 148.547,73	€ 26.641,02	€ 200.347,48	Nee
	Baten	-€ 212.000,00	€ 0,00	-€ 212.000,00	-€ 212.000,00	Nee
Verbreden Bermen	Lasten	€ 769.000,00	€ 281.000,00	€ 0,00	€ 488.000,00	Nee
Verv.Hardenwijksw/Putterweg 2021/22	Lasten	€ 1.500.000,00	€ 521.671,07	€ 31.711,99	€ 946.616,94	Nee
Verv bestrating FKLaan 2021	Lasten	€ 350.000,00	€ 315.634,55	€ 33.493,23	€ 872,22	Ja
Verbeter/verbreden Fietspaden20-22	Lasten	€ 3.836.000,00	€ 66.873,98	€ 1.520.967,07	€ 2.248.158,95	Nee
	Baten	-€ 1.363.000,00	€ 0,00	-€ 505.173,77	-€ 857.826,23	Nee
Vervanging armaturen 2020/21/22	Lasten	€ 1.454.000,00	€ 393.059,02	€ 528.514,71	€ 532.426,27	Ja
Aanleg Oranjepark	Lasten	€ 850.000,00	€ 0,00	€ 175.000,00	€ 675.000,00	Nee
CO - Herinr. OG - kunst ca	Lasten	€ 131.104,95	€ 87.671,82	€ 23.452,25	€ 19.980,88	Nee
Meerkst. herinr Markt/Chevallierlaan	Lasten	€ 1.530.237,12	€ 143.246,35	€ 140.448,64	€ 1.246.542,13	Nee
FC Horst parkeervoorziening	Lasten	€ 801.000,00	€ 36.059,93	€ 294.664,38	€ 470.275,69	Nee
	Baten	€ 0,00	€ 0,00	-€ 50.521,59	€ 50.521,59	Nee
Wateroverlast Veldzicht maatr. 2	Lasten	€ 1.482.912,40	€ 68.121,40	€ 288.608,89	€ 1.126.182,11	Nee
Maatregelen BRP parkeerterr.Aldi AW	Lasten	€ 41.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 41.000,00	Nee
Mech/elec RG Arendlaan	Lasten	€ 95.268,24	€ 35.648,00	€ 11.393,00	€ 48.227,24	Nee
AKW1: Aktiewagen Brimos 2022	Lasten	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 10.000,00	Nee
AKW3: Aktiewagen Hapert 2022	Lasten	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 10.000,00	Nee
Tablets raad 2022	Lasten	€ 21.000,00	€ 0,00	€ 13.024,00	€ 7.976,00	Ja
Aanleg kunstgrasvelden FC Horst	Lasten	€ 865.000,00	€ 0,00	€ 896.612,84	-€ 31.612,84	Nee
	Baten	-€ 145.000,00	€ 0,00	-€ 138.676,43	-€ 6.323,57	Nee
DVS Kunstgrasvelden	Lasten	€ 598.971,24	€ 566.279,55	€ 0,00	€ 32.691,69	Nee
	Baten	-€ 73.674,19	-€ 99.098,92	€ 0,00	€ 25.424,73	Nee
EFC veld 4 gras 2022	Lasten	€ 30.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 30.000,00	Nee
	Baten	-€ 5.000,00	€ 0,00	€ 0,00	-€ 5.000,00	Nee
Scout. Alex. Dak (en -ramen) 2021/22	Lasten	€ 42.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 42.000,00	Nee
IJclub grindasfalt 2021/22	Lasten	€ 76.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 76.000,00	Nee
Welkomstportalen 2022-2023	Lasten	€ 40.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 40.000,00	Nee
Blijversleningen 2022	Lasten	€ 250.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 250.000,00	Ja
Kerkdennen - verb. Kerkdennenweg	Lasten	€ 510.345,42	€ 418.098,25	€ 28.130,80	€ 64.116,37	Nee
	Baten	-€ 239.367,25	-€ 222.135,80	-€ 10.408,40	-€ 6.823,05	Nee
	Baten	-€ 22.000,00	€ 0,00	€ 0,00	-€ 22.000,00	Nee
Woonwagencent. sanitaire units verv.	Lasten	€ 260.000,00	€ 0,00	€ 274.118,95	-€ 14.118,95	Nee
Perceel Oude Nijkerkerweg 116	Baten	-€ 160.000,00	€ 0,00	€ 0,00	-€ 160.000,00	Nee
Aanleg fietspad Speuld	Lasten	€ 1.438.489,30	€ 1.325.547,09	€ 113.384,42	-€ 442,21	Ja
Oude Telgterweg/Volenbeekweg	Lasten	€ 218.666,31	€ 114.666,31	€ 13.480,00	€ 90.520,00	Nee
Starterslening SVn Ermelo	Lasten	€ 805.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 805.000,00	Nee
Nieuwb.Klokbeker/Augustinus bouwkund	Lasten	€ 3.750.000,00	€ 0,00	€ 30.177,40	€ 3.719.822,60	Nee
BBS Goede Herder.nieuwbouw2019/20/21	Lasten	€ 3.077.979,27	€ 3.051.979,27	€ 25.000,00	€ 1.000,00	Nee
Aanpassing Prins Hendriklaan	Lasten	€ 687.710,26	€ 125.933,66	€ 248.215,41	€ 313.561,19	Nee
	Baten	-€ 30.000,00	€ 0,00	-€ 30.000,00	€ 0,00	Nee
	Baten	-€ 76.000,00	€ 0,00	-€ 76.150,00	€ 150,00	Nee

Aanpassing Prins Hendriklaan	Lasten	€ 687.710,26	€ 125.933,66	€ 248.215,41	€ 313.561,19 Nee
	Baten	-€ 30.000,00	€ 0,00	-€ 30.000,00	€ 0,00 Nee
	Baten	-€ 76.000,00	€ 0,00	-€ 76.150,00	€ 150,00 Nee
Afkoppeling 7 ha in 4 jaar Hemelw'15	Lasten	€ 131.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 131.000,00 Nee
	Baten	-€ 131.000,00	€ 0,00	€ 0,00	-€ 131.000,00 Nee
Vrijverval riolering 2020/21/22	Lasten	€ 149.683,04	€ 8.683,04	€ 23.617,50	€ 117.382,50 Ja
Triade gebouwen	Lasten	€ 550.300,90	€ 549.300,90	€ 0,00	€ 1.000,00 Nee
Toplaag kunstgras EFC	Lasten	€ 303.382,01	€ 262.382,01	€ 0,00	€ 41.000,00 Nee
	Baten	-€ 52.733,48	-€ 45.916,85	€ 0,00	-€ 6.816,63 Nee
Toplaag sportvelden	Lasten	€ 121.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 121.000,00 Nee
	Baten	-€ 21.000,00	€ 0,00	€ 0,00	-€ 21.000,00 Nee
Inrichting nwe ruimte wijckentr.West	Lasten	€ 40.307,99	€ 307,99	€ 0,00	€ 40.000,00 Nee
Fietspad Groevenbeekse heide	Lasten	€ 770.000,00	€ 4.363,78	€ 102.128,51	€ 663.507,71 Nee
Vervanging VRI Hambweg/Kostersland	Lasten	€ 36.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 36.000,00 Nee
Vervanging VRI Hambweg/Suikerbakker	Lasten	€ 36.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 36.000,00 Nee

Telgterweg-oversteek Bernhardschool	Lasten	€ 36.000,00	€ 0,00	€ 19.906,59	€ 16.093,41 Nee
Vervanging Lichtmasten 2021/22	Lasten	€ 227.000,00	€ 82.474,59	€ 144.525,41	€ 0,00 Ja
Vervanging Lichtmasten 2022	Lasten	€ 218.000,00	€ 0,00	€ 97.365,16	€ 120.634,84 Nee
Klimaatadaptatie 2021/22	Lasten	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 100.000,00 Nee
Klimaatadaptatie 2022	Lasten	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 100.000,00 Nee
Mech/elec BBE Oude Telgterweg	Lasten	€ 45.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 45.000,00 Nee
Transportriool relining Oranjelaan	Lasten	€ 795.000,00	€ 261.693,02	€ 0,00	€ 533.306,98 Nee
Renovatie/inspectie transportriool	Lasten	€ 450.000,00	€ 0,00	€ 2.946,25	€ 447.053,75 Nee
twee vijvers wijk De Maat	Lasten	€ 169.000,00	€ 0,00	€ 169.000,00	€ 0,00 Ja
DW15: Toyota Hilux VPF-45-J	Lasten	€ 52.000,00	€ 0,00	€ 54.582,77	-€ 2.582,77 Ja
Hypothecaire lening Patrijzenhof	Lasten	€ 23.000,00	€ 0,00	€ 22.500,00	€ 500,00 Ja
Vijvers De Maat 5.7	Lasten	€ 290.000,00	€ 0,00	€ 224.881,49	€ 65.118,51 Nee
Wateroverlast Veldzicht maatr. 1	Lasten	€ 880.000,00	€ 0,00	€ 515.274,86	€ 364.725,14 Nee
	Baten	€ 0,00	€ 0,00	-€ 153.486,61	€ 153.486,61 Nee
Tijdelijke Huisv. Augustinusschool	Lasten	€ 150.000,00	€ 0,00	€ 147.805,76	€ 2.194,24 Nee
Nieuwbouw/renovatie Groevenbeek	Lasten	€ 19.660.000,00	€ 0,00	€ 1.992.844,50	€ 17.667.155,50 Nee
Meubilair SWE	Lasten	€ 27.000,00	€ 0,00	€ 31.140,36	-€ 4.140,36 Nee
Toekomstbestendig wonen Ermelo	Lasten	€ 750.000,00	€ 0,00	€ 750.000,00	€ 0,00 Ja
Project Kerklaan/Postlaantje	Lasten	€ 0,00	€ 0,00	€ 177.666,86	-€ 177.666,86 Nee
Kerkdennen - aanpak Oude Telgterweg	Lasten	€ 118.000,00	€ 2.352,26	€ 0,00	€ 115.647,74 Nee
Beheerspakketten OW 2024	Lasten	€ 116.000,00	€ 0,00	€ 2.000,00	€ 114.000,00 Nee
		€ 106.050.343,13	€ 23.890.634,12	€ 24.032.871,47	€ 58.126.817,54